



รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การปรับรูปแบบโซ่อุปทานสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอ
เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

Redesigning Supply Chain for Textile Sector in
Preparation for AEC Participation

โดย รศ.ดร.วลัยลักษณ์ อัครธีรวงศ์ และคณะ

เมษายน 2558

รายงานฉบับสมบูรณ์

การปรับรูปแบบโซ่อุปทานสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอ
เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
Redesigning Supply Chain for Textile Sector in Preparation
for AEC Participation

คณะผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.วลัยลักษณ์ อัครธีรวงศ์
รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรภรณ์ เนียมมณี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รณชัย ศิริโรจนกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรทิพย์ วัชรปัญญาวงศ์ เตชะเมธีกุล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรียา ปานปรุง
ดร.ชาญชัย สิริเกษมเลิศ
ดร.วิริยะ เตชะรุ่งโรจน์
อาจารย์อรมน ปันทอง

สังกัด

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.) และสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย สกว.-วช.ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

บทคัดย่อ

อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญกับเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทย โดยสร้างรายได้จากมูลค่าการส่งออกเป็นอันดับต้นๆ ตลอดจนทำให้เกิดการจ้างแรงงานทั้งที่เป็นแรงงานฝีมือและไร้ฝีมือ โดยตลาดการส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน เวียดนาม และอินโดนีเซีย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายนอกเชิงมหภาค อาทิเช่น การที่ประเทศคู่ค้าประสบปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุนจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ฯลฯ ได้ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอและอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโซ่อุปทานได้ ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยจำเป็นต้องมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเตรียมความพร้อมทั้งเชิงรุกและเชิงรับไว้ล่วงหน้าเพื่อให้ปรับตัวได้อย่างเหมาะสม การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทและประเมินความพร้อมของโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย รวมทั้งเพื่อจัดทำข้อเสนอการปรับรูปแบบโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยที่เหมาะสมต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตลอดจนนำเสนอแผนกลยุทธ์ในการปรับตัวของภาครัฐและเอกชนในอุตสาหกรรมสิ่งทอ คณะผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามเพื่อประเมินปัจจัยที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ รวมทั้งประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์ของโซ่อุปทานสิ่งทอไทย ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการถึงสภาพการจัดการโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสิ่งทอในปัจจุบันทั้งในประเทศไทยและประเทศต่างๆ ในกลุ่มอาเซียน ตลอดจนประเมินผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโซ่อุปทานสิ่งทอภายใต้บริบทของการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 71.7 มีการเตรียมความพร้อม เช่น จัดตั้งทีมงานรับผิดชอบในการปรับตัวและการวางแผนกลยุทธ์ หรือมีการจัดอบรมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน นอกจากนั้น ร้อยละ 60.4 ของผู้ประกอบการธุรกิจสิ่งทอไทยเห็นว่าภาครัฐควรสนับสนุนให้เกิดศักยภาพเชิงรุก เช่น จัดให้มี Business Matching ใหม่ ๆ สำหรับปัจจัยที่มีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเรียงตามลำดับได้ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านการแข่งขัน โดยประเด็นที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรก ได้แก่ การที่สินค้ามีคุณภาพดี 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ประเด็นที่สำคัญเป็นอันดับแรก ได้แก่ เสถียรภาพของค่าเงินมีความมั่นคง 3) ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ ประเด็นที่สำคัญเป็นอันดับแรก ได้แก่ การให้บริการที่เชื่อถือได้ 4) ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต ประเด็นที่สำคัญเป็นอันดับแรก ได้แก่ การส่งมอบตรงเวลา 5) ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง ประเด็นที่สำคัญเป็นอันดับแรก ได้แก่ มีที่ตั้งเชื่อมโยงกับแหล่งผลิตสินค้า 6) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่สำคัญเป็นอันดับแรก ได้แก่ ต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านพลังงานต่ำ 7) ปัจจัยด้านรัฐบาล ประเด็นที่สำคัญเป็นอันดับแรก ได้แก่ มีโครงการและแผนงานต่างๆ ในการอำนวยความสะดวกในการลงทุนเป็นจำนวนมาก 8) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ประเด็นที่สำคัญเป็นอันดับแรก ได้แก่ มีความสะดวกในการเข้าถึงเทคโนโลยีและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 9) ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประเด็นที่สำคัญเป็นอันดับแรก ได้แก่ มีเส้นทางคมนาคมทางถนนที่สะดวกและพร้อมใช้งานตลอดเวลา 10) ปัจจัยด้านแรงงาน ประเด็นที่สำคัญเป็นอันดับแรก ได้แก่ แรงงานมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำ และ 11) ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก ประเด็นที่สำคัญเป็นอันดับแรก ได้แก่ มีความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติต่ำ ในส่วนของการประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยนั้น พบว่าผู้ประกอบการไทยมีศักยภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น โดยมีศักยภาพด้านกลยุทธ์การวางแผนและความสามารถในการทำให้ได้ตามแผนสูงกว่าด้านอื่นๆ รองลงมา ได้แก่ ศักยภาพในด้านกลยุทธ์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านกลยุทธ์การวัด

ศักยภาพทางด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ และด้านการกำหนดกลยุทธ์ของสถานประกอบการ ตามลำดับ

สำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศที่มีศักยภาพในกลุ่มประเทศอาเซียน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศเวียดนามและอินโดนีเซีย ผลการศึกษา พบว่าปัจจัยที่มีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอประเทศเวียดนามเรียงตามลำดับได้ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน 3) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 4) ปัจจัยด้านรัฐบาล 5) ปัจจัยด้านการแข่งขัน ประเด็นที่สำคัญเป็นอันดับแรก ได้แก่ ราคาสินค้าที่สามารถแข่งขันได้ 6) ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต 7) ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก 8) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร 9) ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ 10) ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง และ 11) ปัจจัยด้านแรงงาน สำหรับการประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม พบว่ามีระดับศักยภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกับประเทศไทย โดยมีศักยภาพด้านกลยุทธ์การวัดศักยภาพทางด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานสูงสุดเป็นอันดับแรก ส่วนศักยภาพด้านการกำหนดกลยุทธ์ของสถานประกอบการมีระดับต่ำที่สุด

ขณะที่ปัจจัยที่มีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอประเทศอินโดนีเซียเรียงตามลำดับได้ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านการแข่งขัน 2) ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง 3) ปัจจัยด้านรัฐบาล 4) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 5) ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก 6) ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต 7) ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 8) ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ 9) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร 10) ปัจจัยด้านแรงงาน และ 11) ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในส่วนของการประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศอินโดนีเซีย พบว่า มีศักยภาพโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีศักยภาพด้านการกำหนดกลยุทธ์ของสถานประกอบการสูงสุด และมีศักยภาพด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการต่ำที่สุด

นอกจากนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ได้มีการพัฒนาโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อสัดส่วนการส่งออก พบว่า มีตัวแปรที่ส่งผลต่อสัดส่วนการส่งออก ดังนี้ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร (Information Technology) และการกลยุทธ์ของสถานประกอบการ (Corporate Strategy) ส่งผลเชิงบวกต่อสัดส่วนการส่งออก ขณะที่ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) และความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ (Collaboration) ส่งผลเชิงลบต่อสัดส่วนการส่งออก

ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบว่า อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สามารถย้ายฐานการผลิตได้ง่ายเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มเนื่องจากต้องใช้เทคโนโลยีและเงินลงทุนที่สูง อีกทั้งประเทศต่างๆ ที่จะย้ายฐานการผลิตนั้นจะต้องมีความพร้อมเกี่ยวกับระบบสาธารณูปโภคสูง ดังนั้นแนวทางหนึ่งในการปรับตัวของผู้ประกอบการไทยในการปรับปรุงแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้นจะต้องมีการรวมตัวกันทั้งในแนวตั้ง (Vertical Linkage) ในลักษณะการสร้างพันธมิตรในโซ่อุปทาน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่วัตถุดิบจนถึงผู้บริโภคให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และแนวนอน (Horizontal Linkage) ที่จะมีการรวมกลุ่มระหว่างผู้ประกอบการในรูปแบบคลัสเตอร์สิ่งทอให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนต้องสร้างความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมสนับสนุนด้านต่างๆ ธุรกิจให้บริการ สมาคมการค้า สถาบันการศึกษาและฝึกอบรม สถาบันวิจัยพัฒนา ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งประเทศไทยและประเทศเป้าหมายในภูมิภาค เพื่อร่วมดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืน

Abstract

The textile industry is important for the Thailand's economy as a whole because it is one of the top industries that generate income for the country. Moreover, the industry also employs a large number of skilled and unskilled labour. The main export destinations are the United States of America, Japan, China, Vietnam, and Indonesia. However, the changes in the external macro-environment, such as the economic recession in partnering countries, political changes, free trade agreements, and regional investment as a result of AEC, have an impact on Thailand's textile industry. The supply chain in the country might have to transform. Thai businesses need to have relevant information in order to prepare appropriately.

The objectives of this research are to study the context and evaluate the readiness of Thailand's textile industry's supply chain. Furthermore, this research aims to suggest the appropriate plan to redesign and improve the supply chain for the public and private sectors. Researches have developed the questionnaires to evaluate the factors affecting the industry and the logistics capability evaluation. Another important part of the research is the in-depth interviews researchers conducted with businesses in Thailand and other countries. Moreover, 60.4 per cent of businesses believe that the public sector should facilitate the capability development such as business matching programs. The factors that have impacts on the textile industry are 1) Competiveness Factors and sub-factor that paid the highest importance is High quality products 2) Economy Factors and sub-factor that paid the highest importance is Stable exchange rate 3) Logistics Factors and sub-factor that paid the highest importance is Reliable logistics services 4) Material and Production Factors and sub-factor that paid the highest importance is On-time delivery to customers 5) Location Factors and sub-factor that paid the highest importance is Good accessibility to supplier 6) Utility Factors and sub-factor that paid the highest importance is Low energy cost 7) Government Factors and sub-factor that paid the highest importance is Highly accessible governmental funding for the industry 8) Information Technology Factors and sub-factor that paid the highest importance is High local accessibility of latest information technology 9) Infrastructure Factors and sub-factor that paid the highest importance is High road transport availability 10) Labor Factors and sub-factor that paid the highest importance is Good working attitude และ 11) Risk and Externality Factors and sub-factor that paid the highest importance is Low risk of natural disasters.

The capability evaluation of the Thai textile business found that the capabilities Thai businesses have are considered "moderate". The capability to plan

and implement is higher than others followed by the information technology application, logistics and supply chain evaluation, business collaboration, and strategy formulation.

In the context of other ASEAN countries, researchers found that the important factors affecting the Vietnam's textile industry are, in this order, 1) Utility Factors 2) Infrastructure Factors 3) Economy Factors 4) Government Factors 5) Competiveness Factors 6) Material and Production Factors 7) Risk and Externality Factors 8) Information Technology Factors 9) Logistics Factors 10) Location Factors and 11) Labor Factors.

The capability evaluation of the Vietnamese businesses found that the overall capability is similar to Thailand at the "moderate" level. The logistics and supply chain evaluation capability is the highest one whereas strategy formulation is the lowest.

In Indonesia, the researchers found that the most important factors impacting the industry are, in this order, 1) Competiveness Factors 2) Economy Factors 3) Logistics Factors 4) Material and Production Factors 5) Location Factors 6) Utility Factors 7) Government Factors 8) Information Technology Factors 9) Infrastructure Factors 10) Labor Factors and 11) Risk and Externality Factors.

The capability evaluation of the Indonesian businesses found that the overall capability is similar to Thailand at the "moderate" level. The strategy formulation capability is the highest one whereas business collaboration is the lowest.

The researchers also developed the business's export proportion prediction model and found that the variables that have an impact on the export proportion of the business are information technology and strategy formulation whereas infrastructure and collaboration have the negative effect on the export proportion.

This research found that the textile industry, unlike the garment industry, is difficult to relocate to other countries in the region because of the high investment and capital required. Moreover, the target countries need to have sufficient infrastructure in order to facilitate the business. Therefore, an appropriate approach that Thailand's textile industry can implemented in order to be ready for AEC is the vertical integration. Vertical integration could foster collaboration and connect activities in the supply chain. On the other hand, the horizontal linkage can enhance collaboration and relationship between businesses in a cluster through various associations and the public sector in order to achieve sustainable competitiveness.

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การปรับรูปแบบโซ่อุปทานสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอเพื่อเตรียมความพร้อม ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญกับเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทย โดยสร้างรายได้เป็นอันดับต้นๆ มีการจ้างแรงงานที่สูงทั้งที่เป็นแรงงานฝีมือและไร้ฝีมือ ซึ่งก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ประชากร (ัศรณณณณณ จันทร. 2555) มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยในปี 2556 (มกราคม - สิงหาคม 2556) มีมูลค่าการส่งออกทั้งหมด 5,107.15 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกรวม เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาร้อยละ 4.38 โดยอุตสาหกรรมสิ่งทอมีมูลค่าการส่งออกทั้งหมด 3,149.92 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาร้อยละ 10.49 โดยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นในทุกตลาดโดยเฉพาะตลาดสหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น ประเทศจีน ประเทศเวียดนาม และประเทศอินโดนีเซีย ตามลำดับ ผลิตภัณฑ์ที่มีการส่งออก มากที่สุดคือ ผ้าผืนทำจากผ้า รองลงมาคือผ้าผืนทำจากเส้นใยประดิษฐ์ โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.75 และ 6.71 ตามลำดับ สิ่งทอที่มีมูลค่าการส่งออกรองจากผ้าผืนคือ เส้นด้าย มีมูลค่าการส่งออก 726.36 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.29 สำหรับผลิตภัณฑ์ในกลุ่มเส้นด้าย คือเส้นด้ายฝ้ายมีอัตราการขยายตัวถึงร้อยละ 60.59 ในขณะที่เส้นด้ายประดิษฐ์มีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 0.12 และเส้นใยมีมูลค่าการส่งออก 498.49 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.33 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการส่งออกผ้าผืนเช่นกัน (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. 2555)

อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญในคลัสเตอร์แฟชั่น ดังนั้นการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) จะช่วยส่งเสริมให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ด้านสิ่งทอ เส้นใย และผ้าผืนรายใหญ่ของภูมิภาคเพื่อการผลิตเครื่องนุ่งห่ม เนื่องจากประเทศไทยได้รับความเชื่อถือในด้านมาตรฐานการผลิตและสิ่งแวดล้อมจากลูกค้า ขณะที่ประเทศสมาชิกอื่นๆ ในอาเซียนยกเว้นประเทศอินโดนีเซียยังขาดแคลนวัตถุดิบ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ประเทศไทยกลายเป็นศูนย์กลางสิ่งทอของอาเซียน สามารถส่งสินค้าออกได้มากขึ้นโดยเฉพาะในตลาดอาเซียนจะเป็นตลาดคู่ค้าอันดับแรกของไทย ซึ่งจะมาทดแทนตลาดสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาที่มีแนวโน้มที่จะลดลงเรื่อยๆ (สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร. 2554) นอกจากนั้นจะยังสามารถได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ จากข้อตกลงประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และจากการที่ประเทศไทยมีโซ่อุปทานในการผลิตที่ครบวงจรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ มีประสบการณ์ในการทำธุรกิจมากกว่า 40 ปี และมีแรงงานที่มีคุณภาพมากกว่าประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศเวียดนาม และประเทศกัมพูชา เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลให้มีความได้เปรียบในการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค โดย การเปิดเสรีภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) นั้นอาจจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของโซ่อุปทาน ของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เช่น อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มบางส่วนอาจจะ ย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ที่มีต้นทุนแรงงาน วัตถุดิบที่ถูกกว่า หรือเพื่อใช้สิทธิพิเศษจากการเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาในการส่งออกสินค้าไปยังทวีปยุโรป เช่น สเปน ลาว และประเทศกัมพูชา เป็นต้น หรืออาจจะเกิดการลงทุนข้ามชาติทั้งการที่มีต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทยหรือ

ประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศจีนมาลงทุนในประเทศเวียดนามเพื่อใช้เป็นฐานการผลิตและส่งออกและเพื่อให้ได้สิทธิแหล่งกำเนิดสินค้า ซึ่งการย้ายฐานการผลิตไปสู่ประเทศอื่นๆ นี้ ย่อมส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอและโซ่อุปทานตามไปด้วย ดังนั้นผู้ประกอบการไทย จำเป็นต้องศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียน และเตรียมความพร้อมสำหรับเชิงรุกและเชิงรับไว้ล่วงหน้า โดยทำความเข้าใจเพื่อทราบถึงข้อได้เปรียบเสียเปรียบที่จะส่งผลกระทบโดยตรงกับอุตสาหกรรม ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุด ตลอดจนการ พัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการไทยในตลาดอาเซียนและตลาดโลก (พจน์นท์ มงคลสิริวัฒน์ . 2552) และเกิดโอกาสที่สินค้าไทยจะมีโอกาสขยายตลาดไปยังกลุ่ม ประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียน และเปิดตลาดใหม่ได้มากขึ้น ดังนั้นงานวิจัยนี้มุ่งเน้นที่จะ ปรับรูปแบบโซ่อุปทานเพื่อ เตรียมความพร้อมให้แก่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรม สิ่งทอ ในประเทศไทย ได้ทราบถึงแนวโน้มและทิศทางในการดำเนินงานเพื่อที่จะปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบ โซ่อุปทานที่จะเกิดขึ้นภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อให้ผู้ประกอบการและประเทศไทยได้รับประโยชน์จากความร่วมมือของกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบท และประเมินความพร้อมของโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสิ่งทอในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. เพื่อปรับปรุงแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรม สิ่งทอที่เหมาะสมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
3. เพื่อพัฒนาโซ่คุณค่าของอุตสาหกรรมสิ่งทอในระดับมหภาคและเชิงพื้นที่ของประเทศ
4. เพื่อนำเสนอแผนกลยุทธ์ในการปรับตัวของภาครัฐและเอกชนในอุตสาหกรรม สิ่งทอต่อการพัฒนาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

วิธีการดำเนินงานวิจัยโดยย่อ

ในการศึกษาการปรับปรุงแบบโซ่อุปทานสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีวิธีการดำเนินการวิจัยซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่

1. การศึกษาและทบทวนสภาพการจัดการโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอในปัจจุบัน
2. การประเมินผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโซ่อุปทานสิ่งทอภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
3. การเตรียมความพร้อมทั้งในเชิงรุกและเชิงรับให้แก่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสิ่งทอ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาในเชิงลึกจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และจากการสำรวจด้วยแบบสอบถามถึงภาพรวมของอุตสาหกรรมสิ่งทอและลักษณะของธุรกิจของแต่ละประเทศ ปัจจัยที่ผู้ประกอบการแต่ละประเทศพิจารณาว่าส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอรวมถึงการประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอแต่ละประเทศ สรุปได้ดังนี้

• ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ

ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีศักยภาพในด้านสิ่งทอ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญสถิติข้อมูลในการนำเข้าส่งออกและวิเคราะห์ถึงความสามารถในการแข่งขัน ด้วยวิธี Reveled Comparative Advantage (RCA) พบว่าประเทศที่มีศักยภาพที่นำมาเปรียบเทียบกับเชิงลึกกับประเทศไทย ได้แก่ ประเทศเวียดนามและประเทศอินโดนีเซีย

ผลจากการวิเคราะห์การจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอของผู้ประกอบการแต่ละประเทศใน 11 ด้าน สรุปได้ดังตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอของผู้ประกอบการใน 3 ประเทศ

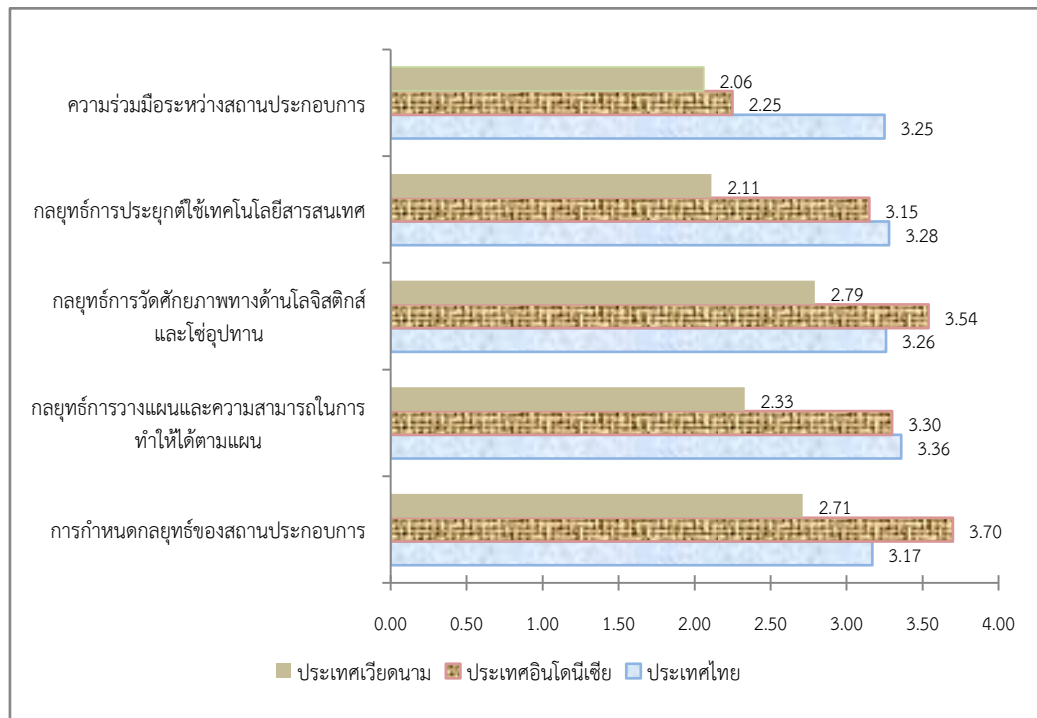
อันดับที่	ประเทศไทย	ประเทศเวียดนาม	ประเทศอินโดนีเซีย
1	ด้านการแข่งขัน	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ด้านการแข่งขัน
2	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ด้านเศรษฐกิจ
3	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านโลจิสติกส์
4	ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	ด้านรัฐบาล	ด้านวัตถุดิบและการผลิต
5	ด้านรัฐบาล	ด้านการแข่งขัน	ด้านทำเลที่ตั้ง
6	ด้านโลจิสติกส์	ด้านวัตถุดิบและการผลิต	ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก
7	ด้านวัตถุดิบและการผลิต	ด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก	ด้านรัฐบาล
8	ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร
9	ด้านทำเลที่ตั้ง	ด้านโลจิสติกส์	ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
10	ด้านแรงงาน	ด้านทำเลที่ตั้ง	ด้านแรงงาน
11	ด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก	ด้านแรงงาน	ด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ประกอบการทั้ง 3 ประเทศมีความเห็นตรงกันว่าปัจจัยที่มีความสำคัญหรือส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ คือ ปัจจัยด้านการแข่งขัน ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ให้ความสำคัญที่แตกต่างกันออกไป โดยประเทศไทยและประเทศอินโดนีเซียจะให้ความสำคัญด้านการแข่งขัน ขณะที่ผู้ประกอบการประเทศเวียดนามเห็นว่าปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกจะเป็นปัจจัยที่สำคัญต่ออุตสาหกรรม

• การประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน

ในงานวิจัยนี้ได้ทำการประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของผู้ประกอบการแต่ละประเทศในด้าน 5 ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ของสถานประกอบการ 2) ด้านกลยุทธ์การวางแผนและความสามารถในการทำได้ตามแผน 3) ด้านการวัดศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน 4) ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 5) ด้านความร่วมมือของสถานประกอบการ โดยภาพที่ 1 แสดงการ

เปรียบเทียบศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของผู้ประกอบการ ในประเทศไทย ประเทศเวียดนาม และประเทศอินโดนีเซีย



ภาพที่ 1 การเปรียบเทียบศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของผู้ประกอบการประเทศไทย ประเทศเวียดนาม และประเทศอินโดนีเซีย

จากภาพที่ 1 จะพบว่าศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของประเทศไทยสูงกว่าประเทศอินโดนีเซีย และประเทศเวียดนามในด้านกลยุทธ์การวางแผนและความสามารถในการทำให้ได้ตามแผน ด้านกลยุทธ์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและด้านกลยุทธ์ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ ส่วนประเทศอินโดนีเซียมีศักยภาพในด้านการกำหนดกลยุทธ์ของสถานประกอบการ และด้านกลยุทธ์การวัดศักยภาพทางด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานสูงกว่าประเทศไทยและประเทศเวียดนาม

- ประเด็นความช่วยเหลือที่ผู้ประกอบการไทยต้องการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้ประกอบการไทยต้องการสนับสนุนจากภาครัฐในการเจรจาด้านสิทธิประโยชน์ต่างๆ เช่น FTA กับประเทศคู่ค้าต่างๆ กฎหมายเกี่ยวกับการลงทุน เช่น ภาษีการนำเข้าและส่งออก การนำเข้าเงินเข้าและออกประเทศ เป็นต้น ส่วนในเรื่องแนวโน้มการย้ายฐานการผลิตนั้นผู้ประกอบการไทยต้องการให้มีหน่วยงานที่คอยช่วยเหลือสนับสนุนทั้งในด้านเงินลงทุนตลอดจนข้อมูลเชิงลึกและพฤติกรรมผู้บริโภคในแต่ละประเทศ เพื่อให้ผู้ประกอบการสิ่งทอไทยสามารถเป็นศูนย์กลางในอุตสาหกรรมนี้ต่อไป

- แผนกลยุทธ์ในการปรับปรุงแบบโซ่อุปทานสำหรับเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

จากนั้นได้ทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพ (SWOT Analysis) ภายใต้บริบทของการเปิดการค้าเสรีอาเซียนและใช้ TOWS Matrix เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์ กำหนดแนวทาง และมาตรการให้ผู้ประกอบการเพื่อปรับตัวให้สามารถแข่งขันได้หลังจากกรวมเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ในปี 2558 โดยได้นำเสนอแผนกลยุทธ์ในการปรับตัวของภาครัฐและภาคเอกชนในการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแสดงรายละเอียดดังภาพที่ 2



ภาพที่ 2 แผนกลยุทธ์ในการปรับตัวของภาครัฐและภาคเอกชนในการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

Executive Summary

The textile industry is important for the Thailand’s economy as a whole because it is one of the top industries that generate income for the country. Moreover, the industry also employs a large number of skilled and unskilled labour. Hence, the industry fosters the income distribution to the Thai population. The export volume of textile and garment industries in 2013 was 5,107.15 million USD. The growth of the export volume compared to an earlier year is 4.38 per cent. From that figure, the export volume of the textile industry was at 3,149.92 million USD with the growth rate of 10.49 per cent. The growth of export is in every region especially to the United States, Japan, China, Vietnam, and Indonesia in this order. The highest exported product is Woven fabrics of cotton whereas the second highest exported product is Woven fabrics of man-made fibres. The former product has the growth rate of 16.75 per cent and the latter has the growth rate of 6.71 per cent. Apart from fabrics, yarn comes second in terms of export volume. The export volume of yarn is 726.36 million USD with the growth rate of 15.29 per cent. Within the yarn product group, cotton yarn has an impressive growth at 60.59 per cent. On the other hand, artificial yarn contracted by 0.12 per cent. Fibre has the total export volume in 2013 at 498.49 million USD (4.33 per cent growth rate).

The textile industry is an important industry in the fashion cluster. Entering the ASEAN Economic Community (AEC) would promote the Thai textile industry to be the major regional producer and seller of the textile, fibre, and fabrics supplying the downstream garment industry. The reliability of the Thai products would further promote the industry. Furthermore, the competitors in the region such as Indonesia, still lacks the raw materials. The ASEAN market will be the strategic market of Thailand and will eventually substitute the US and Europe markets which have the decreasing trend in import demand (SIIT, 2011). Another positive aspect of AEC is the benefits Thai textile industry will gain from the agreements. The competitiveness of Thailand will be further enhanced because Thailand has the strong and long-standing business sectors throughout the textile industry’s supply chain from upstream to downstream sectors. The skilled labour of Thailand, with more than 40 years of experience, is the advantage Thailand has over neighbouring countries such as Cambodia and Vietnam. Nevertheless, entering AEC would affect the countries and some changes are imminent. Some business sectors in the textile industry could move to other countries which have lower labour and raw material costs. On the other hand, there might be foreign investments in Thailand or neighbouring countries. The example is the investment of the Chinese corporation in Vietnam in order to be the production and exporting location. These changes in the regional landscape would ultimately affect the Thai industry. Therefore,

Thai businesses need to understand the probable changes and plan accordingly. They have to understand the advantages and disadvantages of Thai industries compared with others. Furthermore, the capability development of Thai businesses is essential in order to explore new opportunities in the regional market.

This research focuses on the redesign of the textile industry's supply chain in order to improve the readiness of the public and private sectors related to the Thai textile industry. Ultimately, the research aims to provide the public and private sectors with guidelines in order to reap the full benefits of entering AEC.

Research objectives

1. To study the context of Thailand's textile industry and evaluate the readiness in entering AEC.
2. To redesign the supply chain of the textile industry for AEC.
3. To improve the value in the supply chain in the macro and local levels.
4. To suggest strategic plans for the public and private sectors upon entering AEC.

Research procedures

In order to study the redesign process of the supply chain of the textile industry, there are three major parts of the research.

1. The study of the present supply chain management of the textile industry.
2. Impact and change evaluation of the supply chain of the textile industry in the context of AEC.
3. Readiness preparation for the public and private sectors related to the textile industry.

Research summary

The researchers conducted the in-depth research from business owners and related organisations through questionnaires and interviews. From the research, the factors affecting the textile industry can be concluded as followed.

Factors affecting the textile industry

The researchers selected the countries in the region from the expert interviews and the competitiveness analysis by revealed comparative advantage (RCA) analysis. Researchers found that Vietnam and Indonesia are the two countries that are

comparable to Thailand in the textile industry. From the analysis, the ranking of the 11 factors affecting the textile industry is concluded in Table 1.

Table 1: Comparison of factors affecting the textile industry in three countries

No.	Thailand	Vietnam	Indonesia
1	Competiveness Factors	Utility Factors	Competiveness Factors
2	Economy Factors	Infrastructure Factors	Economy Factors
3	Utility Factors	Economy Factors	Logistics Factors
4	Information Technology Factors	Government Factors	Material and Production Factors
5	Government Factors	Competiveness Factors	Location Factors
6	Logistics Factors	Material and Production Factors	Utility Factors
7	Material and Production Factors	Risk and Externality Factors	Government Factors
8	Infrastructure Factors	Information Technology Factors	Information Technology Factors
9	Location Factors	Logistics Factors	Infrastructure Factors
10	Labor Factors	Location Factors	Labor Factors
11	Risk and Externality Factors	Labor Factors	Risk and Externality Factors

Table 1 found that businesses in three countries all agree that the important factors affecting the textile industry are competition, economy and facilities albeit varying degrees of importance. Businesses in Thailand and Indonesia emphasise on the important of competition whereas businesses in Vietnam focus more on the facilities.

Logistics and supply chain capabilities evaluation

The research evaluates the logistics and supply chain capabilities of businesses in five aspects 1) Corporate strategy & inter-organizational alignment 2) Planning and execution capability 3) Logistics Performance 4) IT implementation and management and 5) Collaboration with external business partners. Figure 1 displays the comparison of logistics and supply chain capabilities of businesses in Thailand, Vietnam, and Indonesia.

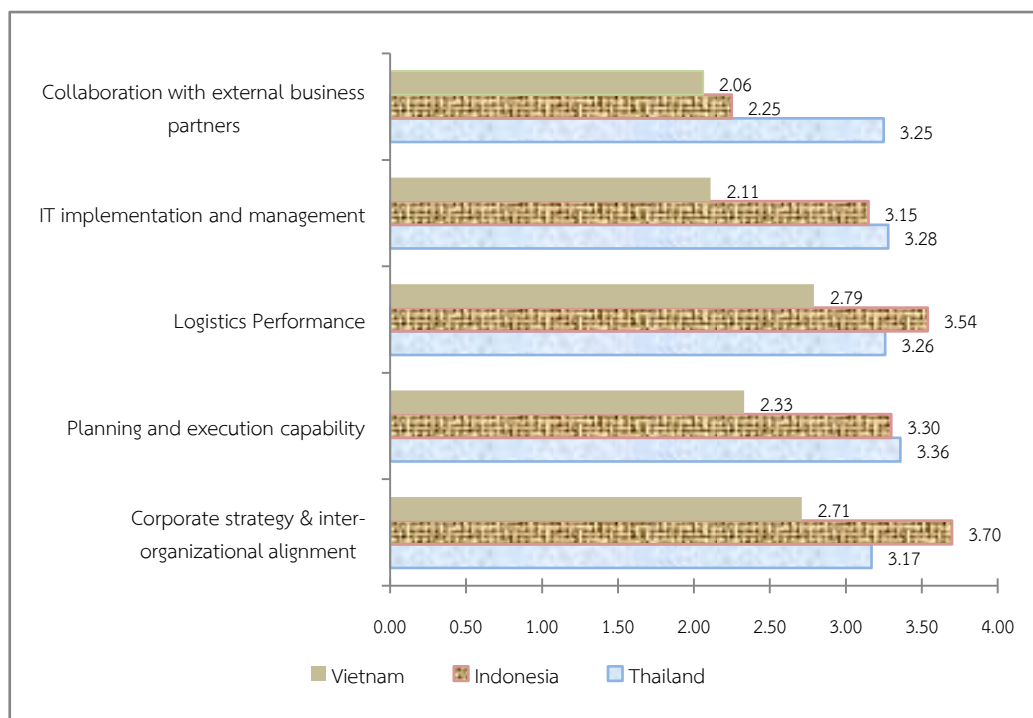


Figure 1 : Comparison of logistic and supply chain capabilities of businesses in Thailand, Vietnam, and Indonesia.

From Figure 1, the researchers found that logistics and supply chain capabilities of Thai businesses are higher than those of Indonesia and Vietnam in the planning and implementation, information technology application, and business collaboration aspects. Indonesian businesses have higher capabilities in strategy formulation and logistics and supply chain capabilities evaluation aspects.

Support from the public sector

The research found that there are a few aspects that businesses demand support from the public sector such as the FTA negotiations with trade partners, investment laws, export and import tariffs. Regarding the relocation of the production units, Thai businesses ask for governmental unit responsible for financial support and market research insights of consumer behaviours in other countries.

Supply chain redesign strategies

The researchers conducted a thorough situational analysis by SWOT analysis and develop the strategic plans by the TOWS matrix. The guidelines and measures for businesses in the textile industry are proposed.



Figure 2 : Strategic plans for AEC preparation of public and private sectors.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	A-1
Abstract	B-1
บทสรุปผู้บริหาร	C-1
Executive Summary	D-1
สารบัญ	I
สารบัญตาราง	VII
สารบัญภาพ	X
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 ที่มาและความสำคัญ	1-1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1-3
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	1-4
1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย	1-4
1.4.1 การศึกษาและทบทวนสภาพการจัดการโซ่อุปทานของ อุตสาหกรรมสิ่งทอในปัจจุบัน	1-4
1.4.2 การประเมินผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อ โซ่อุปทานสิ่งทอภายใต้บริบทของ AEC	1-5
1.4.3 การเตรียมความพร้อมทั้งในเชิงรุกและเชิงรับให้แก่หน่วยงาน ภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสิ่งทอ	1-5
1.5 แผนการดำเนินงาน	1-5
1.6 เป้าหมายของผลผลิต (Output) และตัวชี้วัด	1-8
1.6.1 ผลผลิต	1-8
1.6.2 ตัวชี้วัด	1-8
1.7 เป้าหมายของผลลัพธ์ (Outcome) และตัวชี้วัด	1-8
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ	1-9
1.9 องค์ประกอบของรายงานการวิจัย	1-10
1.10 คณะผู้วิจัย	1-11
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	2-1
2.1 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)	2-1
2.1.1 ความเป็นมาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	2-2
2.1.2 เป้าหมายของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	2-3
2.1.3 วัตถุประสงค์ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	2-4
2.1.4 แนวทางการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	2-5
2.1.5 ความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศ/กลุ่มประเทศนอก	2-10
ภูมิภาค (External Relations)	
2.1.6 อาเซียน+3	2-11

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.1.7	อาเซียน+6	2-15
2.2	ภาพรวมของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยและประเทศที่มีศักยภาพในอาเซียน	2-20
2.2.1	อุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	2-20
2.2.2	อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศเวียดนาม	2-29
2.2.3	อุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศอินโดนีเซีย	2-31
2.3	ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ (AFTAX)	2-33
2.3.1	เป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักของสหพันธ์อุตสาหกรรมสิ่งทออาเซียน	2-33
2.3.2	กิจกรรมของสมาชิกสหพันธ์อุตสาหกรรมสิ่งทออาเซียน	2-33
2.4	การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน	2-34
2.4.1	ความหมายของการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน	2-34
2.4.2	กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์	2-36
2.4.3	องค์ประกอบและความหมายของการจัดการโซ่อุปทาน	2-38
2.4.4	Supply Chain Redesign	2-40
2.5	การวัดผลการดำเนินงานของโลจิสติกส์ (Logistics Performance Measurement)	2-41
2.5.1	การวัดผลการดำเนินงานทางด้านคุณภาพ (Quality) ของโลจิสติกส์	2-42
2.5.2	การวัดผลการดำเนินงานทางด้านเวลา (Time) ของโลจิสติกส์	2-42
2.5.3	การวัดผลการดำเนินงานทางด้านต้นทุน (Cost) ของโลจิสติกส์	2-42
2.6	การประเมินประสิทธิภาพโลจิสติกส์ตามตัวแบบของธนาคารโลก (World Bank)	2-43
2.6.1	ดัชนีตัวชี้วัดด้านโลจิสติกส์	2-44
2.7	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ	2-47
2.7.1	ปัจจัยด้านแรงงาน	2-47
2.7.2	ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต	2-49
2.7.3	ปัจจัยด้านโลจิสติกส์	2-52
2.7.4	ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	2-53
2.7.5	ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน	2-53
2.7.6	ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	2-54
2.7.7	ปัจจัยด้านรัฐบาล	2-55
2.7.8	ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	2-55
2.7.9	ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก	2-56
2.7.10	ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง	2-57
2.7.11	ปัจจัยด้านการแข่งขัน	2-59
2.8	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	2-60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย		3-1
3.1	การคัดเลือกประเทศที่มีศักยภาพด้านสิ่งทอในภูมิภาคอาเซียน	3-3
3.1.1	ดัชนีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบที่ปรากฏ	3-3

สารบัญ (ต่อ)

หน้า		
	3.1.2 พลวัตของการส่งออกและการนำเข้า (สินค้าสิ่งทอในเอเชีย)	3-4
	3.1.3 การวิเคราะห์แผนภูมิพลวัตการส่งออกและการนำเข้า	3-6
	3.2 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	3-8
	3.2.1 ประเมินและคัดเลือกประเทศที่มีศักยภาพในด้านอุตสาหกรรม	3-8
สิ่งทอ	3.2.2 ศึกษาฐานธุรกิจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศที่มีศักยภาพสูง	3-9
	3.2.3 เก็บข้อมูลปฐมภูมิจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศไทยเพื่อประเมินปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ	3-9
	3.2.4 เก็บข้อมูลปฐมภูมิจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศที่มีศักยภาพ	3-9
	3.2.5 จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการหรือประชุมกลุ่มย่อย	3-10
	3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	3-10
	3.3.1 แบบสอบถาม	3-10
	3.3.2 แบบสัมภาษณ์	3-12
	3.3.3 การจัดประชุมกลุ่ม (Focus Group)	3-12
	3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	3-13
	3.4.1 การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ (Logistic Regression Analysis)	3-13
	3.4.2 การประเมินปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ	3-19
	3.4.3 เกณฑ์การประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานขององค์กร	3-20
	3.4.4 การคำนวณค่าน้ำหนักของคุณลักษณะ (Attribute Weighting)	3-20
บทที่ 4 ผลการวิจัย		4-1
	4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม	4-1
	4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้ประกอบการไทย	4-1
	4.1.2 การปรับเปลี่ยนรูปแบบและการเตรียมความพร้อมของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อรองรับการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-2
	4.1.3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	4-5
	4.1.4 การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทยระหว่างก่อนและหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-12
	4.1.5 การประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของผู้ประกอบการไทย	4-13
	4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้ประกอบการเวียดนาม	4-13
	4.2.1 ความพร้อมและแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการเวียดนามต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-14

สารบัญ (ต่อ)

หน้า		
4.2.2	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม	4-17
4.2.3	การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนามระหว่างก่อนและหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-24
4.2.4	การประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของ	4-25
ผู้ประกอบการเวียดนาม		
4.3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้ประกอบการอินโดนีเซีย	4-26
4.3.1	ความพร้อมและแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการอินโดนีเซียต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-26
4.3.2	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย	4-30
4.3.3	การประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของ	4-36
ผู้ประกอบการอินโดนีเซีย		
4.4	ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของแต่ละประเทศโดยวิธี Score Card	4-37
4.5	การวิเคราะห์ตัวแบบเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	4-43
4.5.1	สัดส่วนการส่งออก	4-44
4.5.2	ทิศทางการขยายภายในประเทศ	4-46
บทที่ 5	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์	5-1
5.1	ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย	5-1
5.1.1	ปัญหาอุปสรรคในอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	5-1
5.1.2	ข้อได้เปรียบ/ผลกระทบเชิงลบของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	5-3
5.1.3	ความช่วยเหลือที่ผู้ประกอบการไทยต้องการจากภาครัฐ	5-4
5.1.4	มุมมองและแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการไทยเมื่อมีการเปิด	5-4
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	(AEC)	
5.2	ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศเวียดนาม	5-5
5.2.1	ปัญหาอุปสรรคในอุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม	5-6
5.2.2	ข้อได้เปรียบ/ผลกระทบเชิงลบของอุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนามจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	5-6
5.2.3	ความช่วยเหลือที่ผู้ประกอบการเวียดนามต้องการจากภาครัฐ	5-7
5.2.4	มุมมองและแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการเวียดนามเมื่อมีการเปิด	5-7
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	(AEC)	
5.3	ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศอินโดนีเซีย	5-9
5.3.1	ปัญหาอุปสรรคในอุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย	5-9
5.3.2	ข้อได้เปรียบ/ผลกระทบเชิงลบของอุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซียจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	5-10
5.3.3	ความช่วยเหลือที่ผู้ประกอบการอินโดนีเซียต้องการจากภาครัฐ	5-10

สารบัญ (ต่อ)

หน้า	
5.3.4 มุมมองและแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการอินโดนีเซียเมื่อมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	5-10
5.4 ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศเมียนมาร์	5-11
5.4.1 ปัญหาอุปสรรคในการลงทุนประเทศเมียนมาร์	5-12
5.4.2 ข้อได้เปรียบ/ผลกระทบเชิงลบของอุตสาหกรรมสิ่งทอเมียนมาร์จากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	5-13
5.4.3 ความช่วยเหลือที่ผู้ประกอบการเมียนมาร์ต้องการจากภาครัฐ	5-13
5.4.4 ประโยชน์ที่ผู้ประกอบการไทยจะได้รับจากการเข้ามาลงทุนในประเทศเมียนมาร์	5-14
5.5 ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศฮ่องกง	5-16
5.5.1 ปัญหาอุปสรรคในอุตสาหกรรมสิ่งทอฮ่องกง	5-17
5.5.2 ปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศฮ่องกงประสบความสำเร็จ	5-17
5.5.3 มุมมองในการปรับปรุงแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอฮ่องกง	5-17
5.6 ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศเกาหลีใต้	5-18
5.6.1 ปัญหาอุปสรรคในอุตสาหกรรมสิ่งทอเกาหลีใต้	5-18
5.6.2 ปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศเกาหลีใต้ประสบความสำเร็จ	5-19
5.6.3 มุมมองในการปรับปรุงแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอเกาหลีใต้	5-19
บทที่ 6 แนวทางในการปรับปรุงแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยและข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์	6-1
6.1 การปรับปรุงแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	6-1
6.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพของอุตสาหกรรมสิ่งทอ	6-3
6.2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพเพื่อการประเมินจุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis)	6-3
6.2.2 การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์โดยใช้ TOWS Matrix	6-4
6.3 วิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย	6-5
6.3.1 กลยุทธ์ระยะสั้น	6-7
6.3.2 กลยุทธ์ระยะกลาง	6-16
6.4 ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป	6-23
บรรณานุกรม บ-	1
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ก-	1
ภาคผนวก ข ข-	1

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก ค ค-

1

ภาคผนวก ง ง-

1

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

1.1	การส่งออกไปยังตลาดหลักที่สำคัญของประเทศไทย (มกราคม - สิงหาคม 2556)	1-1
1.2	แผนการดำเนินงานของโครงการวิจัย	1-6
2.1	เขตการค้าเสรีอาเซียน +3 และอาเซียน+6	2-17
2.2	จำนวนสถานประกอบการสิ่งทอของประเทศไทยในปี 2556	2-23
2.3	การส่งออกสิ่งทอของประเทศไทย (มกราคม - ธันวาคม 2556)	2-24
2.4	การนำเข้าสิ่งทอของประเทศไทย (มกราคม - สิงหาคม 2556)	2-25
2.5	อันดับประเทศที่มีการส่งออกสิ่งทอสูงสุดแยกตามรายสินค้า (มกราคม - มิถุนายน 2556)	2-26
2.6	มูลค่าการส่งออกสิ่งทอของประเทศไทยไปยังอาเซียน (มกราคม - มิถุนายน 2556)	2-27
2.7	มูลค่าการส่งออกเฉพาะผ้าผืนของประเทศไทยไปยังอาเซียน (มกราคม - ธันวาคม 2556)	2-27
2.8	มูลค่าการนำเข้าสิ่งทอของประเทศไทยไปยังอาเซียน (มกราคม - มิถุนายน 2556)	2-28
2.9	มูลค่าการนำเข้าเฉพาะผ้าผืนของประเทศไทยไปยังอาเซียน (มกราคม - ธันวาคม 2556)	2-28
2.10	แผนการผลิตในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของรัฐบาลเวียดนาม ในปี 2553-2563	2-30
2.11	กลยุทธ์และดัชนีในการประเมินศักยภาพการบริหารจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์	2-46
3.1	ดัชนีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบที่ปรากฏสินค้าสิ่งทอ (Textile) ในกลุ่มประเทศอาเซียน	3-3
3.2	การนำเข้าและส่งออกสินค้าสิ่งทอของประเทศในเอเชีย	3-4
3.3	ระดับของศักยภาพการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานขององค์กร	3-11
4.1	ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการสิ่งทอไทย	4-1
4.2	การเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการไทยต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-3
4.3	การปรับตัวของธุรกิจสิ่งทอไทยเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-3
4.4	ความได้เปรียบและความเสียเปรียบของธุรกิจสิ่งทอไทยเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-4
4.5	ธุรกิจสิ่งทอไทยที่จะเผชิญความกดดันและต้องพัฒนาปรับปรุงธุรกิจหลังจากเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-4
4.6	ความต้องการให้ภาครัฐของไทยช่วยเหลือสนับสนุนหลังจากเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-5
4.7	รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการตลาดและการค้าในด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	4-5
4.8	การจัดลำดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	4-6
4.9	แนวทางการปรับตัวของธุรกิจสิ่งทอเวียดนามหลังจากเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-14
4.10	แนวโน้มการย้ายฐานการผลิตของธุรกิจสิ่งทอเวียดนามหลังจากเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-14

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

4.11 ประโยชน์ของประเทศเวียดนาม ที่จะได้รับเมื่อมีการจัดตั้งกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-15
4.12 การเสียประโยชน์ของผู้ประกอบการเวียดนาม เมื่อมีการจัดตั้งกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-15
4.13 การเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการเวียดนาม ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-15
4.14 ประเด็นที่ต้องการให้ภาครัฐของประเทศเวียดนาม ดำเนินการเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-16
4.15 ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจสิ่งทอของเวียดนาม ภายหลังการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-16
4.16 การเปรียบเทียบประเทศเวียดนามกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-17
4.17 การจัดลำดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม	4-18
4.18 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการอินโดนีเซีย	4-26
4.19 แนวทางการปรับตัวของธุรกิจสิ่งทออินโดนีเซียหลังจากเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-27
4.20 ประโยชน์ของประเทศอินโดนีเซีย ที่จะได้รับเมื่อมีการจัดตั้งกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-27
4.21 การเสียประโยชน์ของผู้ประกอบการอินโดนีเซีย เมื่อมีการจัดตั้งกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-27
4.22 การเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการอินโดนีเซีย ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-28
4.23 ประเด็นที่ต้องการให้ภาครัฐของประเทศอินโดนีเซีย ดำเนินการเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-28
4.24 ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจสิ่งทอของอินโดนีเซีย ภายหลังการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-29
4.25 การเปรียบเทียบประเทศอินโดนีเซียกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-29
4.26 การจัดลำดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย	4-30
4.27 ตัวอย่างผลการคำนวณและการคัดเลือกปัจจัยย่อยของแต่ละปัจจัยหลักด้านแรงงาน	4-38
4.28 สรุปผลค่าน้ำหนักที่เป็นมาตรฐานของแต่ละปัจจัยย่อย	4-39
4.29 ตัวอย่างการประเมินระดับศักยภาพด้านต่างๆ ของแต่ละประเทศโดยวิธี Score Card	4-41
4.30 ตัวอย่างการคำนวณศักยภาพแต่ละประเทศในปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	4-42
4.31 การเปรียบเทียบค่าคะแนนศักยภาพปัจจัยหลักของแต่ละประเทศ	4-43
4.32 ผลการคำนวณด้วยวิธีการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณของสัดส่วนการส่งออก	4-44

สารบัญญัตินี้ (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

4.33 ผลการคำนวณการถดถอยโลจิสติกส์ (ตัวแปรตามคือทิศทางการขายในประเทศ)	4-47
5.1 จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคต่อการลงทุนในประเทศเวียดนาม	5-9
5.2 จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรคต่อการลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย	5-11
5.3 เปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียจากมุมมองของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอในการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	5-15
5.4 สถานการณ์ในดำเนินการในปัจจุบันของอุตสาหกรรมสิ่งทออาเซียนใน 4 ประเทศตามมุมมองของประเทศฮ่องกงและเกาหลีใต้	5-20
6.1 การวิเคราะห์ SWOT Analysis ของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	6-3
6.2 การกำหนดกลยุทธ์โดยใช้ TOWS Matrix	6-5
6.3 กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านการตลาด	6-8
6.4 กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านบุคลากร	6-10
6.5 กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านนวัตกรรม	6-13
6.6 กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านการสนับสนุน	6-14
6.7 กลยุทธ์ระยะกลางและแนวทางในการดำเนินงาน	6-17
6.8 หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานของกลยุทธ์ระยะสั้น	6-21

สารบัญญภาพ

ภาพที่ หน้า

1.1	โซ่อุปทานอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	1-2
2.1	ความร่วมมือของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	2-2
2.2	ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)	2-3
2.3	เป้าหมายของการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	2-4
2.4	การรวมกลุ่มของอาเซียน +3	2-12
2.5	การรวมกลุ่มของอาเซียน+6	2-16
2.6	โครงสร้างอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทย	2-21
2.7	จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	2-22
2.8	กระบวนการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน	2-35
2.9	แบบจำลองการบริหารโซ่อุปทาน	2-39
2.10	แหล่งความไม่แน่นอนในโซ่อุปทาน	2-41
2.11	ผลกระทบต่อวัฏจักรสินค้าไทย	2-45
3.1	ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย	3-2
3.2	พลวัตการส่งออกและนำเข้าสินค้าสิ่งทอในเอเชีย	3-6
3.3	แผนภูมิพลวัตการส่งออกและนำเข้า (คู่แข่ง)	3-7
3.4	แผนภูมิพลวัตการส่งออกและนำเข้า (คู่ค้า)	3-8
3.5	แสดงความสัมพันธ์ของโลจิสติกส์เมื่อตัวแปรมี 2 ค่า	3-13
3.6	แบบจำลอง Binary Regression Logistic	3-15
4.1	ปัจจัยย่อยด้านการแข่งขันที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	4-6
4.2	ปัจจัยย่อยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	4-7
4.3	ปัจจัยย่อยด้านโลจิสติกส์ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	4-7
4.4	ปัจจัยย่อยด้านวัตถุดิบและการผลิตที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	4-8
4.5	ปัจจัยย่อยด้านทำเลที่ตั้งที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	4-8
4.6	ปัจจัยย่อยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	4-9
4.7	ปัจจัยย่อยด้านรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	4-9
4.8	ปัจจัยย่อยด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	4-10
4.9	ปัจจัยย่อยด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	4-10
4.10	ปัจจัยย่อยด้านแรงงานที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	4-11
4.11	ปัจจัยย่อยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	4-11
4.12	การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทยระหว่างก่อนและ หลังการประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4-12
4.13	ศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	4-13
4.14	ปัจจัยย่อยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม	4-19
4.15	ปัจจัยย่อยด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม	4-19
4.16	ปัจจัยย่อยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม	4-20
4.17	ปัจจัยย่อยด้านรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม	4-20

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ หน้า

4.18 ปัจจัยย่อยด้านการแข่งขันที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม	4-21
4.19 ปัจจัยย่อยด้านวัตถุดิบและการผลิตที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม	4-21
4.20 ปัจจัยย่อยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม	4-22
4.21 ปัจจัยย่อยด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม	4-22
4.22 ปัจจัยย่อยด้านโลจิสติกส์ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม	4-23
4.23 ปัจจัยย่อยด้านทำเลที่ตั้งที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม	4-23
4.24 ปัจจัยย่อยด้านแรงงานที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม	4-24
4.25 การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนามระหว่างก่อนและหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจ (AEC)	4-25
4.26 การเปรียบเทียบศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม	4-26
4.27 ปัจจัยย่อยด้านการแข่งขันที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย	4-31
4.28 ปัจจัยย่อยด้านทำเลที่ตั้งที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย	4-32
4.29 ปัจจัยย่อยด้านรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย	4-32
4.30 ปัจจัยย่อยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย	4-33
4.31 ปัจจัยย่อยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย	4-33
4.32 ปัจจัยย่อยด้านวัตถุดิบและการผลิตที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย	4-34
4.33 ปัจจัยย่อยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย	4-34
4.34 ปัจจัยย่อยด้านโลจิสติกส์ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย	4-35
4.35 ปัจจัยย่อยด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย	4-35
4.36 ปัจจัยย่อยด้านแรงงานที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย	4-36
4.37 ปัจจัยย่อยด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย	4-36
4.38 การเปรียบเทียบศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย	4-37
4.39 ตัวแบบสัดส่วนการส่งออกของธุรกิจสิ่งทอในประเทศไทย	4-46
4.40 ตัวแบบทิศทางการขยายภายในประเทศไทย	4-47
5.1 การเยี่ยมชมและสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศเวียดนาม	5-6
5.2 การเยี่ยมชมและสัมภาษณ์บริษัทต่างๆ ในประเทศอินโดนีเซีย	5-9
5.3 การเยี่ยมชมและสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศเมียนมาร์	5-12
5.4 การเยี่ยมชมและสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศฮ่องกง	5-12
5.5 การเยี่ยมชมและสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศเกาหลีใต้	5-12
6.1 การปรับปรุงแบบโซ่อุปทานสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	6-2
6.2 การวางตำแหน่งประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการค้าและแหล่งวัตถุดิบของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	6-6

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่ หน้า

6.3 สรุปแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

6-20

บทที่ 1

การปรับปรุงแบบโซ่อุปทานสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.1 ที่มาและความสำคัญ

อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญกับเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทย โดยสร้างรายได้เป็นอันดับต้นๆ มีการจ้างแรงงานที่สูงทั้งที่เป็นแรงงานฝีมือและไร้ฝีมือ ซึ่งก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ประชากร (ธศกรณัณณก จันทระ. 2555) โดยมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยในปี 2556 (มกราคม-สิงหาคม 2556) มีมูลค่าการส่งออกทั้งหมด 5,107.15 ล้านเหรียญสหรัฐ มีอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาร้อยละ 4.38 โดยอุตสาหกรรมสิ่งทอมีมูลค่าการส่งออกทั้งหมด 3,149.92 ล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา ร้อยละ 10.49 โดยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นในทุกตลาด โดยเฉพาะตลาดสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น จีน เวียดนาม และอินโดนีเซีย ตามลำดับ ผลิตภัณฑ์ที่มีการส่งออกมากที่สุดคือผ้าผืนทำจากฝ้ายรองลงมาคือผ้าผืนทำจากเส้นใยประดิษฐ์ โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.75 และ 6.71 ตามลำดับ สิ่งทอที่มีมูลค่าการส่งออกรองจากผ้าผืนคือ เส้นด้ายมีมูลค่าการส่งออก 726.36 ล้านเหรียญสหรัฐ ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.29 สำหรับผลิตภัณฑ์ในกลุ่มเส้นด้ายคือเส้นด้ายฝ้ายมีอัตราการขยายตัวถึงร้อยละ 60.59 ในขณะที่เส้นด้ายประดิษฐ์มีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 0.12 และเส้นใยมีมูลค่าการส่งออก 498.49 ล้านเหรียญสหรัฐ อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.33 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการส่งออกผ้าผืนเช่นกัน (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. 2555) โดยตารางที่ 1.1 แสดงสถิติการส่งออกของประเทศไทยไปยังตลาดหลักที่สำคัญในปี 2556 (มกราคม-สิงหาคม 2556)

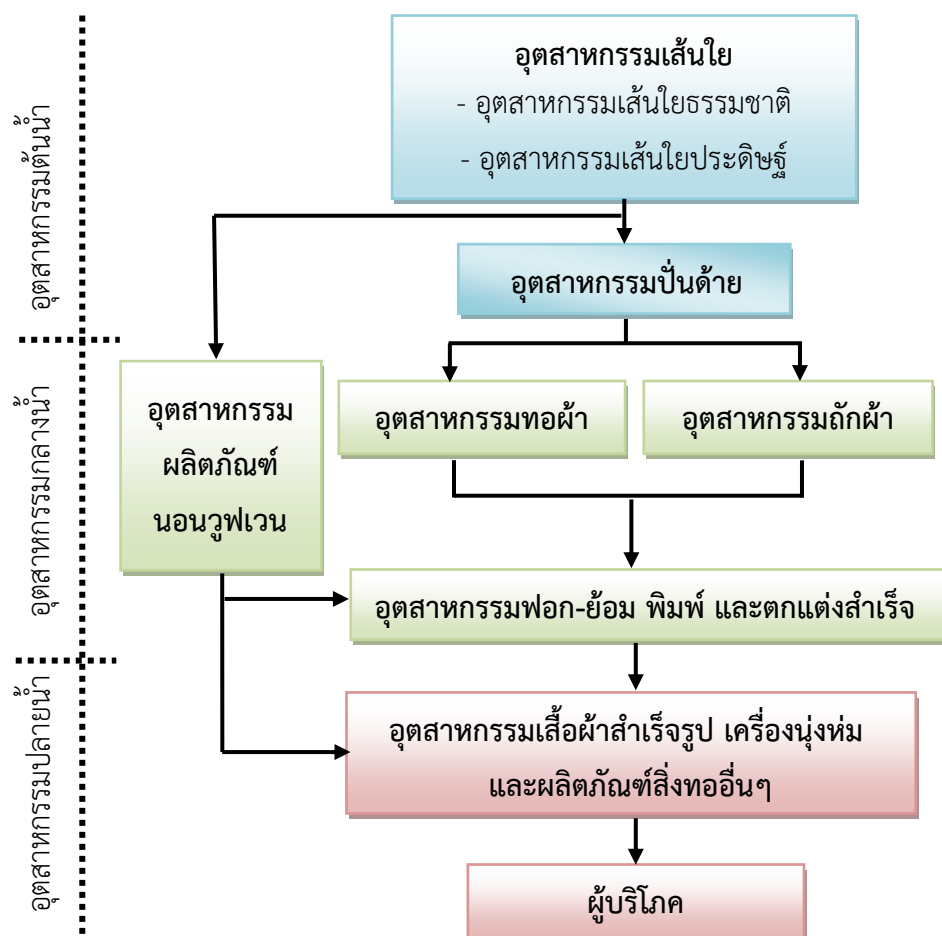
ตารางที่ 1.1 การส่งออกไปยังตลาดหลักที่สำคัญของประเทศไทย (มกราคม – สิงหาคม 2556)

(หน่วย: ล้านเหรียญสหรัฐ)

ตลาดหลักที่สำคัญ	สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	สิ่งทอ	เครื่องนุ่งห่ม
1. อาเซียน	1,105.43 (9.72)	995.46 (10.93)	109.98 (-0.15)
2. สหรัฐอเมริกา	853.13 (2.43)	152.82 (6.03)	700.31 (1.68)
3. สหภาพยุโรป	731.93 (-4.50)	261.86 (20.67)	407.07 (-14.44)
4. ญี่ปุ่น	500.71 (11.13)	239.25 (18.90)	261.46 (-13.73)
5. จีน	318.46 (29.03)	285.21 (34.80)	33.25 (-5.61)
6. อื่นๆ	1,597.49 (n.a.)	1,215.32 (n.a.)	382.17 (n.a.)
7. โลก	5,107.15 (4.38)	3,149.92 (10.49)	1,957.24 (-4.15)

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลสิ่งทอสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ(2556)

การผลิตของอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทยนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือการผลิตเพื่อใช้ในประเทศและการผลิตเพื่อส่งออก ซึ่งโดยประมาณร้อยละ 60-70 ของสินค้าทุกประเภทของอุตสาหกรรมสิ่งทอจะผลิตเพื่อใช้ภายในประเทศ อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ประกอบด้วยอุตสาหกรรมย่อยหลายส่วน โดยประเทศไทยมีการผลิตแบบครบวงจรตั้งแต่กลุ่มอุตสาหกรรมต้นน้ำจนถึงอุตสาหกรรมปลายน้ำทุกอุตสาหกรรมย่อยเหล่านี้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันในการส่งต่อวัตถุดิบจากอุตสาหกรรมหนึ่งไปยังอีกอุตสาหกรรมหนึ่ง นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องตามมา เช่น อุตสาหกรรมทำชิป กระดุม สีย้อม สารเคมี เป็นต้น ภาพที่ 1.1 แสดงโครงสร้างโซ่อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มซึ่งประกอบด้วย 3 กลุ่มใหญ่ คือ 1) **อุตสาหกรรมต้นน้ำ** ได้แก่ อุตสาหกรรมเส้นใยสามารถแบ่งเส้นใยได้ 2 ประเภท คือ อุตสาหกรรมเส้นใยธรรมชาติ เช่น เส้นใยไหม เส้นใยฝ้าย เป็นต้น และอุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์ เช่น เส้นใยโพลีเอสเตอร์ เส้นใยไนลอน เป็นต้น และอุตสาหกรรมปั่นด้าย ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ได้จากอุตสาหกรรมนี้ คือ เส้นด้ายธรรมชาติกับเส้นด้ายใยสังเคราะห์ 2) **อุตสาหกรรมกลางน้ำ** ได้แก่ อุตสาหกรรมทอผ้า อุตสาหกรรมถักผ้า อุตสาหกรรมฟอก-ย้อม พิมพ์และตกแต่งสำเร็จ และอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์นอนวูฟเวน (Nonwoven) ที่เกิดจากเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งเป็นการผลิตผ้าผืนโดยตรงจากเส้นใยโดยไม่ผ่านขั้นตอนการทำให้เป็นเส้นด้ายก่อน 3) **อุตสาหกรรมปลายน้ำ** ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม เป็นส่วนที่มีการจ้างงานมากที่สุด เนื่องจากใช้แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตหลัก ผลิตภัณฑ์ที่ได้จากอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม คือ เสื้อผ้าสำเร็จรูป และผลิตภัณฑ์สิ่งทอสำเร็จรูป



ภาพที่ 1.1 โซ่อุปทานในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

ที่มา : สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2554)

อุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญในคลัสเตอร์แฟชั่นตั้งแต่การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) จะช่วยส่งเสริมให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ด้านสิ่งทอเส้นใยและผ้าผืนรายใหญ่ของภูมิภาคเพื่อการผลิตเครื่องนุ่งห่มเนื่องจากประเทศไทยได้รับความเชื่อถือในด้านมาตรฐานการผลิตและสิ่งแวดล้อมจากลูกค้า ขณะที่ประเทศสมาชิกอื่นๆ ในอาเซียนยกเว้นประเทศอินโดนีเซียยังขาดแคลนวัตถุดิบซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ประเทศไทยกลายเป็นศูนย์กลางสิ่งทอของอาเซียน สามารถส่งสินค้าออกได้มากขึ้นโดยเฉพาะในตลาดอาเซียนจะเป็นตลาดคู่ค้าอันดับแรกของไทยซึ่งจะมาทดแทนตลาดสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาที่มีแนวโน้มที่จะลดลงเรื่อยๆ (สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร. 2554) นอกจากนี้จะยังสามารถได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆ จากข้อตกลงของการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและจากการที่ประเทศไทยมีโซ่อุปทานในการผลิตที่ครบวงจรตั้งแต่ต้นน้ำกลางน้ำและปลายน้ำมีประสบการณ์ในการทำธุรกิจมากกว่า 40 ปีและมีแรงงานที่มีคุณภาพมากกว่าประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศเวียดนามและกัมพูชา เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลให้มีความได้เปรียบในการแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค โดยการเปิดเสรีภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) นั้นอาจจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เช่น อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มบางส่วนอาจจะย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ที่มีต้นทุนแรงงาน วัตถุดิบที่ถูกกว่าหรือเพื่อใช้สิทธิพิเศษจากการเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาในการส่งออกสินค้าไปยังทวีปยุโรป เช่น สเปน ลาว และกัมพูชา เป็นต้น หรืออาจจะเกิดการลงทุนข้ามชาติทั้งการที่มีต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทยหรือประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศจีนมาลงทุนในประเทศเวียดนามเพื่อใช้เป็นฐานการผลิตและส่งออกและเพื่อให้ได้สิทธิแหล่งกำเนิดสินค้า ซึ่งการย้ายฐานการผลิตไปสู่ประเทศอื่นๆ นี้ย่อมส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอและโซ่อุปทานตามไปด้วย ดังนั้นผู้ประกอบการไทยจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียน และเตรียมความพร้อมสำหรับเชิงรุกและเชิงรับไว้ล่วงหน้า โดยทำความเข้าใจเพื่อทราบถึงข้อได้เปรียบเสียเปรียบที่จะส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับอุตสาหกรรมต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุดตลอดจนการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการไทยในตลาดอาเซียนและตลาดโลก (พัชรินทร์ มงคลศิริวัฒน์. 2552) และเกิดโอกาสที่สินค้าไทยจะมีโอกาสขยายตลาดไปยังกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียนและเปิดตลาดใหม่ได้มากขึ้น ดังนั้นงานวิจัยนี้มุ่งเน้นเพื่อที่จะเตรียมความพร้อมให้แก่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศไทย ได้ทราบถึงแนวโน้มและทิศทางในการดำเนินงานเพื่อที่จะปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโซ่อุปทานที่จะเกิดขึ้นภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อให้ผู้ประกอบการและประเทศไทยได้รับประโยชน์จากความร่วมมือของกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทและประเมินความพร้อมของโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสิ่งทอในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. เพื่อปรับปรุงแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอที่เหมาะสมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
3. เพื่อพัฒนาโซ่คุณค่าของอุตสาหกรรมสิ่งทอในระดับมหภาคและเชิงพื้นที่ของประเทศ
4. เพื่อนำเสนอแผนกลยุทธ์ในการปรับตัวของภาครัฐและเอกชนในอุตสาหกรรมสิ่งทอต่อการพัฒนาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถบ่งชี้สถานภาพและการเตรียมความพร้อมของโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. ทราบถึงศักยภาพ ข้อเด่น และข้อด้อยของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเมื่อเปรียบเทียบกับศักยภาพของประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมอาเซียน
3. สามารถวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงโซ่อุปทานภูมิภาคในอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย อันเนื่องมาจากการพัฒนาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
4. สามารถเสนอแนวทางในการพัฒนาโซ่คุณค่าของอุตสาหกรรมสิ่งทอในระดับมหภาคและเชิงพื้นที่ของประเทศ
5. สามารถเตรียมความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงโซ่อุปทานที่จะเกิดขึ้นภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาการปรับปรุงแบบโซ่อุปทานสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีวิธีการดำเนินการวิจัยซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ส่วนหลัก ได้แก่

1. การศึกษาและทบทวนสภาพการจัดการโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอในปัจจุบัน
2. การประเมินผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโซ่อุปทานสิ่งทอภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
3. การเตรียมความพร้อมทั้งในเชิงรุกและเชิงรับให้แก่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสิ่งทอ

1.4.1 การศึกษาและทบทวนสภาพการจัดการโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอในปัจจุบัน

1. คัดเลือกสินค้าในอุตสาหกรรมสิ่งทอที่มีศักยภาพสูงของไทยเพื่อใช้เป็นกรณีศึกษา
2. ศึกษาสถานภาพการจัดการโซ่อุปทานของสินค้าในปัจจุบันและศึกษารูปแบบการจัดการโซ่อุปทาน เช่น การไหลของสินค้า การไหลของข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น
3. ประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์ของโซ่อุปทานซึ่งดัชนีชี้วัดศักยภาพด้านโลจิสติกส์นั้นพิจารณาจากกรอบในการประเมินของเครื่องมือต่างๆ เช่น LPI เป็นต้น
4. พัฒนาแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ เพื่อประเมินปัจจัยที่ผู้ประกอบการใช้ในการลงทุนหรือปัจจัยที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยประเมินลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ
5. ศึกษาและประเมินลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ผู้ประกอบการใช้ในการตัดสินใจลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอโดยทำการเก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศไทย
6. ศึกษาและประเมินศักยภาพของประเทศต่างๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ รวมทั้งคัดเลือกประเทศที่มีศักยภาพในด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยประเมินจากข้อมูลทุติยภูมิของสถานภาพอุตสาหกรรมสิ่งทอในปัจจุบันและสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญจากนั้นดำเนินการเก็บข้อมูล

ภาคสนามกับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในประเทศที่มีศักยภาพที่ได้ทำการคัดเลือกไว้ หรือใช้การจ้างผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ในการเก็บข้อมูล

7. ศึกษาฐานธุรกิจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศที่มีศักยภาพสูงเพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมในภาพรวมของโซ่อุปทานสินค้าสิ่งทอ และศึกษาศักยภาพของระบบโลจิสติกส์ในแต่ละประเทศเพื่อนำมาพัฒนารูปแบบโซ่อุปทานสิ่งทอไทยภายใต้บริบทการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

8. เปรียบเทียบความน่าสนใจในการลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทยเทียบกับประเทศอื่นๆ ที่มีศักยภาพในกลุ่มประเทศอาเซียน

1.4.2 การประเมินผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโซ่อุปทานสิ่งทอภายใต้บริบทของ AEC

1. ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับบริบทการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ แผนการดำเนินงาน และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นต่อประเทศไทยจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2. ศึกษาฐานข้อมูลเพื่อสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อประเมินความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อรูปแบบโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมสิ่งทอ

3. คาดการณ์และประเมินผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นต่อรูปแบบการจัดการโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมสิ่งทอ

1.4.3 การเตรียมความพร้อมทั้งในเชิงรุกและเชิงรับให้แก่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสิ่งทอ

1. ประเมินโอกาสและการดำเนินการที่จะเกิดขึ้นทั้งในเชิงรุกและเชิงรับต่อการเปลี่ยนรูปแบบโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสิ่งทอ

2. ประเมินผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการเชิงรุกและเชิงรับที่ได้จากข้อที่ (1)

3. คาดการณ์ผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น

4. พัฒนาแผนกลยุทธ์สำหรับภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสิ่งทอ เพื่อใช้ในการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสิ่งทอภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

5. สรุปและวิเคราะห์ผลที่ได้จากการวิจัย

1.5 แผนการดำเนินงาน

แผนการดำเนินงานของโครงการวิจัยมีระยะเวลาการทำวิจัยรวม 1 ปี โดยมีรายละเอียดของกิจกรรมต่างๆ แสดงได้ดังตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 แผนการดำเนินงานของโครงการวิจัย

กิจกรรม	เดือนที่											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
การศึกษาและทบทวนสภาพการจัดการโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอในปัจจุบัน												
1. คัดเลือกสินค้าในอุตสาหกรรมสิ่งทอที่มีศักยภาพสูงของไทยเพื่อใช้เป็นกรณีศึกษา	↔											
2. ศึกษาสถานภาพการจัดการโซ่อุปทานของสินค้าในปัจจุบัน ศึกษารูปแบบการจัดการโซ่อุปทาน		↔	→									
3. ประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์ของโซ่อุปทาน			↔	→								
4. พัฒนาแบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์เพื่อประเมินเพื่อประเมินปัจจัยที่ผู้ประกอบการใช้ในการลงทุนหรือปัจจัยที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ		↔	→									
5. เก็บข้อมูลผ่านแบบสอบถาม/การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศไทยเพื่อศึกษาและประเมินลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอโดยการเก็บข้อมูลภาคสนาม				↔	→							
6. ศึกษาและประเมินศักยภาพของประเทศต่างๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียนด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอ	↔	→										
7. ศึกษาห่วงโซ่อุปทานธุรกิจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศที่มีศักยภาพสูงเพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมในภาพรวมของโซ่อุปทานสิ่งทอและศึกษาศักยภาพของระบบโลจิสติกส์ในแต่ละประเทศ				↔	→							
8. เก็บข้อมูลปฐมภูมิจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศที่มีศักยภาพที่ได้ทำการคัดเลือกเบื้องต้นจากข้อที่ 6					↔	→						
9. เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทยเทียบกับประเทศอื่นๆ ที่มีศักยภาพในกลุ่มประเทศอาเซียน							↔					

การประเมินผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นต่อโซ่อุปทานสิ่งทอภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

กิจกรรม	เดือนที่											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับบริบทการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ แผนการดำเนินงานและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นต่อประเทศไทยจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน												
2. ศึกษาดูงานเพื่อสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มประเทศอาเซียนเพื่อประเมินความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อรูปแบบโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมสิ่งทอ												
3. คาดการณ์และประเมินผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นต่อรูปแบบการจัดการโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมสิ่งทอ												
การเตรียมความพร้อมทั้งในเชิงรุกและเชิงรับให้แก่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสิ่งทอ												
1. ประเมินโอกาสและการดำเนินการที่จะเกิดขึ้นทั้งในเชิงรุกและเชิงรับต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสิ่งทอ												
2. ประเมินผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการเชิงรุกและเชิงรับที่ได้จากข้อที่ 1												
3. พัฒนาแผนกลยุทธ์สำหรับภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสิ่งทอเพื่อใช้ในการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสิ่งทอภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน												
4. สรุปและวิเคราะห์ผลที่ได้จากการวิจัย												

1.6 เป้าหมายของผลผลิต(Output) และตัวชี้วัด

1.6.1 ผลผลิต

1. ทราบถึงสถานภาพของโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมสิ่งทอในปัจจุบัน
2. สามารถบ่งชี้ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมสิ่งทอภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
3. ทราบถึงศักยภาพ ข้อเด่น และข้อด้อยของอุตสาหกรรมสิ่งทอเมื่อเทียบกับศักยภาพของประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมอาเซียน
4. ทราบถึงแนวทางในการปรับปรุงโซ่อุปทานภูมิภาคในอุตสาหกรรมสิ่งทออันเนื่องมาจากการพัฒนาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
5. ทราบถึงแนวทางการพัฒนาโซ่คุณค่าของอุตสาหกรรมสิ่งทอในระดับมหภาคและเชิงพื้นที่ของประเทศ
6. แผนกลยุทธ์เชิงรุกของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในอุตสาหกรรมสิ่งทอเพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงโซ่อุปทานที่จะเกิดขึ้นภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
7. แผนกลยุทธ์เชิงรับของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในอุตสาหกรรมสิ่งทอเพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงโซ่อุปทานที่จะเกิดขึ้นภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.6.2 ตัวชี้วัด

1. แผนกลยุทธ์เชิงรุกของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงโซ่อุปทานที่จะเกิดขึ้นภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. แผนกลยุทธ์เชิงรับของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในอุตสาหกรรมสิ่งทอเพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงโซ่อุปทานที่จะเกิดขึ้นภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

1.7 เป้าหมายของผลลัพธ์ (Outcome) และตัวชี้วัด

ผลจากการวิจัยคาดว่าจะทำให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในอุตสาหกรรมสิ่งทอทราบถึงความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในโซ่อุปทาน และสามารถเตรียมความพร้อมในการปรับรูปแบบการจัดการโซ่อุปทานทั้งในเชิงรุกและเชิงรับเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงนั้น ๆ นอกจากนี้การปรับรูปแบบการจัดการโซ่อุปทานยังจะช่วยยกระดับศักยภาพของอุตสาหกรรมสิ่งทอในเชิงพื้นที่ของกลุ่มประเทศอาเซียน โดยคาดว่าจะส่งผลต่อตัวชี้วัดทางด้านเศรษฐกิจ ดังนี้

1. รายได้ของอุตสาหกรรมที่เพิ่มขึ้น (Revenue Growth)
2. กระแสการค้าที่เพิ่มขึ้น (Trade Flow Increase)
3. การขนส่งสินค้าที่เพิ่มขึ้น (Freight Flow Increase)
4. ต้นทุนสินค้าลดลง (Cost Reduction)
5. เวลาในการดำเนินการลดลง (Time Reduction)
6. ต้นทุนโลจิสติกส์ต่อยอดขายลดลง (Logistics Cost/Sale Reduction)
7. การเชื่อมโยงของโซ่อุปทานมากขึ้น (Supply Chain Link Growth)
8. ประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น (Increased Efficiency)

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ผู้รับจ้างตัดเย็บ (Cut Make Trim: CMT)** เป็นผู้ผลิตที่รับจ้างตัดเย็บ โดยมีลูกค้าส่งวัตถุดิบผ้าให้ ผู้รับจ้างมีหน้าที่ตัดเย็บตามแบบที่ลูกค้าต้องการ ดังนั้นผู้รับจ้างไม่ต้องจัดหาวัตถุดิบเองทำหน้าที่เพียงผลิตสินค้าเท่านั้น จึงนับว่าได้รับประโยชน์จากการเพิ่มมูลค่าสินค้าต่ำที่สุด ผู้ผลิตส่วนใหญ่อยู่ในประเทศกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ.2554)

2. **ผู้รับจ้างผลิตให้แก่อุปกรณ์ที่มีตราสินค้า (Original Equipment Manufacturer: OEM)** เป็นผู้ผลิตที่รับจ้างผลิตสินค้าให้กับลูกค้าซึ่งมีตราสินค้าของตนเอง โดยส่วนใหญ่ลูกค้ามีตราสินค้าชื่อดังในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ยุโรป เป็นต้น โดยผู้รับจ้างผลิตมีหน้าที่ในการผลิตและจัดหาวัตถุดิบให้เป็นไปตามข้อกำหนดของลูกค้า ไม่มีการออกแบบ กระดาษสินค้า หรือสร้างตราสินค้า ผู้ผลิตส่วนใหญ่อยู่ในประเทศอินโดนีเซียและไทย (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ.2554)

3. **ผู้รับจ้างออกแบบและผลิต (Original Design Manufacturer: ODM)** เป็นผู้ผลิตที่รับจ้างผลิตมีความเชี่ยวชาญในการผลิตซึ่งได้เรียนรู้จากลูกค้าในเรื่องความต้องการผลิตภัณฑ์มากขึ้น จนกระทั่งนำไปสู่การพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้า ผ่านการลงทุนในด้านกาวิจัยและพัฒนา และออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ลูกค้าตามที่ต้องการได้ ทำให้ผู้รับจ้างได้รับกำไรสูงขึ้นจากการออกแบบผลิตภัณฑ์ แต่ยังไม่พัฒนาไปถึงขั้นที่มีตราสินค้าของตนเอง ทั้งนี้ ODM อาจรับจ้างผลิตสินค้าที่ลูกค้าออกแบบมาแล้ว หรือเป็นทั้ง OEM และ ODM เพื่อให้สามารถใช้กำลังการผลิตได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ผู้ผลิตส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ตุรกี อินเดียและจีน (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ.2554)

4. **ผู้ผลิตที่มีตราสินค้าของตนเอง (Original Brand Manufacturer: OBM)** ผู้ผลิตมีการออกแบบ ผลิต และจัดจำหน่ายสินค้าภายใต้ตราสินค้าของตนเอง โดยผู้ผลิตต้องมีการทำการตลาดและสร้างตราสินค้าให้เป็นที่รู้จัก โดยอาจเริ่มจากการสร้างตราสินค้าภายในประเทศหรือประเทศเพื่อนบ้านก่อนแล้วจึงขยายฐานลูกค้าไปทั่วโลก อาจรวมถึงผู้ผลิตที่มีตราสินค้าแต่ไม่มีการผลิตซึ่งได้แก่ผู้ที่มีตราสินค้าชั้นนำในสหรัฐอเมริกา ยุโรปและญี่ปุ่น เป็นต้น ทั้งนี้ OBM อาจมีการรับจ้างผลิตสินค้า (OEM) และหรือออกแบบและผลิตสำหรับลูกค้า (ODM) เพื่อให้สามารถใช้กำลังการผลิตได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ.2554)

5. **ผู้ให้บริการ (Service Provider)** เป็นผู้ที่เป็นคนกลางประสานงานและลงทุนในต่างประเทศ เช่น ฮองกง ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย และเกาหลีใต้ เป็นต้น โดยประเทศดังกล่าวเคยเป็นผู้รับจ้างผลิตมาก่อน แต่เนื่องจากต้นทุนการผลิตสูงทำให้ลูกค้าลดปริมาณการสั่งซื้อ ประเทศเหล่านี้จึงผันตัวเองไปทำกิจกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มมากขึ้น เช่น ให้บริการด้านโลจิสติกส์ หรือผลิตเครื่องจักรเทคโนโลยีสูง เป็นต้น (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ.2554)

6. **ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร (Generalized System of Preferences:GSP)** หมายถึง ประเทศพัฒนาแล้วให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรแก่สินค้าที่มีแหล่งกำเนิดในประเทศที่กำลังหรือด้อยพัฒนาโดยลดหย่อนหรือยกเว้นอากรขาเข้าแก่สินค้าที่อยู่ในข่ายได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า ทั้งนี้ประเทศผู้ให้สิทธิพิเศษฯ จะเป็นผู้ให้แต่เพียงฝ่ายเดียวไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น

7. ความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (Trans-Pacific Strategic Economic Partnership Agreement: TPP) เป็นความตกลงการค้าเสรีกรอบพหุภาคีที่มีมาตรฐานสูงโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการบูรณาการทางเศรษฐกิจในด้านการเปิดตลาดการค้าสินค้า บริการและการลงทุน การปฏิรูป การสร้างความสอดคล้องในกฎระเบียบทางเศรษฐกิจให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เช่น นโยบายการแข่งขัน การจัดซื้อโดยรัฐ ทรัพย์สินแห่งปัญญา มาตรฐานแรงงาน และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

1.9 องค์ประกอบของรายงานการวิจัย

องค์ประกอบของรายงานการวิจัยจะแบ่งออกเป็น 6 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

บทนี้เป็นการนำเสนอความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากโครงการวิจัย และองค์ประกอบของรายงานการวิจัย

บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทนี้นำเสนอการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ซึ่งจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโซ่อุปทาน (Supply Chain Redesign) ส่วนที่สองเป็นการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ การจำลองกระบวนการในโซ่อุปทาน แบบประเมินศักยภาพการบริหารจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์การประเมินศักยภาพในการแข่งขัน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

บทนี้เป็นการนำเสนอวิธีการศึกษาวิจัยและขอบเขตของการดำเนินการศึกษาของการวิจัยในแต่ละขั้นตอนเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้วางไว้ตั้งแต่การประเมินและคัดเลือกประเทศที่มีศักยภาพในการศึกษาครั้งนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิรวมทั้งเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิจัย

บทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทยและประเทศที่ในภูมิภาคอาเซียนที่มีศักยภาพด้านสิ่งทอได้แก่ประเทศอินโดนีเซียและประเทศเวียดนาม ถึงปัจจัยที่ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมใน 11 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านแรงงาน ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต ปัจจัยด้านระบบโลจิสติกส์ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ปัจจัยด้านรัฐบาล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งและปัจจัยด้านการแข่งขัน รวมทั้งทำการเปรียบเทียบศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของประเทศทั้ง 3 และวิเคราะห์ตัวแบบเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ

บทที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

บทนี้จะนำเสนอถึงผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศเวียดนาม ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศเมียนมาร์ ประเทศฮ่องกง และประเทศเกาหลีใต้ การเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการจับคู่ธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการชาวเมียนมาร์และเวียดนาม โดยในบทนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำเสนอถึงประเด็นข้อได้เปรียบหรือผลกระทบจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงแนวทางที่ผู้ประกอบการจะต้องปรับตัวภายในองค์กรเพื่อเตรียมความพร้อมเมื่อมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

บทที่ 6 แนวทางในการปรับปรุงแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอและข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์

บทนี้จะนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงแบบโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสิ่งทอ กลยุทธ์เชิงรุก-เชิงรับจะนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพหรือการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis) เพื่อประเมินสถานการณ์ที่จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งด้านจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) จากสภาพแวดล้อมภายในรวมทั้งพิจารณาถึงโอกาส (Opportunities) หรือแนวทางที่จะสามารถนำมาใช้เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ภาคอุตสาหกรรมและอุปสรรค (Threats) จากสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการในการเตรียมความพร้อมของประเทศในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

1.10 คณะผู้วิจัย

1. หัวหน้าโครงการ

รองศาสตราจารย์ ดร.วลัยลักษณ์ อัครธีรวงศ์

คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2. ผู้ร่วมโครงการ

รองศาสตราจารย์ ดร. พิชราภรณ์ เนียมมณี

คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รณชัย ศิริเวธนูกุล

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรทิพย์ วัชรปัญญาวงศ์ เตชะเมธีกุล

คณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรียา ปานปรุง

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

ดร.ชาญชัย สิริเกษมเลิศ

สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

ดร.วิริยะ เตชะรุ่งโรจน์

วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

อาจารย์อรมน ปั่นทอง

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

บทที่ 2

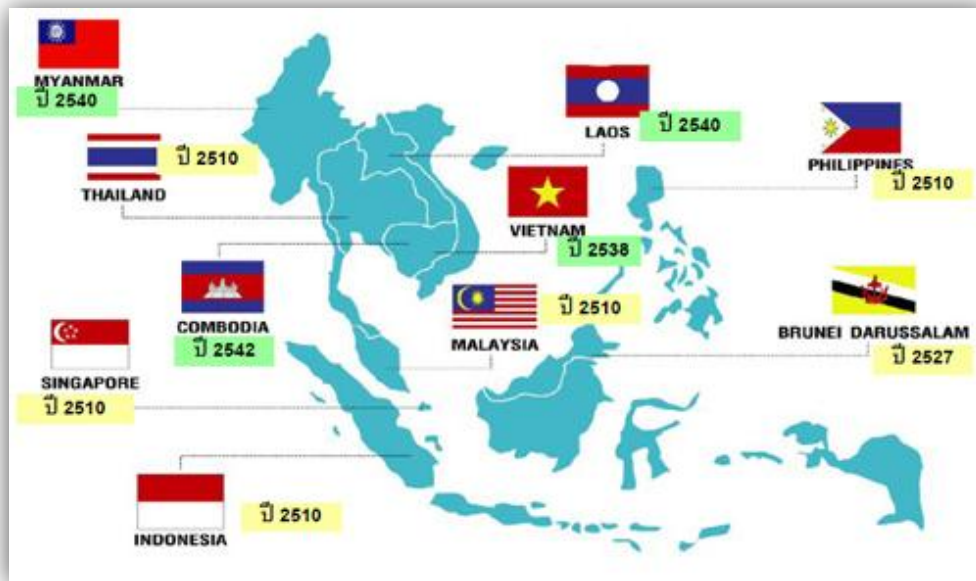
การทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาวิเคราะห์การปรับปรุงแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทออันเนื่องมาจากการรวมกลุ่มเป็น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) คณะผู้วิจัยได้สำรวจทฤษฎี วรรณกรรมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องออกเป็น 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ซึ่งจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงโซ่อุปทาน (Supply Chain Redesign) ส่วนที่สองการศึกษาถึงภาพรวมของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยและประเทศที่มีศักยภาพด้านสิ่งทอในอาเซียน ส่วนที่สามจะเป็นประเด็นด้านการจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ รวมทั้งการวัดผลการดำเนินงานและการประเมินประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ตามตัวแบบของธนาคารโลก (World Bank) รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ และส่วนสุดท้ายจะเป็น งานวิจัยที่เกี่ยวข้องประเด็นดังกล่าวข้างต้นถูกจำแนกเป็นหัวข้อต่างๆ ได้ดังนี้

1. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. ภาพรวมของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยและประเทศที่มีศักยภาพด้านสิ่งทอในอาเซียน
3. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ (AFTAF)
4. การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน
5. การวัดผลการดำเนินงานของโลจิสติกส์ (Logistics Performance Measurement)
6. การประเมินประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ตามตัวแบบของธนาคารโลก (World Bank)
7. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)

“ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ” หรือ ประเทศสมาชิก “สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” 10 ประเทศ ประกอบด้วย ประเทศบรูไนดารุสซาราม ประเทศกัมพูชา ประเทศอินโดนีเซีย สปป.ลาว ประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์ ประเทศไทย ประเทศเมียนมาร์ ประเทศฟิลิปปินส์และ ประเทศเวียดนาม ซึ่งถูกแสดงใน ภาพที่ 2.1 มีเป้าหมายจะก้าวไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน ในปี 2558 (ค.ศ. 2015) วิสัยทัศน์ร่วมของผู้นำอาเซียน คือ การสร้างประชาคมอาเซียนที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง มีกฎกติกาในการทำ งาน และมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (ประชาชนมีสิทธิร่วมในการสร้างประชาคมอาเซียน) เป้าหมายหลักของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน คือ การสร้างประชาคมที่มีความแข็งแกร่ง มีความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ สามารถสร้างโอกาสและรับมือ กับประเด็นต่างๆ ทั้งด้านการเมืองความมั่นคง เศรษฐกิจ และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ได้อย่างรอบด้าน โดยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี สามารถประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้ อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น และประชาชนในอาเซียนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยจะกล่าวถึง ประเด็นหลัก ๆ ดังต่อไปนี้ 1) ความเป็นมาของประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียน 2) เป้าหมายของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 3) วัตถุประสงค์ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 4) แนวทางการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (กระทรวงการต่างประเทศ . 2556)



ภาพที่ 2.1 ความร่วมมือของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน

ที่มา :<http://rt-spark.blogspot.com/2010/12/2558.html>

2.1.1 ความเป็นมาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ในเดือนธันวาคม พ.ศ.2540ผู้นำในประเทศกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียนได้รับรองเอกสารวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 (ASEAN Vision 2020) เพื่อกำหนดเป้าหมายต่างๆ ที่จะดำเนินการให้บรรลุภายในปี2563ดังต่อไปนี้ (กระทรวงการต่างประเทศ. 2556)

- 1) วงสมานฉันท์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้(A Concert of Southeast Asian Nations)
- 2) หุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างมีอำนาจ (A Partnership in Dynamic Development)
- 3) มุ่งปฏิสัมพันธ์กับประเทศภายนอก(An Outward-looking ASEAN)
- 4) ชุมชนแห่งสังคมที่เอื้ออาทร (A Community of Caring Societies)

ต่อมาในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 9ระหว่างวันที่ 7-8ตุลาคม พ.ศ.2546ที่เมืองบาหลี ประเทศอินโดนีเซียผู้นำ ในประเทศกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจ อาเซียนได้ตอบสนองต่อการบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียนเพิ่มเติมโดยได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียนฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord IIหรือ Bali Concord II) เห็นชอบให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี 2563ประกอบด้วย 3ด้านหลักได้แก่ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEANEconomic Community: AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC)อย่างไรก็ตามที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่12เมื่อวันที่13มกราคมพ.ศ.2550ที่เมืองเซบูประเทศฟิลิปปินส์ผู้นำอาเซียนได้ลงนามแถลงการณ์เซบูเห็นชอบให้เร่งรัดการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนภายในปีพ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) เพื่อให้อาเซียนสามารถปรับตัวและจัดการกับประเด็นต่างๆ ของทุกมิติในสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งนี้อาเซียนได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน (Roadmap for ASEAN Community 2015) ขึ้น ซึ่งผู้นำอาเซียนได้รับรองเมื่อวันที่ 1มีนาคม พ.ศ.2552ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 14ที่ชะอำ-หัวหินซึ่งในขณะนั้นประเทศไทยดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน

อาเซียนให้ความสำคัญกับการเร่งรัดการปฏิบัติตามแผนงานการจัดตั้งประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะการเร่งรัดการรวมตัวทางเศรษฐกิจเพื่อส่งเสริมการเจริญเติบโตภายในภูมิภาคเป็นหลักและลดการพึ่งพาเศรษฐกิจโลกที่ผันผวนในขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้มีความเสมอภาคกันระหว่างสมาชิกมากขึ้นทั้งนี้ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 21 เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2555 ที่กรุงเทพมหานคร ผู้นำอาเซียนได้ตกลงที่จะกำหนดวันที่อาเซียนจะเป็นประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2558

2.12 เป้าหมายของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เป้าหมายการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558 ประกอบไปด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) แสดงดังภาพที่ 2.2



ภาพที่ 2.2 ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community)

ที่มา : <http://www.trang.psu.ac.th/asean/?p=75>

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นเป้าหมายด้านเศรษฐกิจหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียน โดยภายหลังการลงนามจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน ความคืบหน้าในด้านความร่วมมือต่างๆ มีแนวโน้มที่ดีขึ้นเป็นลำดับ อาเซียนจึงมุ่งหวังที่จะจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจ ในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญคือการเป็นตลาดและเป็นฐานการผลิตร่วมกัน โดยมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมืออย่างเสรีและเงินลงทุน ที่เสรีมากขึ้น มีความสามารถในการแข่งขันสูง มุ่งสร้างความเท่าเทียมในการพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างประเทศอาเซียน และส่งเสริมการรวมกลุ่มอาเซียนเข้ากับประชาคมโลก ขนาดของตลาดอาเซียนที่ใหญ่ขึ้นทำให้อาเซียนมีอำนาจซื้อสูงขึ้นตามมา เช่นเดียวกับความสามารถในการแข่งขันกับภูมิภาคอื่นที่เพิ่มขึ้น ซึ่งช่วยให้สมาชิกสามารถปรับตัวเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ได้เป็นอย่างดี

การคมนาคมขนส่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นประโยชน์กับประชาชนอย่างแท้จริง อาเซียนจึงมีโครงการเชื่อมโยงเส้นทางหลวงอาเซียน มีความร่วมมือระหว่างประเทศในการเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟจากสิงคโปร์ผ่านไปยังประเทศมาเลเซีย ประเทศไทย ประเทศ

กัมพูชา ประเทศเวียดนามและสิ้นสุดที่เมืองคุนหมิง ประเทศจีน ก็เพื่อให้การค้าขาย การส่งออก และการนำเข้าสินค้าระหว่างประเทศสมาชิกเป็นไปได้โดยเสรี ช่วยเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศในอาเซียน (ต้นทุนการผลิตลดลงเนื่องจากภาษีทั้งหมดเป็นศูนย์) และเพื่อให้อาเซียนกลายเป็นฐานการผลิตที่สำคัญเพื่อป้อนสินค้าสู่ตลาดโลก(กระทรวงการต่างประเทศ. 2556)

2.1.3 วัตถุประสงค์ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

วัตถุประสงค์ของ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community – AEC) คือ การมุ่งให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจเพื่อเป็นตลาดและฐานการผลิตร่วม และการอำนวยความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน สร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งจะทำให้ภูมิภาคมีความเจริญมั่งคั่ง และสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ ได้โดยมีรายละเอียดดังภาพที่ 2.3(มานัส มงคลสุข. 2553)



ภาพที่ 2.3 เป้าหมายของการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ที่มา :<http://rt-spark.blogspot.com/2012/08/blog-post.html>

- 1) มุ่งให้เกิดการไหลเวียนอย่างเสรีของ สินค้า บริการ การลงทุน การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการลดปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำทางสังคมภายในปี พ.ศ. 2558
- 2) ทำให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (Single Market and Production Base)
- 3) ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียนเพื่อลดช่องว่างการพัฒนาและช่วยให้ประเทศเหล่านี้เข้าร่วมกระบวนการรวมตัวทางเศรษฐกิจของอาเซียน
- 4) ส่งเสริมความร่วมมือในนโยบายการเงินและเศรษฐกิจมหภาค ตลาดการเงินและตลาดทุน การประกันภัยและภาษีอากร การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการคมนาคม พัฒนาร่วมมือด้านกฎหมาย การเกษตร พลังงาน การท่องเที่ยว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยการยกระดับการศึกษาและการพัฒนาฝีมือแรงงาน

กลุ่มสินค้าและบริการนำร่องที่สำคัญที่จะเกิดการรวมกลุ่มกัน ได้แก่ 1) เกษตร 2) ประมง 3) ไม้ 4) ยาง 5) สิ่งทอ 6) ยานยนต์ 7) อิเล็กทรอนิกส์ 8) เทคโนโลยีสารสนเทศ (e-ASEAN) 9) การบริการด้านสุขภาพ และ 10) ท่องเที่ยวและการขนส่งทางอากาศ (การบิน) โดยกำหนดให้ปี 2558 เป็นปีที่เริ่มรวมตัวกันอย่างเป็นทางการ โดยผ่อนปรนให้กับประเทศกัมพูชา สปป.ลาว ประเทศเมียนมาร์ และประเทศ

เวียดนาม ซึ่งประเทศไทยได้รับมอบหมายให้ทำ โรดแมป (Roadmap) ทางด้านการท่องเที่ยวและการขนส่งทางอากาศ (การบิน)

2.1.4 แนวทางการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ในการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น สามารถกำหนดให้มีความยืดหยุ่นในแต่ละเรื่องไว้ล่วงหน้าได้ แต่เมื่อทำการตกลงกันแล้วประเทศสมาชิกจะต้องยึดถือและปฏิบัติตามพันธกรณีที่ได้ตกลงกันอย่างเคร่งครัดการติดตามวัดผลการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนงานและกำหนดเวลาที่ตั้งใจไว้ อาเซียนได้จัดทำเครื่องมือติดตามวัดผลการดำเนินการตามแผนการดำเนินงานเพื่อจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ “AEC Scorecard” เพื่อเป็นกลไกในการติดตามความคืบหน้าและประเมินผลการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของสมาชิกเป็นรายประเทศ รวมทั้งภาพรวมการดำเนินงานในระดับภูมิภาคด้วย โดยจะเสนอ AEC Scorecard ให้ผู้นำอาเซียนทราบในการประชุมสุดยอดอาเซียนทุกปี (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2555)

นโยบายและผลการดำเนินงานตามนโยบายเพื่อนำไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนดังนี้

1. การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน

1.1 การเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรี

1.1.1 การลดภาษีศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้าตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553 สมาชิกอาเซียน 6 ประเทศ (ประเทศบรูไน ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศสิงคโปร์ และ ประเทศไทย) ได้ลดภาษีเป็น 0%แล้ว สำหรับการเปิดตลาดการค้าสินค้ากว่า 99% ภายใต้ความตกลงว่าด้วยการใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน (ความตกลง CEPT) ทำให้อัตราภาษีเฉลี่ยลดลงเหลือ 0.9% ในปี พ.ศ. 2552 จาก 4.4% ในปี พ.ศ. 2543

1.1.2 กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (ROO) เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าอาเซียนได้มีการทบทวนและปรับปรุงกว่าด้วยถิ่นกำเนิด สินค้าของอาเซียนให้ง่ายขึ้น นอกจากเกณฑ์สัดส่วนมูลค่าเพิ่มของสินค้า (Local Content ร้อยละ 40) อาเซียนยังได้นำเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพิกัด (Change in Tariff Classification: CTC) หรือเกณฑ์การแปรสภาพอย่างเพียงพอ (Process Rule) มาใช้ในกฎทั่วไป (General Rule) และกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดเฉพาะรายสินค้า (Product Specific Criteria) เพื่อให้สามารถได้แหล่งกำเนิดสินค้าเมื่อมีการผลิตสินค้าในประเทศสมาชิกอาเซียน ในส่วนของกระบวนการดำเนินงานได้มีการนำหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ออกโดยประเทศสมาชิกผู้ส่งออกซึ่งมิใช่ประเทศสมาชิกผู้ส่งออกประเทศแรก โดยใช้ข้อมูลจากหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าที่ออกโดยประเทศสมาชิกผู้ส่งออกประเทศแรก (Back-to-Back Certificate of Origin : CO) และการซื้อขายผ่านบริษัทที่ตั้งอยู่ในประเทศที่สามโดยการซื้อขายดังกล่าวไม่มีผลกระทบต่อการใช้ถิ่นกำเนิดของสินค้านั้น (Third Party Invoicing) มาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายสินค้าของอาเซียน

1.1.3 มาตรการด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าและอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี อาเซียนอยู่ระหว่างรวบรวมและหาแนวทางในการยกเลิกอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี และได้ให้ความเห็นชอบ ASEAN Trade Facilitation Framework และแผนงานเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษี ได้แก่ พิธีการศุลกากร กระบวนการทางการค้า มาตรการสุขอนามัย และสุขอนามัยพืช เป็นต้น

1.1.4 ASEAN Single Window (ASW) อาเซียนอยู่ระหว่างดำเนินการจัดตั้ง ASW เพื่อร่นระยะเวลาในการตรวจสอบสินค้าให้เร็วขึ้น โดยประเทศสมาชิกจะต้องเริ่มดำเนินการใช้ National Single Window (NSW) ในประเทศของตนก่อน ที่ผ่านมามีสมาชิกอาเซียน 6 ประเทศ อยู่ระหว่างดำเนินการจัดตั้ง NSW ในระดับที่แตกต่างกัน ส่วนประเทศ CLMV มีกำหนดที่จะจัดตั้ง NSW ในปี พ.ศ. 2555

1.1.5 การปรับปรุงความตกลงทางการค้าที่สำคัญ อาเซียนได้มีการลงนามความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน (ASEAN Trade in Goods Agreement: ATIGA) เพื่อนำข้อตกลงต่างๆ ที่เกี่ยวกับการค้าสินค้านามนกให้เป็นความตกลงฉบับเดียว โดยความตกลง ATIGA จะนำมาใช้แทนความตกลงว่าด้วยการใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน ฉบับปี พ.ศ. 2536 หรือความตกลง CEPT (Common Effective Preferential Tariff) ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ. 2553 สมาชิกอาเซียน 9 ประเทศ (ยกเว้นประเทศไทย) ได้ให้สัตยาบันความตกลง ATIGA ส่วนประเทศไทยให้สัตยาบันในวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ทำให้ความตกลงมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2553

1.1.6 มาตรการด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าต่างๆ ของอาเซียน ได้แก่ แบบฟอร์มใบขนสินค้าอาเซียน (ASEAN Customs Declaration Document) และรูปแบบด้านพิธีการและตรวจปล่อยของอาเซียน (ASEAN Cargo Processing Model) ซึ่งเกี่ยวกับการบริการขนส่งทางอากาศ รวมถึงการดำเนินการระบบศุลกากรผ่านแดน (ASEAN Customs Transit System)

1.2 การเคลื่อนย้ายบริการอย่างเสรี

1.2.1 การเปิดเสรีการค้าบริการเพิ่มขึ้น ประเทศสมาชิกอาเซียนได้เจรจาและเห็นชอบข้อผูกพันเปิดตลาดชุดที่ 7 ภายใต้ความตกลงด้านการค้าบริการอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Services: AFAS) ซึ่งครอบคลุมสาขาบริการต่างๆ อาทิ บริการด้านธุรกิจ บริการวิชาชีพ การก่อสร้าง การจัดจำหน่าย การศึกษา บริการด้าน สิ่งแวดล้อม สุขภาพ การขนส่งทางน้ำ โทรคมนาคม การท่องเที่ยว

1.2.2 ข้อผูกพันเปิดตลาดชุดที่ 7 ภายใต้ AFAS ถือเป็นความตกลงที่มีความก้าวหน้ามาก เนื่องจากประเทศสมาชิกอาเซียนต้องอนุญาตให้มีการเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียน โดยเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2553 สมาชิกอาเซียน 10 ประเทศได้ยื่นข้อผูกพันการเปิดตลาดการค้าบริการชุดที่ 7 แล้ว

1.2.3 การเปิดเสรีบริการทางการเงิน อาเซียนได้ลงนามและให้สัตยาบันพิธีสาร ซึ่งนำไปสู่การมีผลบังคับใช้ข้อผูกพันเปิดตลาดด้านบริการการเงิน ชุดที่ 4 โดยประเทศสมาชิกต้องเปิดเสรีการค้าบริการทางการเงินให้มากขึ้นและประเทศสมาชิกอาเซียนจะนำร่าง “พิธีสารเพื่อให้ข้อผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการด้านการเงินภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการค้าบริการของอาเซียนในการเจรจา รอบที่ 5 มีผลบังคับใช้” เสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียนพิจารณาลงนามต่อไป

1.3 การเคลื่อนย้ายการลงทุนอย่างเสรี

อาเซียนได้ปรับปรุงและรวมความตกลงด้านการลงทุน การส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนมาเป็นความตกลงฉบับเดียว คือ ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน (ASEAN Comprehensive Agreement on Investment: ACIA) เพื่อเพิ่มความสามารถการแข่งขันในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ทั้งนี้ ภายใต้ ACIA นักลงทุนอาเซียนและนักลงทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในอาเซียนจะได้รับประโยชน์จากการเปิดเสรีด้านการลงทุนและการคุ้มครองการลงทุนที่เพิ่มขึ้น

ปัจจุบันสมาชิกอาเซียน 8 ประเทศ (ประเทศบรูไน ประเทศกัมพูชา สปป.ลาว ประเทศมาเลเซีย ประเทศเมียนมาร์ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศสิงคโปร์ และประเทศเวียดนาม) ได้ให้สัตยาบันความตกลง ดังกล่าวแล้ว

1.4 การเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น

1.4.1 ความก้าวหน้าในการรวมกลุ่มทางการเงิน อาเซียนได้ลงนามแผน การดำเนินงานในปี 2552 เพื่อส่งเสริมการรวมตัวของตลาดเงินทุนในอาเซียน ขณะนี้อาเซียนได้ให้ความสำคัญกับการเปิดเสรีการค้าสินค้าและการค้าบริการข้ามพรมแดน การยอมรับซึ่งกันและกันในคุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพด้านตลาดทุน การเชื่อมโยงตลาดทุนระหว่างกันและการพัฒนาตลาดพันธมิตร

1.4.2 มาตรการที่เกี่ยวกับบัญชีเคลื่อนย้ายเงินทุน ประเทศสมาชิกอาเซียนได้มีมาตรการการเปิดเสรีบัญชีทุน เพื่อให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนเพิ่มขึ้นในภูมิภาค และดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ที่ผ่านมาประเทศสมาชิกอาเซียนส่วนใหญ่ได้ยกเลิกข้อจำกัด ในการเคลื่อนย้ายเงินลงทุนที่เข้ามาจากต่างประเทศและนำออกไปยังต่างประเทศ (Inward and Outward Foreign Investment) สำหรับประเทศสมาชิกที่ยังคงมีข้อจำกัดในเรื่องดังกล่าว ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการเปิดเสรีการลงทุนจากต่างประเทศให้เสรีมากขึ้น

1.4.3 การเปิดเสรีการลงทุนในหลักทรัพย์มากขึ้น อาเซียนให้ความสำคัญกับการประเมินผลและการกำหนดกฎระเบียบเพื่อให้มีการเคลื่อนย้ายการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์อย่างเสรีมากขึ้นโดยสมาชิกอาเซียนบางประเทศมีการใช้มาตรการที่จำเป็นเพื่อผ่อนคลายข้อจำกัดเรื่องการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange Purchase) และการชำระเงินอื่นๆ รวมทั้งเงินโอนและบริจาค (Invisible Transactions and Current Transfers)

1.4.4 การประเมินผลระบบการติดตาม ประเทศสมาชิกอาเซียนได้เริ่มพิจารณาแนวทางการปรับปรุงระบบการติดตามการเคลื่อนย้ายเงินทุนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.4.5 มาตรการริเริ่มเชียงใหม่รูปแบบพหุภาคี (Chiang Mai Initiative Multilateralisation: CMIM) อาเซียนได้สรุปผลการขยายวงเงินภายใต้ CMIM เป็นจำนวนหนึ่งแสนสองหมื่น ล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ.2552 และจะมีผลบังคับใช้ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2553 ทั้งนี้ CMIM เป็นมาตรการที่ตอบสนองปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจโลก โดยประเทศที่เข้าร่วมประกอบด้วย อาเซียน ประเทศจีน ประเทศญี่ปุ่น และประเทศเกาหลีใต้

1.4.6 มาตรการริเริ่มพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชีย (Asian Bond Markets Initiative: ABMI) อาเซียนให้ความสำคัญในการส่งเสริมตราสารหนี้สกุลเงินท้องถิ่น และปรับปรุงกฎระเบียบและโครงสร้างสำหรับตลาดพันธบัตรความริเริ่มสำคัญภายใต้กรอบ ABMI คือ การจัดตั้งกลไกการค้ำประกันเครดิตและการลงทุน (Credit Guarantee and Investment Facility: CGIF) เพื่อสนับสนุนการออกพันธบัตรเป็นเงินสกุลท้องถิ่นในภูมิภาค

1.5 การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรีมากขึ้น

ข้อตกลงยอมรับร่วมในสาขาวิชาชีพ (Mutual Recognition Arrangements: MRAs) อาเซียนมีเป้าหมายให้มีการเคลื่อนย้ายผู้ประกอบการวิชาชีพที่มีคุณสมบัติในสาขาบริการในภูมิภาคมากขึ้น โดยได้มีการลงนาม MRAs ในวิชาชีพ 7 สาขา ได้แก่ แพทย์ ทันตแพทย์ นักบัญชีวิศวกร พยาบาล สถาปนิก และนักสำรวจ ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อให้ข้อตกลงดังกล่าวมีผลบังคับใช้

1.6 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขานำร่อง (Priority Integration Sectors)

1.6.1 การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนมากขึ้น อาเซียนอยู่ระหว่างดำเนินมาตรการภายใต้แผนงานการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขา นำร่อง 12 สาขา ได้แก่ เกษตร ประมง ไม้ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ยาง e-ASEAN (เทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์) สุขภาพ การบิน โลจิสติกส์และการท่องเที่ยว นอกจากนี้ รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้มีการประชุมหารือกับผู้แทนภาคเอกชนจากสาขาสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ยานยนต์ โลจิสติกส์ และอิเล็กทรอนิกส์เพื่อหารือเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะทางความร่วมมือระหว่างกันในสาขาดังกล่าว

1.6.2 ความสำเร็จในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในสาขาท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการเคลื่อนย้ายของผู้ให้บริการวิชาชีพด้านการท่องเที่ยว อาเซียนได้จัดทำ MRAs สาขาวิชาชีพด้านการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนามาตรฐานร่วมกันของอาเซียนสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพในสาขาดังกล่าว นอกจากนี้ อาเซียนอยู่ระหว่าง การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน ปี พ.ศ.2554-2558 เพื่อนำมาใช้แทนแผนงานปัจจุบัน

นอกจากนี้ตามปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียนฉบับที่ 24 (Bali Concord II) ซึ่งเป็นผลมาจากการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 9 เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2547 ญกาะบาหลี่ประเทศอินโดนีเซียได้กำหนดให้จัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมกัน (Mutual Recognition Arrangements: MRAs) ด้านคุณสมบัติในสาขาวิชาชีพหลัก เพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายนักวิชาชีพหรือแรงงานเชี่ยวชาญหรือผู้มีความสามารถพิเศษของอาเซียนได้อย่างเสรีการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีดังกล่าวเป็นการเคลื่อนย้ายเฉพาะแรงงานฝีมือและ ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในข้อตกลงยอมรับร่วมกัน (MRAs) ของอาเซียนการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีจะเริ่มในปี พ.ศ.2558 ปัจจุบันประเทศสมาชิกอาเซียนได้จัดทำข้อตกลงยอมรับร่วมกัน (MRAs) ใน 8 สาขาวิชาด้วยกันคือวิศวกรรมพยาบาลสถาปัตยกรรม การสำรวจแพทย์ทันตแพทยันักบัญชีและการบริการ/การท่องเที่ยว ทั้งนี้ผู้ที่เคลื่อนย้ายไปทำงานในประเทศอื่น (ในกลุ่มอาเซียน) ต้องมีคุณสมบัติตามมาตรฐานที่อาเซียนกำหนดฉะนั้นตลาดแรงงานในประเทศสมาชิกอาเซียนจึงได้รับผลกระทบทั้งในด้านบวกและด้านลบ โดยด้านบวกคือทำให้ตลาดแรงงานใหญ่ขึ้นทำให้แรงงานในแต่ละประเทศมีโอกาสได้งานทำ มากขึ้นส่วนด้านลบคือมีการแข่งขันระหว่างแรงงานในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนมากขึ้นทั้งนี้ผลกระทบดังกล่าวจะเป็นด้านบวกหรือด้านลบมากกว่านั้นขึ้นอยู่กับความพร้อมของแรงงานในแต่ละประเทศจากพันธกิจกรณีดังกล่าวส่งผลทางบวกต่อประเทศไทยดังนี้

1. อาเซียนเป็นกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่มีความใกล้ชิดไทยมากที่สุดประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียนหลายประเทศเป็นเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดกันมีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึง กันมีพฤติกรรม การบริโภคคล้ายกันมีสินค้าและบริการที่สามารถเสริมซึ่งกันและกันได้หรือมีสินค้าบริการที่คล้ายคลึงกันซึ่งสามารถร่วมมือกันก็จะ สามารถสร้างความแข็งแกร่งในด้านอำนาจการต่อรอง ส่งผลให้เกิด การขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจการค้าที่สำคัญ

2. การรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้เกิดตลาดในภูมิภาคที่มีขนาดใหญ่โดยสามารถนำ จุดแข็งของแต่ละประเทศมาเสริมกับจุดแข็งของประเทศไทยเพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดในการผลิตส่งออกและบริการซึ่งจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อมีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตได้อย่างเสรีมากขึ้นนอกจากนี้ การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะช่วยให้ประเทศสมาชิกมีความเป็นปึกแผ่น และช่วยสร้างอำนาจการต่อรองในเวทีต่างๆมากขึ้น

3. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวในด้านการค้าและการลงทุนของไทยเนื่องจากการผลักดันมาตรการต่างๆ เพื่อเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะก่อให้เกิดการยกเลิกหรือลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดไม่ว่าจะเป็นอุปสรรคด้านภาษี หรือมาตรการทางการค้าอื่นๆ ที่มีใช้ภายในประเทศสมาชิกจะแสวงหาความร่วมมือเพื่อลด/ขจัดอุปสรรคต่างๆ เหล่านี้รวมถึงอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน

4. ประชาคมเศรษฐกิจจะทำให้ผู้ประกอบการไทยได้เริ่มปรับตัวและเตรียมความพร้อมทั้งสถานะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ จิตที่เปลี่ยนแปลงไปสู่ผู้ประกอบการจำเป็นต้องเร่งปรับตัวและใช้โอกาสที่เกิดจากการลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนต่างๆ ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่โดยเฉพาะสาขาที่ประเทศไทยมีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง

การคาดการณ์ประชากรในอาเซียนจะเพิ่มขึ้นจาก 588 ล้านคนในปีพ.ศ. 2553 เป็น 621 ล้านคนในปีพ.ศ. 2558 และจะเพิ่มเป็น 651 ล้านคนในปีพ.ศ. 2563 ส่งผลให้กำลังแรงงานเพิ่มจากประมาณ 250 ล้านคนเป็นประมาณ 300 ล้านคน (สุทัศน์ เศรษฐ์บุญสร้าง . 2553) ด้วยอัตราค่าแรงงานต่อชั่วโมง ของประเทศต่างๆ ในกลุ่มอาเซียนมีความแตกต่างกันอย่างมากย่อมทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วด้วยค่าแรงงานที่ถูกกว่าในประเทศ เมียนมาร์ สปป.ลาว ประเทศกัมพูชา และประเทศเวียดนาม จะทำให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากประเทศดังกล่าวสู่ประเทศที่เจริญกว่าและมีการจ่ายค่าแรงสูงกว่า นอกจากนี้ แรงงานจาก ประเทศจีนและ ประเทศอินเดีย ที่มีจำนวนมากนั้น จะไหลเข้าสู่ ภูมิภาคอาเซียน เนื่องจากมีโอกาสดีกว่าและคุณภาพของแรงงานเหล่านี้ ทั้งในประเทศจีนและอินเดีย กำลังได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ รัฐบาลจีนได้ใช้งบประมาณจำนวนมากปรับปรุงมหาวิทยาลัยและระบบการศึกษา พื้นฐานส่วนรัฐบาลอินเดียมีโครงการปรับปรุงระบบการศึกษาและการลงทุนในระบบการศึกษามากขึ้นด้วย เหตุนี้การพัฒนาองค์กรของอาเซียนไปเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) จึงส่งผลกระทบโดยตรงต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานในภูมิภาค โดยเฉพาะประเทศผู้นำเข้าและประเทศผู้ส่งออกแรงงาน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศไทย ต้องเตรียมความพร้อมในการพัฒนาบุคลากรของตนได้แก่การยกระดับมาตรฐานการศึกษาการพัฒนาแนวความคิดและวัฒนธรรมทางการเรียนรู้การพัฒนากระบวนวิธีและคุณภาพชีวิตการพัฒนาวิสัยทัศน์ให้กว้างไกลเพื่อให้ทันโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โดยต้องติดตามความเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้านของประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งต้องพัฒนาทักษะด้านภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารโดยเฉพาะภาษาอังกฤษในขณะเดียวกันภาครัฐ ควรมีการพัฒนาแนวทางการคุ้มครองแรงงานให้เป็นมาตรฐานสากลหรือมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศเพื่อเป็นเครื่องมือที่นานาประเทศใช้เป็นบรรทัดฐานร่วมกัน

นอกจากนี้งานวิจัยเรื่องผลิต ภาพกำลังแรงงานอาเซียน +6 (พัชรพล วังศ์บุญสิน . 2550) ได้ชี้ให้เห็นว่าในประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศนั้นผลิตภาพแรงงานของ ประเทศสิงคโปร์อยู่ในระดับสูงที่สุดรองลงมาได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ประเทศไทยประเทศอินโดนีเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศเวียดนามและประเทศเมียนมาร์ ตามลำดับอย่างไรก็ตามผลิตภาพของแรงงานในประเทศสมาชิกอาเซียนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราที่ช้าลงซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรในประเทศทั้งนี้ ประเทศสมาชิกอาเซียนที่จะประสบกับปัญหาอัตราการเติบโตของประชากรวัยทำงานต่ำกว่าอัตราการเติบโตของแรงงานในระดับที่ รุนแรงสูงสุดคือ ประเทศ สิงคโปร์รองลงมาคือประเทศไทย อย่างไรก็ตาม ประเทศสิงคโปร์ได้ตระหนักถึงปัญหา ดังกล่าวโดย ได้เตรียมการรองรับผลกระทบนั้นด้วยการผลักดันปรับตัวในเรื่องของผลิตภาพของแรงงานในประเทศ

สำหรับอัตราการจ้างงานของแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียนมีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไปในระดับและทิศทางที่ต่างกันในช่วงปี พ.ศ. 2548-2558 โดยประเทศอินโดนีเซียเป็นประเทศที่ประสบปัญหาการว่างงานสูงสุดด้วยอัตราการว่างงานเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.1 ในปี พ.ศ. 2543 เป็นร้อยละ 10.4 ในปี พ.ศ. 2549 ซึ่งเป็นอัตราเพิ่มที่มากกว่าประเทศอื่นๆ ในขณะที่ประเทศไทยเป็นประเทศเดียวที่มีอัตราการว่างงานอยู่ในระดับคงที่และอยู่ในอัตราที่ต่ำสุดเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ หนึ่งเดียวกันในอาเซียนยังมีประชากรในตลาดแรงงานจำนวนมากที่ยังคงมีฐานะยากจนในปีพ.ศ. 2549 จากจำนวนผู้ที่ทำงานอยู่ในตลาดแรงงานในอาเซียนกว่า 262 ล้านคนมีอยู่ถึง 148 ล้านคนที่ยังไม่สามารถมีรายได้เพียงพอที่จะยกระดับตนเองและครอบครัวให้พ้นจากเส้นความยากจน (มาตรฐานสากลจัดระดับอยู่ที่ 2 เหรียญสหรัฐต่อคนต่อวัน) นอกจากนี้ประสิทธิภาพของกำลังแรงงานส่วนใหญ่ในตลาดแรงงานของอาเซียนยังไม่อาจยืนยันถึงความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ เพราะการเติบโตและการแข่งขันทางเศรษฐกิจของไทยและประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศมุ่งเน้นถึงปัจจัยด้านเงินทุนและปริมาณแรงงานมากกว่าคุณภาพเชิงการผลิตผลผลิตแม้ในปัจจุบันจะมีการคำนึงถึงคุณภาพเชิงผลิตภาพการผลิตของแรงงานด้วยแต่ก็ยังเป็นเพียงปัจจัยเสริมเท่านั้น ตลาดแรงงานในภูมิภาคยังมีปัญหาของการที่ปริมาณและคุณภาพของกำลังแรงงานยังไม่สัมพันธ์กันอย่างเพียงพอกล่าวคือบางประเทศอยู่ในสภาวะการขาดแคลนแรงงานบางประเทศแรงงานในตลาดส่งผลต่อการย้ายถิ่นของกำลังแรงงานข้ามพรมแดนระหว่างประเทศสมาชิกโดยการย้ายถิ่นอย่างผิดกฎหมายมีสัดส่วนสูงมาก การย้ายถิ่นที่เกิดขึ้นเป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย ประเทศมาเลเซียและประเทศสิงคโปร์ซึ่งมีทฤษฎีตลาดแรงงานทวิลักษณ์ (Dual Labor Market) จากการ ศึกษา ช่างต้นชี้ให้เห็นว่าผลิตภาพแรงงานในประเทศไทยมีค่าสูงสุดในภาคการอุตสาหกรรมและมีค่าต่ำสุดในภาคการเกษตรโดยมีแนวโน้มว่าผลิตภาพของภาคการเกษตรและก่อสร้างจะมีค่าต่ำสุดต่อไปอีก

2.1.5 ความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศ/กลุ่มประเทศนอกภูมิภาค (External Relations)

นอกจากความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกันแล้ว อาเซียนยังได้มีความร่วมมือและสถาปนาความสัมพันธ์ในฐานะคู่เจรจา กับ 10 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา สหภาพยุโรป นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา อินเดีย และรัสเซีย รวมทั้งจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ซึ่งอยู่ในกรอบอาเซียน +3 และโครงการเพื่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) แต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนจะแบ่งกันทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาเหล่านี้ โดยจะมีการผลัดเปลี่ยนกันทุกๆ 3 ปี อาเซียนได้มีการปรึกษาหารือ กับประเทศคู่เจรจา อย่างสม่ำเสมอในลักษณะการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ และการพบปะกันในระดับรัฐมนตรีในการประชุมที่เรียกว่า Post Ministerial Conferences (PMC) ซึ่งจะมีขึ้นภายหลังการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนในทุกปี ซึ่งในปี พ.ศ. 2547 อาเซียนได้ปรับปรุงรูปแบบการประชุมดังกล่าว โดยจัดให้มีการ ประชุม PMC กับประเทศคู่เจรจา 6 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา สหภาพยุโรป นิวซีแลนด์ รัสเซีย และสหรัฐอเมริกา โดยมีรัฐมนตรีต่างประเทศของอาเซียนเข้าร่วมทั้งหมด 5 คนในแต่ละการประชุม (จากเดิมซึ่งมีรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนเพียง 1 คน) สำหรับจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอินเดียจะปรับให้เป็นการประชุมระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน 10 ประเทศกับทั้ง 4 ประเทศ โดยแยกเป็นรายประเทศ และจัดขึ้นในช่วงก่อนการประชุมสุดยอดอาเซียน และประชุมสุดยอดอาเซียน +3 (จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้) และการประชุมสุดยอดอาเซียน-อินเดียซึ่งมีขึ้นในช่วงปลายปีของทุกปี นอกจากนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาและองค์การระหว่างประเทศ อาเซียนได้จัดตั้งคณะกรรมการในนครหลวงของประเทศคู่

เจรจาที่เรียกว่า คณะกรรมการอาเซียนในประเทศที่สาม (ASEAN Committee in Third Country) ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าคณะผู้แทนทางการทูตของประเทศสมาชิกอาเซียนในประเทศเจ้าภาพ โดยมีหน้าที่ประสานงานกับรัฐบาลประเทศคู่เจรจาเกี่ยวกับความช่วยเหลือและความร่วมมือที่ให้แก่ประเทศอาเซียน (www.dft.moc.go.th/nongkhai/detail/20053301647121.htm)

2.1.6 อาเซียน+3

2.1.6.1 ความเป็นมาของการรวมกลุ่มอาเซียน+3

อาเซียน+3 (ASEAN+3) เป็นกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับประเทศนอกกลุ่ม 3 ประเทศ คือ จีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในระดับอนุภูมิภาคเอเชียตะวันออก และเพื่อนำไปสู่การจัดตั้งชุมชนเอเชียตะวันออก (East Asian Community) โดยให้อาเซียนและกระบวนการต่างๆ ภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียน +3 เป็นกลไกสำคัญในการผลักดันให้บรรลุเป้าหมาย เนื่องในโอกาสครบรอบ 10 ปีของการจัดตั้งกรอบความร่วมมืออาเซียน +3 เมื่อปี พ.ศ.2550 (โครงการประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน. 2554)

ผู้นำของประเทศสมาชิกได้ลงนามในแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยความร่วมมือเอเชียตะวันออกฉบับที่ 2 (Second Joint Statement on East Asia Cooperation: Building on the Foundations of ASEAN Plus Three Cooperation) พร้อมกับเห็นชอบให้มีการจัดทำแผนดำเนินงานเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน (ASEAN+3 Cooperation Work Plan (2007–2017)) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในระยะยาว และผลักดันให้เกิดชุมชนอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี พ.ศ.2558 โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมความร่วมมือใน 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการเมืองและความมั่นคง
2. ด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการเงิน
3. ด้านพลังงานสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศโลกและการพัฒนาอย่างยั่งยืน
4. ด้านสังคมและวัฒนธรรม
5. การพัฒนาด้านการส่งเสริมกรอบการดำเนินงานในด้านต่างๆ

โดยแผนความร่วมมือดังกล่าวทั้ง 5 ด้านนี้ ถือเป็นการประสานความร่วมมือและกระชับความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียนกับประเทศในเอเชียตะวันออกมากยิ่งขึ้น

อาเซียน+3 ประกอบด้วยสมาชิก 13 ประเทศซึ่งเป็นกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศสิงคโปร์ ประเทศบรูไน สปป.ลาว ประเทศกัมพูชา ประเทศเวียดนาม และประเทศเมียนมาร์ ร่วมกับประเทศนอกกลุ่มอาเซียน 3 ประเทศ ได้แก่ ประเทศจีน ประเทศญี่ปุ่น ประเทศเกาหลีใต้ (ภาพที่ 2.4) ซึ่งมีประชากรรวมทั้งสิ้นกว่า 2,000 ล้านคน หรือหนึ่งในสามของประชากรโลก และเมื่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) เข้าด้วยกันจะมีมูลค่าถึง 9 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ หรือประมาณร้อยละ 16 ของจีดีพี(GDP) โลก ขณะที่ยอดเงินสำรองต่างประเทศรวมกันจะสูงถึง 3.6 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ ซึ่งมากกว่ากึ่งหนึ่งของเงินสำรองต่างประเทศของโลก โดยตัวเลขทางเศรษฐกิจเหล่านี้ แสดงให้เห็นว่าอาเซียน+3 จะมีบทบาทเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่จะพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความก้าวหน้าต่อไปในอนาคต



ภาพที่ 2.4 การรวมกลุ่มของอาเซียน +3

ที่มา : <http://www.cpc.ac.th/qpack/index.php/2012-05-05-09-36-04/register-page-2/11-2013-09-13-07-57-45>

2.1.6.2 แนวทางการพัฒนาที่สำคัญของอาเซียน+3 (กรมอาเซียน. 2557)

- 1) ความร่วมมือด้านการเงิน ความร่วมมือด้านการเงินภายใต้มาตรการริเริ่มเซี่ยงไฮ้ (Chiang Mai Initiative – CMI) จัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2543 เป็นสาขาความร่วมมือที่มีความก้าวหน้ามากที่สุดภายใต้กรอบความร่วมมืออาเซียน +3 โดยมีการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่
 - 1.1) การจัดตั้ง “CMI Multilateralisation (CMIM)” หรือมาตรการริเริ่มเซี่ยงไฮ้ไปสู่การเป็นพหุภาคี เมื่อวันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งมีวงเงิน 120,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เพื่อเป็นกลไกช่วยรักษาเสถียรภาพทางการเงินในภูมิภาค ซึ่งต่อมาที่ประชุมรัฐมนตรีคลังและผู้ว่าธนาคารกลางอาเซียน+3 (ASEAN Plus Three Finance Ministers and Central Bank Governors’ Meeting) ครั้งที่ 15 ที่กรุงมะนิลา เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 ได้ขยายวงเงิน CMIM เป็น 240,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐและเพิ่มสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือที่ไม่เชื่อมโยง (De-link) กับเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund - IMF) จากร้อยละ 20 เป็นร้อยละ 30 ในปี พ.ศ. 2555 และพิจารณาทบทวนเพิ่มสัดส่วนขึ้นเป็นร้อยละ 40 ในปี พ.ศ. 2558
 - 1.2) การจัดตั้งสำนักงานวิจัยเศรษฐกิจมหภาคอาเซียน +3 (ASEAN+3 Macroeconomic Research Office – AMRO) ที่ประเทศสิงคโปร์ เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวัง วิเคราะห์ และประเมินติดตามสถานะเศรษฐกิจในภูมิภาคและสนับสนุน CMIM เพื่อป้องกันการเกิดวิกฤติเศรษฐกิจดังเช่นที่เคยเกิดเมื่อปี พ.ศ.2540

- 1.3) การจัดตั้งหน่วยงานค้ำประกันสินเชื่อและการลงทุน (Credit Guarantee and Investment Facility – CGIF) มีลักษณะเป็นกองทุนที่อยู่ภายใต้การดูแลของธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asia Development Bank – ADB) ซึ่งทำหน้าที่เป็นทรัสต์ (Trustee) โดย CGIF มีวงเงินเริ่มต้น 700 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพื่อสนับสนุนการออกพันธบัตรของภาคเอกชนโดยที่ประชุมรัฐมนตรีคลังและเลขาธิการกลางอาเซียน+3 ครั้งที่ 15 ได้เห็นชอบให้เริ่มดำเนินโครงการค้ำประกัน (Guarantee Programme) ของ CGIF ตาม Asian Bond Markets Initiative (ABMI) New Roadmap
- 2) ความมั่นคงทางอาหาร ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน+3 ครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ที่อำเภอชะอำ หัวหิน ได้รับรองแถลงการณ์ชะอำ - หัวหิน ว่าด้วยความมั่นคงด้านอาหารและการพัฒนาพลังงานชีวภาพในกรอบอาเซียน +3 (Cha-am Hua Hin Statement on ASEAN Plus Three Cooperation on Food Security and Bio-Energy Development) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านอาหารและพลังงานรวมถึงข้อเสนอการจัดตั้งระบบสำรองข้าวฉุกเฉินอาเซียน +3 (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve - APTERR) ซึ่งต่อมาได้มีการลงนามความตกลง APTERR เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2554 ที่กรุงจาการ์ตา และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 กรกฎาคม พ.ศ. 2555 เป็นต้นมา ทั้งนี้ สำนักงานเลขานุการ APTERR มีที่ตั้งอยู่ที่สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 3) กองทุนความร่วมมืออาเซียน+3 (ASEAN Plus Three Cooperation Fund - APTCF) จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนเมษายน 2552 เพื่อสนับสนุนการดำเนินโครงการและกิจกรรมต่างๆ ในกรอบอาเซียน+3 โดยมีเงินทุนเริ่มต้น 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยใช้อัตราส่วนการสมทบ 3:3:3:1 (จีน: ญี่ปุ่น: เกาหลีใต้: อาเซียน) แต่ปัจจุบันประเทศสมาชิกอาเซียน +3 ได้เห็น สอดคล้องกัน ที่จะสมทบเงินทุนเพิ่มเติม (Replenishment) ให้แก่ APTCF ในอัตราส่วนเดิม

2.1.6.3 บทบาทของประเทศไทย (กรมอาเซียน. 2557)

- 1) ประเทศไทยมีบทบาทที่แข็งขันในกรอบความร่วมมืออาเซียน +3 มาโดยตลอดโดยได้ผลักดันการออกแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยความร่วมมือเอเชียตะวันออกฉบับที่ 2 เพื่อกำหนดทิศทางความร่วมมือในกรอบอาเซียน+3 ในอนาคตการเร่งรัดมาตรการริเริ่มเชียงใหม่การออกแถลงข่าวร่วมว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน +3 เพื่อรับมือกับวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินโลกและการจัดประชุมรัฐมนตรีสาธารณสุขอาเซียน +3 สมัยพิเศษเรื่องไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่
- 2) ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการผลักดันการจัดตั้งองค์กรสำรองข้าวฉุกเฉินอาเซียน+3 (ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve – APTERR) และรับเป็นที่ตั้งของสำนักเลขานุการ APTERR
- 3) ประเทศไทยได้ริเริ่มผลักดันกิจกรรมในกรอบอาเซียน +3 ในหลายสาขาเช่นเยาวชนการใช้พลังงานนิวเคลียร์อย่างปลอดภัยการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและการศึกษาโดยได้มีบทบาทในการยกร่างแผนปฏิบัติการด้านการศึกษาอาเซียน+3 ซึ่ง

- ที่ประชุมรัฐมนตรีด้านการศึกษาอาเซียน +3 ครั้งที่ 1 ได้ให้การรับรองเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคมพ.ศ. 2555 ที่เมืองจาการ์ตาประเทศอินโดนีเซีย
- 4) ประเทศไทยได้ผลักดันให้กรอบอาเซียน +3 มีบทบาทในการสนับสนุนความเชื่อมโยงในอาเซียนและระหว่างอาเซียนกับประเทศ+3 ภายใต้แนวคิดหุ้นส่วนความเชื่อมโยงอาเซียน+3 (ASEAN Plus Three Partnership on Connectivity) ทั้งนี้ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องความเป็นหุ้นส่วนความเชื่อมโยงอาเซียน +3 เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2555 ที่กรุงเทพฯ เป็นข้อริเริ่มของประเทศไทยในการระดมสมองจากภาครัฐองค์การระหว่างประเทศและนักวิชาการเพื่อพัฒนาแนวคิดการส่งเสริมความเชื่อมโยงในกรอบอาเซียน +3 อย่างเป็นรูปธรรมโดยที่ประชุมฯสนับสนุนการสร้างความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public-Private Partnerships : PPP) การจัดตั้งกองทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรอาเซียนโดยเฉพาะในกลุ่มประเทศ CLMV ได้แก่ ประเทศ กัมพูชา สปป.ลาว ประเทศ เมียนมาร์ และประเทศ เวียดนาม ในการบังคับใช้ข้อตกลงและกฎระเบียบต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุนรวมถึงกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมความเชื่อมโยงระหว่างประชาชนในด้านการท่องเที่ยว การศึกษา และวัฒนธรรม

2.1.6.4 การพัฒนาอาเซียน+3 ในปัจจุบัน (กรมอาเซียน. 2557)

- 1) การประชุมสุดยอดอาเซียน+3 ครั้งที่ 16 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคมพ.ศ. 2556 ที่บันดาร์เสรีเบกาวันได้ให้การรับรองแผนงานความร่วมมืออาเซียนบวกสามฉบับปรับปรุงใหม่ค.ศ. 2013-2017 ซึ่งครอบคลุมความร่วมมือหลากหลายสาขาและได้ย้ำถึงความสำคัญของกรอบความร่วมมืออาเซียน +3ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างประชาคมเอเชียตะวันออก (East Asia community – EAc) ที่มีการสนับสนุนให้มีการสานต่อการดำเนินงานในที่สำคัญได้แก่การเสริมสร้างเสถียรภาพทางการเงินผ่านกลไกและองค์กรต่างๆ อาทิ Chiang Mai Initiative Multilateralization (CMIM) การเพิ่มพูนปริมาณการค้าและการลงทุนการเสริมสร้างความแข็งแกร่งของห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาคและขีดความสามารถของ SMEs โดยใช้ประโยชน์จากเขตการค้าเสรีที่มีอยู่และสนับสนุนการเจรจา Regional Comprehensive Economic Partnership ให้เสร็จสิ้นภายในปีพ.ศ. 2558 การเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารผ่าน ASEAN Plus Three Emergency Rice Reserve (APTERR) และการขยายความร่วมมือในการเสริมสร้างความเชื่อมโยงภูมิภาคในทุกมิติ
- 2) การประชุมสุดยอดอาเซียน+3 สมัยพิเศษเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายนพ.ศ. 2555 ที่กรุงเทพมหานครที่ประชุมฯ (1) รับรองเอกสาร 2 ฉบับได้แก่แถลงการณ์ร่วมว่าด้วยหุ้นส่วนความเชื่อมโยงอาเซียน+3 ซึ่งเป็นข้อเสนอของไทยและแถลงการณ์ร่วมผู้นำอาเซียน+3 ในโอกาสครบรอบ 15 ปีกรอบความร่วมมืออาเซียน +3 ซึ่งเป็นข้อเสนอของกัมพูชา (2) ส่งเสริมความร่วมมือทางการเงินและความมั่นคงทางอาหารและพลังงานให้มากกว่าที่มีอยู่ อาทิ CMIM, AMRO, ABMI และ APTERR (3) รับทราบรายงานของกลุ่มวิสัยทัศน์เอเชียตะวันออกรุ่นที่ 2 (East Asia Vision Group -

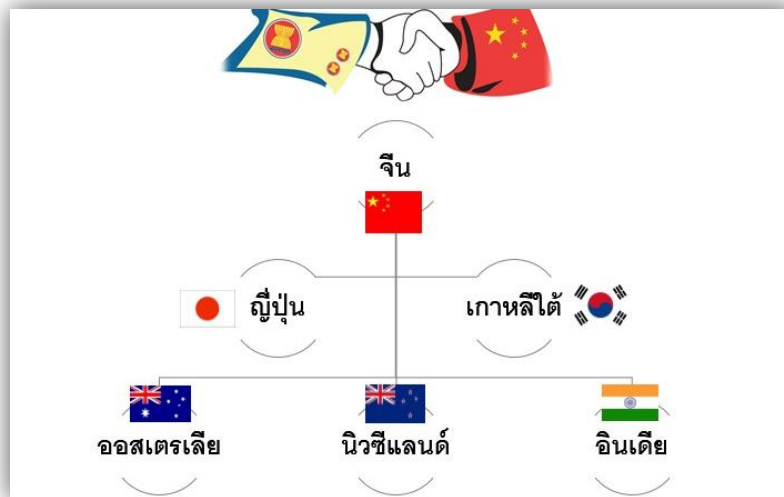
- EAVG II) ซึ่งเป็นข้อริเริ่มของสาธารณรัฐเกาหลีเพื่อทบทวนและจัดวางวิสัยทัศน์ความร่วมมือในกรอบอาเซียน +3 โดย EAVG II เสนอให้มีการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภายในปี พ.ศ. 2563 บนพื้นฐานของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและ (4) ไทยเสนอให้มีการพัฒนาหุ้นส่วนความเชื่อมโยงอาเซียน +3 ในทุกกลไกรายสาขาโดยให้มีการศึกษาแนวทางการจัดทำแหล่งเงินทุนสำหรับโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนให้มีการศึกษาความเป็นไปได้ข้อเสนอแนะของรายงาน EAVG II ส่งเสริมการพัฒนาความร่วมมือทางการเงินในภูมิภาคและเสนอให้ APTERR พิจารณาขยายการสำรองพิชผลทางการเงินนอกเหนือจากข้าว
- 3) การประชุมรัฐมนตรีคลังและผู้ว่าการธนาคารกลางอาเซียน +3 (ASEAN+3 Finance Ministers and Central Bank Governors' Meeting : AFMGM+3) ครั้งที่ 16 เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2556 ที่กรุงนิวเดลีกำหนดให้ (1) เพิ่มขนาดของ CMIM เป็น 2 เท่าเป็นจำนวน 240,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ (2) เพิ่มสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือทางการเงินในส่วนที่ไม่เชื่อมโยงกับเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF Delinked Portion) เพื่อลดการพึ่งพา IMF ในยามวิกฤตและ (3) จัดตั้งกลไกให้ความช่วยเหลือก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ (Crisis Prevention Facility) และยังคงติดตามการดำเนินงานของมาตรการริเริ่มพัฒนาตลาดพันธบัตรเอเชีย (Asian Bond Markets Initiative : ABMI)
 - 4) การยกระดับ AMRO ให้เป็นองค์การระหว่างประเทศคณะทำงานเพื่อยกระดับ AMRO ให้เป็นองค์การระหว่างประเทศ ดำเนินการยกร่างความตกลงเพื่อการจัดตั้ง AMRO ให้เป็นองค์การระหว่างประเทศเสร็จสิ้นแล้วนอกจากนี้ได้จัดทำ Host Country MOU และ Headquarters Agreement (HQA) เสร็จสิ้นแล้ว
 - 5) รายงานของ East Asia Vision Group (EAVG) II ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน +3 เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2556 ที่บันดาร์เสรีเบกาวันได้มีการศึกษารายงานของ EAVG II ตามแนวทางที่เสนอในเอกสาร "Concept Paper on the Follow-Up to the EAVG II Report" ซึ่งเกาหลีใต้ได้จัดทำขึ้นและผ่านการพิจารณาปรับแก้ร่วมกันโดย CPR+3 และได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน +3 เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2556 ที่บันดาร์เสรีเบกาวัน

2.1.7 อาเซียน+6

กรอบความร่วมมืออาเซียน +6 (ASEAN+6) เป็นกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศสิงคโปร์ ประเทศบรูไน สปป.ลาว ประเทศกัมพูชา ประเทศเวียดนาม และประเทศเมียนมาร์ ร่วมกับประเทศนอกกลุ่มอาเซียน 6 ประเทศ ได้แก่ ประเทศจีน ประเทศญี่ปุ่น ประเทศเกาหลีใต้ ประเทศออสเตรเลีย ประเทศนิวซีแลนด์ และประเทศอินเดีย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของกลุ่มในการลงทุนการค้า เป็นต้น ให้มีศักยภาพสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่นๆ เช่น สหภาพยุโรป นอกจากนี้ยังเป็นการเตรียมทำข้อตกลงการเปิดการค้าเสรีด้วยการจัดตั้งประชาคมอาเซียนขึ้นพร้อมกับผนวกกำลังของแต่ละ

กลุ่มการค้าเข้าด้วยกัน ทำให้กลุ่มอาเซียนสามารถดำเนินเศรษฐกิจได้อย่างมั่นคงยิ่งขึ้น (สุภาพร เสี่ยงประเสริฐ, 2556)

ในระหว่างการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน- ญี่ปุ่น (AEM-METI) และรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน+3 (AEM+3) ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ประเทศมาเลเซีย เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2549 ประเทศญี่ปุ่นเสนอให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญวิชาการ (Track II) ของกลุ่มประเทศ East Asia Summit หรือ EAS ประกอบด้วยอาเซียน จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย ทำ การศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้ง Comprehensive Economic Partnership in East Asia (CEPEA) ซึ่งเป็น FTA ระหว่างประเทศอาเซียน+6 ประกอบด้วย จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ที่ประชุม EAS ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 15 มกราคม พ.ศ.2550 ณ เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการศึกษาดังกล่าว โดยญี่ปุ่นจะจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างนักวิชาการซึ่ง เป็นตัวแทนของแต่ละประเทศครั้งแรกในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2550



ภาพที่ 2.5 การรวมกลุ่มของอาเซียน +6

ที่มา : <http://www.asean.com/kerobow01/42>

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญของ CEPEA (รศ.ดร.สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์ ประธานศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ) ได้ทำการศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการจัดทำ ความตกลงการค้าเสรีระหว่างประเทศอาเซียน +6 (CEPEA) สรุปผลการศึกษา (Final Report of CEPEA Track Two: Phase I) และนำเสนอต่อที่ประชุมผู้นำเอเชียตะวันออก (East Asia Summit: EAS) โดยระบุว่าการจัดทำ CEPEA นั้น จะทำให้ GDP ของประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 2.11% โดยในส่วนของอาเซียนนั้น จะได้รับประโยชน์มากกว่าโดย GDP ของอาเซียน เพิ่มขึ้น 3.83% ในส่วนของไทย GDP จะเพิ่มขึ้นเท่ากับ 4.78% นอกจากนี้ ผลการศึกษาได้ครอบคลุมประเด็นอื่นๆสำคัญ ได้แก่ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ องค์ประกอบของ CEPEA และได้เสนอแนะแนวทางสู่การทำเขตการค้าเสรีเอเชียตะวันออก โดยเสนอให้ประเทศสมาชิกต้องเริ่มที่เข้าใจ หลักพื้นฐานและเป้าหมายของ CEPEA อันจะมุ่งไปสู่การเปิดเสรี การอำนวยความสะดวก และความร่วมมือระหว่างกัน (ประชาชาติธุรกิจ, 2550)

ต่อมาที่ประชุม AEM ครั้งที่ 40 และ AEM-METI Consultations ครั้งที่ 15 ระหว่างวันที่ 25-28 สิงหาคม พ.ศ.2551 ณ ประเทศสิงคโปร์ มีมติเห็นชอบและสนับสนุน CEPEA Track Two Study Group: Phase II โดยเน้น 3 เสาหลัก คือ ด้านความร่วมมือ (Cooperation) ด้านการอำนวยความสะดวก

(Facilitation) และการเปิดเสรี (Liberalization) สรุปผลการศึกษา CEPEA Phase II (Final report of CEPEA Track Two: Phase II) และการประชุม ครั้งที่ 41 สรุปผลการศึกษาโดยให้ความสำคัญในเรื่องความร่วมมือ (Cooperation) เป็นอันดับแรก เพื่อมุ่งลดช่องว่างระดับการพัฒนาของแต่ละประเทศ สมาชิกโดยเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development) การถ่ายทอดเทคโนโลยี (Transfer of Technology) และสร้างความเข้มแข็งให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และที่สำคัญคือการสร้าง Capacity Building ให้แก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด รวมทั้งควรพิจารณาจัดตั้งกองทุนเอเชียตะวันออก (East Asia Fund) เพื่อช่วยรองรับโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นและสร้างพื้นฐานสำหรับการพัฒนาต่อไป

สำนักงานยุทธศาสตร์และการบูรณาการสู่ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (2554) ได้มีการเปรียบเทียบการจัดทำเขตการค้าเสรีเอเชียตะวันออก หรือ EAFTA (อาเซียน+3) และความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับ 6 ประเทศ หรือ CEPEA โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1เขตการค้าเสรีอาเซียน+3 และอาเซียน+6

ลำดับที่	รายการ	EAFTA (อาเซียน+3)	CEPEA (อาเซียน+6)	หมายเหตุ
1	ประชากร	2,068 ล้านคน (31% ของประชากรโลก)	3,284 ล้านคน (50% ของประชากรโลก)	- กลุ่มประเทศอาเซียน +6 จะมีขนาดตลาดใหญ่กว่าอาเซียน +3 - แหล่งทรัพยากรในกลุ่มประเทศอาเซียน+6 มีมากกว่าอาเซียน+3 - คู่แข่งด้านการค้าการลงทุนในกลุ่มประเทศอาเซียน+6 ก็จะมีมากกว่า
2	GDP	9,901 พันล้านเหรียญ สหรัฐฯ (18% ของ GDP โลก)	12,250 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ (22% ของ GDP โลก)	
3	จำนวนประเทศ	13	16	- การเจรจาความตกลงอาเซียน +6 จะมีความซับซ้อนมากกว่าอาเซียน+3 เนื่องจากประเทศคู่เจรจามีมากกว่าและมีกฎเกณฑ์ เช่น กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า แตกต่างกัน ส่งผลให้การประสานกฎเกณฑ์ยากยิ่งขึ้นไปด้วย - ด้วยความตกลงอาเซียน +1 กับประเทศคู่เจรจา+3 ทุกประเทศได้เจรจาเสร็จสมบูรณ์แล้ว ขณะที่ในกลุ่มประเทศ +6 อาเซียนยังมีปัญหาในการเจรจาความตกลง+1 กับประเทศอินเดีย ซึ่งส่งผลทำให้การเจรจาความตกลงอาเซียน +6 มีความล่าช้า

ตารางที่ 2.1(ต่อ)

ลำดับที่	รายการ	EAFTA (อาเซียน+3)	CEPEA (อาเซียน+6)	หมายเหตุ
4	ASEAN Centrality (การให้อาเซียนเป็นศูนย์กลางในการขยายการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ)	มีแนวโน้มจะสามารถรักษา ASEAN Centrality ในการเจรจาได้มากกว่า	มีแนวโน้มจะสามารถรักษา ASEAN Centrality ในการเจรจาได้น้อยกว่า เนื่องจากประเทศคู่เจรจามีจำนวนมากกว่า ก่อให้เกิดแรงกดดันมากขึ้น	
5	ความพร้อมในการเจรจา	ความพร้อมในการเจรจามีมากกว่าเพราะคู่เจรจาทั้ง 3 ประเทศ มี FTAs กับอาเซียนอยู่แล้ว	- ความพร้อมน้อยกว่า เพราะประเทศ อินเดียซึ่งมีตลาดขนาดใหญ่ ยังเจรจาทำความตกลง FTAs กับอาเซียนยังไม่แล้วเสร็จ - การเจรจาที่ใหญ่กว่าคือวง 16 ประเทศ จะมีความยากและน่าจะใช้เวลามากกว่าวงเล็ก และหากเร่งรัดการเจรจา ก็อาจทำให้ความตกลงที่เป็นผลลัพธ์ใช้ประโยชน์ได้น้อยในการขยาย Market Access โดยเฉพาะเรื่อง Rules of Origin อาจจะเป็นอุปสรรค	
6	การคานอำนาจ	สร้าง Impact และอำนาจต่อรองได้น้อยกว่า CEPEA	- CEPEA สามารถคานน้ำหนักกับ TPP ได้มากกว่า เพราะรวมประเทศอินเดียซึ่งไม่ได้เป็นสมาชิก APEC จึงไม่ได้อยู่ในการเจรจา TPP และ FTAAP ในอนาคต - สร้าง Impact และการต่อรองได้มากกว่า EAFTA ทั้งในด้านโอกาสและผลกระทบทางเศรษฐกิจการค้า แต่เนื่องจากอาเซียนมี FTA กับประเทศจีนอยู่ และอยู่ระหว่างการเจรจากับประเทศอินเดีย Impact ของ CEPEA จึงอาจจะไม่รุนแรงนักเมื่อเทียบกับกรณีสมมติที่อาเซียนยังไม่มี FTAs กับสองประเทศนี้	

ตารางที่ 2.1(ต่อ)

ลำดับที่	รายการ	EAFTA (อาเซียน+3)	CEPEA (อาเซียน+6)	หมายเหตุ
	ประโยชน์ที่จะได้รับ	รายงานการศึกษาเรื่อง “Towards an East Asia FTA: Modality and Road Map” ในปี 2549 โดย Joint Expert Group for Feasibility Study on EAFTA ระบุว่า - ประเทศสมาชิก EAFTA โดยรวม จะมี GDP เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2 และมีสวัสดิการทางเศรษฐกิจ (Economic Welfare) เพิ่มขึ้น 104.6 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ - เมื่อเปรียบเทียบระหว่างอาเซียนและอาเซียน +3 พบว่า อาเซียนจะได้รับประโยชน์มากกว่า คือ อาเซียนจะมี GDP เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.6 ในขณะที่ประเทศ +3 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.9 - สำหรับประเทศไทยจะมี GDP เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.5 (เพิ่มขึ้นมากเป็นอันดับ 2 รองจากมาเลเซียซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.83) และมี Welfare เพิ่มขึ้น 8,798 ล้านเหรียญสหรัฐฯ (เพิ่มขึ้นมากเป็นอันดับ 2 ในอาเซียนรองจากมาเลเซียซึ่งเพิ่มขึ้น 10,420 ล้านเหรียญสหรัฐฯ แต่น้อยกว่าญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และจีน ซึ่งเพิ่มขึ้น 29,844 18,845 และ 18,230 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ตามลำดับ	รายงานการศึกษาเรื่อง Final Report of CEPEA Track Two: Phase I และ Phase II เมื่อปี 2551 และ 2552 ตามลำดับ โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญภาควิชาการ ระบุว่า - การจัดทำ CEPEA จะทำให้ GDP ของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออก จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.11 สำหรับอาเซียนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 4.78% ในขณะที่ประเทศ+6 เพิ่มขึ้นร้อยละ 26 - CEPEA จะช่วยปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศสมาชิก ดังนี้ - ขยายอุปสงค์ภายในภูมิภาค (Domestic Demand within the - Region) - เพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจในภูมิภาค โดยเน้นความชำนาญในการผลิตสินค้าของแต่ละประเทศ (Product Specialization) และ - พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานให้มีการเชื่อมโยงกันระหว่างประเทศสมาชิก โดยเฉพาะเรื่อง Logistics ซึ่งการพัฒนาเหล่านี้จะนำไปสู่การลดช่องว่างของระดับการพัฒนาในแต่ละประเทศสมาชิก รวมถึงการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น	

ตารางที่ 2.1(ต่อ)

ลำดับที่	รายการ	EAFTA (อาเซียน+3)	CEPEA (อาเซียน+6)	หมายเหตุ
		• ประเทศสมาชิกใน EAFTA จะได้ประโยชน์สูงสุดก็ต่อเมื่อความตกลงมีขอบเขตครอบคลุมกว้างขวาง ทั้งการเปิดเสรีการค้าสินค้า บริการ การลงทุน รวมถึงการอำนวยความสะดวกทางการค้า และการลงทุน และความร่วมมือ อันจะนำไปสู่การขยายตัวทางการค้าและการลงทุน • ทั้งนี้ปัจจัยที่มีผลต่อประโยชน์ที่แต่ละประเทศจะได้รับจาก EAFTA คือ ระดับเริ่มต้นของอุปสรรคทางการค้าและความสำคัญของการค้าระหว่างประเทศต่อเศรษฐกิจของประเทศ (Trade/GDPRatio) กล่าวคือ ประเทศที่มีอุปสรรคทางการค้าในระยะเริ่มต้นมาก และมี Trade/ GDP Ratio สูง จะเห็นประโยชน์จะได้รับจาก EAFTA ชัดเจนกว่า	• นอกจากนี้ CEPEA จะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกรรมทางการค้าลง เนื่องจากกฎระเบียบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน (Harmonized Market Rules) • จากผลการศึกษา CEPEA จะทำให้ GDP ในภูมิภาคเพิ่มมากกว่า EAFTA การทำ EAFTA และ CEPEA จะส่งผลให้ GDP ของอาเซียนเพิ่มมากกว่าคู่เจรจาโดยเฉลี่ย	

ที่มา : สำนักงานยุทธศาสตร์และการบูรณาการสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (2554)

2.2 ภาพรวมของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยและประเทศที่มีศักยภาพในอาเซียน

2.2.1 อุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

โครงสร้างอุตสาหกรรมสิ่งทอของ ประเทศไทยมีลักษณะครบวงจร ครอบคลุมตั้งแต่อุตสาหกรรมเส้นใยสังเคราะห์ อุตสาหกรรมปั่นด้าย อุตสาหกรรมทอผ้าและถักผ้า อุตสาหกรรมฟอกย้อม พิมพ์และตกแต่ง และอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม (<http://www2.diw.go.th>) ดังแสดงในภาพที่ 2.6



ภาพที่ 2.6 โครงสร้างอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทย

1) อุตสาหกรรมเส้นใยสังเคราะห์ (Fiber and Texturing) อุตสาหกรรมเส้นใยสังเคราะห์เป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำของอุตสาหกรรมสิ่งทอทั้งระบบซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีการผลิตใยสังเคราะห์อยู่ 4 ชนิด ได้แก่ โพลีเอสเตอร์ ไนลอน อะคริลิก และเรยอน ในปี พ.ศ.2556 ประเทศไทยมีโรงงาน เส้นใยสังเคราะห์อยู่ 8 แห่ง

2) อุตสาหกรรมปั่นด้าย (Yarn Spinning) ในอดีตที่ผ่านมาอุตสาหกรรมปั่นด้ายมีรูปแบบการดำเนินธุรกิจเพื่อทดแทนการนำเข้าต่อมาจนถึงปัจจุบันได้ปรับรูปแบบธุรกิจเป็นอุตสาหกรรมส่งออกในสัดส่วนที่สูงและมีการจ้างงานในอัตราสูงอย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมปั่นด้ายจำเป็นต้องนำเข้าวัตถุดิบสำคัญคือฝ้ายจากต่างประเทศซึ่ง ส่วนใหญ่ นั้นจะนำเข้ามาจากประเทศสหรัฐ อเมริกา ออสเตรเลีย แอฟริกา อเมริกาใต้ และเอเชียใต้ในปี พ.ศ.2556 ประเทศไทยมีโรงงานปั่นด้ายอยู่ 303 แห่ง

3) อุตสาหกรรมทอผ้าและถักผ้า (Weaving) เป็นอุตสาหกรรมชั้นกลางของอุตสาหกรรมสิ่งทอ ผลผลิตที่ได้จะเป็นผ้าทอ /ผ้าถักจะถูกส่งเข้าสู่ อุตสาหกรรมฟอกย้อมพิมพ์และตกแต่ง เป็นผ้าสำเร็จรูปเพื่อส่งต่อไปให้อุตสาหกรรมสิ่งทออื่นๆได้ใช้ ประโยชน์ต่อไปปัจจุบันอุตสาหกรรมทอผ้า ได้มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย เพื่อผลิตสินค้า ที่มีคุณภาพที่ดีและผลผลิตมากขึ้นเป็นการลดต้นทุนการผลิต และลด

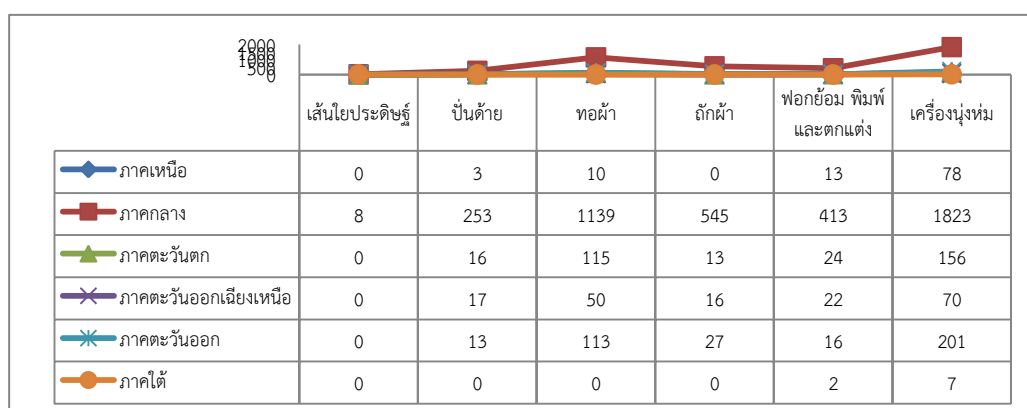
จำนวนแรงงาน ลง ในปี พ.ศ.2556 ประเทศไทยมีโรงงานทอผ้าอยู่ 1,427 แห่ง และโรงงานถักผ้าอยู่ 601 แห่ง

4) อุตสาหกรรมฟอกย้อม พิมพ์และตกแต่ง (Dyeing Printing & Finishing) เป็นอุตสาหกรรมขั้นกลางในอุตสาหกรรมสิ่งทอซึ่งเป็นขั้นตอนที่เปลี่ยนวัสดุสิ่งทอที่อยู่ในรูปเส้นด้ายหรือผ้าดิบให้เป็นวัสดุสำเร็จรูปที่สามารถนำไปผลิตหรือจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภคต่อไป อุตสาหกรรมฟอกย้อมจึงเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องมีการพัฒนาเชิงรุกเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผ้า ผืนและเครื่องนุ่งห่มอุตสาหกรรมฟอกย้อมของประเทศไทยยังมีความได้เปรียบกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคนี้โดยเฉพาะในเรื่องของความชำนาญและการลงทุนในปี พ.ศ.2556 ประเทศไทยมีโรงงานฟอกย้อม พิมพ์และตกแต่งอยู่ 490 แห่ง

5) อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม (Garment Industry) เป็นอุตสาหกรรมปลายน้ำของสิ่งทอที่นำเอาสิ่งทอมาแปรรูปเป็นสินค้าสำเร็จรูปคือเครื่องนุ่งห่มที่ใช้ในการสวมใส่รูปแบบของการผลิตเครื่องนุ่งห่มนั้นจะแตกต่างกับสิ่งทอโดยจะอาศัยแรงงานในการผลิตเป็นหลักมากกว่าการพึ่งพาเทคโนโลยี เพราะเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตเครื่องนุ่งห่มไม่ต้องอาศัยเทคโนโลยีระดับสูงเป็นเครื่องจักรเย็บผ้าทั่วไปแต่ต้องใช้แรงงานที่มีฝีมือและทักษะในการผลิตเครื่องนุ่งห่มที่มีความประณีตปัจจุบันผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมนี้มีผู้ประกอบการขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่พยายามสร้างตราสินค้าเป็นของตัวเอง เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในภูมิภาคอาเซียน เนื่องจากปัญหาด้านการขาดแคลนแรงงานและต้นทุนที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาค ในปี พ.ศ.2555 ประเทศไทยมีโรงงานเครื่องนุ่งห่มอยู่ 2,335 แห่ง

สำหรับย่านเศรษฐกิจการค้าและตัวแทนจำหน่ายของสินค้าอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มและสิ่งทอในประเทศไทยนั้นมี 4 แห่งที่สำคัญ ได้แก่ โบกี้ ประตูน้ำ จตุจักรและสำเพ็ง ซึ่งสำเพ็งจะเป็นแหล่งกระจายและจำหน่ายสินค้าประเภทสิ่งทอ ซึ่งปัจจุบันศูนย์กระจายสินค้าทั้ง 4 แห่งได้กลายเป็นศูนย์กลางของสินค้าสตรีแฟชั่นชายส่งสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มแฟชั่นในประเทศและส่งออกโดยเฉพาะไปยังตลาดประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน ปัจจุบันมี ผู้ประกอบการ ประมาณ 30,000 รายและมียอดขาย ประมาณ 30,000 ล้านบาทต่อปี

ภาพที่ 2.7 แสดงสัดส่วนสถานประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ในแต่ละภาคของประเทศไทยและรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 2.2



ภาพที่ 2.7 จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

ตารางที่ 2.2 จำนวนสถานประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2556

ประเภทอุตสาหกรรม	สถานที่ตั้ง	จำนวนโรงงาน
เส้นใยประดิษฐ์	ภาคกลาง	8
ปั่นด้าย	ภาคเหนือ	3
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	13
	ภาคกลาง	253
	ภาคตะวันออก	17
	ภาคตะวันตก	16
ทอผ้า	ภาคเหนือ	10
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	113
	ภาคกลาง	1,139
	ภาคตะวันออก	50
	ภาคตะวันตก	115
ถักผ้า	ภาคเหนือ	-
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	27
	ภาคกลาง	545
	ภาคตะวันออก	16
	ภาคตะวันตก	13
ฟอกย้อม พิมพ์และตกแต่ง	ภาคเหนือ	13
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	16
	ภาคกลาง	413
	ภาคตะวันออก	22
	ภาคตะวันตก	24
	ภาคใต้	2
เครื่องนุ่งห่ม	ภาคเหนือ	78
	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	201
	ภาคกลาง	1,823
	ภาคตะวันออก	70
	ภาคตะวันตก	156
	ภาคใต้	7

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศโรงงานอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม (2556)

โดยอุตสาหกรรมย่อยต่างๆ เหล่านี้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันในการส่งต่อวัตถุดิบจากอุตสาหกรรมหนึ่งไปยังอีกอุตสาหกรรมหนึ่งและก่อให้เกิดอุตสาหกรรมต่อเนื่องตามมา เช่น อุตสาหกรรมทำชิป กระดุม สีย้อม สารเคมี เป็นต้น สำหรับในงานวิจัยนี้ ถึงแม้จะมุ่งเน้นถึงอุตสาหกรรมสิ่งทอแต่ ก็จะมีการดำเนินการศึกษาเชื่อมโยงไปถึงอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มด้วยว่ามีการเชื่อมโยงกันอย่างไรและการตัดสินใจที่เกิดขึ้นในกระบวนการโซ่อุปทานที่สามารถแข่งขันได้ควรเป็นอย่างไร เพื่อใช้ประโยชน์จากโซ่อุปทาน (Supply Chain) อย่างมีประสิทธิภาพก่อให้เกิด การลดต้นทุนและลดระยะเวลาการผลิต ลง ทั้งนี้เนื่องจาก

อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มส่วนใหญ่เป็นการรับจ้างผลิตซึ่งขึ้นกับความต้องการของผู้ว่าจ้างเป็นผู้กำหนดแหล่งวัตถุดิบจึงพบว่ามีผู้นำเข้าผ้าผืนจากต่างประเทศทั้งที่ประเทศไทยมีโซ่อุปทานที่ครบวงจร (สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร. 2554)

2.2.1.1 การส่งออกสิ่งทอของไทยไปยังประเทศในอาเซียน

การส่งออกสิ่งทอของไทยในเดือนมกราคม-ธันวาคม พ.ศ.2556 มีมูลค่าการส่งออก 4,609.08 ล้านเหรียญสหรัฐฯ มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.89 สำหรับผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่มีมูลค่าการส่งออกมากที่สุดคือ ผ้าผืนซึ่งมีมูลค่าการส่งออก 1,452.70 ล้านเหรียญสหรัฐฯ มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.02 ประเภทของผ้าผืนที่มีการขยายตัวมากที่สุดคือผ้าผืนที่ทำจากเส้นใยประดิษฐ์รองลงมาคือผ้าผืนทำจากฝ้าย โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.59 และ 8.06 ตามลำดับสำหรับสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกรองจากผ้าผืนคือเส้นด้าย ซึ่งมีมูลค่าการส่งออก 1,044.77 ล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.33 โดยเส้นด้ายฝ้ายมีอัตราการขยายตัวถึงร้อยละ 53.19 ในขณะที่เส้นด้ายประดิษฐ์มีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 0.18 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2.3 (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. 2556)

ตารางที่ 2.3 การส่งออกสิ่งทอของประเทศไทย (มกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2556)

รายการ	มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ					อัตราการขยายตัว (%)				
	2553	2554	2555	2555 ม.ค. - ธ.ค.	2556 ม.ค. - ธ.ค.	2553	2554	2555	2555 ม.ค. - ธ.ค.	2556 ม.ค. - ธ.ค.
สิ่งทอ	4,470.29	4,950.21	4,271.93	4,271.93	4,609.08	-	10.74	-13.70	-	7.89
1. ผ้าผืน	1,452.70	1,611.48	1,464.38	1,464.38	1,596.42	24.58	10.94	-9.14	-9.14	9.02
1.1 จากผ้าฝ้าย	536.74	580.13	490.26	490.26	551.97	31.14	8.08	-15.49	-15.49	12.59
1.2 จากเส้นใยประดิษฐ์	733.62	849.10	850.92	919.49	919.49	17.39	15.74	0.21	0.21	8.06
1.3 จากผ้าไหมหรือส่วน เศษไหม	10.31	10.33	10.70	10.70	9.33	-8.03	0.16	3.56	3.56	-12.80
1.4 จากวัสดุสิ่งทออื่นๆ	172.03	172.13	112.50	112.50	115.63	42.57	0.06	-34.64	-34.64	2.78
2. เส้นใย-เส้นด้ายประดิษฐ์	1,044.77	1,103.11	834.35	834.35	928.84	41.19	5.58	-24.36	-24.36	11.33
2.1 เส้นด้ายฝ้าย	212.54	213.93	175.39	268.69	45.78	0.66	0.66	-18.02	-18.02	53.19
2.2 เส้นใยยาวประดิษฐ์	832.24	889.17	658.96	658.96	660.16	40.06	6.84	-25.89	-25.89	0.18
3. เคหะสิ่งทอ	365.45	322.73	293.01	293.01	310.00	13.28	-11.69	-9.21	-9.21	5.80
4. เส้นใยสังเคราะห์ที่เป็น เส้นใยยาวและเส้นใยสั้น	749.18	922.76	774.82	774.82	764.99	45.25	23.17	-16.03	-16.03	-1.27
5. การปักและลูกไม้	146.90	167.08	153.75	153.75	163.58	15.76	13.74	-7.98	-7.98	6.39
6. ตาข่ายจับปลา	93.02	102.03	107.18	107.18	113.91	9.23	9.68	5.06	5.06	6.27
7. ผ้าคลุมไหล่ผ้าพันคอ ผ้าพันคอสามเหลี่ยมผ้าคลุม ผมผ้าคลุมหน้า	6.94	9.33	10.47	10.47	10.55	2.56	34.48	12.22	12.22	0.76
8. ใช้ทำแบบเครื่องแต่งกาย อื่นๆ	54.33	59.55	85.87	85.87	86.14	-6.24	9.61	44.20	44.20	0.31
9. ผ้าอื่นๆ	556.99	651.94	548.10	548.10	634.65	21.08	17.05	-15.93	-15.93	15.79

ที่มา : สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2556)

2.2.1.2 การนำเข้าสิ่งทอของไทย

การนำเข้าสิ่งทอของไทยในเดือนมกราคมถึงเดือน ธันวาคม พ.ศ.2556 มีมูลค่าการนำเข้า 3,739.31 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มีอัตราการขยายตัวลดลงร้อยละ 6.28 เส้นใยและเส้นด้ายเป็น ประเภทของ สิ่งทอที่มีมูลค่าการนำเข้ามากที่สุดซึ่งพบว่ามีมูลค่าการนำเข้า 2,000.35 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่มีอัตราการ ขยายตัวลดลงร้อยละ 7.05 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2.4(สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. 2556)

ตารางที่ 2.4 การนำเข้าสิ่งทอของประเทศไทย (มกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2556)

รายการ	มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐ				อัตราการขยายตัว (%)			
	2553	2554	2555 ม.ค. - ธ.ค.	2556 ม.ค. - ธ.ค.	2553	2554	2555 ม.ค. - ธ.ค.	2556 ม.ค. - ธ.ค.
สิ่งทอ	3,368.36	4,104.91	3,989.67	3,739.31	-	21.87	-	-6.28
1 เส้นใยและเส้นด้าย	1,755.45	2,316.33	2,152.08	2,000.35	50.11	31.95	-7.09	-7.05
1.1 เส้นใยสิ่งทอ	922.77	1,375.40	1,045.57	982.97	49.72	49.05	-23.98	-5.99
1.2 เส้นด้ายทอผ้าและ ด้าย	662.90	747.43	792.38	740.06	54.67	12.75	6.01	-6.60
1.3 วัสดุสิ่งทออื่นๆ	169.79	193.50	314.13	277.33	36.35	13.97	62.34	-11.72
2 ผ้า								
2.1 ผ้าทอจากไหม	1,612.90	1,788.57	1,837.59	1,738.96	34.11	10.89	2.74	-5.37
2.2 ผ้าทอจากขนสัตว์	4.10	4.07	3.12	3.22	3.16	-0.71	-23.40	3.42
2.3 ผ้าทอจากเส้นด้าย	18.83	16.88	20.67	18.84	31.06	-10.35	22.51	-8.89
ผ้าย	306.50	315.55	256.17	225.92	49.53	2.95	-18.82	-11.81
2.4 ผ้าทอจากเส้นใย สังเคราะห์และเส้นใย ประดิษฐ์	367.48	434.89	455.82	403.15	29.94	18.34	4.81	-11.56
2.5 ผ้าทออื่นๆ	916.00	1,017.18	1,101.80	1,087.83	31.50	11.05	8.32	-1.27

ที่มา : สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2556)

เมื่อพิจารณาประเทศที่มีการส่งออกสิ่งทอสูงสุดแยกตามรายการสินค้าตั้งแต่เดือนมกราคมถึง เดือนมิถุนายน พ.ศ.2556 พบว่าประเทศอินโดนีเซียมีการส่งออกเส้นใยสูงสุด คิดเป็นมูลค่า 73.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.4 ประเทศจีนมีการส่งออกเส้นด้ายสูงสุด คิดเป็น มูลค่า 88.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 54.3 ประเทศเวียดนามมีการ ส่งออกผ้าผืนสูงสุด คิดเป็นมูลค่า 109.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีอัตรา การขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.3 และสหรัฐอเมริกามีการส่งออกเคหะสิ่งทอสูงสุด คิดเป็นมูลค่า 26.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่มีอัตราการ ขยายตัวลดลงร้อยละ 10.7 โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2.5(สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. 2556)

ตารางที่ 2.5 อันดับประเทศที่มีการส่งออกสิ่งทอสูงสุดแยกตามรายสินค้า (มกราคม-มิถุนายน พ.ศ. 2556)

รายการ	ประเทศ	มูลค่าการส่งออก (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
เส้นใย	อินโดนีเซีย	73.5	11.4
	เวียดนาม	57.4	3.4
	จีน	40.7	60.0
	อินเดีย	26.5	50.6
	บังกลาเทศ	24.2	10.0
	รวม	371.9	3.4
เส้นด้าย	จีน	88.4	54.3
	ญี่ปุ่น	61.5	42.7
	เกาหลีใต้	43.4	34.1
	อินโดนีเซีย	42.2	-17.9
	บราซิล	39.3	-29.8
	รวม	539.8	14.1
ผ้าผืน	เวียดนาม	109.5	37.3
	เมียนมาร์	61.8	29.8
	สหรัฐอเมริกา	59.0	2.6
	บังกลาเทศ	55.2	6.9
	กัมพูชา	49.1	47.7
	รวม	778.2	11.9
เคหะสิ่งทอ	สหรัฐอเมริกา	26.2	-10.7
	ญี่ปุ่น	26.1	-2.3
	ออสเตรเลีย	23.2	109.8
	เยอรมนี	5.7	-10.4
	ซาอุดีอาระเบีย	5.6	-14.1
	รวม	148.6	13.5

ที่มา : สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2556)

2.2.1.3 การส่งออกสิ่งทอไทยไปยังอาเซียน

การส่งออกสิ่งทอจากประเทศไทยไปยังประเทศในอาเซียนตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2556 พบว่ามีการส่งออกสิ่งทอไปยังประเทศเวียดนามสูงสุดคิดเป็นมูลค่า 217.40 ล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยสินค้าที่ส่งออกไปจำหน่าย ได้แก่ ผ้าผืน เส้นใย เส้นด้าย สิ่งทออื่นๆ สิ่งทอทางเทคนิคและเคหะสิ่งทอ ซึ่งมีมูลค่าการส่งออก 109.5 57.42 19.24 13.98 10.12 และ 2.62 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ตามลำดับ รองลงมาคือประเทศอินโดนีเซีย คิดเป็นมูลค่า 199.39 ล้านเหรียญสหรัฐฯ โดยสินค้าที่ส่งออกไปจำหน่าย ได้แก่ เส้นใย เส้นด้าย ผ้าผืน สิ่งทอทางเทคนิค สิ่งทออื่นๆ และเคหะสิ่งทอ ซึ่งมีมูลค่าการส่งออก 73.53 42.25 33.52 33.06 11.21 และ 2.37 ตามลำดับ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 2.6

ตารางที่ 2.6 มูลค่าการส่งออกสิ่งทอของประเทศไทยไปยังอาเซียน (มกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2556)
 (หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

ประเทศ	ผลรวม	เส้นใย	เส้นด้าย	ผ้าผืน	เคหะสิ่งทอ	สิ่งทอทางเทคนิค	สิ่งทออื่นๆ
บรูไน	3.05	0.00	0.00	0.52	0.41	0.00	0.39
กัมพูชา	73.46	0.00	0.27	49.11	3.07	0.50	11.77
อินโดนีเซีย	199.39	73.53	42.25	33.52	2.37	33.06	11.21
สปป.ลาว	32.73	0.13	3.86	15.40	0.77	1.82	6.25
มาเลเซีย	66.06	2.08	13.85	11.95	4.92	6.64	12.71
เมียนมาร์	111.31	1.55	2.64	61.79	4.13	0.98	25.32
ฟิลิปปินส์	58.00	10.77	20.65	10.15	1.45	3.47	3.53
สิงคโปร์	70.81	0.65	0.64	22.09	3.53	1.37	18.28
เวียดนาม	217.40	57.42	19.24	109.51	2.62	10.12	13.98
รวม	832.22	146.13	103.40	314.05	23.27	57.97	103.44

ที่มา : สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2556)
 การส่งออก เฉพาะผ้าผืน จากประเทศไทยไปยังประเทศในอาเซียนตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2556 พบว่ามีการส่งออกสิ่งทอไปยังประเทศเวียดนามสูงสุดคิดเป็นมูลค่า 238.96 ล้าน เหรียญสหรัฐฯ มีอัตราการขยายตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.23 รองลงมาคือประเทศ เมียนมาร์ คิดเป็นมูลค่า 138.01 ล้านเหรียญสหรัฐฯ มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ33.06 แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 2.7

ตารางที่ 2.7 มูลค่าการส่งออกเฉพาะผ้าผืนของประเทศไทยไปยังอาเซียน (มกราคม-ธันวาคม พ.ศ.2556)
 (หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ)

อาเซียน	มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐฯ				อัตราการขยายตัว (%)			
	2553	2554	2555 ม.ค. - ธ.ค.	2556 ม.ค. - ธ.ค.	2553	2554	2555 ม.ค. - ธ.ค.	2556 ม.ค. - ธ.ค.
เวียดนาม	132.98	185.86	183.49	238.96	37.44	39.77	-1.28	30.23
เมียนมาร์	72.86	96.53	103.72	138.01	33.94	32.48	7.45	33.06
กัมพูชา	77.54	72.40	68.17	88.20	50.11	-6.63	-5.84	29.39
อินโดนีเซีย	52.89	60.83	63.42	68.70	27.63	15.02	4.26	8.33
สิงคโปร์	86.40	85.63	47.48	36.28	40.57	-0.89	-44.55	-23.60
สปป.ลาว	65.50	52.85	39.78	35.69	15.53	-19.32	-24.72	-10.29
ฟิลิปปินส์	27.32	24.50	24.38	24.32	34.48	-10.34	-0.47	-0.24
มาเลเซีย	24.45	25.25	21.75	23.96	23.46	3.29	-13.85	10.16
บรูไน	0.27	0.27	0.63	1.16	32.44	-0.37	134.24	85.68
รวม	540.21	604.11	552.82	655.29	34.14	11.83	-8.49	18.54

ที่มา : สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2557)

2.2.1.4 การนำเข้าสิ่งทอของไทยจากอาเซียน

การนำเข้าสิ่งทอของประเทศไทยจากประเทศอาเซียน ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2556 พบว่ามีการนำเข้าสิ่งทอจากประเทศอินโดนีเซียสูงสุด คิดเป็นมูลค่า 99.90 ล้านเหรียญสหรัฐฯ โดย สินค้าที่นำเข้า ได้แก่ เส้นด้าย ผ้าผืน เส้นใย สิ่งทออื่นๆ สิ่งทอทางเทคนิค และเคหะสิ่งทอ ซึ่งมีมูลค่าการ

นำเข้า 41.83 21.83 15.03 7.19 6.57 และ 1.02 ตามลำดับ รองลงมาคือประเทศเวียดนามคิดเป็นมูลค่า 80.78 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยสินค้าที่นำเข้า ได้แก่ เส้นด้าย ผ้าผืน สิ่งทออื่นๆ สิ่งทอทางเทคนิค เส้นใย และเคหะสิ่งทอ ซึ่งมีมูลค่าการส่งออก 34.13 13.29 9.29 5.60 3.20 และ 0.45 ตามลำดับ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 2.8

ตารางที่ 2.8 มูลค่าการนำเข้าสิ่งทอของประเทศไทยจากอาเซียน (มกราคม-มิถุนายน พ.ศ.2556)

(หน่วย: ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)

ประเทศ	ผลรวม	เส้นใย	เส้นด้าย	ผ้าผืน	เคหะสิ่งทอ	สิ่งทอทางเทคนิค	สิ่งทออื่นๆ
บรูไน	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
กัมพูชา	9.11	0.00	0.02	0.51	0.01	0.00	1.24
อินโดนีเซีย	99.90	15.03	41.83	21.83	1.02	6.57	7.19
สปป.ลาว	1.28	0.23	0.01	0.13	0.28	0.01	0.11
มาเลเซีย	38.68	4.84	7.67	4.10	2.03	12.39	3.11
เมียนมาร์	0.77	0.00	0.04	0.02	0.00	0.00	0.00
ฟิลิปปินส์	10.77	0.00	0.59	0.01	0.00	4.77	3.45
สิงคโปร์	21.72	0.28	4.58	0.36	0.04	2.12	11.78
เวียดนาม	80.78	3.20	34.13	13.29	0.45	5.60	9.29
รวม	263.00	23.57	88.87	40.27	3.84	31.45	36.18

ที่มา : สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2556)

การนำเข้าเฉพาะผ้าผืน จากประเทศไทยไปยังประเทศในอาเซียนตั้งแต่เดือนมกราคมถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2556 พบว่ามีการส่งออกสิ่งทอไปยังประเทศเวียดนามสูงสุดคิดเป็นมูลค่า 238.96 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีอัตราการขยายตัว เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.23 รองลงมาคือประเทศ เมียนมาร์ คิดเป็นมูลค่า 138.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.06 แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 2.9

ตารางที่ 2.9 มูลค่าการนำเข้าเฉพาะผ้าผืนของประเทศไทยไปยังอาเซียน (มกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2556)

(หน่วย : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ)

อาเซียน	มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ				อัตราการขยายตัว (%)			
	2553	2554	2555 ม.ค. - ธ.ค.	2556 ม.ค. - ธ.ค.	2553	2554	2555 ม.ค. - ธ.ค.	2556 ม.ค. - ธ.ค.
จีน	783.37	873.33	869.86	839.00	47.30	11.48	-0.40	-3.55
ไต้หวัน	247.27	236.17	227.83	251.50	19.90	-4.49	-3.53	10.39
เกาหลีใต้	84.52	109.47	129.56	115.46	24.25	29.52	18.35	-10.89
ญี่ปุ่น	112.81	142.26	150.25	110.66	28.18	26.10	5.62	-26.35
อินโดนีเซีย	54.87	69.76	72.80	58.82	39.06	27.16	4.35	-19.21
อื่นๆ	330.07	357.59	387.29	363.53	0	8.34	8.31	-6.13
รวม	1,612.90	1,788.57	1,837.59	1,738.96	34.11	10.89	2.74	-5.37

ที่มา : สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2557)

2.2.2 อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศเวียดนาม

ประเทศเวียดนามมีจำนวนผู้ผลิตในอุตสาหกรรมสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่ม ประมาณ 2,500 บริษัท โดยประมาณ ร้อยละ 70 ของบริษัทเหล่านี้ ตั้งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศ ได้แก่ นครโฮจิมินห์และจังหวัดรอบๆ นครโฮจิมินห์ เช่น ลองอาน (Long An) ดองนาย (Dong Nai) บิ่นเอียง (Binh Duong) อีกประมาณ ร้อยละ 20 ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในกรุง ฮานอย และที่เหลือกระจายอยู่ทางภาคกลางของประเทศ อุตสาหกรรมสิ่งทอของเวียดนามมี แรงงานประมาณ 2.2 ล้านคน ซึ่งมากกว่า 1 ล้านคนทำงานอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม (สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโฮจิมินส์.2552)

2.2.2.1 การส่งออกอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเวียดนาม

จากการยกเลิกโควตาส่งออกขององค์การการค้าโลก หรือ WTO ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา ทำให้สินค้าประเภท สิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่ม ของประเทศเวียดนามสามารถเข้าสู่ตลาดที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปได้โดยไม่มีข้อจำกัดด้านโควตา ส่งผลให้ การส่งออกสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่มของประเทศเวียดนามขยายตัวอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องในอัตราเฉลี่ยปีละ มากกว่าร้อยละ 20 นอกจากนั้นในปลายปี พ.ศ. 2549 ประเทศเวียดนามได้ลงนามความตกลงการค้าและการลงทุน (Trade and Investment Agreement : TIFA) กับสหรัฐอเมริกาเพื่อให้ได้รับฐานะประเทศคู่ค้าถาวร ทำให้การส่งออกสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่ม ของเวียดนามไปยังตลาดสหรัฐฯซึ่งเป็นตลาดส่งออกอันดับ 1 ของประเทศเวียดนามได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2550สามารถทำรายได้จากการส่ง ออกเพิ่มขึ้นกว่าสิ่งทอไทย

สำหรับในปี พ.ศ.2556 ที่ผ่านมามีมูลค่าการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเวียดนามในเดือนพฤษภาคม มีมูลค่าถึง 1.4 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ สูงขึ้นจากเดือนเมษายนซึ่งมีมูลค่า 1.24 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และตั้งแต่เดือน มกราคมถึงเดือนพฤษภาคมมีมูลค่าส่งออกโดยรวม ประมาณ 6.4 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 16.7 ซึ่งการส่งออกของประเทศเวียดนามที่เพิ่มสูงขึ้นในช่วงต้นปี พ.ศ.2556 เนื่องมาจากอุปสงค์ จากตลาดสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น รวมทั้งจากค่าจ้างที่ ปรับสูงขึ้นของประเทศ จีนทำให้ ลูกค้านำเข้าสั่งซื้อ สินค้าจากประเทศเวียดนามจำนวนมากขึ้น โดยธนาคาร HSBC คาดการณ์ว่าในช่วงปี พ.ศ.2556-2558 การส่งออกอุตสาหกรรม สิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่มของ ประเทศเวียดนามจะมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 20 ของการส่งออกรวมของประเทศ เมื่อเทียบกับในปี พ.ศ. 2555 มีสัดส่วน การขยายตัว ร้อยละ 15 จึงนับได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่มี การขับเคลื่อน มากที่สุดของประเทศเวียดนามในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา(ศูนย์ข้อมูลเชิงลึก สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. 2556)

การเติบโตที่สูงขึ้นของอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศ เวียดนามนั้นส่วนหนึ่งเนื่องจากการที่ตลาดสหรัฐอเมริกาฟื้นตัวขึ้นทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกานำเข้า สินค้าจากประเทศเวียดนามเพิ่มสูงขึ้นถึง ร้อยละ 14 ในช่วงไตรมาสแรกของปี พ.ศ.2556 เมื่อเทียบกับการนำเข้า สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มรวมที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 7.6 สำหรับด้านมูลค่านั้นพบว่าประเทศเวียดนามส่งออกไปยังตลาด สหรัฐอเมริกาได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 12.4 เมื่อเทียบกับเมื่อเทียบกับมูลค่าการนำเข้า สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มโดยรวมของ สหรัฐอเมริกาที่เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 3 และเมื่อพิจารณา ด้านราคาต่อหน่วย (Price Per Unit) ของการนำเข้าจาก ประเทศเวียดนามในตลาดสหรัฐอเมริกาพบว่าลดลงร้อยละ 1.4 ในช่วงเวลาดังกล่าวเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา แต่หากเปรียบเทียบกับ ประเทศจีนพบว่าลดลงร้อยละ 6.2 ในภาพรวมการนำเข้าต่อหน่วยลดลง ร้อยละ 4.2 โดยประเทศเวียดนามสามารถนำสินค้าไปขายในตลาดสหรัฐอเมริกาได้เพิ่มขึ้นมากกว่าประเทศอื่นๆ ในหลายปี

ที่ผ่านมา นอกจากนั้น การเข้าเป็นสมาชิก TPP (Trans-Pacific Partnership) จะทำช่วยให้ประเทศเวียดนามสามารถส่งออกสินค้าประเภทสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไปยังตลาดสหรัฐอเมริกาได้มากขึ้นด้วย

สำหรับการส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไปยังตลาดยุโรปคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 14.6 มีมูลค่า 2.5 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 14 จากปี พ.ศ. 2554 ตกลงไปเป็นคู่ค้าอันดับที่ 3 เนื่องจากเกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำของทวีปยุโรปแต่ได้มีการคาดการณ์ว่าตลาดยุโรปจะเติบโตได้อีกครั้งหากการเจรจาการค้าเสรีระหว่างเวียดนามกับยุโรปมีผลใช้บังคับ สำหรับยอดขายสินค้าประเภทสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ไปยังประเทศญี่ปุ่นมีการขยับตัวสูงขึ้นมาเป็นอันดับ 2 ของยอดส่งออกทั้งหมดเนื่อง จากการไม่มีกำแพงภาษี (ศูนย์ข้อมูลเชิงลึก สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. 2556)

2.2.2.2 แผนพัฒนาสิ่งทอของประเทศเวียดนามในปี พ.ศ.2553-2558และวิสัยทัศน์ปี พ.ศ.2563

รัฐบาลเวียดนาม ได้กำหนด เป้าหมายพัฒนา ประเทศให้ก้าวสู่ประเทศอุตสาหกรรมที่ทันสมัย ภายในปี พ.ศ. 2563 และได้กำหนดแผนพัฒนาสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม ภายในปี พ.ศ.2553-2558 และวิสัยทัศน์ภายในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการค้าและการลงทุนเวียดนาม (MoIT) เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 โดยกำหนดเป้าหมายต่างๆ ที่สำคัญของสาขาส่งออก (สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์.2552)ดังนี้

- รายได้จากการส่งออกสาขาส่งออกเป็น 18 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ภายในปี พ.ศ. 2558 และ 25 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ภายในปี พ.ศ. 2563 ซึ่งจะเพิ่มมากขึ้นเป็น 2 เท่าและเกือบ 3 เท่าของรายได้จากการส่งออกปี พ.ศ. 2551
- การผลิตขยายตัว ร้อยละ 16 - 18 ต่อปี ขณะที่อัตราการเติบโตของการส่งออกปีละ ร้อยละ 20 สำหรับในช่วงปี พ.ศ. 2551 - 2553 และร้อยละ 15 สำหรับปี พ.ศ. 2554 - 2563
- ตั้งเป้าให้ประเทศเวียดนามเป็นผู้ส่งออกสิ่งทอที่สำคัญ 1 ใน 5 อันดับแรกของโลกภายในปี พ.ศ. 2558 จากที่ปัจจุบันเป็นอันดับ 9 ของผู้ส่งออกสิ่งทอโลก
- เพิ่มสัดส่วนของ Local Content โดยจะให้ความสำคัญต่อการผลิตผ้า วัตถุดิบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และวัสดุอุปกรณ์ตกแต่ง เพื่อให้สัดส่วนการใช้วัตถุดิบ ในประเทศเพิ่มจากร้อยละ 35ของปัจจุบัน เป็นร้อยละ 50 ภายในปี พ.ศ. 2553ร้อยละ 60 ภายในปี พ.ศ. 2558 และ ร้อยละ 70ภายในปี พ.ศ. 2563

โดยตารางที่ 2.10 แสดงรายละเอียดของแผนการผลิตในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของ ประเทศเวียดนามในปี พ.ศ. 2553 -2563

ตารางที่ 2.10แผนการผลิตในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของรัฐบาลเวียดนามในปี พ.ศ.2553-2563

ปี	เส้นใย (กิโลตัน)	สิ่งทอ (พันล้านตารางเมตร)	เครื่องนุ่งห่ม (พันล้านชิ้น)	การส่งออก (พันล้านเหรียญสหรัฐฯ)	แรงงาน (ล้านคน)
2553	140	1.0	1.8	11.2	2.5
2558	500	1.5	2.85	18	2.75
2563	650	2.0	4.0	25	3

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลเชิงลึก สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2556)

โดยรัฐบาลเวียดนามได้วางกลยุทธ์ที่จะตั้งเขตอุตสาหกรรมทอผ้าและฟอกย้อมจำนวน 10 แห่งทั่วประเทศ โดยจำนวน 6 แห่ง (ในเขตจังหวัด Thai Binh, Ninh Binh, Nghe An, Khanh Hoa, Binh Thuan และ Long An) ได้ดำเนินการในระหว่างปี พ.ศ. 2551 - 2555 และอีก 4 แห่ง คือ ในเขตจังหวัดท่าเตียน (Ha Tinh) กวางจิ (Quang Tri) เตียนแยง (Tien Giang) และจาวิन्ह (Tra Vinh) ดำเนินการภายในปี พ.ศ. 2555 - 2558 ซึ่งมีการจัดตั้งโครงการทอผ้าและฟอกย้อมที่สำคัญ 3 โครงการเสร็จสมบูรณ์แล้วในปี พ.ศ. 2555 ได้แก่

- โรงงานฟอกย้อม Teachang – Vina ซึ่งเป็น Joint venture ระหว่าง Vinatex บริษัท Thien Nam และบริษัท Teachang ของประเทศเกาหลีใต้ โดยมีกำลังการผลิตในการฟอกย้อมปีละ 63 ล้านตารางเมตร
- บริษัทร่วมทุนระหว่าง Vinatex กับ ITG ของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยในปี พ.ศ.2553มีการผลิตในการฟอกย้อมปีละ 76 ล้านตารางเมตร
- โรงงานฟอกย้อม Binh An ซึ่งร่วมทุนโดยโรงงานฟอกย้อม Viet Thang กับ Tencate ของประเทศเนเธอร์แลนด์ ในปี พ.ศ. 2553มีกำลังการผลิตในการฟอกย้อมปีละ 45 ล้านตารางเมตร

2.2.2.3 ปัญหาเบื้องต้นในอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศเวียดนาม

สำหรับการผลิตผ้าผืนของเวียดนามพบว่ายังมีปัญหาด้านคุณภาพและไม่คงที่ ขาดความสม่ำเสมอของสีและความทนสีของผ้าย้อม โดยส่วนใหญ่จะจำหน่ายภายในประเทศ ส่วนการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปนั้นส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 90 เป็นรูปแบบการรับจ้างผลิตตามคำสั่งซื้อ (Cut Make Trim) และยังต้องพึ่งพาคำสั่งซื้อจากต่างประเทศ หรือจำหน่ายสินค้าผ่าน Trading Company และมีสัดส่วนการใช้วัตถุดิบภายในประเทศเพียงร้อยละ 35 อุตสาหกรรมสิ่งทอ ของประเทศเวียดนามกำลังพัฒนาเป็นลำดับและพยายามสร้างระบบมาตรฐานด้านการทอให้ดีขึ้นแต่ยังไม่สามารถสนองความต้องการภายในประเทศได้ ปัจจุบันภาครัฐได้ให้ความสำคัญและมีการส่งเสริมอุตสาหกรรมเป็นนโยบายหลักโดยได้กำหนด แผนพัฒนาสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มภายในปี พ.ศ. 2558 แต่อย่างไรก็ตามพบว่าปัญหาหลักที่ภาคอุตสาหกรรมประสบอยู่ได้แก่ การขาดแคลนแรงงานที่ได้รับการอบรมแล้ว ขาดประสบการณ์ด้านการบริหาร ขาดข้อมูลการตลาดและ ขาดความสามารถในการ ออกแบบผลิตภัณฑ์ (สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์. 2552)

2.2.3 อุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศอินโดนีเซีย

ภายใต้แผนแม่บทพัฒนาเศรษฐกิจ ประเทศอินโดนีเซีย พ.ศ.2554-2568 หรือที่มีชื่อย่อว่าแผน MP3EI ของประเทศอินโดนีเซียได้กำหนดเป้าหมายของอุตสาหกรรมไว้ทั้งหมด 22 อุตสาหกรรมในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ของประเทศเพื่อเพิ่มมูลค่าของรายได้ประชาชาติ (GDP) และยกระดับรายได้ต่อหัว ซึ่งอุตสาหกรรมสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่มเป็นอุตสาหกรรม หนึ่งในนั้น นอกจากนั้น อุตสาหกรรมสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่ม ก็ยังเป็น 1 ใน 6 กิจกรรมเศรษฐกิจเป้าหมายของประเทศในช่วงปี พ.ศ.2553-2557อีกด้วย ภายใต้แผน MP3EI นี้ได้กำหนดให้ระเบียงเศรษฐกิจชวา (Java Economic Corridor) เป็นพื้นที่พัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่ม และอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพอื่น ๆ อาทิ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมเหล็ก อุตสาหกรรมต่อเรือ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมซีเมนต์ เป็นต้น (อิทธิ พิศาลวานิช .2556) โดยได้ถูกกำหนดให้เมือง

Majalengka ของจังหวัดชวาตะวันออก และเมือง Semarang ของจังหวัดชวากลางเป็นศูนย์กลางการผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศอินโดนีเซีย

อุตสาหกรรมสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่ม ของประเทศอินโดนีเซียได้เริ่มพัฒนา ขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2513 โดยมีนักลงทุน ชาว ญี่ปุ่นเข้าไปช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมต้นน้ำ เพื่อตอบสนองความต้องการของคน อินโดนีเซียและเพื่อทดแทนการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ ตลอดช่วง 10 ปีแรกของการพัฒนานั้นมูลค่า การผลิตไม่ได้ขยายตัวมากนักเนื่องจากยังขาดเทคโนโลยี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2523 เป็นต้นมารัฐบาลอินโดนีเซีย ได้ให้ความสำคัญกับการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม จึงเริ่มเปิดประเทศให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาทำ ธุรกิจ หลายประเภท มากขึ้นทำให้มี นักลงทุนจากเกาหลีใต้และไต้หวันเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่ม เพิ่มขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็น ยุคของ การเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรมสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่ม ของ อินโดนีเซียมีการนำเทคนิคสมัยใหม่และการนำเทคโนโลยีในการผลิตเครื่องนุ่งห่มมาใช้ในการบวนการผลิต เน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มทั้งระบบ ทำให้มีอัตราการขยายตัวเพิ่มอย่างต่อเนื่องจนถึง ช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ อาเซียนในปี พ.ศ.2540 อุตสาหกรรม เครื่องนุ่งห่ม ของประเทศอินโดนีเซียได้เข้าสู่ยุคตกต่ำเนื่องจากขาด เงินทุนในการพัฒนา และสถาบันการเงินไม่ปล่อยเงินทุนให้กับบริษัท เครื่องนุ่งห่ม แต่หลังจากปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มกลับมาได้รับการฟื้นฟูอีกครั้งหนึ่งจนกระทั่งปัจจุบัน

ประเทศอินโดนีเซียเป็นอีกประเทศหนึ่งที่มีโซ่อุปทานครบวงจรและมีความเข้มแข็งทั้งต้นน้ำ กลาง น้ำและปลายน้ำ ทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่มของประเทศอินโดนีเซียมีศักยภาพทั้งด้านการ ผลิตและส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเมื่อเทียบกับประเทศใน ภูมิภาคอาเซียนอื่นๆเป็นประเทศที่มีโอกาส ทางการค้าสูงเพราะเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุดในอาเซียน โดยมีประชากรประมาณ 240 ล้านคนซึ่งร้อยละ 15 เป็นประชากรที่มีฐานะดีและมีกำลังซื้อสูง นอกจากนั้นมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง อุตสาหกรรมสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่มส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในจังหวัดชวาตะวันออกประมาณร้อยละ 60 รองลงมาร้อยละ 17 ตั้งอยู่ตั้ง ในกรุงจาการ์ตา ร้อยละ 14 ตั้งในจังหวัดชวากลางและที่เหลือกระจายอยู่ทั่วไปของประเทศ (อาร์ท พิศาล วานิช.2556)

ในปี พ.ศ.2554 อุตสาหกรรมสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่ม ของประเทศอินโดนีเซียมีการจ้างงาน 1.5 ล้านคน สำหรับ ศักยภาพของอุตสาหกรรมสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่มของประเทศ อินโดนีเซีย เมื่อเทียบกับ ประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคอาเซียน ถือได้ว่าเป็นอันดับแรก โดย พิจารณาจากมูลค่าการส่งออกทั้งสิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่มประเทศอินโดนีเซียมีมูลค่ามากที่สุด เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในอาเซียนด้วยกัน ในระหว่าง ปี พ.ศ. 2550 –2555 มูลค่าการส่งออกเครื่องนุ่งห่มเพิ่มจาก 5,630 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็น 7,184 ล้านดอลลาร์อยู่อันดับ 11 ของโลก ในขณะที่ ประเทศไทยส่งออกเป็นอันดับที่ 21 ด้วยมูลค่า 3,641 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ลดลงเหลือ 2,967 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯเมื่อเทียบกับ ประเทศอาเซียนด้วยกัน ประเทศ อินโดนีเซียส่งออกมากเป็นอันดับหนึ่งตามด้วยประเทศไทย ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศ สิงคโปร์ และ ประเทศ มาเลเซีย ตามลำดับ และเมื่อพิจารณา เฉพาะ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ มูลค่าการส่งออกของ ประเทศ อินโดนีเซียอยู่อันดับที่ 16 ด้วยมูลค่า 4,090 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2550 เพิ่มขึ้น 5,168 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2555 โดยที่ประเทศไทยมี มูลค่าการส่งออกอันดับที่ 17 มูลค่า 3,741 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2550 เพิ่มขึ้น 4,051 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี พ.ศ. 2555 สำหรับตลาด สินค้าส่งออก ที่สำคัญของประเทศอินโดนีเซีย ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกาประมาณ ร้อยละ 37 ของการ ส่งออกทั้งหมด นอกจากนั้นพบว่า ร้อยละ 16 ส่งไปจำหน่ายยังทวีปยุโรป และร้อยละ 5 ส่งไปจำหน่ายใน ประเทศญี่ปุ่นมีส่วนแบ่งตลาดสิ่งทอประมาณร้อยละ 2 ในตลาดโลก(อาร์ท พิศาลวานิช.2556)

ถึงแม้ว่าประเทศอินโดนีเซียจะมีศักยภาพทั้งด้านการผลิตและส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มก็ตาม แต่ในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา มีรายงานว่า ค่าจ้างขั้นต่ำและเงินเดือนของพนักงานตามหัวเมืองหลักๆ ได้ปรับเพิ่มสูงมากขึ้น อาทิเช่น ค่าจ้างแรงงานที่กรุงจาการ์ตาประมาณ 300 บาทต่อวัน ขณะที่ในเมืองอื่นๆ ก็ได้ปรับค่าแรงเป็นประมาณ 250 บาทต่อวัน (อิทธิ พิศาลวานิช .2556) นอกจากนี้ ต้นทุนด้านพลังงาน ก็มี การปรับเพิ่มขึ้นอีกเช่นกันซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลกระทบต่อ ศักยภาพของอุตสาหกรรม สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศอินโดนีเซียในอนาคต

2.3 ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ (AFTAX)

จากการรวมตัวกันของอาเซียนเป็นประชาคมอาเซียน ส่งผลให้อุตสาหกรรมต่างๆ เริ่มวางกลยุทธ์ ในการปรับตัวโดยเฉพาะการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ.2558 อุตสาหกรรมสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่มนับว่าเป็นหนึ่งในหลายๆ อุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญ สมาคมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มใน ประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศอาเซียนได้มีการรวมตัวกันและจัดตั้งสหพันธ์อุตสาหกรรมสิ่งทอ อาเซียนขึ้นในปี พ.ศ.2520 (ASEAN Federation of Textile Industries: AFTAX) (สถาบันพัฒนา อุตสาหกรรมสิ่งทอ. 2555) โดยการรวมกันของกลุ่มสมาคมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจากประเทศ สมาชิกอาเซียน 6 ประเทศ ได้แก่ ประเทศบรูไน ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศสิงคโปร์ และประเทศไทย จากนั้นสมาคมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจากประเทศกัมพูชา สปป.ลาว ประเทศเวียดนาม ประเทศเมียนมาร์ จึงเข้าร่วมเป็นสมาชิก AFTEX ภายหลังจากที่ประเทศของตนเข้าร่วม เป็นสมาชิกของอาเซียน

โครงสร้างของ AFTEX มีรูปแบบอย่างตาม ASEAN Chambers of Commerce and Industry (ASEAN-CCI) โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการและคณะกรรมการหลักมีประธานสหพันธ์ซึ่งจะจัดเรียงไปตาม ประเทศและหมุนเวียนกันไปทุก 2 ปีตามตัวอักษรภาษาอังกฤษ ในปี พ.ศ.2553-2555 สมาชิกประเทศ อินโดนีเซียเป็นประธานสหพันธ์ และในปัจจุบัน (2555-2557) ประธานสหพันธ์เป็นสมาชิกจาก สปป.ลาว

2.3.1 เป้าหมายและวัตถุประสงค์หลักของสหพันธ์อุตสาหกรรมสิ่งทออาเซียน

สหพันธ์อุตสาหกรรมสิ่งทออาเซียน ได้มีการประชุมเป็นระยะเวลากว่า 30 ปี เพื่อหารือเกี่ยวกับ นโยบายและการดำเนินการในโครงการต่างๆ ร่วมกัน โดยวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) แสดงจุดยืนเกี่ยวกับนโยบายการค้าระหว่างประเทศ
- 2) ส่งเสริมการค้าภายในอาเซียน
- 3) ส่งเสริมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มอาเซียนออกสู่ตลาดโลก

2.3.2 กิจกรรมของสมาชิกสหพันธ์อุตสาหกรรมสิ่งทออาเซียน

สหพันธ์อุตสาหกรรมสิ่งทออาเซียนได้ดำเนินกิจการ ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้ (http://www.thaitextile.org/iau/article_iu.php?id=ARC0120719141305)

1. Source ASEAN (www.sourceasean.com) เป็นเว็บไซต์ที่เป็นทางการของสหพันธ์ อุตสาหกรรมสิ่งทออาเซียน ได้รับการพัฒนาโดยสนับสนุนของ Agency for International Development (USAID) ภายใต้โครงการ ASEAN Competitiveness Enhancement (AEC) (ปัจจุบัน เปลี่ยนชื่อเป็น VALUE Project)

2. Source ASEAN Full Service Alliance (SAFSA) Program เป็นแนวคิดที่ตกลงและรับการอนุมัติ โดยคณะ หัวหน้าผู้แทนจากประเทศสมาชิกสหพันธ์อุตสาหกรรมสิ่งทออาเซียน ในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงงานสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศสมาชิกแบบบูรณาการในแนวตั้ง (Virtual Vertically Integrated Factories) ภายใต้โครงการ ASEAN Competitiveness Enhancement (AEC) เช่นกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ

- การลดเวลานำและปรับปรุงความสามารถของผลิตภัณฑ์ (ที่มีคุณภาพและนวัตกรรม)
- การสร้างความเข้มแข็งสิ่งทออาเซียนและโซ่อุปทานเครื่องแต่งกาย
- การทำงานร่วมกันเพื่อวางแผนและดำเนินการหลักสูตรที่จำเป็นในการอัพเกรดอาเซียน สิ่งทอและเครื่องแต่งกาย

3. ASEAN Common Competencies Program (ACCP) จากการประชุมอย่างเป็นทางการของสหพันธ์อุตสาหกรรมอาเซียนที่ได้มีการตกลงในด้านอุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้าเพื่อ รองรับ ทักษะฝีมือแรงงาน โดยแต่ละประเทศมีส่วนร่วมในการออกแบบ การทดสอบสมรรถนะของแต่ละตำแหน่งงานทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ได้แก่ Sewing Operator, Sewing Supervisor, Sewing Machine, Mechanical Pattern Maker และ Merchandise

2.4 การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน

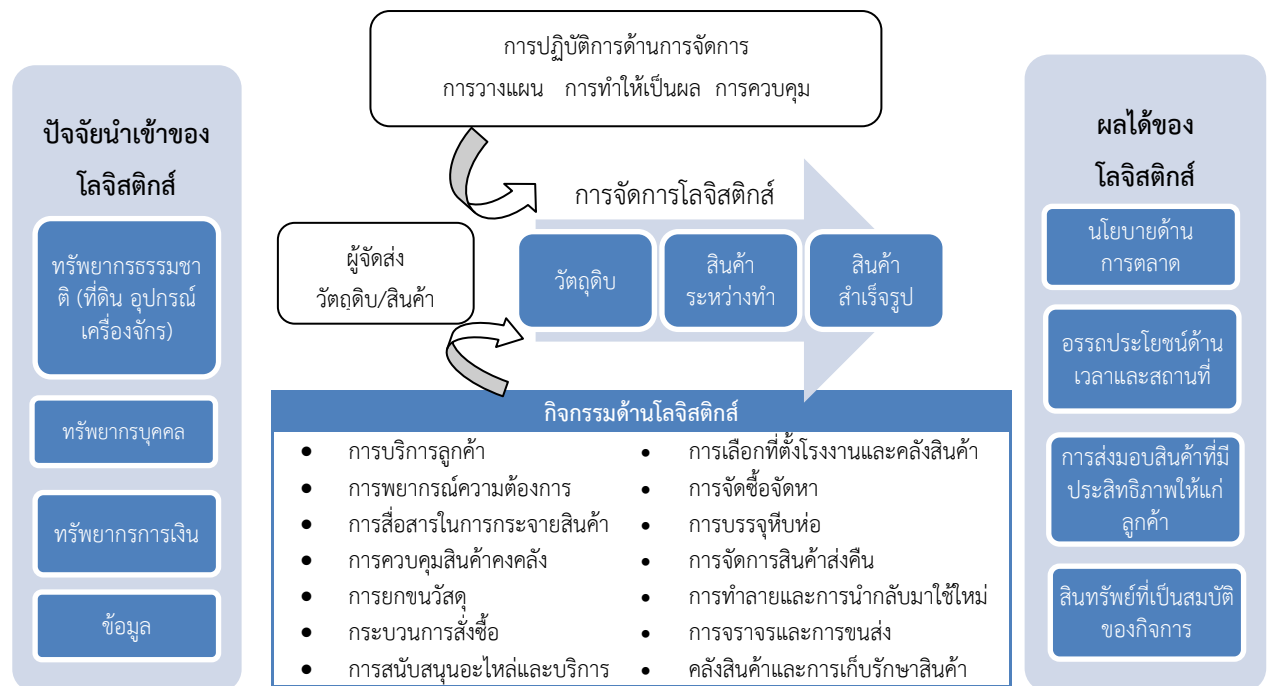
การศึกษาโซ่อุปทานของสินค้าสิ่งทอจะทำให้สามารถมองเห็นการเชื่อมโยงของกิจกรรมภายในโซ่อุปทานได้ โดย จุดเริ่มต้นของการผลิตไปสู่จุดสุดท้ายของการบริโภคอย่างมีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการและมีต้นทุนที่แข่งขันได้โดยจะเห็นว่าการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานประกอบด้วย กิจกรรมต่างๆ เช่น การจัดหาวัตถุดิบ การเคลื่อนย้ายการผลิต การจัดเก็บและการกระจายสินค้า หากสถานประกอบการอุตสาหกรรมของไทยมีการจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทานที่ดีและมีประสิทธิภาพจะทำให้สามารถลดต้นทุนโลจิสติกส์เพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตการผลิตทำให้สินค้า และ บริการมีต้นทุนโดยรวมที่ถูกลงเสริมสร้างความเข้มแข็งและศักยภาพในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้จะเห็นว่าโลจิสติกส์มีความเกี่ยวข้องอย่างมากและมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการค้าและอุตสาหกรรมของไทย เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

2.4.1 ความหมายของการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน

ตั้งแต่ปี ค .ศ. 1980 การจัดการโลจิสติกส์และการจัดการโซ่อุปทาน (Logistics Management and Supply Chain Management) ได้รับความสนใจอย่างมากทั้งจาก ภาควิชาการและภาคธุรกิจ (Stock et al.2010) เนื่องจากองค์กรต่างๆ มีความต้องการที่จะลดต้นทุนที่ไม่จำเป็นต่างๆ เช่น การขนส่ง การจัดเก็บสินค้า และต้นทุนการส่งสินค้า รวมทั้งเพื่อตอบสนองความต้องการที่สูงขึ้นของผู้บริโภค ทั้งการตอบสนองที่รวดเร็วจากการส่งสินค้า รวมทั้งคุณภาพของสินค้า (Christopher. 2011) ซึ่งประโยชน์ที่ภาคธุรกิจและลูกค้าได้รับจากการพัฒนาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ตลอดเวลา 30 ปีที่ผ่านมา ทำให้องค์ความรู้ด้านนี้ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากและมีการนำมาประยุกต์ใช้อย่างแพร่หลาย (ไพรัช พิบูลย์โรจน์. 2555)

นิยามการบริหารจัดการโลจิสติกส์ที่ได้รับการยอมรับมากที่สุดมาจาก The Council of Logistics Management (2004) ซึ่งเป็นองค์กรทางด้านวิชาชีพโลจิสติกส์ของสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวไว้ว่า การ

จัดการโลจิสติกส์หมายถึง “กระบวนการทำงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การดำเนินการ และการควบคุมการทำงานขององค์กร รวมทั้งการบริหารจัดการข้อมูลและธุรกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องให้เกิดการเคลื่อนย้าย การจัดเก็บ การรวบรวม การกระจายสินค้า วัตถุดิบ ชิ้นส่วนประกอบและบริการ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยคำนึงถึงความต้องการและ ความพึงพอใจของลูกค้าเป็นสำคัญ ” ทั้งนี้ในปัจจุบันถือว่าการบริหารจัดการโลจิสติกส์เป็นกระบวนการย่อยหนึ่งในการจัดการสินค้าและบริการตลอดสายของโซ่อุปทาน (Supply Chain Management) ภาพที่ 2.8 แสดงถึง กระบวนการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ดังนี้



ภาพที่ 2.8 กระบวนการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน

ที่มา : <http://www.agriman.doae.go.th/home/news2/Logistics/Binder%202.pdf>

กระบวนการจัดการโซ่อุปทานคือการรวบรวมเอากิจกรรมด้านการบริหารที่เกี่ยวข้องกับกลไกของโซ่อุปทานมารวมกัน (Koh et al. 2007) โดยถูกแบ่งเป็นกลุ่มตามลักษณะการบริหารขององค์กรและศาสตร์แขนงต่างๆที่เกี่ยวข้องเช่นการตลาดการจัดซื้อจัดหาการผลิตการบริหารความสัมพันธ์เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะขององค์กรว่าควรจะให้มีความสำคัญกับกิจกรรมใดบ้าง โดย Tan et al. (2002) ได้ศึกษากระบวนการบริหารจัดการโซ่อุปทานซึ่งประกอบด้วย 6 กลุ่มคือการบูรณาการโซ่อุปทาน (Supply Chain Integration) การแลกเปลี่ยนข้อมูลภายในโซ่อุปทาน (Information Sharing) การจัดการโครงสร้างของโซ่อุปทาน (Supply Chain Characteristics) การบริหารจัดการการบริการลูกค้า (Customer Service Management) ความใกล้ชิดทางภูมิศาสตร์ (Geographical Proximity) และความสามารถในการดำเนินงานแบบ Just-in-time (JIT) Capability ต่อมา Mohan (2003) ได้ทำการศึกษาอุตสาหกรรมในประเทศอินเดียและให้ความสำคัญกับกระบวนการบริหารจัดการโซ่อุปทาน โดยแบ่งเป็น 4 มิติคือการจัดการกลยุทธ์ด้านโซ่อุปทาน (Supply Chain Strategy) การบูรณาการโซ่อุปทาน (Supply Chain Integration) การบริหารจัดการสินค้าคงคลัง (Inventory Management) และการจัดการโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยี (Infrastructure and Technology Deployment) ซึ่ง Ulusoy (2004) ได้ศึกษา

และแบ่งตามมุมมองออกเป็นกลุ่มใหญ่ๆ ประกอบด้วยการจัดการโลจิสติกส์ความสัมพันธ์กับผู้ส่งมอบ ความสัมพันธ์กับลูกค้าและการผลิตส่วน Li et al. (2006) ได้ให้ความสนใจใน 5 ด้านของกระบวนการบริหารจัดการโซ่อุปทานได้แก่กลยุทธ์การบริหารผู้ส่งมอบซึ่ง ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับผู้ส่งมอบการบริหารความสัมพันธ์กับลูกค้าให้ความสำคัญกับความพึงพอใจของลูกค้าคำติชม และความสัมพันธ์ระยะยาวกับลูกค้าการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างองค์กรคุณภาพของข้อมูลและความสามารถในการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับตลาด สำหรับงานวิจัยของ Chow et al. (2008) ซึ่งให้ความสำคัญกับการจัดการผู้ส่งมอบและลูกค้าโครงสร้างของโซ่อุปทานการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูล โดยในปีเดียวกัน Sauber et al. (2008)ได้แนะนำถึงกิจกรรมในกระบวนการบริหารจัดการ โดยแบ่งเป็น 6 กลุ่มซึ่งประกอบด้วยการจัดซื้อจัดหา (Procurement) การจัดการความสัมพันธ์ระหว่างลูกค้า (Customer Relationship Management) การจัดการระบบโลจิสติกส์และการกระจายสินค้า (Logistics and Distribution) การจัดการการผลิต (Operations Management) การวางแผนการจัดการโซ่อุปทาน (SCM Planning) และการจัดการระบบการสื่อสารและเทคโนโลยี (Information Technology)

2.4.2 กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์เป็น กิจกรรมใดๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าและบริการ รวมถึงการเคลื่อนย้าย จัดเก็บและการกระจายสินค้าจากแหล่งที่ผลิต จนกระทั่งสินค้าได้มีการส่งมอบไปถึงแหล่งที่มีความต้องการ โดยกิจกรรมดังกล่าวจะต้องมี ลักษณะเป็นกระบวนการโดยเน้นประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยมีเป้าหมายในการส่งมอบแบบทันเวลา (Just in Time) และเพื่อลดต้นทุนโดยมุ่งให้เกิดความพอใจแก่ลูกค้า (Customers Satisfaction) และส่งเสริมเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ (สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร.2554)

กระบวนการวางแผน การดำเนินงานและการควบคุมการเคลื่อนย้ายทั้งไปและกลับ การเก็บรักษา สินค้า บริการและข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพและมี ประสิทธิภาพ ตั้งแต่จุดเริ่มต้นของการผลิต ไปสู่จุดสุดท้ายของการบริโภคเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ซึ่งสามารถ แบ่งได้เป็น 13 กิจกรรม โดยรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการขนส่ง (Transportation) ครอบคลุมถึงทุกกิจกรรมที่เป็นการเคลื่อนย้ายสินค้า จากจุดกำเนิดไปยังจุดที่มีการบริโภคให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยจะต้องจัดส่งสินค้าถูกต้องครบจำนวน ในสภาพที่สมบูรณ์และตรงเวลาที่กำหนด
2. กิจกรรมการรับสินค้าคืนหรือส่งสินค้ากลับ (Reverse Logistics) คือกระบวนการจัดการ สินค้าที่ถูกส่งกลับคืนไม่ว่าจะเป็นสินค้าที่เสียหาย หรือหมดอายุการใช้งาน เป็นต้น
3. การจัดซื้อ(Purchasing) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อ จัดหาวัตถุดิบและบริการทั้ง ในส่วนของการเลือกผู้จำหน่ายวัตถุดิบ กำหนดช่วงเวลาและปริมาณในการสั่งซื้อ และสร้างความสัมพันธ์ กับผู้จำหน่ายวัตถุดิบ
4. การเลือกที่ตั้งโรงงานและคลังสินค้า (Plant and Warehouse Site Selection) การเลือก ที่ตั้งโรงงานของโรงงานและคลังสินค้าจะต้องให้ความสำคัญกับ ระยะทางของแหล่งวัตถุดิบและลูกค้า เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงและจะส่งผลถึงระยะทางและค่าใช้จ่ายในการขนส่ง รวมถึงความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้าด้วย

5. การจัดเตรียมอะไหล่และชิ้นส่วนต่างๆ (Part and Service Support) นับเป็นความรับผิดชอบต่อสินค้าหลังการขาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของบริการหลังการขายที่บริษัทให้กับลูกค้า โดยการจัดหาชิ้นส่วน อะไหล่ และเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการให้บริการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพแก่ลูกค้าในกรณีที่สินค้าเกิดความชำรุด ความรับผิดชอบต่อสินค้าหลังการขายเป็นการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า ซึ่งจะส่งผลกระทบยาวต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าในอนาคต เกิดความรู้สึกที่ดีกับยี่ห้อสินค้า ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่ากิจกรรมนี้มีส่วนช่วยให้บริษัทสามารถดำรงความสัมพันธ์ระยะยาวกับลูกค้าไว้ได้

6. การจัดการด้านข้อมูล (Information Management) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพภายในองค์กร ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จขององค์กร การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการตัดสินใจต่างๆ สามารถทำได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพขององค์กรควรจะมี การสื่อสารระหว่างองค์กร ชัพพลายเออร์ และลูกค้า มีการสื่อสารระหว่างหน่วยงานภายในองค์กร รวมทั้งมีการสื่อสารระหว่างกิจกรรมโลจิสติกส์ทั้ง 13 กิจกรรม

7. การบรรจุหีบห่อ (Packaging) ในด้านโลจิสติกส์บรรจุภัณฑ์จะเป็นสิ่งที่ปกป้องตัวผลิตภัณฑ์ไม่ให้เกิดความเสียหายในขณะที่มีการเคลื่อนย้าย ซึ่งบรรจุภัณฑ์ที่ดีจะช่วยให้กระบวนการเคลื่อนย้ายและเก็บรักษาสินค้ามีความสะดวกมากขึ้น

8. การบริการลูกค้า (Customer Service) เป็นกิจกรรมที่องค์กรพยายามตอบสนองความต้องการของลูกค้า ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของกิจกรรม โลจิสติกส์อื่นๆ เข้ามาประกอบ โดยเฉพาะการส่งมอบสินค้าที่ตรงเวลาและครบตามจำนวน

9. การดำเนินการตามคำสั่งซื้อของลูกค้า (Order Processing) เป็นกิจกรรมที่จะต้องพยายามดำเนินการให้รวดเร็วที่สุดเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า ในปัจจุบันองค์กรส่วนใหญ่มีกนาระบบคอมพิวเตอร์และการจัดการธุรกิจเชิงอิเล็กทรอนิกส์เข้ามาช่วยเพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็ว

10. การคาดการณ์ความต้องการของลูกค้า (Demand Forecasting) เป็นการคาดการณ์ความต้องการในตัวสินค้าหรือการบริการลูกค้าในอนาคต ซึ่งนับเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญในการที่จะสร้างผลกำไรหรือทำให้บริษัทขาดทุนในการดำเนินการ การคาดการณ์ความต้องการของลูกค้าล่วงหน้า จะช่วยให้บริษัทสามารถกำหนดทิศทางในการดำเนินงานว่าจะผลิตสินค้า จำนวนเท่าใดและ เตรียมบุคลากร ให้เพียงพอ หากการคาดการณ์ความต้องการของลูกค้าผิดพลาดก็จะส่งผลกระทบต่อต้นทุนและผลประกอบการของบริษัทเนื่องจากไม่มีสินค้าให้ลูกค้าหรืออาจมีสินค้าในคลังสินค้ามากเกินไป

11. การบริหารสินค้าคงคลัง (Inventory Management) เป็นกิจกรรมที่สำคัญ กิจกรรมหนึ่ง องค์กรที่มีระดับปริมาณสินค้าคงคลังที่สูง จะสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดี แต่ในขณะเดียวกันปริมาณสินค้า คงคลังที่มากก็ส่งผลให้องค์กร เสียค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษาสินค้า เกิดค่าเสียโอกาสด้านการนำเงินทุนไปหมุนเวียน ดังนั้นองค์กรจะต้องคำนึงถึงระดับของสินค้าคงคลังที่เหมาะสมที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้

12. การบริหารคลังสินค้า (Warehousing and Storage) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการคลังสินค้า อาทิ การจัดเก็บสินค้า การจัดการพื้นที่ในคลังสินค้า อุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ ที่จำเป็นในการดำเนินกิจกรรมภายในคลังสินค้า ซึ่งในปัจจุบันกิจกรรมการบริหารคลังสินค้านับเป็นกิจกรรมที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับตัวสินค้าอีกทางหนึ่ง

13. กิจกรรมการขนถ่ายวัสดุในการผลิต (Material Handling) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้าย วัสดุวัตถุดิบและสินค้าคงคลังในระหว่างการผลิต รวมถึงการขนย้ายตัวสินค้าที่ผลิตเสร็จแล้ว ภายในโรงงานหรือคลังสินค้า โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดการด้านขนถ่ายวัสดุในการผลิต คือ เพื่อลดระยะทางการเคลื่อนย้ายให้ได้มากที่สุด ลดการขนถ่ายเพื่อการประหยัดแรงงานและค่าใช้จ่าย แก้ไขกระบวนการที่เป็นคอขวดให้มีการไหลได้ดีขึ้นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวองค์กรต้องการพยายามลดจำนวนการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบต่างๆ ให้มากที่สุด เนื่องจากทุกครั้งที่มีการเคลื่อนย้ายจะมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบต่างๆ ดังนั้นหากสามารถลดค่าใช้จ่ายลงก็จะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่อชิ้นลดลง

2.4.3 องค์ประกอบและความหมายของการจัดการโซ่อุปทาน

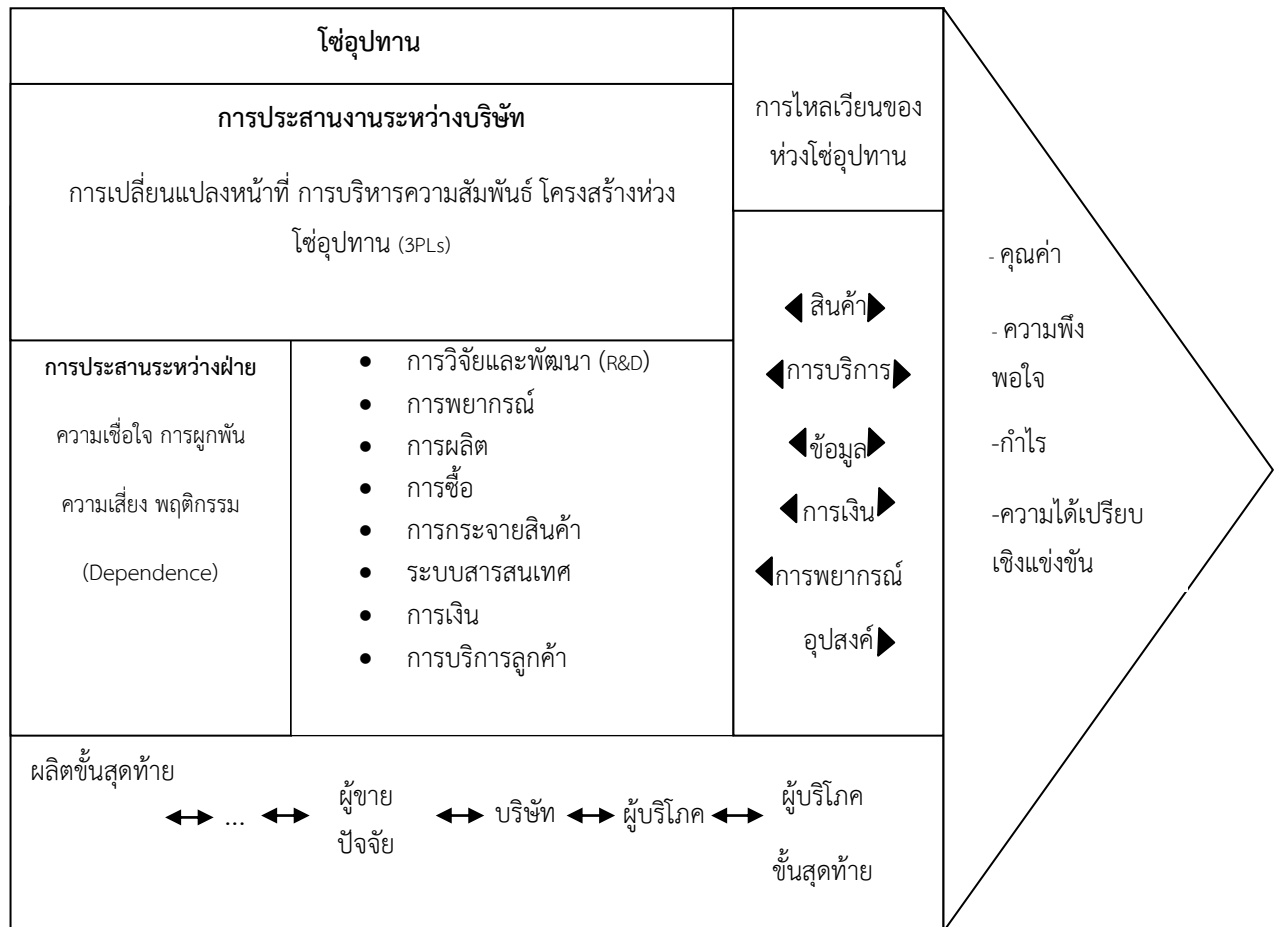
การจัดการโซ่อุปทาน (Supply Chain Management: SCM) เป็นการนำกลยุทธ์ วิธีการ แนวปฏิบัติหรือทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมต่างๆ ในโซ่อุปทาน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ใน การดำเนินการร่วมกันตลอดทั้งโซ่อุปทาน ตั้งแต่ต้นน้ำคือผู้ส่งมอบไปจนถึงปลายน้ำคือผู้บริโภค ขั้นสุดท้าย โดยจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน การจัดการโซ่อุปทาน ที่มีประสิทธิภาพ นอกจากจะทำให้ต้นทุนการดำเนินงานต่ำที่สุดแล้วยังเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่ผู้บริโภคอีกด้วย หลักการพื้นฐาน ของการจัดการ โซ่อุปทานสามารถแบ่งออกเป็น 3 มิติ ได้แก่

1. **การผสานข้อมูล (Information Integration)** โดยจะเป็นเรื่องของ การนำข้อมูล ที่ไหลผ่านระบบการจัดการโซ่อุปทาน มาแลกเปลี่ยนให้รับรู้ภายในกลุ่ม บุคคลที่เกี่ยวข้องที่อยู่ในองค์กรเดียวกัน เช่น ข้อมูลการขาย ข้อมูลสินค้าคงคลัง ข้อมูลการผลิต การตลาด และการขนส่งสินค้า เป็นต้น

2. **การร่วมมือกัน (Collaboration)** หมายถึงการร่วมมือกันทำงาน การตัดสินใจ ทั้งภายในองค์กรและต่างองค์กรเพื่อให้การดำเนินการของแต่ละหน่วยงานมีประสิทธิภาพมากที่สุด เช่น ผู้ผลิตอาจจะมีการร่วมมือกับผู้จัดจำหน่ายหลักของบริษัทในวางแผนการผลิตในอนาคต หรือถ้าเป็นกิจการ โรงพยาบาล ร้านค้าส่ง /ร้านค้าปลีก ก็อาจจะให้ ผู้ส่งมอบ ได้เข้ามา ร่วมบริหารสินค้าคงคลัง (Vendor Managed Inventory - VMI) หรือเติมเต็มสินค้าอย่างต่อเนื่อง (Continuous Replenishment - CRP)

3. **การเชื่อมโยงระหว่างองค์กร (Organizational Linkage)** เป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ ถูกต้อง ครบถ้วนและรวดเร็ว อันจะเป็นการทำให้เกิด การร่วมมือและประสานงานกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่จะทำให้กระบวนการ การจัดการโซ่อุปทานสมบูรณ์มากขึ้น สามารถทำได้โดย การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ เช่น EDI (Electronic Data Interchange) และการติดต่อสื่อสารผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตามการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรจำเป็นต้องมีเครื่องมือ อำนวยความสะดวกการดำเนินงานของแต่ละฝ่ายประกอบไปด้วย โดยรูปแบบจะขึ้นอยู่กับผลการตัดสินใจร่วมกันของทุกฝ่าย

ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการจัดการโซ่อุปทานจึงมุ่งเน้นไปที่ความมีประสิทธิภาพจากการดำเนินงานและประสิทธิผลทางด้านต้นทุน (Cost Effective) ซึ่งต้องมีการบริหารกิจกรรมในหลายมิติ (Multi-Dimensional Management) เช่น การประสานกิจกรรมภายในฝ่ายงาน (Intra-functional Activities) การประสานกิจกรรมระหว่างฝ่ายงาน (Inter-functional Activities) และการประสานกิจกรรมระหว่างบริษัทภายในโซ่อุปทาน (Inter-organizational) แสดงดังภาพที่ 2.9



ภาพที่ 2.9 แบบจำลองการบริหารโซ่อุปทาน

ที่มา: Mentzer et al. (2001)

ในการบริหารจัดการโซ่อุปทานที่มีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วยองค์ประกอบหลายประการ ซึ่งสามารถแบ่งองค์ประกอบต่างๆในการบริหารจัดการโซ่อุปทานได้ดังนี้ (ธนิต โสรัตน์. 2550)

1. การจัดการความสัมพันธ์ (Relationship Management) การจัดการความสัมพันธ์เป็น การจัดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบริษัทกับคู่ค้าที่เป็นแหล่งกำเนิดของผู้ส่งมอบ (Source of Suppliers) และ ลูกค้าปลายน้ำที่เป็นลูกค้าขั้นสุดท้าย (End Customers) และพัฒนาไปสู่ระดับที่เป็นพันธมิตรที่ดีที่มีความ ยุติธรรมทางธุรกิจต่อกันรวมถึงการ ไว้วางใจและเชื่อถือต่อกันซึ่งเป็นมูลค่าเพิ่มทำให้โซ่อุปทานกลายเป็น โซ่แห่งคุณค่าที่เรียกว่า Value Chain

2. การจัดการความร่วมมือ (Chain Collaborate Management) การจัดการความ ร่วมมือระหว่างองค์กรหรือระหว่างหน่วยงานต่างบริษัทเพื่อให้เกิดการประสานภารกิจ (Co-ordination) จะส่งผลต่อต้นทุนรวมและส่งผลต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของทุกธุรกิจในโซ่อุปทาน

3. การจัดการความน่าเชื่อถือ (Reliability Value Management) การเพิ่มระดับของ ความเชื่อมั่นที่มีต่อการส่งมอบสินค้าที่ตรงเวลาไปสู่ความไว้วางใจและความน่าเชื่อถือในการที่จะเพิ่ม ประสิทธิภาพของการจัดการความล้นไหลของสินค้าในโซ่อุปทาน ภายใต้เงื่อนไขของข้อจำกัดของสถานที่ ต่อเงื่อนไขของเวลา (Place & Time Utility) เป็นปัจจัยต่อการลดต้นทุนสินค้าคงคลังส่วนเกินหรือเรียกว่า Buffer Inventory

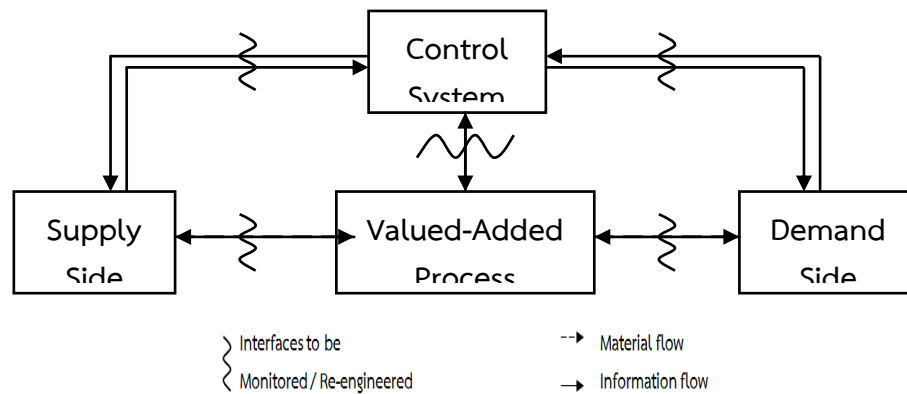
4. การรวมพลังทางธุรกิจ (Business Synergy) ความร่วมมือทางธุรกิจในกลุ่มของผู้ส่งมอบในโซ่อุปทานทั้งที่มาจากอุตสาหกรรมสนับสนุน (Support Industries) เช่น ผู้ผลิตกล่อง ผู้ผลิตฉลาก ผู้ผลิตวัตถุดิบ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต บรรจุ ผสม และประกอบรวมตลอดไปจนถึงธุรกิจให้บริการด้านโลจิสติกส์โดยบริษัทจะต้องมียุทธศาสตร์ในการจัดการความสัมพันธ์ของความสัมพันธ์ของคู่ค้า (Supplier Relationship Management: SRM) กับความสัมพันธ์ของลูกค้า (Customer Relationship Management : CRM) ทั้งระบบการสื่อสารการประสานผลประโยชน์ที่เป็น Win-Win Advantage และการใช้ยุทธศาสตร์ร่วมกันภายใต้ลูกค้าคนสุดท้ายเดียวกัน

2.4.4 Supply Chain Redesign

จากการศึกษาวิจัยของ Van der Vorstand Beulens(2002) ได้ศึกษาแหล่งความไม่แน่นอนในโซ่อุปทานเพื่อนำเสนอ กลยุทธ์สำหรับการเปลี่ยนแปลง โซ่อุปทานที่มีประสิทธิภาพ (Supply Chain Redesign) ภายใต้ความต้องการข้อจำกัดและการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในโซ่อุปทานของอาหาร โดยงานวิจัยดังกล่าวได้ เริ่มต้นจากการศึกษากิจการในโซ่อุปทาน และวิเคราะห์เครือข่าย โซ่อุปทานและศึกษาความไม่แน่นอนในโซ่อุปทานเพื่อระบุสาเหตุและนำเสนอ กลยุทธ์สำหรับการเปลี่ยนแปลงโซ่อุปทานเพื่อระบุกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ในโซ่อุปทานที่มุ่งเน้นในการระบุและการจัดการแหล่งที่มา ของความไม่แน่นอน ในโซ่อุปทานโดยประยุกต์ใช้การตัดสินใจเพื่อระบุ กลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพสำหรับการเปลี่ยนแปลงในโซ่อุปทานซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 4 องค์ประกอบคือ

1. Chain Configuration:โครงสร้างของสิ่งอำนวยความสะดวกและ บทบาทที่เกี่ยวข้องกับการที่จะดำเนินการในโซ่อุปทาน
2. Chain Control Structure:โครงสร้างใน การปกครองการดำเนินการของ กิจกรรมการดำเนินงานที่มุ่งสู่วัตถุประสงค์ ภายใต้ข้อจำกัดใน โซ่อุปทานและยุทธศาสตร์ เช่นความถี่ การจัดส่งการรับคำสั่งการผลิตและการวางแผนเป็นต้น
3. Chain Information Systems: ระบบที่ช่วยในการตัดสินใจและสนับสนุนการ ดำเนินการ เช่น EDI ERP และ APS เป็นต้น
4. Chain Organization and Governance Structures:องค์กรและโครงสร้างงาน พร้อมกับ ความรับผิดชอบที่สอดคล้องกันและหน่วยงานเพื่อองค์กรและบุคลากรในโซ่อุปทาน

นอกจากนั้น Mason-Jones and Towill (1998) ได้กล่าวว่าแหล่งความไม่แน่นอนในโซ่อุปทานมีสาเหตุมาจากแหล่งต่างๆ 4 ด้านด้วยกันคือ ด้านการจัดหา (Supply) ด้านความต้องการ (Demand) ด้านกระบวนการผลิต (Process)และด้านการวางแผนและควบคุม (Planning and Control) ดังภาพที่ 2.10 การวิเคราะห์ถึง แหล่งความไม่แน่นอนดังกล่าว จะทำให้สามารถระบุกิจกรรมซึ่งเป็นสาเหตุของความไม่แน่นอนในโซ่อุปทานได้ทำให้สามารถวาง กลยุทธ์สำหรับการเปลี่ยนแปลง โซ่อุปทานที่มีประสิทธิภาพได้ และทำให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลง โซ่อุปทาน(Supply Chain Redesign) ในด้านต่างๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในโซ่อุปทานได้



ภาพที่ 2.10 แหล่งความไม่แน่นอนในโซ่อุปทาน

ที่มา : Mason-Jones and Towill (1998)

2.5 การวัดผลการดำเนินงานของโลจิสติกส์ (Logistics Performance Measurement)

Griffis et al. (2004) ได้จำแนกประเภทของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดผล การดำเนินงานทางด้านโลจิสติกส์ออกเป็น 3 ประเภท (<http://www.scllpi.org/attachments/article/321/4.pdf>) คือ

1. งานวิจัยที่ระบุถึงคุณลักษณะที่ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางด้านโลจิสติกส์ควรจะมี (Introducing characteristics that measures should possess)
2. งานวิจัยที่ระบุถึงมุมมองที่ตัวชี้วัดควรจะครอบคลุม (Perspectives those measures should assume)
3. งานวิจัยที่ระบุถึงตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางด้านโลจิสติกส์ที่องค์กรควรเลือกมาใช้ (Specific measures that firms should choose)

ในปัจจุบันการวัดผลการดำเนินงานทางด้านโลจิสติกส์มีตัวชี้วัดผลการดำเนินงานจำนวนมากที่นำมาประยุกต์ใช้ในการวัด ซึ่งสามารถจัดกลุ่มของตัวชี้วัดต่างๆ เหล่านั้นได้หลายลักษณะ อาทิ

การวัดผลการดำเนินงานควรจะมีการวิเคราะห์ครอบคลุมถึงความสำเร็จของงานใน 2 ด้าน คือ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังที่ Mentzer and Konrad (1991) ได้ระบุว่า “In essence, performance measurement is an analysis of both effectiveness and efficiency in accomplishing a given task.” ซึ่ง Effectiveness นั้นหมายถึงอัตราส่วนเปรียบเทียบระหว่างผลลัพธ์ที่กำหนดไว้กับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง ส่วน Efficiency หมายถึงอัตราส่วนระหว่างปริมาณทรัพยากรที่กำหนดให้ใช้กับปริมาณทรัพยากรที่ใช้จริง นอกจากนี้ Mentzer and Firman (1994) ยังได้กำหนดมิติในการวัดผลการดำเนินงานของโลจิสติกส์เป็น 4 ด้านคือ 1) Effectiveness 2) Equity 3) Productivity และ 4) Profitability โดย Equity นั้นเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อผู้ที่เกี่ยวข้องและการบริการลูกค้า ส่วน Productivity หมายถึง การวัดผลลัพธ์ที่ได้เมื่อเปรียบเทียบกับทรัพยากรที่ใช้ และ Profitability หมายถึง รายได้ที่ได้รับหักด้วยรายจ่ายที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตามการวัดผลการดำเนินงานของโลจิสติกส์ทั้ง 4 มิติดังนี้ก็ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการวัดผลการดำเนินงานของโลจิสติกส์ใน 2 ด้าน คือ Effectiveness และ Efficiency

Keebler et al. (1999) ได้จัดประเภทตัวชี้วัดเป็น 4 มิติ คือ ตัวชี้วัดในมิติทางด้านเวลา ตัวชี้วัดในมิติทางด้านต้นทุน ตัวชี้วัดในมิติทางด้านคุณภาพ และตัวชี้วัดในมิติทางด้านอื่นๆ นอกจากการจัดกลุ่มของตัวชี้วัดทางด้านโลจิสติกส์ที่ระบุข้างต้นแล้ว ยังมีการจัดกลุ่มของตัวชี้วัด ในลักษณะหรือมิติอื่นๆ พบว่า นักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญด้านโลจิสติกส์ส่วนใหญ่แล้วจะให้ความสำคัญ คำนึงกับการ วัดผลการดำเนินงานด้านคุณภาพมาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือการวัดผลการดำเนินงานด้านเวลา และด้านต้นทุน นอกจากนี้ยังมีการวัดผล การดำเนินงานทางด้านโลจิสติกส์ในมิติอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น การวัดผลการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ทางด้าน Productivity และ Asset Management สำหรับรายละเอียดของ การวัดผลการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ในมิติต่างๆ มีดังนี้

2.5.1 การวัดผลการดำเนินงานทางด้านคุณภาพ (Quality) ของโลจิสติกส์

คุณภาพทางด้านการจัดการโลจิสติกส์ถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการบริการลูกค้า ดังที่ Mentzer et al. (2001) กล่าวไว้ว่า “Logistics quality is a component of overall customer service,” การวัดผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ทางด้านคุณภาพจะเกี่ยวข้องกับการให้บริการและความพึงพอใจของลูกค้า (Bowersox et al. 2002) จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับตัวชี้วัดที่ใช้ในการวัดผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ในมิติคุณภาพพบ ว่า ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ทางด้านคุณภาพที่ถูกระบุมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ Fill Rate และรองลงมาคือ Processing Accuracy ส่วนตัวชี้วัดผลการดำเนินงานทางด้านคุณภาพของช่องทางโลจิสติกส์อื่นๆ ที่มีการนำมาใช้ก็มีอาทิเช่น Customer Satisfaction, Forecasting Accuracy, Planning Accuracy, Perfect Order Fulfillment และ Damage Frequency แม้ว่าการวัดผลการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์ทางด้านคุณภาพจะมีการระบุถึงมากที่สุดแต่ก็ยังไม่มีความมาตรฐานทั่วไปที่ใช้ในการวัดผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ทางด้านคุณภาพที่สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกอุตสาหกรรม (Frazelle. 2002)

2.5.2 การวัดผลการดำเนินงานทางด้านเวลา (Time) ของโลจิสติกส์

เวลาถือเป็นตัวชี้วัดพื้นฐาน สำหรับใช้ในการวัดผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ Coyle et al.(2003) กล่าวไว้ว่า “Time has traditionally been accorded attention as an important barometer of logistics performance.” ทั้งนี้ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานด้านเวลานั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ตัวชี้วัดที่ใช้ในการวัดช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ (The elapsed time for the activity) และตัวชี้วัดที่ใช้ในการวัดความน่าเชื่อถือ (Reliability) หรือความเปี่ยงเบน (Variability) ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ (Keebler et al. 1999)

ตัวชี้วัดที่ใช้ในการวัดผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ในมิติเวลา ที่ถูกระบุมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ On-Time Delivery และรองลงมาคือ Order Cycle Time ส่วนตัวชี้วัดผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ทางด้านเวลาอื่นๆ ที่มีการนำมาใช้ประยุกต์ใช้ เช่น Order Cycle Time Variability, Response Time, Forecasting / Planning Cycle Time และ Transit Time

2.5.3 การวัดผลการดำเนินงานทางด้านต้นทุน (Cost) ของโลจิสติกส์

Bowersox et al. (2002) กล่าวไว้ว่า “The most direct reflection of logistics performance is the actual cost incurred to accomplish specific operations.” ซึ่งคำกล่าวนี้สะท้อนถึงความสำคัญของการวัดผลการดำเนินงานด้านต้นทุนได้ชัดเจนและยังสอดคล้องกันกับคำกล่าวของ Stock and Lambert (2001) ที่ระบุว่า “Total cost analysis was an important

performance measure” นอกจากนั้นการวัดผลการดำเนินงานด้านต้นทุนยังสะท้อน ประสิทธิภาพของช่องทางโลจิสติกส์ (Coyle et al. 2003) ซึ่งตัวชี้วัดที่ใช้ในการวัดผลการดำเนินงานโลจิสติกส์ในมิติต้นทุนที่ถูกกระแสมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ต้นทุนโลจิสติกส์โดยรวมต่อหน่วย (Total logistics cost per unit) และรองลงมาคือ Cash-to-Cash Cycle Time หรือ Cash Conversion Cycle ซึ่งเป็นตัวชี้วัดทั้งสองนี้สามารถสะท้อนประสิทธิภาพของต้นทุนที่ใช้ในการจัดการโลจิสติกส์เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ชัดเจนมากที่สุด (รุธิร์ พนมยงค์. 2547)

ในการคิดต้นทุนโลจิสติกส์โดยส่วนใหญ่จะใช้วิธีการแบ่งแยกต้นทุนโลจิสติกส์เป็น 5 ประเภท ดังนี้ (รุธิร์ พนมยงค์. 2547)

1. ต้นทุนการจัดซื้อจัดหา (Procurement Cost)
2. ต้นทุนการถือครองสินค้าคงคลัง (Inventory Holding Cost)
3. ต้นทุนการบริหารคลังสินค้า (Warehousing Management Cost)
4. ต้นทุนการจัดการขนส่งสินค้า (Transportation Cost)
5. ต้นทุนการขนส่งสินค้าเพื่อการส่งออก (Logistics Cost for Export)

2.6 การประเมินประสิทธิภาพโลจิสติกส์ตามตัวแบบของธนาคารโลก (World Bank)

รายงานการศึกษาของ ธนาคารโลก(World Bank)เรื่อง Connecting to Compete, Trade Logistics in the Global Economy ปี ค.ศ. 2012 นี้ถือว่าเป็นรายงานฉบับที่สามของการศึกษาตัวชี้วัดด้านประสิทธิภาพ (LPI) และองค์ประกอบของตัวชี้วัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ ซึ่งตัวชี้วัดเหล่านี้เป็นการประเมินประสิทธิภาพด้าน โลจิสติกส์ในหลายมิติ โดยการให้ล่า ดับคะแนน 1 (แย่ที่สุด) ถึง 5 (ดีที่สุด) และถูกนำไปใช้สำหรับการประเมินประสิทธิภาพของประเทศต่างๆ โดย ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล กับผู้ประกอบการให้บริการขนส่งระหว่างประเทศจำ นวนประมาณ 1,000 ราย และเปรียบเทียบกับข้อมูลด้านโลจิสติกส์การค้าของ 155 ประเทศ นอกจากนั้นผลการศึกษาของปี ค.ศ. 2012 ยังให้ข้อมูลอย่างคร่าวๆ ของตัวชี้วัดวัดประสิทธิภาพที่ถูกเลือกสำหรับ 155 ประเทศ และได้ขยายขอบเขตของข้อมูลมิติด้านเวลา ด้านต้นทุน และด้านความน่าเชื่อถือของระบบโซ่อุปทานสำหรับการนำเข้า-ส่งออก คุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก ประสิทธิภาพของการให้บริการหลักและความสะดวกของกระบวนการผ่านด่านศุลกากร ซึ่งการมีระบบโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งที่สำคัญต่อระบบการค้าและการเติบโต โดยจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ในปี ค.ศ. 2010 ได้แสดงให้เห็นว่าการมีระบบโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพจะส่งผลต่อการขยายตัวทางการค้า การขยายตัวด้านการส่งออก ความสามารถในการดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ รวมถึงการเติบโตทาง ด้านเศรษฐกิจ หรืออีกนัยหนึ่งเรียกว่าโลจิสติกส์ทางการค้า สำหรับปี ค.ศ. 2012 ประเทศสิงคโปร์ได้รับคะแนนสูงที่สุดคือ 4.13 ขณะที่ประเทศบุรุนดี (Burundi) ได้คะแนนต่ำที่สุดคือ 1.61 ซึ่งก็พบว่า ยังคงมีช่องว่างการจัดการโลจิสติกส์ระหว่างประเทศที่มีรายได้สูงและประเทศที่มีรายต่ำ อยู่ ซึ่งคะแนนของตัวชี้วัดสำหรับประเทศที่มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและกำลังพัฒนาจะมีความสัมพันธ์อย่างมากต่อโครงการพัฒนาระบบอำนวยความสะดวกทางการค้า ซึ่งประเทศโดยส่วนใหญ่แล้วกำลังอยู่ระหว่างขั้นตอนของการระบุปัญหาและอุปสรรค

ตัวชี้วัดประเมินประสิทธิภาพของ ธนาคารโลก(World Bank)นี้ เป็นการรวบรวมประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ ของประเทศต่างๆ ใน 6 ด้าน ที่นำเสนอประเด็นสำคัญของสภาพแวดล้อมด้านโลจิสติกส์ประกอบไปด้วย

1. ประสิทธิภาพของกระบวนการนำสินค้าผ่านด่านศุลกากรและหน่วยงานต่างๆ
2. คุณภาพของโครงสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกของการขนส่งและที่เกี่ยวข้องกับการค้า
3. ความสะดวกและความเอื้ออำนวยของการขนส่งระหว่างประเทศ
4. ความสามารถในการเสนอราคาค่าขนส่งที่สามารถแข่งขันได้
5. ความสามารถในการติดตามสินค้าระหว่างการขนส่งระหว่างประเทศ
6. ความถี่ในการส่งมอบสินค้าตรงตามเวลาที่กำหนด

จากนั้นนำเทคนิคทางสถิติ มาใช้ในการ หาผลรวมของการประเมินประสิทธิภาพให้ออกมาเป็น 1 ตัวชี้วัด หลักการนี้จะทำให้สามารถเปรียบเทียบประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ที่จำแนกตามประเทศ ภูมิภาค และระดับรายได้ของประเทศต่างๆ ได้อย่างมีความหมาย ตัวชี้วัดนี้จัดทำ ขึ้นบนพื้นฐานของการสำรวจข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

2.6.1 ดัชนีตัวชี้วัดด้านโลจิสติกส์

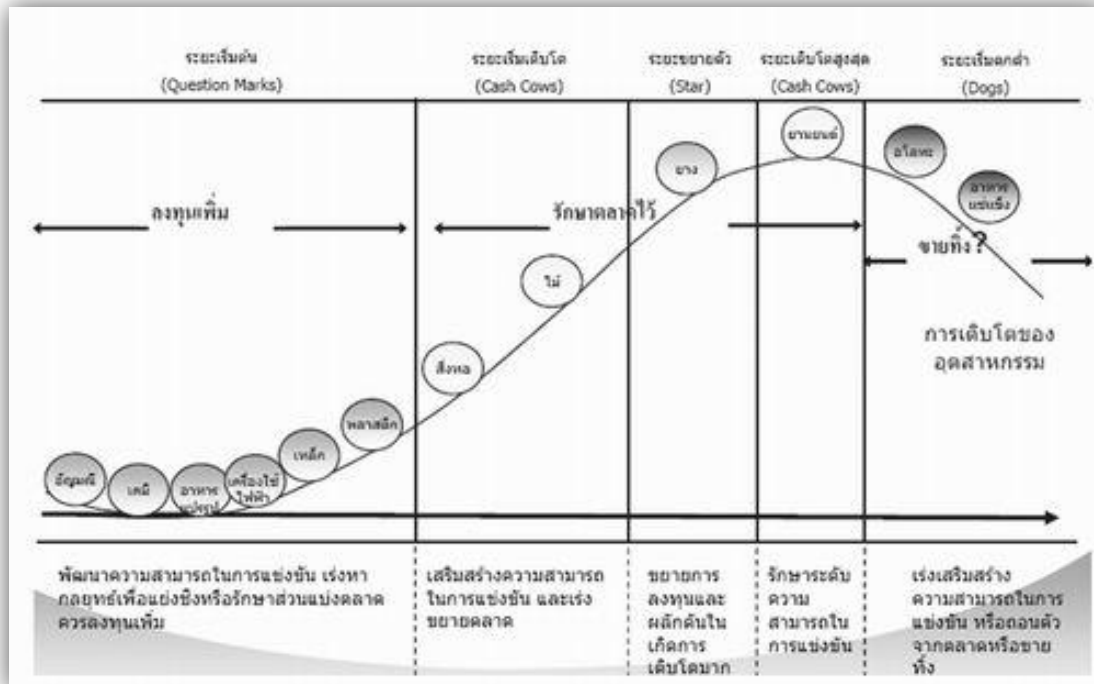
ดัชนีชี้วัดผลการดำเนินงานด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ที่มีการจัดทำขึ้น เช่น Logistics Performance Index (LPI) ที่ธนาคารโลกได้จัดทำขึ้น ผลการจัดอันดับปี 2010 พบว่า ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับเป็นอันดับที่ 35 ของโลก ซึ่งเป็นลำดับที่ต่ำกว่าการจัดอันดับในปี 2007 ที่ประเทศไทยเคยได้ อันดับที่ 31 ของโลก เมื่อพิจารณาผลการจัดอันดับปี 2010 เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียน พบว่า ไทยได้คะแนน LPI เท่ากับ 3.29 คะแนน ซึ่งเป็นอันดับที่ 3 ของกลุ่มอาเซียน โดยมีผลการดำเนินงานเป็นรองจากสิงคโปร์ (ได้รับการจัดอันดับเป็นอันดับที่ 2 ของโลก) และมาเลเซีย (อันดับที่ 29 ของโลก) อย่างไรก็ตาม ในภาพรวมประเทศไทยมีผลการดำเนินงานที่ดีกว่าคะแนนเฉลี่ยของอาเซียน (ประชาคมวิจัย.2554)

ผลจาก LPI Ranking เป็นตัวสะท้อนถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ของประเทศต่างๆ ดังนั้น ถ้าประเทศสมาชิกอาเซียนรวมกลุ่มเชื่อมโยงอย่างไร้พรมแดนเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปี ค.ศ.2015 ก็มีแนวโน้มที่ประเทศที่มี LPI Ranking อันดับต้นๆ หรือมีผลการดำเนินงานดีจะดึงดูดนักลงทุนให้ไปตั้งฐานการผลิต และดึงดูดเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) หรือเกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการโซ่อุปทาน (Supply Chain Redesign) ไปยังแหล่งผลิตที่มีการระบบการบริหารจัดการด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นกา บริหารจัดการอย่างบูรณาการภายใน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแทนที่แต่ละประเทศจะแข่งขันกันเป็นศูนย์กลาง (Hub) ด้านการขนส่งและโลจิสติกส์

ทั้งนี้การมี Supply Chain Redesign จึงอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงหรือผลกระทบต่อวัฏจักรสินค้าไทยได้เนื่องจากการย้ายฐานการผลิต ตามแบบแผนการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไป ย่อมส่งผลให้แบบแผนกระแสการไหลเวียนทางการค้า (Trade Flow Pattern) เปลี่ยนแปลงไปด้วย อันจะนำมาซึ่งความจำเป็นในการลงทุนก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่ต้องเปลี่ยนแปลงไปตาม Trade Flow Pattern รูปแบบใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการระบบการขนส่งเป็นอุปสงค์ต่อเนื่อง (Derived Demand) ฉะนั้นโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและโลจิสติกส์จึงต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อตอบสนองต่อความต้องการใช้

ในปัจจุบันความต้องการใช้นั้นยังคงมีการบิดเบือนทางราคา (Price Distortion) ดังนั้นหากยังคงลงทุนตามผลการบิดเบือนทางราคา ก็จะส่งผลให้โครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ที่ประเทศ

ไทยมีในภาพรวมทั้งหมด (Portfolio) มีความบิดเบือนตามไปด้วย ส่งผลให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไม่มีประสิทธิภาพแสดงรายละเอียดดังภาพที่ 2.11



ภาพที่ 2.11 ผลกระทบต่อวัฏจักรสินค้าไทย

ที่มา : ศูนย์ศึกษาระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย (2553)

ในการไหลลื่นของสินค้าและบริการระหว่างประเทศมีผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องหลัก 2 ส่วน คือ ผู้ผลิต และผู้จัดหาบริการด้านโลจิสติกส์ (Logistics Service Provider: LSP) ผู้ผลิตมักจะมองความรวดเร็วในการขนส่ง ทั้งนี้ถ้าขนส่งได้รวดเร็วอย่างเดียว ผู้ผลิตอาจได้ผลประโยชน์จากการลดต้นทุนและนำสินค้าสู่ผู้บริโภคเร็ว แต่ถ้า Logistics Service Provider ต้องเสียตลาดของตนไปเนื่องจากกฎกติกาของการขนส่งสินค้าและบริการก็จะทำให้ผู้ประกอบการส่วนนี้อยู่ไม่ได้ ก็จะส่งผลให้เกิดสถานการณ์ที่ Logistics Service Provider ของประเทศที่ด้อยกว่าจะสู้ Logistics Service Provider ของประเทศที่พัฒนาแล้วไม่ได้ เนื่องจากมีโครงข่ายการขนส่งที่ครอบคลุม อีกทั้งเป็นทั้งเจ้าของแบรนด์สินค้า ในประเด็นนี้จึงน่าจะต้องพิจารณาถึงผลประโยชน์ว่าแท้จริงแล้วการเปลี่ยนถ่ายสินค้าที่ขายแทนที่อาจมีการขนถ่ายซ้ำซ้อน (Double Handling) ถือเป็นการจัดสรรผลประโยชน์ระหว่างประเทศในเส้นทางการขนส่งหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อปัญหาหรือข้อจำกัดบางประการยังไม่ได้รับการแก้ไข อาทิ ขนาดของ Logistics Service Provider แต่ละประเทศที่ต่างกัน การประกันภัยของสินค้าที่ข้ามแดน เป็นต้น

แบบประเมินศักยภาพด้านการบริหารจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์เริ่มต้นจากการนำข้อมูลต่างๆ มาศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ และอภิสังเคราะห์ ซึ่งจะเป็ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ บทความ งานวิจัย หนังสือ และตำราต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแบบประเมินศักยภาพ การบริหารจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ เพื่อให้ได้องค์ความรู้ของแบบประเมินการบริหารจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ซึ่งในการศึกษารั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้นำแบบประเมินศักยภาพการบริหารจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ของ ทาคะโอะ เอคาวะ (Enkawa. 2005) มาเป็นแบบประเมินศักยภาพต้นแบบซึ่งเกณฑ์ประเมินดังกล่าวนี้ประเทศไทยได้มีการนำไปประยุกต์ใช้ในหลายอุตสาหกรรม อาทิเช่น อภิชาติ โสภางแดงและคณะ (2551)

ได้นำแบบประเมินศักยภาพการบริหารจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ดังกล่าวมาใช้ใน อุตสาหกรรมเคมี อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคและบริโภค นอกจากนี้ ดนพพันธ์ วิสุวรรณและวลัยลักษณ์ อัครธีรวงศ์ (2552) ได้นำแบบประเมินไปประยุกต์ใช้กับผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดปทุมธานี และวลัยลักษณ์ อัครธีรวงศ์และคณะ (2556) ได้นำแบบประเมินไปประยุกต์ใช้กับผู้ประกอบการใน อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มเป็นต้น และมีการพัฒนานำไปประยุกต์ใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยปัจจุบันเกณฑ์ การประเมินศักยภาพนั้นได้จำแนกการประเมินกลยุทธ์หลักออกเป็น 5 ด้านดังนี้

1. กลยุทธ์ระดับองค์กรและความร่วมมือกันระหว่างองค์กร
2. กลยุทธ์การวางแผนและความสามารถในการทำให้ได้ตามแผน
3. กลยุทธ์การวัดศักยภาพทางด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน
4. กลยุทธ์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
5. กลยุทธ์ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ

โดยกลยุทธ์ต่างๆประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อยอีก 24 ดัชนี แสดงดังตารางที่ 2.11 อย่างไรก็ตามแบบ ประเมินศักยภาพด้านการบริหารจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ต้นแบบของทาคะโอะ เอคาวะนี้เป็นแบบ ประเมินศักยภาพด้านการบริหารจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ที่ใช้ในการประเมินอุตสาหกรรมทั่วไป ซึ่งไม่ได้เจาะจงไปที่อุตสาหกรรมใดอุตสาหกรรมหนึ่ง

ตารางที่ 2.11 กลยุทธ์และดัชนีในการประเมินศักยภาพการบริหารจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์

กลยุทธ์	ดัชนี
1. กลยุทธ์ระดับองค์กร และ ความร่วมมือกันระหว่างองค์กร	1. กลยุทธ์ระดับองค์กรในการให้ความสำคัญกับระบบการบริหารโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ 2. การทำสัญญาร่วมกับผู้ส่งมอบ และระดับในการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน 3. การทำสัญญาร่วมกับลูกค้า และระดับในการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน 4. ระบบในการประเมินสมรรถภาพ และเพิ่มความพึงพอใจของลูกค้า 5. ระบบในการฝึกอบรม และการประเมินผลพนักงาน
2. กลยุทธ์การวางแผนและความสามารถในการทำให้ได้ตามแผน	1. กลยุทธ์ในการใช้ประโยชน์ทรัพยากร และออกแบบระบบโลจิสติกส์ให้เหมาะสมที่สุด 2. ความสามารถในการพยากรณ์อุปสงค์ และแนวโน้มของลูกค้า 3. ความถูกต้อง แม่นยำและความสามารถในการวางแผนการบริหารโซ่อุปทาน 4. การควบคุม และการติดตามการให้บริการ (ผลิตภัณฑ์/ชิ้นส่วน WIP) ความถูกต้องแม่นยำ และความสามารถในการตรวจสอบ 5. มาตรฐานในแต่ละกระบวนการและการนำมาตรฐานนั้นๆ ไปใช้

ตารางที่ 2.11 (ต่อ)

กลยุทธ์	ดัชนี
3.กลยุทธ์การวัดศักยภาพทางด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน	1. ระบบการผลิตแบบทันเวลา (Just-in-time: JIT) 2. รอบในการหมุนเวียนสินค้าคงคลัง และกระแสเงิน 3. ช่วงเวลานำการสั่งซื้อของลูกค้าจนลูกค้าได้รับสินค้า 4. การประเมินสมรรถภาพ และคุณภาพการขนส่ง 5. การรับรู้สถานะของสินค้าคงคลังในโซ่อุปทาน และค่าเสียโอกาส 6. กิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่องค์กรมีส่วนร่วม 7. ค่าโลจิสติกส์โดยรวม ค่าขนส่ง ค่าใช้จ่ายในการถือครองสินค้า (เช่น บริการคำสั่งซื้อ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เป็นต้น)
4. กลยุทธ์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	1. ขอบข่ายของการใช้ระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นสำหรับคู่ค้าผ่านระบบเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์(Electronic Data Interchange: EDI) 2. การใช้ระบบบาร์โค้ด หรือระบบติดตามสินค้า (Automatic Identification and Data Capture: AIDC) 3. การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการดำเนินงาน และการตัดสินใจ (เช่น โปรแกรมในการวางแผนทรัพยากรองค์กร โปรแกรมการวางแผนโซ่อุปทาน เป็นต้น) 4. การใช้หมายเลขมาตรฐานและรหัสในการระบุสินค้า 5. ระบบการตัดสินใจและการสนับสนุนองค์กรคู่ค้าในโซ่อุปทาน
5.กลยุทธ์ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ	1. ความร่วมมือกันด้านโลจิสติกส์ระหว่างธุรกิจที่เป็นพันธมิตรและธุรกิจประเภทเดียวกัน 2. การให้ความสำคัญด้านการร่วมมือด้านโลจิสติกส์ระหว่างองค์กรและหน่วยงานวิจัยและพัฒนา

2.7 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ

2.7.1 ปัจจัยด้านแรงงาน

นับตั้งแต่แนวคิดในเรื่องแบ่งงานกันทำ (Division of Labor) ของ Adam Smith การเพิ่มขึ้นอย่างมากมายในผลิตภาพแรงงานทำให้นักเศรษฐศาสตร์ต่างให้ความสนใจในเรื่องผลิตภาพแรงงานกันมากขึ้นเพราะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการครองชีพ (Standard of Living) ของประชาชนและของประเทศชาติโดยส่วนรวม

2.7.1.1 ผลิตภาพ (Productivity) เป็นเครื่องชี้สำคัญประการหนึ่งในการบอกถึงความสามารถในการทำงานของปัจจัยการผลิตว่าปัจจัยการผลิตนั้นมีประสิทธิภาพ (Efficiency) มากน้อยเพียงใดซึ่งประสิทธิภาพในการผลิตนี้เองที่จะเป็นตัววัดผลการดำเนินงาน (Performance) ของธุรกิจหรือของอุตสาหกรรมกล่าวคือประสิทธิภาพเป็นการวัดความสามารถในการทำงานในเชิงเปรียบเทียบระหว่างผลที่ออกมา (ผลผลิต (Output)) และสิ่งที่ใส่เข้าไป (ต้นทุน (Input)) ภายในระยะเวลาใดเวลาหนึ่งดังนั้นประสิทธิภาพสามารถมองได้ 2 ทางคือ (1) ภายใต้ผลผลิตที่เท่ากันประสิทธิภาพจะวัดจากต้นทุนที่แตกต่างกันและ (2) ภายใต้ต้นทุนที่เท่ากันประสิทธิภาพจะวัดได้จากผลผลิตที่แตกต่างกันนั่นคือถ้าผู้ผลิต

2 ราย ณ ระยะเวลาใดเวลาหนึ่งผลิตสินค้าออกมาได้เท่ากัน (และคุณภาพเหมือนกัน) ผู้ผลิตที่ผลิตด้วยต้นทุนต่ำกว่าจะเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าหรือหากทั้งสองรายผลิตโดยใช้ต้นทุนเท่ากันผู้ผลิตที่ผลิตได้จำนวนมากกว่าก็จะเป็นผู้ผลิตที่มีประสิทธิภาพมากกว่าดังนั้นผลผลิตภาพของปัจจัยการผลิตสามารถดูได้จากปัจจัยการผลิตที่ใส่เข้าไป 1 หน่วยแล้วได้ผลผลิตออกมาก็หน่วยหากตัวเลขยิ่งมากก็แสดงว่ามีผลผลิตภาพสูง (วรัญญา ภัทรสุข. 2536)

ดังนั้นผลผลิตภาพหมายถึงอัตราส่วนระหว่างมูลค่าของผลิตภัณฑ์กับมูลค่า / จำนวนของปัจจัยการผลิตที่สามารถวัดได้ดังนี้

$$\text{ผลิตภาพ} = \frac{\text{มูลค่าของผลผลิตมูลค่า}}{\text{จำนวนของปัจจัยการผลิต}} \dots\dots\dots(2.1)$$

2.7.1.2 ผลิตภาพแรงงาน (Labor Productivity) หมายถึงการเปรียบเทียบผลผลิตกับปัจจัยแรงงานที่ใช้ในการผลิตซึ่งในทางเศรษฐศาสตร์สามารถวัดได้อย่างน้อย 2 วิธีดังนี้ (สุมาลี สันติพลวุฒิ. 2543)

1. การเปรียบเทียบสัดส่วนของผลผลิตทั้งหมดที่ผลิตได้ต่อจำนวนแรงงานที่ใช้ในการผลิตหรือผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย (Average Product of Labor -APL) สามารถแสดงดังสมการต่อไปนี้

$$APL = \frac{TP}{L} \dots\dots\dots(2.2)$$

เมื่อ APL คือผลิตภาพแรงงานเฉลี่ย (Average Product of Labor)

TP คือผลผลิตทั้งหมดที่ผลิตได้ (Total Product)

L คือจำนวนแรงงานทั้งหมดที่ใช้

2. การเปรียบเทียบสัดส่วนของผลผลิตทั้งหมดที่เปลี่ยนแปลงเฉลี่ยต่อการใช้ปัจจัยแรงงานที่เพิ่มขึ้น 1 หน่วยหรือเรียกว่าผลิตภาพแรงงานส่วนเพิ่ม (Marginal Product of Labor-MPL)

$$MPL = \frac{\Delta TP}{\Delta L} \dots\dots\dots(2.3)$$

เมื่อ MPL คือผลิตภาพแรงงานส่วนเพิ่มหรือผลิตภาพหน่วยสุดท้ายของแรงงาน (Marginal Physical Product of Labor)

ΔTP คือผลผลิตทั้งหมดที่เปลี่ยนแปลง

ΔL คือการเปลี่ยนแปลงการใช้ปัจจัยแรงงาน

2.7.1.3 การเพิ่มผลิตภาพแรงงาน

ปัจจัยที่ทำให้ผลิตภาพของแรงงานเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้นมีดังนี้(สุมาลีปิทยานนท์. 2539)

1. การเพิ่มของสินค้าทุนซึ่งใช้ในการผลิตร่วมกับแรงงานจัดได้ว่าเป็นแหล่งที่มาสำคัญและเห็นได้ชัดเจนที่สุดของการเพิ่มขึ้นของประสิทธิภาพแรงงานเช่นถ้าอุปทานแรงงานเพิ่มขึ้น น้อยละ 1

ต่อปีแต่สินค้าทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปีแรงงานแต่ละคนจะสามารถทำงานร่วมกับเครื่องจักรอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆที่เพิ่มขึ้นแต่ละปีดังนั้นผลิตภาพแรงงานย่อมจะเพิ่มสูงขึ้น

2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีการผลิตซึ่งสามารถทำให้มีการปรับปรุงคุณภาพของสินค้ามีการผลิตสินค้าใหม่ๆ ออกมารวมทั้งสามารถผลิตสินค้าเดิมในต้นทุนที่ต่ำลงและมีผลทำให้ผลิตภาพแรงงานเพิ่มสูงขึ้นสำหรับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นได้นั้นเป็นผลสืบเนื่องจากการที่มีการวิจัยและพัฒนาทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์พื้นฐานและทางด้านการประยุกต์

3. การปรับปรุงคุณภาพของสินค้าทุนซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับการวิจัยและพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมากเนื่องจากการวิจัยและพัฒนาไม่เพียงแต่จะทำเฉพาะสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆออกมาแต่ยังช่วยปรับปรุงสินค้าทุนเดิมที่ใช้อยู่ให้มีคุณภาพสูงขึ้นซึ่งจะมีส่วนเพิ่มสมรรถภาพการผลิตของหน่วยธุรกิจและช่วยลดต้นทุนด้วย

4. การปรับปรุงคุณภาพของแรงงานการที่แรงงานมีการศึกษาและระดับทักษะเพิ่มสูงขึ้นทำให้เกิดการปรับปรุงในวิธีการทำงานและการจัดการต่างๆซึ่งจะส่งผลทำให้ผลิตภาพแรงงานสูงขึ้น

5. ปัจจัยอื่น ๆ เช่นการพัฒนาทางด้านการจัดการธุรกิจ และองค์กรธุรกิจการปรับปรุงข้อมูลข่าวสารเศรษฐกิจการพัฒนาและปรับปรุงตลาดสินค้าและตลาดปัจจัยการผลิตระบบแรงงานสัมพันธ์เงื่อนไขทางด้านจิตใจและสังคมเป็นต้นย่อมมีผลต่อการเพิ่มขึ้นของผลิตภาพแรงงานด้วย

2.7.2 ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต

สาธิต พะเนียงทอง (2552) ให้แนวคิดเกี่ยวกับพื้นฐานของการจัดหาเชิงกลยุทธ์จะส่งผลให้ องค์กรจำเป็นต้องมีผู้จัดจำหน่ายที่เป็นคู่ค้าหลักน้อยรายลง อันส่งผลให้เกิดความประหยัดอันเนื่องมาจากขนาดการผลิตและความสัมพันธ์อันดีอย่างยั่งยืนระหว่างผู้จำหน่ายที่คัดสรรแล้วกับ องค์กรผู้จัดหาซึ่งต่างก็ได้ประโยชน์ที่เพิ่มขึ้นด้วยกันทั้งสองฝ่าย เนื่องจากว่าทั้งสองฝ่ายนั้นสามารถใช้ความถนัดเฉพาะตัวของตนในการเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาด และวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์สินค้าของตนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2.7.2.1 แนวทางปฏิบัติอันดีเยี่ยมในยุทธวิธีการจัดหาเชิงกลยุทธ์

องค์กรชั้นนำหลายต่อหลายแห่งได้ประยุกต์ใช้แนวทางปฏิบัติอันดีเยี่ยมเพื่อปรับปรุงกระบวนการจัดหาให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นเพื่อให้ได้รับคุณค่าสูงสุดจากการจัดซื้อจัดหา นอกเหนือไปจากการที่จะได้รับข้อเสนอที่ดีด้านราคาจากผู้จัดจำหน่ายแต่เพียงอย่างเดียว สำหรับแนวทางปฏิบัติอันดีเยี่ยมต้องอาศัยการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดระหว่างองค์กรผู้จัดหาและผู้จัดจำหน่ายเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในเชิงเศรษฐกิจ แนวทางปฏิบัติอันดีเยี่ยมเหล่านี้สามารถแบ่งออกเป็น 3 หมวดหมู่ด้วยกันคือ

1) แนวทางปฏิบัติสำหรับการบริหารจัดการตัวผู้จัดจำหน่าย (Vendor Management)

ยุทธวิธีในการจัดหาได้ถูกออกแบบสำหรับให้องค์กรผู้จัดหาได้ปฏิบัติการร่วมกับผู้จัดจำหน่ายเพื่อลดต้นทุนโดยรวม พัฒนาปรับปรุงศักยภาพในการผลิตของผู้จัดจำหน่าย และบรรลุถึงผลลัพธ์ที่ได้มาซึ่งคุณภาพในตัวผลิตภัณฑ์ที่ดีเยี่ยม แนวทางในการปฏิบัติอันดีเยี่ยมมีดังนี้

1.1) การกำหนดแผนงานให้กับผู้จัดจำหน่าย (Supplier Program)

โรงงานที่มีสายการผลิตเพื่อประกอบชิ้นส่วนต่างๆ เข้าเป็นสินค้าสำเร็จรูป โดยเฉพาะยังโรงงานที่ใช้ ชิ้นส่วน OEM ในภาคอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ ได้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากในการกำหนดแผนงานให้ผู้จัดจำหน่ายต้องสร้างโรงงานผลิตชิ้นส่วน หรือโกดังเก็บชิ้นส่วนอยู่ใกล้หรือติดกับโรงงานที่มีสายการผลิตเพื่อประกอบชิ้นส่วนต่างๆ เข้าเป็นสินค้าสำเร็จรูปขององค์กรผู้จัดหา โดยใช้รถบรรทุกบริการร่วมกันเป็นรอบๆ ไป (รถบรรทุกที่ให้บริการขนย้าย ผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วน ให้กับผู้จัดจำหน่ายหลายๆ รายในคราวเดียวกัน) ในลักษณะรอบของการขนส่ง (Transportation Sweep or Milk Runs) ความสำเร็จสำหรับการกำหนดแผนงานให้กับผู้จัดจำหน่ายนั้นจะขึ้นอยู่กับ การเจรจาสื่อสารระหว่างโรงงานที่ใช้ชิ้นส่วน OEM กับผู้จัดจำหน่ายเป็นสำคัญสำหรับระบบที่ให้ผู้จัดจำหน่ายเป็นผู้ดูแลจัดการเติมผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วน OEM ที่พร่องไป (Supplier – Managed Replenishment) หรือระบบการทดแทนผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วน OEM ตามจำนวนที่ใช้ไปจริง (Pull Replenishment) หรือระบบการแจ้งการจัดส่งล่วงหน้า (Advance Shipping – Notice, ASN) รวมไปถึงระบบการจัดส่งแบบ ทันเวลาพอดี (Just-in – Time Deliveries) บนสายการผลิต (Final Assembly) ในฐานะขององค์กรผู้จัดหาโรงงานผู้ใช้ชิ้นส่วน OEM จะได้ประโยชน์จากการลดลงของปริมาณที่ต้องมีไว้ในคลังสินค้า สำหรับวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนประกอบนั้น ระยะเวลาในการส่งมอบสั้นลง ระบบการเติมวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนประกอบที่พร่องไป (Material Replenishment Programs) ก็จะดูเรียบง่ายขึ้น และมีต้นทุนการผลิตโดยรวมที่ลดลงอย่างเห็นได้ชัด

1.2) การคัดสรรเฉพาะกลุ่มผู้จัดจำหน่ายที่มีคุณภาพ (Supplier Based Rationalization)

กระบวนการนี้เกี่ยวข้องกับการประเมิน คัดเลือกและรวมผู้จัดจำหน่ายเข้าด้วยกัน ตามเกณฑ์ของผลการดำเนินงาน เพื่อว่าองค์กรผู้จัดหาสามารถ จะค้นพบผู้จัดจำหน่ายที่มีแนวโน้มจะ ถูกพัฒนาขึ้นเป็นคู่ค้าในเชิงกลยุทธ์ของตนได้ กฎเกณฑ์ต่างๆ จะถูกนำมาใช้ประเมินผู้จัดจำหน่าย และคัดเลือกผู้จัดจำหน่ายที่สมควรแก่การได้รับความไว้วางใจสำหรับคำสั่งซื้อในปริมาณมากนี้ กฎเกณฑ์เหล่านี้อาจรวมถึงการที่ผลิตภัณฑ์นั้นมี คุณภาพตามข้อกำหนดอย่างสม่ำเสมอ การที่ผู้จัดจำหน่ายได้รับการรับรองมาตรฐานสากล หรือ การที่ผู้จัดจำหน่ายยินดีที่จะใช้ห้องปฏิบัติการที่ได้มาตรฐานสากลในการวิเคราะห์คุณภาพในผลิตภัณฑ์ และสามารถที่จะออกใบรับรองคุณภาพจากการวิเคราะห์ดังกล่าว (Certificate of Analysis – COA) ให้ก่อนที่จะทำการส่งมอบผลิตภัณฑ์นั้น กฎเกณฑ์สำหรับการประเมินความสามารถในการดำเนินงานด้านอื่นๆ อาจรวมถึงความเชื่อถือได้ (Reliability) ความถูกต้องและเที่ยงตรง (Accuracy) และการตอบสนองที่ดี (Responsiveness) ขนาดของหีบห่อที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ หรือรอบของการจัดการส่งผลิตภัณฑ์นั้นมีความถี่ที่เหมาะสมกับตารางการผลิตขององค์กรผู้จัดหาหรือไม่ องค์กรผู้จัดหา ก็คาดหวังที่จะได้รับประโยชน์จากกลุ่มผู้จัดจำหน่ายที่ผ่านการคัดสรรจนเหลือจำนวนไม่กี่รายที่ตนนั้นสามารถเชื่อถือได้มากยิ่งขึ้น มีการตอบสนองต่อความต้องการของตนได้ดีขึ้น มีการส่งมอบที่ตรงเวลายิ่งขึ้น อีกทั้งมีคุณภาพของวัตถุดิบได้รับการพัฒนาปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งจะลดเวลาที่สูงสูญเสียไปกับการที่สายการผลิตต้องหยุดชะงักลงโดยไม่จำเป็นและท้ายที่สุดก็ส่งผลให้สินค้าสำเร็จรูป (Finished Goods) ของตนนั้นมีคุณภาพที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

1.3) ระบบการตรวจสอบและประเมินผล (Compliance Program)

ระบบการตรวจสอบและประเมินผลนั้นเป็นแนวทางหนึ่งที่ใช้วัดผลติดต่อสื่อสารและให้รางวัลหรือลงโทษตามผลการดำเนินงานของกลุ่มผู้จัดจำหน่าย เพื่อพัฒนาปรับปรุงกลุ่มผู้จัดจำหน่ายทั้งหมดให้มีศักยภาพในการผลิตที่ดียิ่งขึ้น การนำระบบการตรวจสอบและประเมินผลมาประยุกต์ใช้จะต้องวัดผลการดำเนินงานของ ผู้จัดจำหน่ายในด้านต่างๆ เช่น การส่งมอบตรงเวลา คุณภาพ ปริมาณและการจัดการจัดส่งล่วงหน้าที่ต้องดูแลและแม่นยำ ข้อมูลที่ได้จากระบบการติดตามผลจะถูกนำมาวิเคราะห์และสรุปอย่างต่อเนื่อง และผลที่ได้นั้นก็就会被นำมาสื่อสารให้เป็นที่ทราบกันอย่างทั่วถึงระหว่างภายในและภายนอกองค์กรที่เกี่ยวข้อง รางวัลและเกียรติคุณต่างๆ อาจถูกกำหนดขึ้นไว้สำหรับเชิดชูเกียรติสำหรับผู้ที่มีผลการดำเนินงานดีเยี่ยมในแต่ละปี (หรืออาจจะเป็นโครงการประกาศเกียรติคุณผู้จัดจำหน่ายดีเด่นในแต่ละเดือน) และอาจนำระบบการลงโทษมาประยุกต์ใช้สำหรับผู้จัดจำหน่ายที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่ามาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ระบบการตรวจสอบและประเมินผลสามารถใช้ประโยชน์แก่องค์กรผู้จัดหาในลักษณะเดียวกันกับแนวทางในการปฏิบัติในการคัดสรรกลุ่มผู้จัดจำหน่ายที่มีคุณภาพ

2.7.2.2 แนวทางปฏิบัติสำหรับแนวทางในการจัดซื้อจัดหา (Buying Approaches)

การควบรวมผู้จัดจำหน่ายจาก 3-2 ไป 1 (3 – 2 – 1 Consolidation) แนวคิดนี้จะมุ่งเน้นไปที่การควบรวมอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้กับการจัดหาในลักษณะที่ผู้จัดจำหน่าย จำนวนมากนั้นมีการกระจายกระจายตัวไปทั่วทั้งตลาดผู้จัดจำหน่าย (Fragmented Buys) กระบวนการจะเริ่มต้นจากการที่องค์กรผู้จัดหาคัดเลือกผู้จัดจำหน่ายขึ้นมาให้เหลือเพียงสามรายจากการเรียกประกวดราคาแบบแข่งขันโดยทั่วไปแบบไม่เฉพาะเจาะจง สำหรับการประกวดราคาแข่งขันในรอบถัดมาองค์กรผู้จัดหาจะคัดเลือกผู้จัดจำหน่ายเพียงสองรายจากจำนวนสามรายที่ได้เลือกมาในการประกวดราคาแข่งขันรอบแรก และในการประกวดราคาแข่งขันรอบสุดท้ายสองบริษัทดังกล่าวจะทำการชั่งชั่งกันสำหรับการได้เป็นคู่ค้าในเชิงกลยุทธ์เพียง รายเดียวขององค์กรผู้จัดหา กระบวนการนี้ เป็นการเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากการประกวดราคาแข่งขันอย่างเต็มที่ในระหว่างการคัดสรรผู้จัดจำหน่ายดังกล่าว ซึ่งส่งผลให้องค์กรผู้จัดหาได้รับประโยชน์อันสูงสุดจากการทำธุรกรรมในสภาวะแวดล้อมที่กลุ่มผู้จัดจำหน่ายมีจำนวนมากและกระจายตัวไปทั่วตลาดผลิตภัณฑ์นั้น

การควบคุมปริมาณในการสั่งซื้อ (Bundling) การควบรวมปริมาณในการสั่งซื้อจะช่วยให้องค์กรผู้จัดหาได้ประโยชน์จากการสั่งซื้อในปริมาณมาก และการประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่งผลิตภัณฑ์ดังกล่าว กลุ่มองค์กรผู้จัดหาที่ใช้บริการจากผู้จัดจำหน่ายในแหล่งเดียวกัน เขตภูมิภาคเดียวกัน หรือ ประเทศผู้ผลิตเดียวกันก็สามารถที่จะรวมตัวกันจัดตั้งเป็นกลุ่มสมาชิกเพื่อการจัดหาร่วมกัน (Consortiums) โดยปกติแล้วปริมาณคำสั่งซื้อของสมาชิกแต่ละรายจะถูกนำมาควบรวมกันให้เป็นทีเดียวเรียบร้อยก่อนที่ตัวแทนกลุ่มสมาชิกเพื่อการจัดหาร่วมกันนั้นจะทำการเจรจาต่อรองกับผู้จัดจำหน่าย ผลประโยชน์ที่ตระหนักเห็นได้อย่างชัดเจนก็คือ การประหยัดในต้นทุนโดยรวมของผลิตภัณฑ์วัตถุดิบ และการประหยัดจากการจัดส่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งภายใต้สภาวะแวดล้อมที่องค์กรผู้จัดหาที่มีจำนวนมาก การดำเนินการแยกกันจัดหาผลิตภัณฑ์ของตนโดยอิสระไม่ยุ่งเกี่ยวกับ

การป้องกันความเสี่ยงในการซื้อขายสินค้าโภคภัณฑ์นั้นจะถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการลดผลกระทบอันเนื่องมาจากความผันผวนทางด้านราคาให้ได้น้อยที่สุด การจำกัดความเสี่ยงนี้จะช่วยลดผลกระทบทางด้านราคาในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ประโยชน์อันสำคัญของแนวปฏิบัติในการป้องกันความเสี่ยง

นี่ก็คือ การลดความผันผวนของราคาของวัตถุดิบที่ต้องการจัดหาโดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าที่มีลักษณะเป็นสินค้าโภคภัณฑ์ซึ่งสุดท้ายแล้วก็จะไปช่วยในการวางแผนในการจัดซื้อจัดจ้างให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.7.2.3 แนวทางปฏิบัติสำหรับการบริหารจัดการในเชิงวัตถุดิบ (Material Management)

หลายโรงงานผู้ใช้ชิ้นส่วน OEM และองค์กรชั้นนำที่มีสายการผลิตประกอบชิ้นส่วนต่างๆ ขึ้นเป็นสินค้าสำเร็จรูปขั้นสุดท้าย (Final Assemblers) ได้ประสบความสำเร็จในการนำกลยุทธ์การบริหารจัดการในเชิงวัตถุดิบ ซึ่งได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษการมีวัตถุดิบหรือ ชิ้นส่วนประกอบที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานบนสายการผลิต (Ready-to-use Input Material) และการคัดสรรประเภทผลิตภัณฑ์ที่สำคัญที่จัดเก็บไว้ในคลังเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของการจัดหาให้ดียิ่งขึ้น

การจัดหาวัตถุดิบที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานบนสายการผลิต (Ready – to – use) ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติที่วัตถุดิบหรือชิ้นส่วนประกอบได้ถูกจัดส่งมายังสายการผลิตที่อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน (Process – ready) และครบถ้วนในคุณภาพ (Quality – ready)

สภาพพร้อมใช้งาน หมายถึง ลักษณะการบรรจุหีบห่อและขนาดของบรรจุภัณฑ์ที่พร้อมที่จะป้อนเข้าสู่สายการผลิตขั้นตอนสุดท้าย (Final Assembly) ได้ในทันที องค์กรผู้จัดหาไม่จำเป็นต้องที่จะต้องชั่งตวงและแบ่งแยกผลิตภัณฑ์ในหีบห่อออกจากกัน หรือต้องผสมและควบรวมผลิตภัณฑ์ในหีบห่อต่างๆ เข้าด้วยกัน ณ จุดที่จะใช้งานในสายการผลิตนั้น ส่วนสภาพที่ครบถ้วนในคุณภาพนั้นหมายถึงวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์นั้นถูกจัดส่งมาจาก ผู้จัดจำหน่ายที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน และพร้อมที่จะออกไปรับรองคุณภาพจากผลการวิเคราะห์นั้น (Certificate of Analysis – COA) ก่อนส่งมอบผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ประโยชน์ที่ได้รับจากการมีวัตถุดิบอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน บนสายการผลิตก็คือ การลดลงในปริมาณที่จำเป็นต้องมีไว้สำหรับวัตถุดิบนั้น การลดขั้นตอนในการทำงานลง รวมไปถึงช่วงระยะเวลาในการผลิตจากวัตถุดิบสู่สินค้าสำเร็จรูป (Lead Time) ที่สั้นลง ซึ่งทั้งหมดนี้จะส่งผลให้ต้นทุนโดยรวมนั้นมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

การคัดเลือกประเภทผลิตภัณฑ์ที่สำคัญจัดเก็บในคลังเท่าที่จำเป็น (Material and / or SKU Rationalization) เป็นแนวทางปฏิบัติที่ลดความซับซ้อนในจำนวนของประเภทผลิตภัณฑ์ และลดจำนวนคลังสินค้าที่จัดเก็บประเภทผลิตภัณฑ์นั้นด้วยประโยชน์ของแนวทางปฏิบัตินี้คือการลดลงของปริมาณวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนประกอบนั้น รวมไปถึงต้นทุนที่เกี่ยวข้องที่สามารถประหยัดลงได้

2.7.3 ปัจจัยด้านโลจิสติกส์

โลจิสติกส์ (Logistics) เป็นศาสตร์สมัยใหม่ พึ่งนำมาใช้แพร่หลายประมาณสองทศวรรษเศษๆ ซึ่งได้มีทั้งสถาบันและนักวิชาการได้ให้คำจำกัดความไว้มากมาย เช่น ตามคำจำกัดความของ Webster Dictionary ได้ให้ความหมายว่า “เป็นศาสตร์สาขาหนึ่ง ด้านการทหาร ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหา การบำรุงรักษากองกำลัง การเคลื่อนย้ายขนถ่าย และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ” ทั้งนี้โลจิสติกส์เป็นศาสตร์สมัยใหม่ทั้งความหมายและทฤษฎีที่ จะมาสนับสนุนยังไม่หยุดนิ่ง มีการพัฒนาแนวคิดและวิธีการต่อยอดขยายที่กว้างขวาง เนื่องจากเป็นศาสตร์ที่ทางภาคการผลิตและภาคธุรกิจ ได้นำไปประยุกต์ใช้ครอบคลุมไปตั้งแต่การผลิต ต้นน้ำที่เป็นจุดเริ่มต้นกระบวนการจัดหา-จัดซื้อ รวมทั้งการเคลื่อนย้าย-การขนส่งสินค้าไปจนถึงผู้บริโภค ตัวอย่างคำจำกัดความมีดังต่อไปนี้

The Council of Logistics Management (CLM)(2006) ได้ให้ความหมายของโลจิสติกส์ไว้ว่า “เป็นกระบวนการในการวางแผน ดำเนินการ และควบคุมประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการไหลลื่นของการจัดเก็บวัตถุดิบ สินค้าคงคลัง สินค้าสำเร็จรูป และสารสนเทศที่เกี่ยวข้องจากจุดเริ่มต้นไปยังจุดที่มีการใช้งาน โดยมีเป้าหมายเพื่อสอดคล้องกับเวลาและความต้องการของผู้บริโภค”

Yamada (2005) ได้นิยามความหมายไว้ว่า การควบคุมการผลิต การจัดซื้อและการกระจายสินค้า ตามความต้องการของตลาด เพื่อกำจัดกิจกรรมที่ไม่จำเป็น การขาดการบริหารจัดการ Logistics จะทำให้เกิดการจับคู่พลาด (Mismatch) นำไปสู่สินค้าคงคลังจำนวนมาก หรือการขาดสินค้าคงคลังในอีกนัยหนึ่ง Logistics ก็คือ การบริหารจัดการเพื่อที่จะเชื่อมโยงตลาด การผลิตและการจัดซื้อ

Vogt et al.(2002) ให้ความหมายว่า “โลจิสติกส์เป็นกระบวนการของการวางแผนการนำไปปฏิบัติและการควบคุมให้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพของกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับการไหลลื่นของสินค้าและบริการ การเก็บรักษาและความสัมพันธ์ของข้อมูลข่าวสารจากแหล่งกำเนิดจนถึงผู้บริโภค โดยให้ เป็นไปตามความต้องการของลูกค้า” โดยกิจกรรมของ Logistics จะเกี่ยวข้องกับการไหลลื่นของสินค้า และข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของลูกค้า ตั้งแต่การออกแบบการจัดซื้อ การจัดการสินค้า การบรรจุภัณฑ์ การจัดการคลังสินค้าการสื่อสาร การขนส่ง การคืนสินค้าและบริการอื่นๆ

2.7.4 ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

รักชนก มณีรัตน์ (2550) และ Millit (1954) ชี้ให้เห็นความสำคัญของการบริการ คือ การสร้างความพึงพอใจในการให้บริการแก่ประชาชนโดยมีหลักและแนวทาง คือ

1) การให้บริการอย่างเสมอภาค (Equitable Service) คือ การบริการที่มีความยุติธรรม ทุกคนเท่าเทียมกันได้รับการปฏิบัติเหมือนกัน ไม่มีการแบ่งแยกกีดกันในการให้บริการ และใช้มาตรฐานในการบริการเดียวกัน ดังนั้น ประชาชนทุกคนจะได้ รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันในแง่มุมของกฎหมายไม่ มีการแบ่งแยกกีดกันในการให้บริการประชาชนจะได้รับการปฏิบัติในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลที่ใช้มาตรฐานการให้บริการเดียวกัน

2) การให้บริการที่ทันเวลา (Timely Service) คือ การให้บริการที่ตรงต่อเวลา ตรงต่อความต้องการ

3) การให้บริการอย่างพอเพียง (Ample Service) คือ การให้บริการตามสถานที่บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ อย่างเพียงพอและเหมาะสม

4) การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) คือ การให้บริการและดูแลอย่างต่อเนื่อง

5) การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progressive Service) คือ การให้บริการที่มีการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพให้มีคุณภาพให้มีความก้าวหน้าไปเรื่อยๆ

2.7.5 ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน

โครงสร้างพื้นฐานหมายถึงสิ่งต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่รองรับระบบหรือโครงสร้างทั้งหมด โครงสร้างพื้นฐานอาจอยู่ในรูปแบบของสิ่งก่อสร้างอาคารและระบบเครือข่ายหรืออยู่ในรูปแบบของระบบองค์กรหรือสถาบัน ในการวางแผนนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โครงสร้างพื้นฐานโดยทั่วไปหมายถึงสาธารณูปโภคเชิงกายภาพ 5 ประเภทหลัก ไปด้วยกัน คือ (<http://www.cuurp.org>)

- 1) การขนส่ง อาทิเช่น ระบบขนส่งมวลชน ถนน ทางด่วน รถไฟ ท่าเรือและท่าอากาศยาน เป็นต้น
- 2) การโทรคมนาคมซึ่งรวมไปถึงการให้บริการด้านสารสนเทศ ทั้งในด้านไปรษณีย์ โทรศัพท์และเครือข่ายอินเทอร์เน็ต
- 3) การพลังงาน เช่น ระบบไฟฟ้าและน้ำมันเชื้อเพลิง
- 4) การประปา การระบายน้ำและบำบัดน้ำเสีย
- 5) การจัดเก็บมูลของเสียและขยะมูลฝอย

นอกจากนี้โครงสร้างพื้นฐานเชิงกายภาพอาจครอบคลุมไปถึงสาธารณูปการและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น สวนสาธารณะ โรงเรียน โรงพยาบาล อาคารประชุมและศูนย์ นิทรรศการ เป็นต้น โครงสร้างพื้นฐานเหล่านี้สร้างขึ้นเพื่อรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคการผลิตในระบบเศรษฐกิจ จุดสหกรรมโดยรวม โดยไม่จำกัดเพียงภาคการผลิตหนึ่งใด โดยเฉพาะ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า โครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพที่เพียบพร้อมและตอบสนองความต้องการด้านกิจกรรมทางธุรกิจเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยรวม

2.7.6 ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร

Rogers (1976) ได้ให้ความหมายของการติดต่อสื่อสารว่าเป็นการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนข้อเท็จจริง ความรู้สึก ความคิด หรือการกระทำต่างๆ โดยมีเจตนาที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล พฤติกรรมในที่นี้หมายถึงการเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจ ทศนคติ และพฤติกรรมที่แสดงออกโดยเปิดเผย

Ballow et al.(1962) ได้กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารในองค์กร หมายถึง การแลกเปลี่ยนคำพูด อักษร สัญลักษณ์ หรือข่าวสาร เพื่อให้สมาชิกในองค์กรหนึ่งใดเข้าใจความหมายและสามารถเข้าใจฝ่ายอื่นใด ซึ่งถ้าพิจารณาในทางการบริหารองค์กร อาจแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ การติดต่อสื่อสารคือการกระจายหรือสื่อความหมายเกี่ยวกับนโยบาย และคำสั่งลงไปยังเบื้องล่าง พร อมกับรับข้อ เสนอแนะ ความเห็นและความรู้สึกต่างๆ กลับมา

ช่องทางการสื่อสาร (Communication Channel) คือ สื่อกลางสำหรับให้นำข่าวสารไปยังผู้รับข่าวสาร หรือเป็นตัวกลางที่ข่าวสารเคลื่อนไหวนั้นจากผู้ส่งข่าวกับผู้รับข่าว ลักษณะของช่องทางการสื่อสารประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ต้องมีตัวนำข่าวสารจากผู้ส่งไปยังผู้รับ ต้องมีวิธีการที่จะบันทึกข่าวสารลงในตัวนำข่าวนั้น และต้องมีสิ่งที่ทำให้ตัวนำข่าวเดินทางไปยังผู้รับที่ต้องการได้

การติดต่อสื่อสารที่ต้องใช้เทคโนโลยี (Technologies Communication) เทคโนโลยีการสื่อสารเป็นเครื่องมือทางเทคนิค ที่มีประโยชน์ เป็นส่วนย่อยกลุ่มหนึ่งของเทคโนโลยีในสังคมมนุษย์ ซึ่งแต่ละชนิดจะมีคุณลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่าง กันตามแนวคิด และวัตถุประสงค์ ในการใช้งาน แต่ ก็มีคุณสมบัติประการหนึ่งที่คล้ายคลึงกันคือ การเอาชนะขีดจำกัดความสามารถตามธรรมชาติ และเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร เช่น การบันทึกและเผยแพร่ข่าวสาร เป็นต้น

โดยสรุปแล้ว ช่องทางการสื่อสารเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างผู้บริหารกับพนักงานในการส่งต่อนโยบายเพื่อนำไปสู่ การปฏิบัติได้ ถ้าขาดช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ พฤติกรรม การสื่อสารระหว่างผู้บริหารและพนักงานย่อมมีอุปสรรคทำให้การสื่อสารด้อยประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องเลือก ช่องทางในการสื่อสารให้เหมาะสม นอกจากผู้บริหารจะต้องคิดถึงเรื่องลักษณะพื้นฐานและความสามารถของพนักงานเพื่อที่จะเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสมแล้ว การเลือกใช้ ช่องทางการ

สื่อสารควรที่จะนำช่องทางการสื่อสารหลายประเภทมาใช้ร่วมกันอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการสื่อสารและผู้บริหารควรพิจารณาเลือกใช้ ช่องทาง การสื่อสารตามลักษณะ และจุดมุ่งหมายของเรื่องที่ต้องการจะสื่อไปยังพนักงานในหอบคอบ

การสื่อสารมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการคือ (สมิต สัมภูกร. 2547)

1. ผู้ส่งสาร (Source) คือผู้ตั้งต้นทำการสื่อสารกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นผู้ส่งสารอาจเป็นบุคคลเดียวหรืออาจจะมีมากกว่าหนึ่งคนก็ได้องค์การหรือหน่วยงานที่เป็นผู้เริ่มกระทำการให้เกิดการสื่อสารก็ถือได้ว่าเป็นผู้ส่งสาร
2. สาร (Message) คือสาระเรื่องราวข่าวสารที่ผู้ส่งสารต้องการส่งออกไปสู่ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นสารอาจเป็นสิ่งที่ตัวตนเช่นตัวหนังสือตัวเลขรูปภาพวัตถุต่างๆหรือสัญลักษณ์ใดๆที่สามารถให้ความหมายเป็นที่เข้าใจได้
3. ช่องทางที่จะส่งสารหรือสื่อ (Channel or Medium) คือเครื่องมือหรือช่องทางที่ผู้ส่งสารจะใช้เพื่อให้สารนั้นไปถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลรับซึ่งจะส่งสารหรือสื่อต่างๆที่จะนำสารไปยังผู้รับสารตามที่คุณผู้ส่งสารมุ่งหมายอาจจะเป็นสื่อธรรมชาติเช่นอากาศเป็นช่องทางที่คลื่นเสียงผ่านไปยังผู้ฟังเสียงหรืออาจจะเป็นสื่อที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น เช่น วิทยุโทรทัศน์ และ โทรศัพท์ เป็นต้น
4. ผู้รับสาร (Receiver) คือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่สามารถรับทราบสารของผู้ส่งสารได้ผู้รับสารเป็นจุดหมายปลายทางของข่าวสารเป็นบุคคลสำคัญในการชี้ขาดว่าการสื่อสารเป็นผลหรือไม่

2.7.7 ปัจจัยด้านรัฐบาล

Walailak Atthirawong (2001) และ International Institute for Sustainable Development (2002) ได้สรุปว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนมี 2 กลุ่มคือ 1) ปัจจัยสภาพแวดล้อมเชิงมหภาคของประเทศ เช่น เสถียรภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจ นโยบายทางด้านเศรษฐกิจและกฎหมายต่างๆ รวมถึงความโปร่งใสในการบริหารจัดการบ้านเมืองของประเทศ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อทิศทางการกำหนดนโยบายและทิศทางการเติบโตของเศรษฐกิจในเชิงมหภาคของประเทศ ปัจจัยต่อไปที่นักลงทุนนำมาตัดสินใจลงทุนคือ 2) ปัจจัยพื้นฐานในการประกอบธุรกิจ เช่น ระบบสาธารณูปโภค คุณภาพและราคาของต้นทุนการผลิตด้านต่าง ๆ เป็นต้น

2.7.8 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

นโยบายทางเศรษฐกิจในภาพรวมของภาครัฐจะมีความสำคัญต่อการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน เป็นที่ยอมรับกันว่าปัจจัยพื้นฐานในการประกอบธุรกิจเป็นสิ่งที่นักลงทุนนำมาประกอบการตัดสินใจอีกปัจจัยหนึ่ง

Nicholas et al. (1998) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Australia as an Investment Location in the Asia Region What Business and Government can learn from Japanese Investor โดยแบ่งการศึกษา 2 ปัจจัยคือ 1) ปัจจัยด้านนโยบาย (Policy Factors) และ 2) ปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับนโยบาย (Non Policy Factors) พบว่าในมุมมองของนักลงทุนญี่ปุ่น ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับนโยบาย (Non Policy Factors) เป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจลงทุนในต่างประเทศเป็นอันดับแรก และความสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับนโยบายได้ดังนี้ ขนาดของตลาดในท้องถิ่น เสถียรภาพของเศรษฐกิจและการเมือง ต้นทุนด้านแรงงาน การตั้งเป็นฐานการส่งออกทรัพยากร / วัตถุดิบ

ในการผลิต และ ความรู้ของคนในประเทศ ตามลำดับ ปัจจัยที่ไม่เกี่ยวข้องกับนโยบายเหล่านี้จัดเป็น ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญในการประกอบธุรกิจ ทั้งนี้ปัจจัยด้านนโยบายของภาครัฐต่างๆ จะถูกนำมาพิจารณาเป็นอันดับต่อมาได้แก่ ความสำคัญของพิกัดภาษีศุลกากรและอุปสรรคการค้าต่างๆ การได้รับยกเว้นภาษี การลดหย่อนภาษี นโยบายการส่งเสริมของท้องถิ่นและภา ภาครัฐ การให้เงินสนับสนุนของภาครัฐ และเขตการค้าเสรี ตามลำดับ

2.7.9 ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก

ความเสี่ยงสามารถให้ความหมายอย่างกว้างๆ ว่า เป็นโอกาสของภัย ความเสียหาย ความสูญเสีย การบาดเจ็บหรือผลลัพธ์ที่ไม่ต้องการ (Harland, Brenchley and Walker. 2003) ความเสี่ยง (Risk) คือ ความไม่แน่นอนของเหตุการณ์ในอนาคต ซึ่งไม่สามารถทราบได้อย่างแน่นอนว่าได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใด (Waters. 2007) เมื่อเกิดความเสี่ยงเกิดขึ้นจะมีเหตุการณ์ที่เกิดจากความเสี่ยงนั้น ซึ่งเหตุการณ์นี้อาจเป็นมีผลประโยชน์ (Benefit) หรือเป็นภัย (Harm) ก็ได้ แต่โดยส่วนใหญ่แล้วผู้บริหารมักจะกังวลและหาแนวทางที่จะวางแผนจัดการกับผลกระทบที่เป็นภัยซึ่งจะส่งผลเสียหายแก่องค์กร

ความเสี่ยงในโซ่อุปทานและการขับเคลื่อนสามารถจำแนกประเภทของความเสี่ยงได้ ดังนี้ 1)ด้านหยุดชะงักเนื่องจากภัยธรรมชาติการคัดค้านไม่เห็นด้วยของแรงงาน การล้มละลายของผู้ผลิต การพึ่งพาผู้ผลิตรายเดียว 2) ด้านความล่าช้า เนื่องจากความไม่ยืดหยุ่นของผู้ผลิต คุณภาพและปริมาณ ผลผลิตระดับต่ำ 3) ด้านระบบ เนื่องจากการหยุดการทำงานของโครงสร้างข้อมูลพื้นฐาน การทำธุรกรรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ 4) ด้านการพยากรณ์ ความแม่นยำของการพยากรณ์เนื่องจากระยะเวลาการขนส่งยาวนาน ฤดูกาล ความหลากหลายของสินค้า และเกิด “Bullwhip Effect” เนื่องจากโปรโมชั่น สวัสดิการ ปริมาณความต้องการที่เกินจริงในช่วงเวลาที่สินค้าขาดแคลน 5) ด้านสินค้าคงคลัง เช่น อัตราการเสื่อมคุณภาพของสินค้า ต้นทุนการเก็บรักษา เป็นต้น และ 6) ด้านกำลังการผลิต เช่น ต้นทุนของกำลังการผลิต ความยืดหยุ่นของกำลังการผลิต เป็นต้น

วิธีการลดผลกระทบความเสี่ยงในโซ่อุปทาน คือ 1) การเพิ่มกำลังการผลิต โดยมีการสร้างศูนย์กลางกำลังการผลิตสำหรับความต้องการที่ไม่สามารถคาดเดาได้ ถึงแม้ว่าการกระจายการผลิตจะทำให้ต้นทุนลดลงก็ตาม 2) การจัดหาผู้ผลิตสำรอง โดยมีการสำรองการผลิตไว้สำหรับสินค้าที่มีปริมาณความต้องการสูง 3) การเพิ่มสินค้าคงคลัง และ 4) การเพิ่มขีดความสามารถ

การที่จะแก้ปัญหาหรือลดผลกระทบที่เกิดขึ้นเหล่านี้ จำเป็นต้องนำกลยุทธ์การจัดการความเสี่ยงในโซ่อุปทาน (Supply Chain Risk Management) เข้ามาบริหารจัดการ (Frostdick. 1997; 2008b) ซึ่ง Christopher and Peck (2004) และ Christopher (2005) ได้จำแนกความเสี่ยงในโซ่อุปทานออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านกระบวนการผลิต (Process Risk)
- 2) ด้านการควบคุม (Control Risk)
- 3) ด้านความต้องการผลิตภัณฑ์ (Demand Risk)
- 4) ด้านการจัดหา (Supply Risk)
- 5) ด้านสิ่งแวดล้อมภายนอก (Environmental Risk)

โดยความเสี่ยง 2 ด้านแรกถือว่าเป็นปัจจัยความเสี่ยงภายในองค์กร ส่วนความเสี่ยงด้านความต้องการผลิตภัณฑ์และการจัดหาวัตถุดิบจะเป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับโซ่อุปทาน และเป็นปัจจัยที่เชื่อมโยงกับหน่วยงานต่างๆ ภายนอกองค์กร ส่วนปัจจัยที่ 5 เป็นปัจจัยภายนอกในโซ่อุปทาน สอดคล้อง

กับการแบ่งกลุ่มความเสี่ยงของ Mason-Jones and Towill (1998) ซึ่งพิจารณาในแง่ของแหล่งกำเนิดของปัจจัยความเสี่ยง โดยสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มคือ

1) ความเสี่ยงภายใน (Internal Risks) เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานภายในองค์กร ซึ่งเกิดได้ใน 2 ลักษณะคือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงาน เช่น ความผิดพลาดในการปฏิบัติงานของพนักงาน ความเสียหายจากระบบสารสนเทศ เป็นต้น และความเสี่ยงที่เกิดจากการตัดสินใจของฝ่ายบริหาร เช่น การตัดสินใจเรื่องระดับสินค้าคงคลังสำรอง และการตัดสินใจปัญหาทางการเงิน เป็นต้น

2) ความเสี่ยงในโซ่อุปทาน (Supply Chain Risks) เป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กรแต่อยู่ภายในโซ่อุปทาน ความเสี่ยงนี้เกิดขึ้นจากอันตรกิริยาระหว่างองค์กรภายในโซ่อุปทาน ซึ่งอาจเป็นความเสี่ยงที่เกิดจากผู้ผลิตหรือผู้จัดหาวัตถุดิบ (Risks from Suppliers) เช่น ช่วงเวลานำส่งวัตถุดิบ ปริมาณที่มีอยู่ของวัตถุดิบ เป็นต้น ความเสี่ยงที่เกิดจากลูกค้า (Risks from Customers) เช่น ความต้องการที่ผันผวน การชำระเงิน ปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการสั่งซื้อ เป็นต้น

3) ความเสี่ยงภายนอก (External Risks) เป็นความเสี่ยงที่มีอันตรกิริยา (Interaction) กับสิ่งแวดล้อมรอบๆ โซ่อุปทาน ซึ่งสิ่งแวดล้อมในที่นี้อาจเป็นสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ วิกฤตการณ์ทางการเมืองของประเทศ เป็นต้น

2.7.10 ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง

การเลือกทำเลที่ตั้งสถานประกอบธุรกิจ หมายถึง การจัดหาหรือสรรหาสถานที่สำหรับประกอบธุรกิจให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยคำนึงถึง กำไร ค่าใช้จ่าย พนักงาน ความสัมพันธ์กับลูกค้า ความสะดวก ตลอดจนสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่ดีตลอดระยะเวลาที่ประกอบธุรกิจนั้น

การเลือกทำเลที่ตั้งสถานประกอบธุรกิจ มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์การธุรกิจ กล่าวคือ หากเลือกทำเลที่ไม่เหมาะสมจะทำให้องค์การธุรกิจประสบปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น ค่าขนส่งสูง เนื่องจากสถานประกอบธุรกิจอยู่ไกลจาก แหล่งวัตถุดิบ และตลาด นอกจากนี้ อาจขาดแคลนแรงงานที่มีคุณภาพ ขาดแคลนวัตถุดิบ รวมไปถึงปัจจัยอื่นๆ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการผลิต และการปฏิบัติงานขององค์การธุรกิจ โดยทั่วไปลักษณะของทำเลจะไม่มีลักษณะใดที่ดีกว่ากันอย่างชัดเจน แต่จะเกิดจากการพิจารณาลักษณะดีของแต่ละทำเลนำมาประกอบกันเพื่อการตัดสินใจเลือกที่ใช้ตั้งสถานประกอบธุรกิจที่อาจก่อให้เกิดปัญหาในอนาคตให้น้อยที่สุด

การเลือกทำเลที่ตั้งสถานประกอบธุรกิจต่าง ๆ โดยทั่วไปมักจะพยายามหาแหล่งหรือทำเลที่ทำให้ต้นทุนรวมของการผลิตสินค้าและบริการที่ต่ำที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้แต่ลักษณะของการประกอบธุรกิจ และสถานที่ประกอบกิจการย่อมแตกต่างกันในเรื่องของชนิดสินค้า ค่าใช้จ่ายและการลงทุน ดังนั้นการพิจารณาเลือกทำเลจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ หลายประการเพราะการเลือกทำเลที่ตั้ง มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์การธุรกิจต่าง ๆ เช่น การวางแผนระบบการผลิต การ วางผังโรงงาน การลงทุน และรายได้ เป็นต้น(<http://life.cpru.ac.th>)

2.7.10.1 ปัจจัยสภาพแวดล้อมเชิงมหภาคของประเทศ

ปัจจัยสภาพแวดล้อมเชิงมหภาคของประเทศเป็นปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบในภาพรวมต่อการตัดสินใจลงทุนของนักธุรกิจ เนื่องจากเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความมั่นคงทางการเมือง มีผลต่อการกำหนดนโยบายและทิศทางการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ การเมืองที่มีเสถียรภาพของประเทศจะส่งผลให้นโยบายทางเศรษฐกิจมีความต่อเนื่อง จากงานวิจัยของ United

States General Accounting Office: GAO (2004) ซึ่งได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนด้านการคมนาคมขนส่งทางน้ำและทางบกเพื่อศึกษาถึง 1) ข้อกำหนดของรัฐ ที่มีผลต่อการวางแผนและตัดสินใจลงทุน 2) การวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนช่วยในการตัดสินใจลงทุนอย่างไร และ 3) ปัจจัยอื่นที่ผู้ตัดสินใจต้องคำนึงถึงในการประเมินและตัดสินใจลงทุน แบ่งกลุ่มปัจจัยที่ศึกษาออกเป็น 5 ประเด็น คือ 1) ความต้องการของภาครัฐและโครงสร้างทางการเงิน 2) การวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการลงทุนและเครื่องมือการวิเคราะห์อื่นๆ 3) แหล่งเงินทุนจากภาครัฐและหน่วยงานท้องถิ่น 4) ข้อกำหนดทางกฎหมาย และ 5) ข้อจำกัดด้านสาธารณูปโภค ผลการศึกษาพบว่าข้อกำหนดทางกฎหมายและแหล่งเงินทุนมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนทางด้านการคมนาคมขนส่งทั้งในโครงการระยะสั้นและโครงการระยะยาวในเขตเมืองและภูมิภาคเป็นอันดับแรก โครงการระยะยาวมีความได้เปรียบด้านการจัดหาแหล่งเงินทุน นักลงทุนมักตัดสินใจลงทุนในโครงการระยะยาวโดยคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ อาทิ ข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมและกฎหมายท้องถิ่น และการดูแลรักษาระบบต่างๆ เป็นต้น

2.7.10.2 ปัจจัยพื้นฐานในการประกอบธุรกิจ

ความสำคัญของปัจจัยพื้นฐานในการประกอบธุรกิจสามารถสะท้อนได้จากการเลือกทำเลที่ตั้งของนักลงทุนหรือผู้ประกอบการซึ่งมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

Rohit et al. (2001) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Relative Important of Plant Location Factors : A Cross Nation Comparison between Singapore and Malaysia เจาะลึกลงไปปัจจัยพื้นฐานในการประกอบธุรกิจด้านการเลือกที่ตั้งโรงงาน โดยทำการศึกษเปรียบเทียบประเทศสิงคโปร์กับประเทศมาเลเซีย ผลการศึกษาพบว่าสามารถแบ่งปัจจัยออกเป็น 2 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยระหว่างที่ตั้งโรงงานกับสภาพความเป็นจริงของที่ตั้ง ซึ่งมี 3 กลุ่มย่อย คือ โครงสร้างพื้นฐาน ผู้ส่งวัตถุดิบ และตลาดกับกลุ่มลูกค้า ซึ่งปัจจัยในส่วนนี้จะมีส่วนช่วยเชื่อมโยงกลยุทธ์ให้ก้าวสู่เป้าหมายการแข่งขันของการผลิตได้ และ 2) ปัจจัยผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ อุตสาหกรรม ขนาดโรงงาน และสำนักงานใหญ่ของบริษัทแม่ ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจตั้งโรงงาน

Kinoshita และ Compos (2002) ได้ศึกษาถึงการเลือกทำเลที่ตั้งของการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในช่วงการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจระหว่างปี 1990-1998 โดยแบ่งการศึกษาปัจจัยที่สามารถอธิบายถึงการกระจายตัวทางภูมิศาสตร์ของการลงทุนโดยตรงของต่างชาติ (Foreign Direct Investment: FDI) ระหว่างสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ 25 รูปแบบ โดยใช้ข้อมูลในช่วงระหว่างปี พ.ศ.1990 และ 1998 ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งที่ศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ 1) การลงทุนในประเทศที่มีความได้เปรียบ (Country-specific Advantages) เช่น มีค่าแรงงานถูก ขนาดตลาดใหญ่ แรงงานมีทักษะ มีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่พอเพียง และตั้งอยู่ใกล้กับประเทศแถบยุโรป 2) กลุ่มของปัจจัยทางด้านนโยบายเศรษฐกิจมหภาคและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ และ 3) ปัจจัยด้านอิทธิพลของการรวมกลุ่มลงทุนของต่างชาติ โดยอธิบายการลงทุนโดยตรงของต่างชาติในจำนวนหุ้นต่อคนของแต่ละประเทศจากข้อมูลของ World Development Indicator (WDI) จากการศึกษาพบว่าในช่วงของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจปัจจัยด้านอิทธิพลของการรวมกลุ่มลงทุนเช่นเดียวกับการลงทุนในภูมิภาคโดยจะลงทุนในประเทศที่สามารถหาตลาดขายสินค้าได้ (Market-seeking) มากกว่าประเทศที่มีทรัพยากร (Resource or Asset-seeking) และหากประเทศมีระบบราชการที่มีระดับความน่าเชื่อถือจะช่วยเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมในการลงทุนแก่นักลงทุนต่างชาติ ทั้งนี้สภาพเศรษฐกิจและการเมืองที่มีเสถียรภาพเป็นเงื่อนไขสำคัญในการตัดสินใจลงทุนของต่างชาติเช่นกัน

2.7.11 ปัจจัยด้านการแข่งขัน

การวิเคราะห์ปัจจัยหรือสภาพการแข่งขันในแต่ละอุตสาหกรรมจะทำให้ทราบถึงที่มาของ ความรุนแรงในการแข่งขันและอิทธิพลอันเกิดจากสภาวะการแข่งขันเหล่านี้ การวิเคราะห์นี้มีความ จำเป็น สำหรับการจัดทำกลยุทธ์ขององค์กร เนื่องจากผู้บริหารไม่สามารถที่จะจัดทำ กลยุทธ์ที่ประสบความสำเร็จ โดยไม่มีความเข้าใจถึง ลักษณะที่สำคัญของการแข่งขันได้เลยในการวิเคราะห์สภาวะการแข่งขันใน อุตสาหกรรมนั้น Michael E. Porter ได้เสนอแนวคิดว่ามีปัจจัยสำคัญห้าประการที่ส่งผลต่อสภาวะในการ แข่งขันของแต่ละอุตสาหกรรม หรือที่เรียกกันว่า Five-Forces Model ซึ่งได้กลายเป็นแนวคิดที่มี ประโยชน์อย่างมากในการวิเคราะห์สภาวะการแข่งขันในอุตสาหกรรม รวมทั้งความรุนแรงของปัจจัยแต่ละ ประการตาม แนวคิดนี้ อุตสาหกรรมคือกลุ่มขององค์กรธุรกิจที่ทำ การผลิตสินค้าหรือบริการที่มีลักษณะ เหมือนหรือคล้ายกัน หรือสินค้าและบริการที่สามารถทดแทนกันได้โดยลักษณะการทดแทนความต้องการ ของลูกค้า เช่น เหล็กและพลาสติกที่ใช้ในการประกอบรถยนต์สามารถทดแทนซึ่งกันและกันได้ ถึงแม้ว่าจะ ใช้เทคโนโลยีในการผลิตที่แตกต่างกัน แต่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้เหมือนกัน การ วิเคราะห์สภาวะอุตสาหกรรมจะ ช่วยในการบ่งชี้ถึงโอกาสและข้อจำกัดที่องค์กรธุรกิจจะ ต้องเผชิญ (<http://eprints.utcc.ac.th/132/37/132fulltext.pdf>)

Michael E. Porter เสนอว่าสภาวะการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจขึ้นอยู่กับสภาวะการแข่งขัน ในอุตสาหกรรมที่องค์กรธุรกิจนั้นอยู่ และสภาวะการแข่งขันในอุตสาหกรรมใดอุตสาหกรรมหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 5 ประการ ความเข้มแข็งของปัจจัยทั้ง 5 ประการนี้บ่งบอกถึง โอกาสในการได้กำไรของ ธุรกิจ ในอุตสาหกรรมนั้นๆ ยิ่งปัจจัยเหล่านี้มีความเข้มแข็งมากเท่าใด ย่อมส่งผลเสียต่อการขึ้นราคาซึ่ง นำไปสู่การได้กำไรของธุรกิจ ในอุตสาหกรรมนั้นๆ ซึ่งถือเป็น ข้อจำกัดของธุรกิจ ในขณะที่เดียวกันถ้าปัจจัย นั้นๆ มีความอ่อนแอ ย่อมเป็นโอกาสอันดีต่อธุรกิจ ใน อุตสาหกรรมนั้นๆ เนื่องจากธุรกิจสามารถได้กำไร ได้มากขึ้น แต่เนื่องจากสภาวะอุตสาหกรรมมีการพัฒนาอยู่เสมอ ดังนั้น ความเข้มแข็งหรือผลของปัจจัยทั้ง 5 ประการนี้สามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้เสมอประกอบด้วย

2.7.11.1 ข้อจำกัดในการเข้าสู่อุตสาหกรรมของคู่แข่งใหม่

คู่แข่งใหม่ ได้แก่ องค์กรธุรกิจอื่นที่ในขณะนั้นอยู่นอกอุตสาหกรรมแต่มีความสามารถและ แนวโน้มที่จะเข้ามาในอุตสาหกรรม โดยปกติแล้วองค์กรธุรกิจเดิมที่อยู่ภายในอุตสาหกรรมจะพยายาม ป้องกันไม่ให้องค์กรใหม่ๆ เข้ามาในอุตสาหกรรม เนื่องจากองค์กรใหม่ๆ ที่จะเข้ามาในอุตสาหกรรมจะ ส่งผลกระทบต่อสภาวะในการ แข่งขันในอุตสาหกรรมอันเป็นข้อจำกัดที่สำคัญต่อการดำเนินงานและการ แข่งขันขององค์กรธุรกิจเดิมในอุตสาหกรรมเนื่องจากองค์กรใหม่ที่เข้ามาย่อมต้องการส่วนแบ่งตลาด ซึ่ง เป็นผลเสียต่อองค์กรเดิมที่มีอยู่แล้วยกเว้นในกรณีที่ตลาดมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว การเข้ามาของธุรกิจ ใหม่ๆ ก่อให้เกิดการแข่งขันที่รุนแรงยิ่งขึ้น อาจมีการลดราคาสินค้าและบริการลง โดยในการ ตัดสินใจเข้าสู่ อุตสาหกรรมขององค์กรธุรกิจใหม่จะขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญสองประการได้แก่ต้นทุนในการเข้าสู่ อุตสาหกรรมและการได้ตอบจากองค์กรธุรกิจเดิม

2.7.11.2 ความรุนแรงของสภาวะการแข่งขันระหว่าง องค์กรธุรกิจที่อยู่ใน อุตสาหกรรม เดียวกัน

สภาวะการแข่งขันของระหว่างธุรกิจต่างๆ จะทวีความรุนแรงขึ้นเมื่อองค์กรธุรกิจ หนึ่งมองเห็น ช่องทางในการได้กำไรมากขึ้น หรือถูกคุกคามการกระทำ ขององค์กรธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน เช่น

การลดราคา การต่อสู้ทางด้านการตลาด การแนะนำสินค้าใหม่เข้าสู่ตลาด หรือ การเพิ่มการให้บริการหลังการขายแก่ลูกค้า ถ้าสภาวะการแข่งขันในอุตสาหกรรมไม่รุนแรง โอกาสที่องค์กรธุรกิจต่างๆ จะขึ้นราคาสินค้าและบริการ เพื่อให้ได้มาซึ่งกำไรที่มากขึ้นก็จะมีมาก

2.7.11.3 การมีสินค้าหรือบริการที่สามารถทดแทนกันได้

ธุรกิจอุตสาหกรรมหนึ่งอาจจะมีการแข่งขันกับธุรกิจอุตสาหกรรมอื่นที่ผลิตสินค้าที่มีลักษณะที่ทดแทนกันได้ ซึ่งอาจเป็นสินค้าคนละชนิดกัน แต่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้เหมือนกัน การมีสินค้าทดแทนในอุตสาหกรรมอื่นย่อมก่อให้เกิด ข้อจำกัดในการตั้งราคาสินค้าไม่ให้สูงเกินไปเนื่องจากลูกค้าอาจจะหันไปใช้สินค้าที่ทดแทนกันได้ และถ้าค่าใช้จ่ายในการเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ (Switching Cost) ต่ำปัจจัยในด้านการใช้สินค้าทดแทนก็จะมีผลต่ออุตสาหกรรมมากขึ้น เช่น อาจเป็นสินค้าทดแทนของกาแฟ ถ้ากาแฟมีราคาสูงขึ้น ลูกค้าอาจจะเปลี่ยนหันมาดื่มชาแทน ธุรกิจที่สามารถผลิตสินค้าที่ไม่มีสินค้าทดแทนได้ ย่อมมีผลตอบแทนที่สูงเนื่องจากสามารถตั้งราคาของสินค้าได้สูงโดยที่ไม่ต้องกลัวสินค้าทดแทน ถ้าอุตสาหกรรมใดมีสินค้า ทดแทนได้ง่าย ย่อมไม่สามารถหำกำไรได้มากเนื่องจากลูกค้าจะหันไปใช้สินค้าทดแทนแทน

2.7.11.4 อำนาจต่อรองของผู้ซื้อ

ผู้ซื้อจะมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรม ถ้าผู้ซื้อที่มีอำนาจต่อรองหรือมีอิทธิพลต่อการกำหนดราคาของสินค้าและบริการให้ต่ำ หรือมีอิทธิพลในการต่อรองให้องค์กรธุรกิจเพิ่มคุณภาพของสินค้าและบริการให้มากขึ้นซึ่งส่งผลต่อองค์กรธุรกิจในแง่ต้นทุนการค้า เนิ่งงานที่สูงขึ้น ในขณะที่ผู้ซื้อ ที่ไม่มีความเข้มแข็งหรือไม่มีความอำนาจต่อรองย่อมเปิดโอกาสให้องค์กรธุรกิจในอุตสาหกรรมสามารถขึ้นราคาสินค้า ได้โดยง่าย การที่ผู้ซื้อจะมีอำนาจมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอำนาจต่อรองที่ผู้ซื้อที่มีต่อองค์กรธุรกิจในอุตสาหกรรม

2.7.11.5 อำนาจต่อรองของผู้ขายวัตถุดิบ

ผู้ขายวัตถุดิบจะมีอิทธิ พลต่ออุตสาหกรรมเนื่องจากสามารถกำหนดให้สินค้ามีราคาสูงหรือต่ำ ได้ หรือเพิ่มหรือลดคุณภาพของสินค้าได้ ซึ่งส่งผลต่อต้นทุนและกำไรขององค์กรธุรกิจ ในกรณีที่ผู้ ขายมีความอ่อนแอหรือมีอำนาจในการต่อรองต่ำ ย่อมถูกผู้ซื้อกดราคา และเรียกร้องสินค้าที่มีคุณภาพที่สูงขึ้นได้ (พัศตร์พจน์ เวทมนสินธุ์ และพสุ เดชะรินทร์.2542)

2.8งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิตติพัฒน์ นิตยกุลพันธุ์ และนงนิตย์ จันทร์จรัส (ม.ป.ป.) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวัดประสิทธิภาพของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่ม ธุรกิจสิ่งทอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของ ไทยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพทางเทคนิคและประสิทธิภาพด้านขนาดและการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพของอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มธุรกิจสิ่งทอ 3 อุตสาหกรรม จำนวน 47 โรงงาน ระหว่างปี พ.ศ. 2552 ถึง 2554 โดยวิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพทางเทคนิคและด้านขนาดด้วยวิธี Data Envelopment Analysis (DEA) และประยุกต์ใช้โปรแกรม Malmquist DEA ในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงผลิตภาพ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มธุรกิจสิ่งทอขนาดกลางและขนาดย่อม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังขาดประสิทธิภาพทางเทคนิคในภาพรวม มีเพียง 7 โรงงานในปี พ.ศ. 2552 มี 10 โรงงานในปี พ .ศ.2553 และมี 15 โรงงานในปี พ .ศ. 2554 ที่มีประสิทธิภาพทั้งทางเทคนิคและ

ประสิทธิภาพต่อขนาด แต่ก็ยังขาดการปรับปรุงหรือการนำ เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในการผลิต จึงทำให้การเปลี่ยนแปลงผลิตภาพอยู่ในระดับที่ไม่เหมาะสม

เกรียงไกร เตชกานนท์ และ ภัททา เกิดเรือง (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการเปิดเสรีและการปรับตัวในห่วงโซ่อุปทานในภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย โดยใช้ข้อมูลการส่งออกเพื่อคำนวณดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage Index: RCA) ของไทยเทียบกับประเทศส่งออกอื่น เพื่อดูแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้งพิจารณาการเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาดในตลาดโลก โดยประยุกต์ใช้แนวคิดเรื่องโซ่คุณค่าระดับโลก (Global Value Chain) ในการวิเคราะห์ ผลของการเปิดเสรี การค้าและการเปลี่ยนแปลงในโซ่ อุปทาน ซึ่งอาศัยข้อมูลจากการวิจัยภาคสนามกับผู้ผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศไทย 12 บริษัท พบว่าผู้ผลิตขนาดกลางและเล็กยังไม่สามารถปรับตัวได้ดี ในขณะที่ผู้ผลิตเสื้อผ้าขนาดใหญ่ได้ลงทุนในเทคโนโลยีใหม่ๆ พัฒนาความสามารถในการผลิตและการออกแบบ และพยายามสร้างพันธมิตรทางธุรกิจกับอุตสาหกรรมต้นน้ำ (สิ่งทอ) เพื่อเสนอบริการแบบครบวงจรแก่ลูกค้ามากขึ้น สามารถปรับตัวได้ อย่างไรก็ตามการปรับตัวในโซ่อุปทานการผลิตเครื่องแต่งกายในประเทศไทยยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น ภาครัฐและภาคธุรกิจจำเป็นต้องร่วมมือเพื่อพัฒนาความเชื่อมโยงให้เข้มแข็งต่อไป

ชูชีพ เอื้อการณ์และคณะ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลก โดยใช้เครื่องมือคือการวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและการตีความพบว่า 1) นโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยประกอบด้วยทิศทางและเป้าหมายของนโยบายยุทธศาสตร์แผนแม่บททั้งส่วนที่เป็นของรัฐบาลกระทรวงอุตสาหกรรมหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ภายนอกสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมและหน่วยงานเอกชนมีทิศทางและเป้าหมายสำคัญคือเป้าหมายทางด้านการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและเป้าหมายทางสังคมและสิ่งแวดล้อมส่วนระดับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกอยู่ในระดับปานกลาง 2) องค์ประกอบส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกประกอบด้วย 6 องค์ประกอบคือ (1) ประสิทธิภาพการผลิต (2) คุณภาพสินค้า (3) สารสนเทศการตลาด (4) แรงงาน (5) นโยบายระหว่างประเทศและกฎหมายและ (6) ความสามารถในการแข่งขัน และ 3) แนวทางการกำหนดนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกคือการกำหนดนโยบายในแต่ละด้านตามองค์ประกอบส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขันระดับโลกทั้ง 6 องค์ประกอบดังนี้คือ (1) ด้านประสิทธิภาพการผลิตคือ การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอตลอดห่วงโซ่มูลค่า การเสริมสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการส่งเสริมและพัฒนาการใช้วัตถุดิบในประเทศและการส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (2) ด้านคุณภาพสินค้าคือ การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มการสร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์และการสร้างตราสินค้าสัญชาติไทย (3) ด้านสารสนเทศการตลาดคือ การพัฒนาการตลาดเชิงรุกและการพัฒนาการบริหารจัดการข้อมูลการมอบหมายหรือจัดให้มีหน่วยงานที่เป็นศูนย์กลางรับผิดชอบเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอ (4) ด้านแรงงานคือ การยกระดับทุนมนุษย์เชิงบูรณาการการพัฒนาทักษะแรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ และการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว (5) ด้านนโยบายระหว่างประเทศและกฎหมายคือ การพัฒนานโยบายระหว่างประเทศและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอให้สอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและ (6) ด้านความสามารถในการแข่งขันคือ การยกระดับ

ปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญเพื่อสนับสนุนการสร้างสรรค์และการแข่งขันในเวทีสากลการเตรียมความพร้อมสู่การเปิดเสรีและการสร้างโอกาสจากความร่วมมือในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ดวงพรรณ กริชชาญชัยและคณะ (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินศักยภาพเชิงบูรณาการการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินนโยบายของภาครัฐ นำเสนอแนวทางในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มเพื่อให้สามารถแข่งขันได้กับประเทศคู่แข่ง เช่น ประเทศจีน และเวียดนาม เป็นต้น โดยได้ทำการศึกษาว่าทำเลที่ตั้ง ณ ที่แห่งใดจะมีความเหมาะสมและก่อให้เกิดค่าใช้จ่ายทั้งหมดโดยรวมที่ต่ำที่สุดในระยะยาว ซึ่งเป็นแนวทางที่มุ่งเน้นในการลดต้นทุนการผลิตด้วยการใช้ปัจจัยการผลิตราคาถูกในพื้นที่ระดับภายในประเทศ

ธิดารัตน์ โชคสุชาติ (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่องศักยภาพของประเทศสมาชิกอาเซียนกับการปรับตัวของผู้ประกอบการไทย พบว่าการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียนจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวในด้านการค้าและการลงทุนอันเนื่องมาจากการลดอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดทั้งด้านมาตรการภาษีและมาตรการที่มีใช้ภาษีรวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน ดังนั้นจึงนับเป็นโอกาสสำคัญสำหรับผู้ประกอบการไทยที่จะต้องเร่งปรับตัวและใช้โอกาสจากการลดอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนต่างๆ ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่โดยเฉพาะในสาขาที่ประเทศไทยมีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง ได้แก่ สาขาผลิตภัณฑ์อาหารผลิตภัณฑ์ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงสาขาบริการเช่นสาขาการท่องเที่ยว การบริการสาขา สุขภาพและสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้นซึ่งสาขาต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นสาขาที่อาเซียนจะเร่งรัดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจให้เห็นผลเป็นรูปธรรมภายในปีพ.ศ.2558

วลัยลักษณ์ อัครธีรวงศ์ และคณะ (2556ก) ได้ทำการศึกษาปัจจัยของการปรับปรุงแบบโซ่อุปทานเครื่องนุ่งห่มเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงและประเมินความพร้อมของโซ่อุปทานอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม 2) ปรับปรุงรูปแบบโซ่อุปทานและโซ่คุณค่าของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มที่เหมาะสมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 3) นำเสนอแผนกลยุทธ์ในการปรับตัวของภาครัฐและเอกชนในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มต่อการพัฒนาของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ 4) เสนอแนะต้นแบบที่เหมาะสมให้แก่ผู้ประกอบการในการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนโดยงานวิจัยนี้ได้ทำการคัดเลือกประเทศที่มีศักยภาพและมีความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในภูมิภาคอาเซียนรวมทั้งสิ้น 6 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศเวียดนาม ประเทศกัมพูชา ประเทศเมียนมาร์และ สปป.ลาวเพื่อเป็นตัวแทนในการศึกษาครั้งนี้ จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเทศต่างๆ ดังกล่าวโดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั้ง 6 ประเทศเยี่ยมชมโรงงานและขั้นตอนการผลิต การประชุมกลุ่ม (Focus Group) เพื่อระดมความคิดเห็นการเข้าร่วมสัมมนาในหัวข้อที่เกี่ยวข้องที่จัดโดยหน่วยงานต่างๆ การเข้าร่วมงานแสดงสินค้าเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มรวมทั้งการจัดสัมมนา (Workshop) กับ ผู้ประกอบการในต่างประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลในภาคอุตสาหกรรมและข้อคิดเห็นรวมทั้งเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมกับผู้เข้าร่วมสัมมนา โดยงานวิจัยได้มุ่งเน้นศึกษาภาพรวมของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มและลักษณะของการดำเนินธุรกิจของแต่ละประเทศ ปัจจัยที่ผู้ประกอบการแต่ละประเทศพิจารณาว่า ปัจจัยใดที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจลงทุนในอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม ประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของผู้ประกอบการแต่ละประเทศโครงสร้างต้นทุนของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของแต่ละประเทศ รวมทั้ง

ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่ผู้ประกอบการประสบอยู่ในปัจจุบันและแนวทางที่ควรเป็นในการปรับปรุง /ปรับรูปแบบโซ่อุปทานเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไปผลจากการวิจัยได้นำเสนอสถานการณ์แนวโน้มที่ควรเป็น (Scenario) ในการปรับรูปแบบโซ่อุปทานไว้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) แนวโน้มให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเชื่อมโยงในภูมิภาค 2) การสร้างความเข้มแข็งกลุ่มคลัสเตอร์ของผู้ประกอบการ 3) การย้ายฐานการผลิตเข้าไปลงทุนในประเทศ CLMV มากขึ้น 4) การเคลื่อนย้ายแรงงานวิชาชีพ และ 5) ประเทศในภูมิภาคอาเซียนมีการนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ภาคอุตสาหกรรมและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการในการพัฒนาผู้ประกอบการและเตรียมความพร้อมของประเทศโดยมีปัจจัยหลักที่ต้องพิจารณาให้ความสำคัญ ได้แก่ 1) การพัฒนาทักษะแรงงานให้สูงขึ้น 2) ให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพของผู้จัดหาวัตถุดิบ 3) มีระยะเวลาที่ใช้ในการขนส่งที่รวดเร็ว 4) มีปริมาณของผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์ที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ และ 5) มีต้นทุนในการขนส่งที่ต่ำ

วลัยลักษณ์ อัครีวงศ์และคณะ (2556ข) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเปรียบเทียบศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในประเทศกัมพูชาและ สปป.ลาว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบศักยภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของประเทศกัมพูชาและ สปป.ลาว เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของทั้ง 2 ประเทศ และหาแนวทางในการปรับรูปแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของไทยเพื่อรองรับการเปิดเสรี อาเซียน โดยมีเกณฑ์การประเมินออกเป็น 5 กลยุทธ์ คือ 1) กลยุทธ์ของสถานประกอบการ 2) กลยุทธ์การวางแผนและความสามารถในการทำให้ได้ตามแผน 3) กลยุทธ์การวัดศักยภาพทางด้านโลจิสติกส์ และ 4) กลยุทธ์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 5) ความร่วมมือกันระหว่างสถานประกอบการ ผลจากการศึกษาพบว่าสถานประกอบการในสปป.ลาว มีค่าคะแนนเฉลี่ยของศักยภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานสูงกว่าสถานประกอบการในประเทศกัมพูชาในทุกด้าน และจากการทดสอบด้วย t-testพบว่าทั้ง 2 ประเทศมีศักยภาพทางด้านโลจิสติกส์ และด้านความร่วมมือกันระหว่างสถานประกอบการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แต่มีศักยภาพในด้านกลยุทธ์ของสถานประกอบการ ด้านการวางแผนและความสามารถในการทำให้ได้ตามแผน และด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วลัยลักษณ์ อัครีวงศ์และคณะ (2556ค) ได้ทำการศึกษาเรื่องศักยภาพการบริหารจัดการ โลจิสติกส์และโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประเทศไทย ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศเวียดนาม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบศักยภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มระหว่างประเทศไทย ประเทศอินโดนีเซีย และ ประเทศเวียดนามในด้านต่างๆ ได้แก่ 1) กลยุทธ์ของสถานประกอบการ 2) กลยุทธ์การวางแผนและความสามารถในการทำให้ได้ตามแผน 3) กลยุทธ์ด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน 4) กลยุทธ์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 5) กลยุทธ์ความร่วมมือกันระหว่างสถานประกอบการโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธี Duncan's Multiple Range Test ผลจากการศึกษาพบว่า 1) สถานประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทยมีศักยภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์และ โซ่อุปทานแตกต่างกันกับสถานประกอบการของ ประเทศเวียดนามในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$) 2) สถานประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทยมีศักยภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานแตกต่างกันกับสถานประกอบการของประเทศอินโดนีเซียในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ยกเว้นศักยภาพด้านความร่วมมือกัน

ระหว่างสถานประกอบการ และ 3) สถานประกอบการอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของประเทศอินโดนีเซีย และประเทศเวียดนามมีศักยภาพด้านความร่วมมือกันระหว่างสถานประกอบการแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) นอกนั้นไม่พบความแตกต่างกันในศักยภาพด้านอื่นๆ

สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2555) ได้ทำศึกษาโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยเพื่อตอบสนองผู้ผลิตใน ASEAN และ BIMSTEC ในระยะที่ 4 จากความสามารถในการสร้างความร่วมมือทางธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการไทยกับผู้ประกอบการในอาเซียนและเอเชียใต้ ก่อให้เกิดกลไกการพัฒนาตลาดและกระตุ้นให้ภาครัฐดำเนินนโยบายและมาตรการส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์นวัตกรรมและพัฒนาตลาดให้กับผู้ประกอบการ ส่งผลให้อุตสาหกรรมสิ่งทอและอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มของไทยไปยังตลาดอาเซียนขยายตัวและมีมูลค่าการส่งออกที่สูงขึ้น นอกจากนี้ตลาดอาเซียนได้กลายเป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของอุตสาหกรรมสิ่งทอและอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มไทยเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์โดยมีส่วนการตลาดอยู่ที่ร้อยละ 19 ในขณะที่ตลาดอเมริกา และตลาดยุโรปลดลงอยู่ที่ร้อยละ 17 และ 17.5 ตามลำดับ

Cheng (2010) ได้ทำการวิเคราะห์ถึงความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มที่มุ่งเน้นการส่งออกในเมือง Guangdong หลังวิกฤติการณ์ Post-Crisis Eva โดยใช้เทคนิค Revealed Comparative Advantage Index (RCA) และ Diamond Model ผลจากการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค RCA พบว่าระหว่างก่อนและหลังวิกฤติการณ์ เมือง Guangdong มีความได้เปรียบในการแข่งขันแต่มีแนวโน้มลดลง และจากการใช้ Diamond Model นั้น สรุปได้ว่า Guangdong ยังคงได้เปรียบในการแข่งขันในด้านค่าแรงที่ต่ำและมี การรวมกลุ่มกันในรูปแบบ Cluster อย่างไรก็ตามการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการขาดแคลนแรงงานและที่ดิน การไม่มีตราสินค้า (Brand Name) เป็นของตนเองก็ถือว่าเป็นข้อด้อยของการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

Karaveg et al. (2013) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถด้านนวัตกรรมของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมกลางน้ำ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ Structural Equation Modeling (SEM) ผลการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ในอุตสาหกรรมนี้เป็นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งมีประมาณ 90% ของผู้ประกอบการทั้งหมด โดยผู้ประกอบการดังกล่าวมีข้อจำกัด ด้านเงินลงทุน ด้านวิจัยและนวัตกรรม (Research and Development) แนวคิดด้านนวัตกรรมจะมาจากลูกค้าหรือหน่วยงานอื่นๆ ภายนอกองค์กร นอกจากนั้นการลงทุนด้านการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการผลิตยังอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากยังขาดการลงทุนในด้านเทคโนโลยีและเครื่องจักร รวมทั้งศักยภาพของบุคลากรทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งการวิจัยด้านผลิตภัณฑ์ การพัฒนาเครื่องจักรและการเพิ่มมูลค่าให้กับตัวผลิตภัณฑ์ ผนวกจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสมการโครงสร้าง (SEM) พบว่า ปัจจัยที่มีผลทางตรงกับความสามารถด้านนวัตกรรมมีทั้งปัจจัยภายใน ได้แก่ การจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) Absorptive Capacity และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ส่วนปัจจัยภายนอก ได้แก่ แหล่งของนวัตกรรม ชนิด ของนวัตกรรม ปัจจัยด้านระบบของนวัตกรรม และการสนับสนุนด้านนวัตกรรม ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะสนับสนุนการใช้นวัตกรรมประเภทต่างๆ ผ่านบุคลากรที่เกี่ยวข้องในระบบของนวัตกรรม โดยจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการเชื่อมโยงหน่วยงานเอกชนและหน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวกับนวัตกรรม ภายนอก เช่น หน่วยงานในระดับมหาวิทยาลัย หน่วยงานด้านวิจัยต่างๆ เพื่อที่จะนำเทคโนโลยี ต่างๆ มาสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน นอกจากนั้นหน่วยงานภาครัฐควรที่จะเข้ามามีบทบาทในการสนับสนุนด้านเงินลงทุนในการทำวิจัย

โครงสร้างพื้นฐาน แหล่งทรัพยากร และผู้ประกอบการเองควรมี การใช้การจัดการองค์ความรู้ในองค์กร กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อที่จะสร้างความสามารถในการนำองค์ความรู้ โดยการลงทุนในด้าน R&D เพื่อที่จะสร้างนวัตกรรมภายในองค์กรของตน

Nimlaor et al. (2013) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพขององค์กรโดยใช้กรณีศึกษาโรงงานเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทย โดยทำการศึกษาโดยใช้ทั้งการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ ในภาคอุตสาหกรรม จำนวน 10 ราย โดยวิธีเจาะจงเพื่อสอบถามถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะขององค์กร ได้แก่ ความสามารถในการตอบสนองความต้องการของลูกค้า ต้นทุนและการสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขันที่เหนือกว่าคู่แข่ง จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับผู้ประกอบการ 178 คน ที่เป็นสมาชิกของสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม (TGMA) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modelling : SEM) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์กร ได้แก่ การสร้างความแตกต่างในตัวผลิตภัณฑ์ การวิจัยและพัฒนา รวมทั้งสร้างตราสินค้า นอกจากนี้ยังพบว่าสิ่งแวดล้อมภายนอกองค์กร ได้แก่ การค้าระหว่างประเทศ พันธมิตรทางธุรกิจ และนโยบายของรัฐบาลก็มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพขององค์กร โดยงานวิจัยนี้ได้เสนอแนะให้ผู้ประกอบการพัฒนาตราสินค้าเป็นของตนเองโดยการทำวิจัยและพัฒนาให้มากขึ้นรวมทั้งสร้างเครือข่ายให้เข้มแข็ง

Su et al. (2009) ได้ทำการศึกษาคัดเลือกซัพพลายเออร์ในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในมุมมองของผู้ค้าปลีก โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทำรูปแบบความเชื่อมโยงในการจัดการโซ่อุปทาน ผลกระทบของกลยุทธ์ในการจัดหาและการเลือกซัพพลายเออร์ของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในสหรัฐอเมริกา โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ประกอบการซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามกลับจำนวน 181 ตัวอย่าง คิดเป็น 38.2% วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM) ผลการวิจัยพบว่ากลยุทธ์ในการจัดหาที่มีผลกระทบโดยตรง (ทางบวก) ต่อองค์กร เพื่อการสร้างความสำเร็จได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพขององค์กร อย่างไรก็ตามผลจากการวิจัยในการสร้างการแข่งขัน เนื่องจากผู้ประกอบการต่างหาวิธีที่จะสร้างความสำเร็จได้เปรียบในการแข่งขัน โดยนำกลยุทธ์ต่างๆ หลากหลายกลยุทธ์มาใช้ โดยไม่จำเป็นต้องผ่านกลยุทธ์ในการจัดซื้อเพียงอย่างเดียว

โดยจากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาพบว่า ยังไม่มีงานวิจัยใดที่ศึกษาศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอ และการปรับปรุงแบบโซ่อุปทานเพื่อเตรียมความพร้อม ให้กับผู้ประกอบการ ในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มาก่อน ดังนั้นขอบเขตของงานวิจัยนี้ จะได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอ ของประเทศไทย และประเทศต่าง ๆ ที่มีศักยภาพในอุตสาหกรรมดังกล่าว ในภูมิภาคอาเซียน รวมทั้งหาแนวทางในการออกแบบโซ่อุปทาน สิ่งทอที่เหมาะสมให้กับผู้ประกอบการ ไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และศึกษารูปแบบธุรกิจที่มีศักยภาพในกลุ่มประเทศ อาเซียน+3 เช่น ประเทศจีน และประเทศเกาหลีใต้ เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการไทยในการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

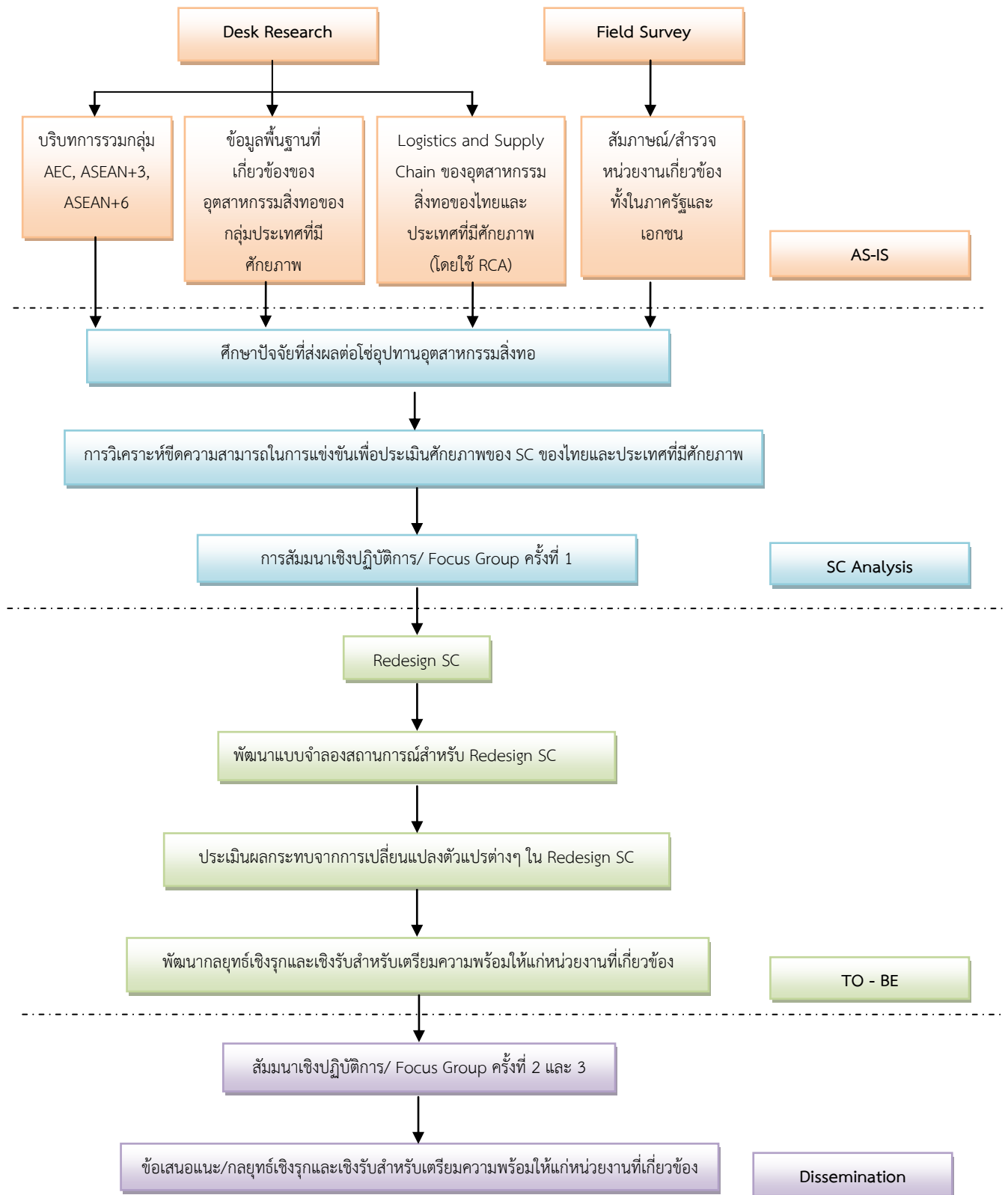
บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การปรับปรุงแบบโซ่อุปทานสำหรับอุตสาหกรรม สิ่งทอเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ได้แบ่งหัวข้อวิธีการดำเนินงานวิจัย ไว้ดังนี้

1. ศึกษาภาพรวมและรูปแบบโซ่อุปทานรวมถึงการผลิตใน อุตสาหกรรมสิ่งทอไทยและประเทศที่มีศักยภาพในอาเซียน เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการโซ่อุปทาน ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณดังต่อไปนี้
 - 1.1 ศึกษาการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากเอกสารข้อมูลสถิติ รายงานการวิจัย บทวิเคราะห์และอื่นๆ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงคุณภาพ
 - 1.2 การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการหรือประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ 1 เพื่อรับฟังข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องจากผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - 1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อนำข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) มาวิเคราะห์เชิงปริมาณด้านข้อมูลที่เป็นปัจจัยที่มีผลซึ่งกันและกัน
2. การประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพและปริมาณ
 - 2.1 การศึกษารูปแบบการประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ผู้ประกอบการใช้ในการตัดสินใจ
 - 2.2 นำปัจจัยทั้ง 11 ปัจจัยมาประเมินเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ผู้ประกอบการใช้ในการตัดสินใจ
3. ศึกษาฐานธุรกิจสิ่งทอทั้งในและต่างประเทศ เพื่อประเมินความน่าสนใจในการลงทุนทำธุรกิจ ในอุตสาหกรรมสิ่งทอโดยการเก็บข้อมูลจากประเทศที่มีศักยภาพสูง
 - 3.1 คัดเลือกประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีศักยภาพในอุตสาหกรรมสิ่งทอ
 - 3.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth-Interview)
 - 3.3 การศึกษาเพื่อประเมินโอกาสเชิงรุกและเชิงรับ
4. การพัฒนาแบบจำลองสถานการณ์
 - 4.1 ประเมินผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นต่อรูปแบบการจัดการโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมสิ่งทอ
 - 4.2 ประเมินผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงตัวแปรต่างๆ
5. พัฒนาแผนกลยุทธ์สำหรับภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสิ่งทอเพื่อใช้ในการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโซ่อุปทานอุตสาหกรรมสิ่งทอภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
 - 5.1 การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการหรือประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ครั้งที่ 2 และ 3 เพื่อนำเสนอผลการวิจัยให้แก่ ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอ หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์ในการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
 - 5.2 เผยแพร่กลยุทธ์เชิงรุกและเชิงรับในการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โดยสรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัยได้ดังภาพที่ 3.1 ต่อไปนี้



ภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

3.1 การคัดเลือกประเทศที่มีศักยภาพด้านสิ่งทอในภูมิภาคอาเซียน

3.1.1 ดัชนีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบที่ปรากฏ

การส่งออกสินค้าจากประเทศหนึ่งไปยังประเทศอื่นๆ เป็นประเด็นที่สำคัญในการทำความเข้าใจถึงศักยภาพและความสามารถของอุตสาหกรรมในประเทศนั้นๆ ว่ามีความสามารถเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมในประเทศอื่นนั้นเป็นเช่นไร การวิเคราะห์ความสามารถของแต่ละประเทศในการส่งออกโดยวิธีหนึ่งที่ใช้เพื่อวัดความสามารถในการส่งออกของสินค้าอย่างแพร่หลายคือ ดัชนีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage หรือ RCA) ซึ่งเป็นวิธีการที่พัฒนาโดย Balassa (1965) ดัชนี RCA สามารถเขียนอยู่ในรูปสมการได้ดังนี้

$$RCA = \frac{X_{ij}/X_{nj}}{X_{it}/X_{nt}} \dots\dots\dots (3.1)$$

- X คือ มูลค่าการส่งออก
- i คือ ประเทศที่ต้องการประเมิน
- j คือ สินค้าที่ต้องการประเมิน
- t คือ กลุ่มประเทศที่สนใจทั้งหมด
- n คือ กลุ่มสินค้าที่สนใจทั้งหมด

ในการวิจัยนี้ใช้ข้อมูลการส่งออกสินค้าสิ่งทอของแต่ละประเทศเพื่อเปรียบเทียบกับปริมาณการส่งออกของสินค้าทุกประเภทจากประเทศนั้นๆ เพื่อใช้เปรียบเทียบกับปริมาณการส่งออกของทุกประเทศในโลก จากการคำนวณจึงได้มาซึ่งดัชนี RCA ของกลุ่มประเทศเอเชียแปซิฟิก (WTO, 2555) แสดงดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ดัชนีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบที่ปรากฏสินค้าสิ่งทอ (Textile) ในกลุ่มประเทศอาเซียน

อาเซียน	RCA สิ่งทอ (2555)
อินโดนีเซีย	1.51
มาเลเซีย	0.49
ฟิลิปปินส์	0.21
สิงคโปร์	0.12
ไทย	0.96
เวียดนาม	2.26

การวิเคราะห์ดัชนี RCA โดยเบื้องต้นทำได้โดยการพิจารณาว่า ดัชนี RCA มีค่ามากกว่า 1 หรือไม่ ซึ่งหากดัชนี RCA มีค่ามากกว่า 1 หมายความว่า การส่งออกสินค้าที่สนใจ (สิ่งทอ) จากประเทศนั้นๆ มีความได้เปรียบเชิงการแข่งขันที่ปรากฏสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศในโลก จากตารางที่ 3.1 หากพิจารณา

6 ประเทศอาเซียนแล้วจะพบได้ว่า ค่า RCA ของสินค้าสิ่งทอในปี พ.ศ. 2555 ประเทศอินโดนีเซียและประเทศเวียดนามเป็นประเทศที่มีดัชนี RCA ในสินค้าสิ่งทอสูงกว่า 1 ในขณะที่ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศสิงคโปร์ มีดัชนี RCA สินค้าสิ่งทอต่ำกว่า 1 สำหรับประเทศไทยนั้นมีค่า RCA ต่ำกว่า 1 การใช้ดัชนี RCA วิเคราะห์ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศต่างๆ ทำให้เห็นถึงความแตกต่างของแต่ละประเทศ นำมาซึ่งการตัดสินใจ เลือกประเทศที่จะนำมาศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศเวียดนามและประเทศไทย

3.1.2 พลวัตของการส่งออกและการนำเข้า (สินค้าสิ่งทอในเอเชีย)

นอกจากการวิเคราะห์ RCA ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ในการค้าระหว่างประเทศการนำเข้าก็มีส่วนสำคัญในการทำความเข้าใจรูปแบบของการค้าขายของประเทศนั้นๆ ต่อประเทศอื่น ซึ่งคณะผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือที่จะช่วยแสดงภาพพลวัตของการค้าขายระหว่างประเทศในอุตสาหกรรมหนึ่งๆ เรียกว่า แผนภูมิพลวัตของการส่งออกและการนำเข้าสินค้าสิ่งทอของประเทศในเอเชีย (ตารางที่ 3.2 แสดงข้อมูลการนำเข้าและส่งออกสินค้าสิ่งทอของประเทศในอาเซียน) แผนภูมินี้มีจุดประสงค์เพื่อช่วยในการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบระหว่างประเทศต่างๆ ใน 3 มิติได้แก่ พลวัตของการส่งออก (แกน X) พลวัตของการนำเข้า (แกน Y) และมูลค่าการค้าขาย (ขนาดของวงกลมเป็นตัวแทนประเทศ) แสดงดังภาพที่ 3.2 และ 3.3

ตารางที่ 3.2 การนำเข้าและส่งออกสินค้าสิ่งทอของประเทศในเอเชีย

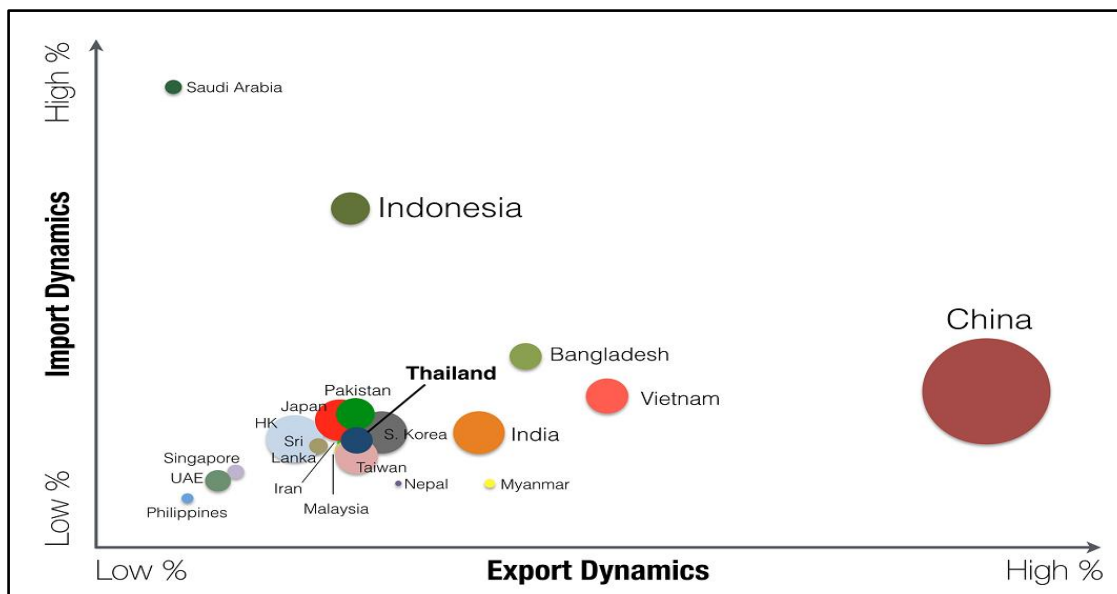
ประเทศ	Export Growth	Export Share	Export Dynamics	Import Growth	Import Share	Import Dynamics	Trade Value
บังคลาเทศ	23%	0.72%	24.01%	34%	4.71%	38.31%	7,152
จีน	15%	47.08%	61.99%	3%	24.46%	27.77%	113,311
ฮ่องกง	-4%	8.47%	4.94%	-4%	17.50%	13.48%	22,332
อินเดีย	12%	7.70%	20.15%	12%	3.61%	15.30%	18,411
อินโดนีเซีย	7%	2.73%	9.54%	79%	4.24%	82.97%	10,445
อิหร่าน	9%	0.55%	9.10%	11%	0.74%	12.13%	1,625
ญี่ปุ่น	4%	5.00%	8.68%	9%	10.32%	19.07%	17,230
เกาหลี	5%	7.44%	12.12%	9%	6.35%	15.35%	18,027
มาเก๊า (จีน)	-22%	0.08%	-22.35%	-32%	0.42%	-31.50%	133
มาเลเซีย	8%	1.12%	9.16%	8%	1.68%	9.86%	3,502
เนปาล	13%	0.15%	13.50%	NA	0.00%	NA	289
เมียนมาร์	21%	0.37%	21.04%	NA	0.00%	NA	760
ปากีสถาน	5%	5.34%	9.95%	20%	1.09%	20.88%	10,327

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ประเทศ	Export Growth	Export Share	Export Dynamics	Import Growth	Import Share	Import Dynamics	Trade Value
ฟิลิปปินส์	-4%	0.14%	-3.91%	-6%	1.30%	-4.49%	997
ซาอุดีอาระเบีย	-5%	0.15%	-5.08%	118%	1.53%	119.64%	1,990
สิงคโปร์	-1%	0.60%	0.07%	2%	1.59%	3.52%	2,002
ศรีลังกา	7%	0.12%	6.90%	9%	2.48%	11.27%	2,428
ไต้หวัน	3%	6.74%	10.05%	6%	1.72%	8.18%	12,434
ไทย	8%	2.35%	10.06%	10%	3.45%	12.97%	7,054
สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	-3%	1.68%	-1.40%	-4%	4.35%	0.77%	4,620
เวียดนาม	29%	1.46%	30.68%	18%	8.44%	26.34%	12,446

ที่มา : สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (2556)

พลวัตการส่งออก (Export Dynamics คำนวณโดย $Export\ Growth + Export\ Share$) เป็นการวัดความสามารถและความพร้อมในการส่งออกของอุตสาหกรรมในประเทศนั้นๆ โดยคำนวณจากการใช้สัดส่วนการส่งออก (Export Share) ที่เป็นสัดส่วนระหว่างการส่งออกสินค้าสิ่งทอของประเทศนั้นกับการส่งออกสิ่งทอของประเทศในเอเชียบวกกับอัตราการเติบโตของการส่งออก (Export Growth) ซึ่งวัดจากค่าเฉลี่ยของอัตราการเติบโตของการส่งออก 5 ปีย้อนหลัง จากแผนภูมิพลวัตการส่งออกและการนำเข้าแสดงดังภาพที่ 3.2 ประเทศที่มีค่า Export Dynamics สูงที่สุดในเอเชียได้แก่ ประเทศจีนคิดเป็นอัตราการส่งออกร้อยละ 15 รองลงมาคือประเทศเวียดนาม คิดเป็นอัตราการส่งออกร้อยละ 29 และประเทศบังกลาเทศคิดเป็นอัตราการส่งออกร้อยละ 23 ตามลำดับ เนื่องจากทั้งสามประเทศมีอัตราการเติบโตของการส่งออกเฉลี่ยที่สูง แต่เหตุผลที่จีนอยู่เหนือกว่าประเทศอื่นๆ ในการวิเคราะห์แกนนี้นี้เนื่องจากจีนเป็นประเทศที่มีสัดส่วนการส่งออกสินค้าสิ่งทอสูงที่สุดที่ประมาณ 47% ของการส่งออกทั่วเอเชีย รายละเอียดแสดงดังภาพที่ 3.2



ภาพที่ 3.2 พลวัตการส่งออกและนำเข้าสินค้าสิ่งทอในเอเชีย

พลวัตการนำเข้าเป็นการวัดศักยภาพและความสามารถในการนำเข้าสินค้าสิ่งทอของประเทศนั้นๆ คำนวณจากสัดส่วนการนำเข้า (Import Share) ของการนำเข้าประเทศนั้นๆ เมื่อเทียบกับการนำเข้ารวมของประเทศต่างๆ ในเอเชีย และอัตราการเติบโตของการนำเข้า (Import Growth) เฉลี่ย 5 ปีย้อนหลังจากการคำนวณ Import Dynamics แล้วพบว่าประเทศที่มีค่า Import Dynamics หรือประเทศที่มีความสามารถในการนำเข้าสูงที่สุดในเอเชียคือซาอุดีอาระเบีย คิดเป็นอัตราการนำเข้าร้อยละ 79 รองลงมาคือประเทศ อินโดนีเซีย คิดเป็นอัตราการนำเข้าร้อยละ 79 และประเทศบังกลาเทศคิดเป็นอัตราการนำเข้าร้อยละ 34 ตามลำดับ ซึ่งทั้ง 3 ประเทศมีอัตราการเติบโตของการนำเข้าสูงมาก คำนวณโดยใช้สมการที่ 3.2

$$\text{Import Dynamics} = \text{Import Growth} + \text{Import Share} \dots\dots\dots(3.2)$$

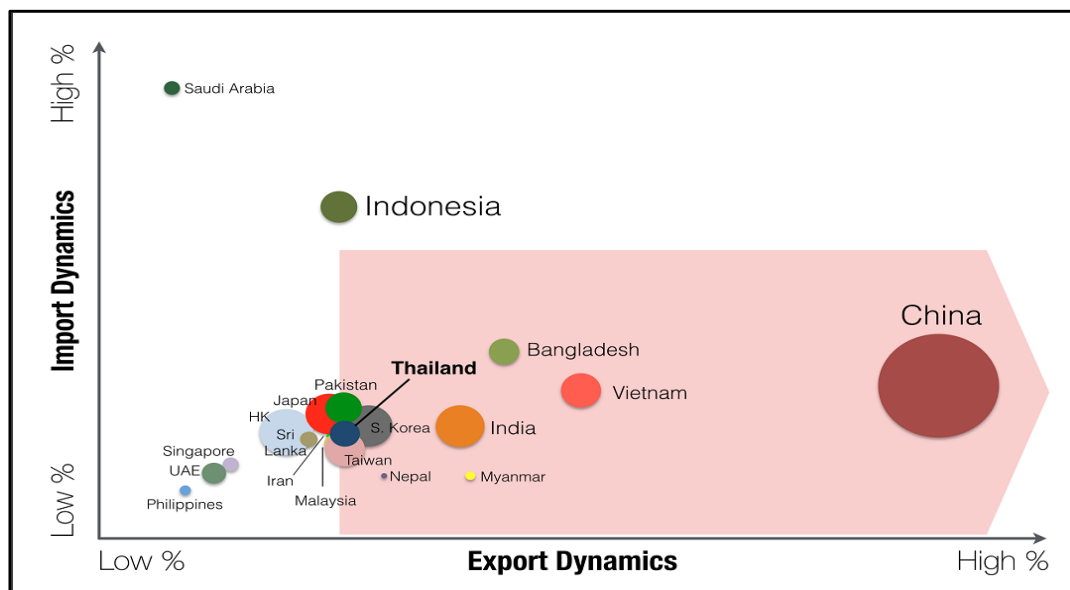
มิติสุดท้ายที่แผนภูมิพลวัตการส่งออกและการนำเข้าแสดงคือ มูลค่าการค้าขายซึ่งแสดงผ่านขนาดวงกลมที่เป็นตัวแทนประเทศต่างๆ โดยมูลค่าการค้าขายคำนวณจากมูลค่าการส่งออกของปีล่าสุดรวมกับมูลค่าการนำเข้าของปีล่าสุดจากการวิเคราะห์ข้อมูล 5 ประเทศที่มี Trade Value สูงที่สุดในเอเชีย คือ ประเทศจีน ประเทศฮ่องกง ประเทศอินเดีย ประเทศเกาหลีใต้ และประเทศญี่ปุ่น ตามลำดับ แต่ถ้าหากพิจารณาเฉพาะประเทศในอาเซียนนั้น 3 ประเทศที่มีมูลค่าการค้าขายสินค้าสิ่งทอสูงที่สุดคือ ประเทศเวียดนาม ประเทศอินโดนีเซียและประเทศไทย ตามลำดับ คำนวณโดยใช้สมการที่ 3.3

$$\text{Trade Value} = \text{Export Value} + \text{Import Value} \dots\dots\dots(3.3)$$

3.1.3 การวิเคราะห์แผนภูมิพลวัตการส่งออกและการนำเข้า

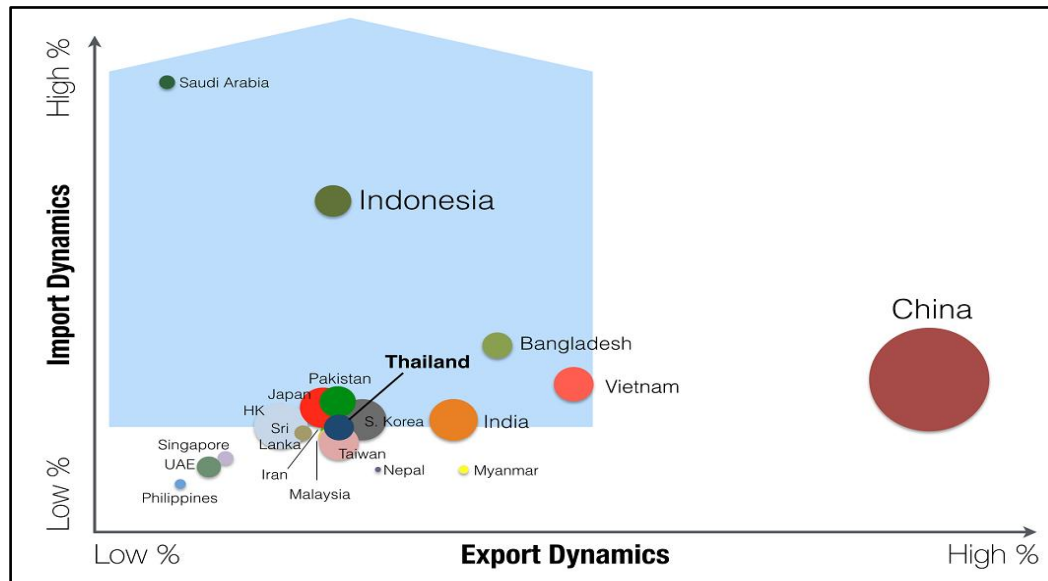
แผนภูมิพลวัตการส่งออกและการนำเข้าที่คณะผู้วิจัยได้ทดลองพัฒนาขึ้นเพื่อการพิจารณาเชิงเปรียบเทียบเบื้องต้นระหว่างอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศต่างๆ เพื่อที่จะให้ผู้ศึกษาทำความเข้าใจพลวัตของการค้าขายระหว่างประเทศในกลุ่มประเทศที่ต้องการศึกษา จากแผนภูมิพลวัตการส่งออกและการนำเข้าในภาพที่ 3.2 สามารถวิเคราะห์ได้ 2 หัวข้อที่สำคัญได้แก่ การวิเคราะห์คู่แข่ง และการวิเคราะห์คู่ค้าในการค้าขายระหว่างประเทศ ประการที่หนึ่งแผนภูมิพลวัตการส่งออกและการนำเข้าแสดงให้เห็นว่าประเทศ

ที่มีค่า Export Dynamics สูงคือประเทศที่มีความพร้อมและความสามารถในการส่งออกในตลาดโลกสูง มีการเติบโตและสัดส่วนที่มาก เพราะฉะนั้นประเทศเหล่านี้นับได้ว่าเป็นคู่แข่งในการค้าระหว่างประเทศของไทยจากภาพที่ 3.2 ประเทศที่อยู่ด้านขวาของประเทศไทยในแผนภูมิเช่น ประเทศจีน ประเทศเวียดนาม ประเทศบังคลาเทศ ประเทศอินเดีย และประเทศเมียนมาร์นับได้ว่าเป็นประเทศที่มีความสามารถในการส่งออกสูงโดยเฉพาะ ประเทศเวียดนาม ที่มีอัตราการเติบโตของการส่งออกสูงกว่าประเทศไทย และยังมีมูลค่าการส่งออกรวมสูงกว่าเช่นกัน ส่วนประเทศเมียนมาร์ ซึ่งถึงแม้มูลค่าการส่งออกยังไม่สูงนัก แต่อัตราการเติบโตของการส่งออกใน 5 ปีที่ผ่านมาอยู่ในระดับที่สูง (21% เมื่อเทียบกับประเทศไทยที่ 8%) แสดงดังภาพที่ 3.3



ภาพที่ 3.3 แผนภูมิพลวัตการส่งออกและการนำเข้า (คู่แข่ง)

ในทางกลับกันแผนภูมิพลวัตการส่งออกและการนำเข้ายังแสดงถึงความสามารถและศักยภาพของการนำเข้าผ่านการคำนวณ Import Dynamics ประเทศที่มีค่า Import Dynamics สูงหมายถึงประเทศที่มีสัดส่วนการนำเข้าสูงและมีอัตราการเติบโตของการนำเข้าสูง ประเทศเหล่านี้จะเป็นตลาดปลายทางที่สำคัญของการค้าขายสินค้าสิ่งทอที่จะสามารถระบายสินค้าจากประเทศอื่นๆ ได้ เพราะฉะนั้นจึงเรียกประเทศเหล่านี้ว่าเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการเป็นคู่ค้าที่สำคัญหากอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยต้องการหาตลาดในการส่งออก ประเทศที่มี Import Dynamics สูงกว่าไทยที่สำคัญๆ ได้แก่ ประเทศซาอุดีอาระเบีย คิดเป็นร้อยละ 118 และประเทศอินโดนีเซีย คิดเป็นร้อยละ 79 ซึ่งเป็นตัวอย่างของประเทศที่มีอัตราการเติบโตสูงมากใน 5 ปีที่ผ่านมาแสดงดังภาพที่ 3.4



ภาพที่ 3.4 แผนภูมิพลวัตการส่งออกและการนำเข้า (คู่ค้า)

แผนภูมิพลวัตการส่งออกและการนำเข้าเป็นเครื่องมือที่คณะผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การค้าขายสินค้าสิ่งทอระหว่างประเทศในประเทศต่างๆ แผนภูมินี้สามารถช่วยนำปัจจัยต่างๆ ที่สำคัญ เช่น อัตราการเติบโตของการส่งออกและการนำเข้า สัดส่วนการส่งออกและการนำเข้า และมูลค่าการส่งออกและการนำเข้า มาแสดงให้เห็นในภาพเดียวเพื่อทำการวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบอุตสาหกรรมของประเทศต่างๆ นอกจากนี้ยังสามารถช่วยแนะนำทิศทางการกลยุทธ์ระดับประเทศในระดับเบื้องต้นได้

จากการวิเคราะห์แผนภูมิพลวัตการส่งออกและนำเข้าสินค้าสิ่งทอในเอเชีย พบว่าในการศึกษาสถานการณ์ของอุตสาหกรรมสิ่งทอในบริบทเอเซียนั้น ควรศึกษาประเทศที่มีความสามารถและศักยภาพสูงในฐานะของการเป็นคู่แข่งและคู่ค้าที่สำคัญของประเทศไทย ซึ่งจากการวิเคราะห์ในข้างต้น จึงสรุปได้ว่าประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่สำคัญ ในการศึกษาในเชิงลึก ครั้งนี้ คือ ประเทศอินโดนีเซียและประเทศเวียดนาม ซึ่งมีค่าพลวัตการส่งออกและนำเข้าสูง

3.2 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

3.2.1 ประเมินและคัดเลือกประเทศที่มีศักยภาพในด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอ

ศึกษาและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับบริบทการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเพื่อทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ แผนการดำเนินงาน และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อประเทศไทยจากการรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และคัดเลือกประเทศที่มีศักยภาพในด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอ อาทิ สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ประธานสหพันธ์อุตสาหกรรมสิ่งทอแห่งประเทศไทย ทูตพาณิชย์ประจำประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนและสำนักงานส่งเสริมการลงทุน การเข้าร่วมกิจกรรม Business Matching and Networking ภายใต้โครงการ DTTP AEC Club (Trade and Investment Vision) ร่วมกับการสัมมนาเกี่ยวกับการลงทุนในประเทศ CLMV รวมทั้งการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิของสถานภาพอุตสาหกรรม สิ่งทอในปัจจุบัน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ดัชนีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบที่ปรากฏ (RCA) รวมทั้งการวิเคราะห์แผนภูมิพลวัตการส่งออกและการนำเข้า ในหัวข้อที่ 3.1 และเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์จากการเดินทางเก็บข้อมูลภาคสนามในประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน

เบื้องต้นโดยสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อคัดเลือกประเทศที่มี ศักยภาพในอุตสาหกรรมสิ่งทอในภูมิภาคอาเซียน หรือเป็นทางเลือกในการปรับปรุงแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรม สิ่งทอภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่าประเทศที่มีศักยภาพ ในด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอ ในภูมิภาคอาเซียน ได้แก่

1. ประเทศเวียดนาม
2. ประเทศอินโดนีเซีย

โดยงานวิจัยนี้จะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ศึกษาดูงานในประเทศที่มีศักยภาพดังกล่าวและประเทศคู่ค้าอื่นๆ ที่อยู่และนอกภูมิภาคอาเซียนร่วมด้วย ได้แก่ ประเทศเมียนมาร์ ประเทศฮ่องกง และประเทศเกาหลีใต้ เพื่อศึกษาถึงรูปแบบการดำเนินธุรกิจ การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ปัจจัยบริษัทที่เป็น Trading Company ใช้ในการตัดสินใจเลือกซื้อวัตถุดิบหรือผ้าเพื่อใช้ในการผลิตเครื่องนุ่งห่มสำหรับบริษัทแบรนด์เนมชั้นนำของโลกและในด้านเส้นใยธรรมชาติในประเทศเมียนมาร์ เป็นต้น

3.2.2 ศึกษาดูงานธุรกิจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศที่มีศักยภาพสูง

งานวิจัยนี้จะดำเนินการเก็บรวบรวม ข้อมูลภาคสนามประเทศที่มีศักยภาพสูง เพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมในภาพรวมของโซ่อุปทาน อุตสาหกรรมสิ่งทอ และศึกษาศักยภาพของระบบโลจิสติกส์ในแต่ละประเทศ เพื่อนำมาใช้ในการคาดการณ์และประเมินผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นต่อรูปแบบการจัดการโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมกรรมดังกล่าว รวมทั้งการศึกษาดูงานด้านการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสิ่งทอ การสร้างความเข้มแข็งในการสร้างคลัสเตอร์ การเข้าร่วมการจัดกิจกรรม Business Matching and Network ในประเทศเมียนมาร์และประเทศเวียดนาม เป็นต้น

3.2.3 เก็บข้อมูลปฐมภูมิจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศไทยเพื่อประเมิน ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ

งานวิจัยนี้จะดำเนินการเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถามที่พัฒนา ขึ้น และผลการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัย ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้อง ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูลนี้จะ ทำให้ทราบถึงสถานภาพของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมสิ่งทอที่ผู้ประกอบการพิจารณาให้ความสำคัญ

3.2.4 เก็บข้อมูลปฐมภูมิจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศที่มีศักยภาพ

ในงานวิจัยนี้จะดำเนินการเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศที่มี ศักยภาพที่ได้ทำการคัดเลือกเบื้องต้นโดยการเก็บข้อมูลภาคสนาม หรือการจ้างผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่ในการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่พัฒนา ขึ้น และผลจากการจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยในการตัดสินใจ มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสำรวจข้อมูลเชิงประจักษ์และสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อประเมินความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อรูปแบบโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ผลที่ได้จากการเก็บข้อมูล สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. สถานภาพของปัจจัยการตัดสินใจในการลงทุน หรือปัจจัยที่ส่งผลต่อ อุตสาหกรรม สิ่งทอในประเทศที่มีศักยภาพในการลงทุน

2. ประเมินผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในด้านต่างๆ เช่น

- ผลกระทบต่อองค์ประกอบของระบบโลจิสติกส์ (Logistics System Components) อาทิ เช่น โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) และ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Institution) เป็นต้น
- ผลกระทบต่อความต้องการ (Demand) ที่จะเกิดขึ้นในสินค้าอุตสาหกรรมสิ่งทอ
- ผลกระทบต่อปัจจัยตัดสินใจในการลงทุน เช่น ปัจจัยด้านแรงงาน ต้นทุน และวัตถุดิบ เป็นต้น

3.2.5 จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการหรือประชุมกลุ่มย่อย

จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หรือประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญและที่ประชุมกลุ่มย่อยประเมินสถานการณ์ที่ควรเป็นในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมดังกล่าว และหาแนวทางร่วมกันในการหามาตรการต่างๆ ที่จะช่วยให้ผู้ประกอบการไทยสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือประกอบด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และการจัดประชุมกลุ่ม ดังนี้

3.3.1 แบบสอบถาม

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสอบถามขึ้นเพื่อสำรวจ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทยจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยแบบสอบถามประกอบด้วยสาระสำคัญ 5 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) โดยระบุข้อความตามสถานภาพที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการของผู้ตอบแบบสอบถาม ประเภทอุตสาหกรรม วัตถุดิบหลักในการผลิตและแหล่งวัตถุดิบ ขนาดของสถานประกอบการ สัดส่วนการถือหุ้น และสัดส่วนของการส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ

ส่วนที่ 2 มุมมองของการปรับเปลี่ยนรูปแบบหรือการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) โดยระบุข้อความตามสถานภาพที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น การเตรียมความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ความสะดวกหรือเสียเปรียบ และแนวโน้มการปรับตัวของผู้ประกอบการ เป็นต้น

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมที่มีลักษณะเป็นมาตรวัดของลิเคิร์ตสเกล (Likert's Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนนดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543)

- 5 หมายถึง ปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด
- 4 หมายถึง ปัจจัยที่มีความสำคัญมาก
- 3 หมายถึง ปัจจัยที่มีความสำคัญปานกลาง
- 2 หมายถึง ปัจจัยที่มีความสำคัญน้อย

1 หมายถึง ปัจจัยที่มีความสำคัญน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอระหว่างก่อนและหลังการเปิดการค้าเสรีอาเซียน ที่มีลักษณะเป็นมาตรวัดของลิเคิร์ตสเกล (Likert's Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง ปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด

4 หมายถึง ปัจจัยที่มีความสำคัญมาก

3 หมายถึง ปัจจัยที่มีความสำคัญปานกลาง

2 หมายถึง ปัจจัยที่มีความสำคัญน้อย

1 หมายถึง ปัจจัยที่มีความสำคัญน้อยที่สุด

การเปลี่ยนแปลงด้านปริมาณสินค้าที่จำหน่ายและต้นทุนต่างๆ สอบถามโดยให้ระบุเครื่องหมาย + หรือ - โดย

+ หมายถึง มีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่เพิ่มขึ้น

- หมายถึง มีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ลดลง

ส่วนที่ 5 ศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่พานขององค์กร โดยมีเกณฑ์ที่กำหนดถึงระดับศักยภาพในแต่ละระดับที่องค์กรดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน สำหรับงานวิจัยนี้ได้นำดัชนีชี้วัดศักยภาพด้านโลจิสติกส์โดยใช้เครื่องมือ Logistics Performance Index (LPI) ซึ่งพัฒนาโดย Enkawa (2005) โดยเกณฑ์การประเมินศักยภาพนั้นได้จำแนกการประเมินกลยุทธ์หลักออกเป็น 5 ด้านดังนี้

1. กลยุทธ์ของสถานประกอบการ
2. กลยุทธ์การวางแผนและความสามารถในการทำให้ได้ตามแผน
3. กลยุทธ์การวัดศักยภาพทางด้านโลจิสติกส์และโซ่พาน
4. กลยุทธ์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
5. กลยุทธ์ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ

โดยการประเมินกลยุทธ์ทั้ง 5 ด้านนั้นประกอบด้วยกลยุทธ์ย่อยรวมทั้งสิ้น 24 ดัชนี โดยมีรายละเอียดแสดง ตามแบบสอบถามในภาคผนวก ก โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตรวัดของลิเคิร์ตสเกล (Likert's Rating Scale) โดยแบ่งระดับเกณฑ์การประเมินศักยภาพทั้งหมดออกเป็น 5 ระดับ เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามระดับของสถานประกอบการดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ระดับของศักยภาพการดำเนินงานด้านโลจิสติกส์และโซ่พานขององค์กร

ระดับของการดำเนินงาน	ศักยภาพ
1	กิจกรรมต่างๆ ยังไม่ได้กำหนดเป็นกลยุทธ์หรือนโยบายขององค์กร
2	กิจกรรมต่างๆ ได้มีการกำหนดวิธีทำงานที่เป็นมาตรฐาน แต่ยังไม่ครบถ้วนและต่อเนื่อง
3	กิจกรรมต่างๆ ได้มีการกำหนดวิธีทำงานที่เป็นมาตรฐาน และมีการปฏิบัติอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ระดับของการดำเนินงาน	ศักยภาพ
4	กิจกรรมต่างๆ ได้มีการกำหนดวิธีทำงานที่เป็นมาตรฐาน และมีการประสานงานเชื่อมโยงกันในองค์กร
5	กิจกรรมต่างๆ ได้มีระบบการทำงานประสานงานอย่างต่อเนื่องทั่วถึงทั้งองค์กร ผู้ส่งมอบและลูกค้า

โดยมีรายละเอียดของแบบสอบถามที่ใช้แสดงในภาคผนวก ก จากนั้นดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม สิ่งทอในประเทศไทย และทำการแปลแบบสอบถามเป็นภาษาท้องถิ่นของประเทศต่างๆ เพื่อเก็บข้อมูลกับผู้ประกอบการในประเทศเวียดนาม และประเทศอินโดนีเซีย

3.3.2 แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบสัมภาษณ์ขึ้นเพื่อเป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานของสถานประกอบการ และการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ขององค์กรและภาพรวมของอุตสาหกรรม ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอระหว่างก่อนและหลังการเปิดการค้าเสรีอาเซียน ศักยภาพด้านด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานขององค์กร มุมมองของการปรับเปลี่ยนรูปแบบโซ่อุปทานใหม่เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งมาตรการเชิงรุกเชิงรับ และข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi Structure Interview Questionnaire)

3.3.3 การจัดประชุมกลุ่ม (Focus group)

การจัดประชุมกลุ่ม (Focus group) เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) แบบหนึ่งเป็นการสัมภาษณ์และสนทนาแบบเจาะประเด็น การจัดประชุมกลุ่ม ผู้ร่วมสนทนาจะมีการอภิปรายในประเด็นต่างๆ ตามความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้ร่วมสนทนา และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมสนทนาได้โต้ตอบ อภิปรายร่วมกัน แลกเปลี่ยนทัศนะกันอย่างกว้างขวางในประเด็นต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้กำหนดโดยมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเจาะจง เพื่อที่จะหาข้อมูลที่ต้องการตรงประเด็นสำหรับตอบคำถามวิจัยโดยเฉพาะ (วรรณิ แกมเกตุ. 2551)

โดยในการจัดประชุมกลุ่มครั้งแรกในวันที่ 23 มกราคม 2557 นั้นงานวิจัยนี้ได้เชิญผู้ร่วมสนทนาซึ่งเป็นผู้บริหารในสมาคมต่างๆ ใน อุตสาหกรรมสิ่งทอ ได้แก่ สมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย สมาคมอุตสาหกรรมทอผ้าไทย สมาคมอุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์ สมาคมพ่อค้าผ้าไทย และผู้บริหารในภาคอุตสาหกรรม มารวมเป็นกลุ่มอย่างเจาะจง โดยงานวิจัยนี้จะดำเนินการจัดประชุมกลุ่ม 2 โดยมีประเด็นที่ให้ผู้เข้าร่วมสนทนาให้ข้อคิดเห็น 6 ประเด็นด้วยกันคือ

1. การเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
2. รูปแบบ Supply Chain ในอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย เมื่อเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
3. ปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบ Supply Chain ของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยมีอะไรบ้าง

4. การเพิ่มคุณค่าใน Supply Chain ควรมีแนวทางอย่างไร
5. ในอุตสาหกรรมสิ่งทอจะมีรูปแบบกลยุทธ์เชิงรุก / เชิงรับ อย่างไร
6. ผู้ที่ขับเคลื่อนกลยุทธ์อย่างเป็นรูปธรรมเป็นกลุ่มใดบ้าง

ในการจัดประชุมกลุ่ม (Focus group) ครั้งที่ 2 ในวันที่ 15 กรกฎาคม 2557 ผู้วิจัยได้เชิญผู้บริหารในสมาคมต่างๆ ใน อุตสาหกรรมสิ่งทอ ได้แก่ สมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย สมาคมอุตสาหกรรมทอผ้าไทย สมาคมอุตสาหกรรมฟอกย้อม พิมพ์และตกแต่ง สมาคมพ่อค้าผ้าไทย มารวมเป็นกลุ่มอย่างเจาะจง เพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะที่เหมาะสมในการเตรียมความพร้อมในการปรับตัวของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม สิ่งทอในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการจัดประชุมกลุ่ม (Focus group) ขึ้นครั้งที่ 3 ในวันที่ 5 สิงหาคม 2557 เมื่อได้ข้อสรุปที่ชัดเจน ผู้วิจัยได้เชิญผู้บริหารในสมาคมต่างๆ ใน อุตสาหกรรมสิ่งทอ ได้แก่ สมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย สมาคมอุตสาหกรรมทอผ้าไทย สมาคมอุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์ สมาคมพ่อค้าผ้าไทย มารวมเป็นกลุ่มอย่างเจาะจง เพื่อนำเสนอผลการวิจัยและแนวทางการพัฒนาสู่การเป็น “ศูนย์กลางของสิ่งทอและแฟชั่นของภูมิภาคอาเซียน” และแนวทางในการดำเนินงานตามกลยุทธ์เพิ่มเติมให้กับผู้ที่เข้าร่วมสัมมนาในครั้งนี้

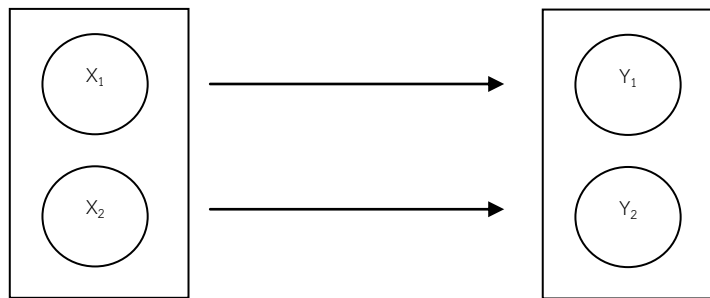
สำหรับการจัดประชุมกลุ่ม (Focus group) ครั้งสุดท้าย ในวันที่ 15 กันยายน 2557 ผู้วิจัยได้เชิญผู้บริหารในสมาคมต่างๆ ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ได้แก่ สมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย สมาคมอุตสาหกรรมทอผ้าไทย สมาคมอุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์และสมาคมพ่อค้าผ้าไทย ร่วมกับสำนักงานสนับสนุนวิจัย (สกว.) เพื่อให้ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ (THTI) และสำนักงานโลจิสติกส์กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ (Logistic Regression Analysis)

ในการวิเคราะห์พหุคูณจะใช้กับตัวแปรอิสระ 2 ตัวขึ้นไปและตัวแปรตาม 1 ตัวโดยที่ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามจะอยู่ในสเกลของตัววัดแบบช่วง (Interval Scale) และแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) แต่ในการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ (Logistic Regression Analysis) ตัวแปรจะอยู่ในสเกลการวัดแบบ (Nominal) และสเกลการวัดแบบเรียงอันดับ (Ordinal Scale) และตัวแปรตามจะมี 2 ค่าเป็นอย่างน้อย เช่น การตัดสินใจลงทุน และไม่ตัดสินใจลงทุน และตัวแปรอิสระก็จะมีมากกว่า 1 ตัว (กัลยา วาณิชยปัญญา. 2548) แสดงดังภาพที่ 3.5

ตัวแปรอิสระ ตัวแปรตาม (อยู่ในระดับกลุ่ม)



เมื่อตัวแปร Y_1 คือค่าบวก และ Y_2 คือ ค่าลบ

ภาพที่ 3.5 แสดงความสัมพันธ์ของโลจิสติกส์เมื่อตัวแปรตามมี 2 ค่า

ที่มา : ยุทธ ไกยวรรณ (2551)

3.4.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์

1. เพื่อพยากรณ์ความน่าจะเป็นของการเกิดเหตุการณ์ที่น่าสนใจ (ตัวแปรตาม) จากชุดตัวแปรอิสระ
2. เพื่อศึกษาระดับความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระแต่ละตัว

3.4.1.2 เงื่อนไขที่ใช้วิเคราะห์ตัวการถดถอยโลจิสติกส์

1. ตัวแปรอิสระ (x) จะเป็นข้อมูลในระดับการวัดแบบกลุ่ม (Nominal Scale) ที่เป็นตัวแปรแบบทวิมี 2 ค่า (Interval Scale) หรืออยู่ในสเกลแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) ก็สามารถนำมาวิเคราะห์ได้
2. ตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องไม่มีความสัมพันธ์ต่อกันหรือไม่เกิดปัญหาหรือไม่เกิดปัญหา Multicollinearity
3. ตัวแปรตามจะเป็นตัวแปรเชิงกลุ่มอย่างน้อย 2 กลุ่ม
4. ต้องใช้ขนาดตัวอย่าง n มากกว่าหรือเท่ากับ $30p$ เมื่อ p คือตัวแปรอิสระ

3.4.1.3 แนวคิดของการใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์

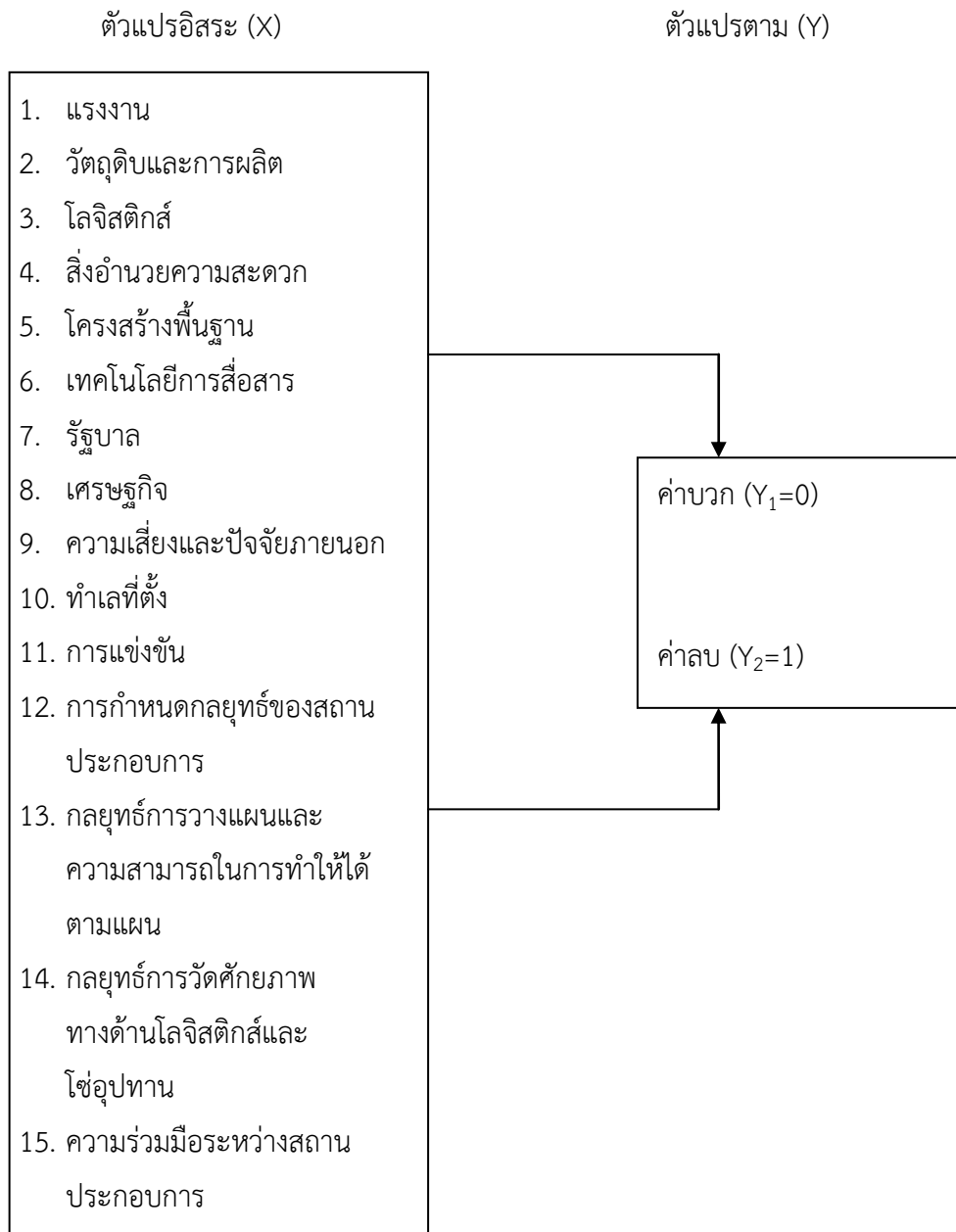
โดยทั่วไปแล้วเทคนิคการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) มีข้อตกลงเบื้องต้นก็คือ การแจกแจงความเคลื่อนต้องเป็นโค้งปกติแต่ในการใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์โดยเฉพาะแบบ Binary Logistic ที่ค่าตัวแปรตาม (y) มีเพียง 2 ค่า คือ 0 กับ 1 จึงเป็นไปได้ที่ค่าความคลาดเคลื่อนจะมีการแจกแจงแบบปกติ ดังนั้น การเลือกใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์แทน อีกประการก็คือค่าพยากรณ์ที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุไม่สามารถแปลความหมายเป็นความน่าจะเป็นของการเกิดเหตุการณ์ได้ ซึ่งค่าพยากรณ์โดยเฉพาะแบบ Binary Logistic จะมีเพียงสองค่า คือ 0 กับ 1 หรือเกิดกับไม่เกิด หรือชอบกับไม่ชอบ แต่การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์สามารถทำได้ การวิเคราะห์จำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ใช้พยากรณ์การเป็นสมาชิกของกลุ่มได้โดยตรง และมีข้อตกลงเบื้องต้นก็คือ เมตริกซ์ความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วม (Variance Covariance Matrix) ต้องเท่ากันทุกกลุ่มทุกตัวอย่างแต่ในการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ไม่จำเป็นต้องมีข้อตกลงเหล่านี้ (กัลยา วาณิชบัญชา. 2548)

3.4.1.4 ประเภทของการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์

การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์จะแบ่งเป็น

2 ประเภท คือ

1. Binary Logistic Regression ตัวแปรตามจะแบ่งออกเป็นค่าที่มี 2 ค่า คือ 0 กับ 1 (Dichotomous Variable) ตัวอย่างของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในการศึกษาครั้งนี้ เช่น



ภาพที่ 3.6 แบบจำลอง Binary Regression Logistic

ที่มา : ยุทธ ไกยวรรณ (2551)

3.4.1.5 สมการการวิเคราะห์การถอยโลจิสติกส์

ในกรณีที่มีตัวแปร (x) 1 ตัว แต่ตัวแปรตาม (y) มีได้เพียง 2 ค่า จะพบว่าความสัมพันธ์ระหว่าง x กับ y จะไม่อยู่ในเชิงรูปเชิงเส้น แต่จะอยู่ในรูปสมการต่อไปนี้

$$\text{Prob (event)} = \frac{e^{\beta_0 + \beta_1 X_1}}{1 + e^{\beta_0 + \beta_1 X_1}} \quad \dots\dots\dots(3.5)$$

$$\text{หรือ Prob (event)} = \frac{e^z}{1 + e^z} \quad \dots\dots\dots(3.6)$$

$$\text{หรือ Prob (event)} = \frac{e^z}{1 + e^{-z}} \quad \dots\dots\dots(3.7)$$

ในกรณีตัวแปรอิสระหลายตัว สมการเป็นดังนี้

$$\text{Prob (event)} = \frac{e^{\beta_0 + \beta_1 X_1 + \dots + \beta_n X_n}}{1 + e^{\beta_0 + \beta_1 X_1 + \dots + \beta_n X_n}} \quad \dots\dots\dots(3.8)$$

เมื่อ β_0 และ β_i คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรต่างๆ

X คือ ตัวแปรอิสระ

e คือ เป็นค่าลือกที่มีค่าประมาณคงที่ 2.781 (ยูทอ ไกรวรณ. 2551)

3.4.1.6 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis)

เป็นการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรอิสระ (Independent variable) หลายตัวแปร ร่วมกันว่าจะมีผลกระทบต่อตัวแปรตาม (Dependent variable) อย่างไรบ้าง ซึ่งตัวแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม เรียกว่า ตัวแปรแบบการถดถอยแบบเชิงเส้นพหุคูณ ดังสมการที่ (3.9)

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_{1i} + \beta_2 X_{2i} + \dots + \beta_k X_{ki} + \varepsilon_i \quad \dots\dots\dots(3.9)$$

เมื่อ Y_i = ค่าสังเกตที่ i ของตัวแปรตามของประชากร เมื่อ $i = 1, 2, \dots, k$

X_{ij} = ค่าสังเกตที่ i ของตัวแปรอิสระที่ j เมื่อ $j = 1, 2, \dots, k$

β_0 = ค่าที่ตัดแกน Y ของสมการเส้นตรง (เมื่อ X_i ทุกค่าเป็น 0)

β_j = ค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยบางส่วนของตัวแปรอิสระที่ j

ε_i = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ i

k = จำนวนตัวแปรอิสระ

n = ขนาดตัวอย่างทั้งหมด

ข้อสมมติ (Assumption) ของความคลาดเคลื่อน

1. ε_i มีการแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution) โดยมีค่าคาดหวัง (Expect Value) เป็นศูนย์และความแปรปรวนคงที่
2. ε_i และ ε_j สำหรับ $i \neq j$ เป็นอิสระต่อกัน
3. X_{ji} แต่ละค่าเป็นอิสระต่อกัน

สมการการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

ค่าประมาณของ Y_i ที่คำนวณได้จากกลุ่มตัวอย่าง เขียนเป็นสมการเรียกว่าสมการการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณโดยมีสมการดังนี้

$$\hat{Y}_i = b_0 + b_1 X_{1i} + b_2 X_{2i} + \dots + b_k X_{ki} \quad \dots\dots\dots(3.10)$$

โดยที่ $\hat{Y}_i$ เป็นค่าประมาณของ Y_i และ $b_0, b_1, b_2 \dots b_k$ เป็นค่าประมาณของ $\beta_0, \beta_1, \beta_2 \dots \beta_k$ ตามลำดับ ในการหาตัวประมาณ $b_0, b_1, b_2 \dots b_k$ ของ $\beta_0, \beta_1, \beta_2 \dots \beta_k$ จะหาได้โดยใช้วิธี least squares method

ในการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณจะใช้เมทริกซ์เป็นเครื่องมือ โดยมีสูตรในการประมาณค่าดังนี้

$$b = (X'X)^{-1} X'Y \quad \dots\dots\dots(3.11)$$

เมื่อ กำหนดให้

$$Y = \begin{bmatrix} Y_1 \\ Y_2 \\ \vdots \\ Y_n \end{bmatrix}, \quad X = \begin{bmatrix} 1 & X_{11} & X_{21} & \dots & X_{k1} \\ 1 & X_{12} & X_{22} & \dots & X_{k2} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 1 & X_{1n} & X_{2n} & \dots & X_{kn} \end{bmatrix}, \quad b = \begin{bmatrix} b_0 \\ b_1 \\ \vdots \\ b_k \end{bmatrix}$$

การทดสอบสมการการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

ในการทดสอบสมการการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณเพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระทุกตัวรวมกันมีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน โดยมีสมมติฐานสถิติที่ใช้ทดสอบ คือ

$$H_0 : \beta_1 = \beta_2 = \dots = \beta_k = 0$$

$$H_1 : \text{อย่างน้อยมี } \beta_j \text{ อย่างน้อย 1 ค่า } \neq 0, \text{ เมื่อ } j = 1, 2, \dots, k$$

สถิติที่ใช้ทดสอบ

$$F = \frac{(b'X'Y - n\bar{Y}^2) / k}{(Y'Y - b'X'Y) / (n - k - 1)} \quad \dots\dots\dots(3.12)$$

เมื่อ k คือ จำนวนตัวแปรอิสระ
 n คือ ขนาดตัวอย่างทั้งหมด
 $\bar{Y}$ คือ ค่าเฉลี่ย

การตัดสินใจ

เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ $= \alpha$

ถ้าค่า F ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับเมื่อเปรียบเทียบกับค่า F จากตารางที่ $df = k, (n - k - 1)$ หรือ ถ้าโปรแกรมให้ค่า p-value ซึ่งเป็นค่าความน่าจะเป็นของกลุ่มตัวอย่างที่ค่า p-value มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ α จะยอมรับ H_0 นั่นคือ ยอมรับว่าตัวแปรอิสระทุกตัวไม่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามในรูปเชิงเส้นที่ระดับนัยสำคัญ α

ถ้าค่า F ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับค่า F จากตารางที่ $df = k, (n - k - 1)$ หรือ ถ้าโปรแกรมให้ค่า p-value ซึ่งเป็นค่าความน่าจะเป็นของกลุ่มตัวอย่างที่ค่า p-value มีค่าน้อยกว่า α จะปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 นั่นคือยอมรับว่ามี ตัวแปรอิสระอย่างน้อยหนึ่งตัวมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามในรูปเชิงเส้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

หากผลการทดสอบพบว่าตัวแปรอิสระอย่างน้อยหนึ่งตัวมีอิทธิพลต่อตัวแปรตามในรูปเชิงเส้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์ของการถดถอยบางส่วน (Partial Regression Coefficient) แต่ละค่า โดยมีสมมติฐานทางสถิติที่ใช้ทดสอบคือ

$$H_0 : \beta_j = 0$$

$$H_1 : \beta_j \neq 0$$

สถิติที่ใช้ทดสอบ

$$t = \frac{b_j - \beta_j}{s_{b_j}} \dots\dots\dots(3.13)$$

เมื่อ s_{b_j} หาได้จากการถอดรากกำลังที่สองของ $Var(b_j)$ ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$Var(b) = \sigma^2 (X'X)^{-1} \dots\dots\dots(3.14)$$

เมื่อ σ^2 คือค่าความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนซึ่งประมาณจากสูตร

$$\sigma^2 = \frac{Y'Y - b'X'Y}{n - k - 1} \dots\dots\dots(3.15)$$

การตัดสินใจ

เมื่อกำหนดระดับนัยสำคัญ $= \alpha$

ถ้าค่า t ที่คำนวณได้มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับเมื่อเปรียบเทียบกับค่า $t_{\alpha/2}$ จากตารางที่ $df = n - k - 1$ หรือ ถ้าโปรแกรมให้ค่า p-value ซึ่งเป็นค่าความน่าจะเป็นของกลุ่มตัวอย่างที่จะมีค่า t

มากกว่าค่า t ที่คำนวณได้ถ้าค่า p-value มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ α จะยอมรับ H_0 แสดงว่าอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่ j มีค่าเป็นศูนย์ ($\beta_j = 0$)

ถ้าค่า t ที่คำนวณได้มีค่ามากกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับค่า $t_{\alpha/2}$ (กรณีไม่มีทิศทาง) หรือ t_α (กรณีมีทิศทาง) จากตารางที่ $df = n - k - 1$ หรือ ถ้าโปรแกรมให้ค่า p-value ซึ่งเป็นค่าความน่าจะเป็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีค่า t มากกว่าค่า t ที่คำนวณได้ถ้าค่า p-value มีค่าน้อยกว่า α จะปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 แสดงว่าอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่ j ไม่มีค่าเป็นศูนย์ ($\beta_j \neq 0$)

การแปลความหมาย

เมื่อผลการทดสอบพบว่า b_j มีนัยสำคัญ (ปฏิเสธ H_0) หมายความว่าเมื่อ X_j เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย Y จะเปลี่ยนแปลงไป b_j หน่วย เมื่ออิทธิพลของตัวแปรอิสระอื่นๆ คงที่

Coefficient of determination , R^2

ในการใช้สมการไปพยากรณ์ค่า Y ค่า R^2 บ่งบอกถึงประสิทธิภาพในการพยากรณ์โดยบอกให้ทราบถึงสัดส่วนหรือร้อยละความแปรปรวนของ Y ซึ่งสามารถอธิบายได้ด้วยสมการการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ คำนวณได้ดังสมการที่ 3.16

$$R^2 = \frac{b'XY - n\bar{Y}^2}{YY - n\bar{Y}^2} \times 100, \quad 0 \leq R^2 \leq 1 \quad \dots\dots\dots(3.16)$$

กรณีใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการแปลผลจะดูที่ค่า p-value ถ้าน้อยกว่า α แสดงว่าตัวแปรคู่่นั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ถ้ามีเครื่องหมายลบ จะมีความสัมพันธ์กลับกัน ถ้าไม่มีเครื่องหมาย แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกหรือตามกัน (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. 2540)

3.4.2 การประเมินปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ

สำหรับการประเมิน ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ คณะผู้วิจัยจะได้ดำเนินการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบสอบถามโดยใช้หลักเกณฑ์แต่ละช่วงคะแนนเท่ากัน (Class Interval) คือ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541)

$$\text{ช่วงความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุดจำนวนชั้น}}{\dots\dots\dots(3.17)}$$

$$\text{ซึ่งแทนค่าเท่ากับ} = \frac{5-1}{5} = 0.8$$

ดังนั้นจึงได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ไว้ดังนี้

- 1.00 - 1.80 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ อยู่ในระดับ “น้อยที่สุด”
- 1.81 - 2.60 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ อยู่ในระดับ “น้อย”
- 2.61 - 3.41 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ อยู่ในระดับ “ปานกลาง”
- 3.41 - 4.20 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ อยู่ในระดับ “มาก”
- 4.21 - 5.00 หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ อยู่ในระดับ “มากที่สุด”

3.4.3 เกณฑ์ การประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานขององค์กร

สำหรับการประเมิน ศักยภาพด้าน โลจิสติกส์และโซ่อุปทานขององค์กร เพื่อใช้เป็นดัชนีสำหรับเปรียบเทียบอุตสาหกรรมในแต่ละประเทศนั้น คณะผู้วิจัยจะได้ดำเนินการแปลความหมาย ของค่าเฉลี่ยที่ได้จากแบบสอบถามโดยใช้หลักเกณฑ์แต่ละช่วงคะแนนเท่ากัน (Class Interval) คือ (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2541) เช่นเดียวกันกับหัวข้อ 3.5.2

3.4.4 การคำนวณค่าน้ำหนักของคุณลักษณะ (Attribute Weighting)

วิธีการตัดสินใจแบบหลายคุณลักษณะ (Multiple Attribute Decision Making: MADM) ส่วนมากจะใช้วิธีการให้น้ำหนักแบบพื้นฐาน คือ ค่าน้ำหนักของทุกหลักเกณฑ์เมื่อรวมกันจะมีค่าเท่ากับ 1 สำหรับวิธีการกำหนดค่าน้ำหนัก หลักเกณฑ์ จะมีหลายวิธีการด้วยกันในการเลือกใช้นั้น จะดูจากความถนัดและความต้องการของผู้ตัดสินใจเป็นหลักโดยในงานวิจัยนี้จะเลือกใช้วิธีการหาค่าน้ำหนักจากการจัดอันดับ (Weight from Ranks) ซึ่งเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดในการกำหนดน้ำหนัก คือ เรียงลำดับความสำคัญของหลักเกณฑ์โดยให้หลักเกณฑ์ที่มีความสำคัญที่สุดมาก่อน และหลักเกณฑ์ที่สำคัญน้อยที่สุดอยู่ในอันดับสุดท้าย โดยให้หลักเกณฑ์ที่มีความสำคัญมากที่สุดมีค่า เท่ากับ 1 และลดหลั่นลงตามความสำคัญ หรืออาจจะพิจารณาเป็นคู่ (Pair-wise Judgment Data) แล้วแสดงผลให้อยู่ในรูปแบบตัวเลข โดยใช้สมการที่ (3.19) และ (3.20) ดังต่อไปนี้ (อภิชาติ โสภาแดง. 2555)

$$Wr = \frac{\frac{1}{r_j}}{\sum_{k=1}^n \frac{1}{r_k}} \quad \dots\dots\dots (3.19)$$

$$Wr = \frac{(n-r_j+1)}{\sum_{k=1}^n (n-r_k+1)} \quad \dots\dots\dots (3.20)$$

โดยที่ r_j คืออันดับของคุณลักษณะที่ j จัดอันดับทั้งหมด n หลักเกณฑ์ เช่น $(X_1 > X_2)$, $(X_1 > X_3)$, $(X_1 > X_4)$, $(X_1 > X_5)$, $(X_2 > X_3)$, $(X_2 > X_4)$, $(X_2 > X_5)$, $(X_3 > X_4)$, $(X_3 > X_5)$ และ $(X_4 > X_5)$ สามารถแสดงในรูปแบบตัวอย่างตัวเลขได้ ซึ่งค่า $\sum c$ เป็นค่าที่แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะที่ได้รับความพึงพอใจมากกว่าหรือจำนวน p ในแต่ละแถว (อภิชาติ โสภาแดง. 2551)

ตารางที่ 3.4 จะแสดงถึงตัวอย่างวิธีคำนวณการจัดลำดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย มีขั้นตอนการคำนวณคะแนนของแต่ละปัจจัยดังนี้

1. เรียงลำดับปัจจัยหลักในแต่ละกลุ่มตามผลการเก็บข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ยคะแนน
2. นำปัจจัยหลักมาหาค่าน้ำหนักโดยใช้วิธีหาค่าน้ำหนักจากค่าเฉลี่ย (Weight from AVG)
3. ได้น้ำหนักของแต่ละปัจจัย โดยผลรวมของน้ำหนักในปัจจัยหลักมีค่าเท่ากับ 1
4. นำคะแนนของปัจจัยย่อยที่เก็บได้มาหาค่าเฉลี่ยในแต่ละหมวดปัจจัยหลัก (Weight from AVG Score)
5. นำค่าเฉลี่ยของแต่ละปัจจัยหลักคูณกับน้ำหนักของแต่ละปัจจัยหลัก
6. คำนวณเปอร์เซ็นต์โดยนำค่าจากการคำนวณให้ข้อ (5) คูณ 100 จากนั้นหารด้วยผลรวมทั้งหมดในข้อ 5 ก็จะได้เปอร์เซ็นต์ในแต่ละปัจจัย
7. จัดลำดับปัจจัยโดยเรียงลำดับจากเปอร์เซ็นต์มากที่สุดให้เป็นอันดับที่ 1 รองลงมาเป็น อันดับ ที่ 2, ... ,11 ตามลำดับ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้ประกอบการไทย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม เพื่อสำรวจความคิดเห็นถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบและการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตลอดจนปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ และศักยภาพด้านโลจิสติกส์ และโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอกับผู้ประกอบการไทย จำนวน 55 ราย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

4.1.1.1 ลักษณะทั่วไปของผู้ประกอบการสิ่งทอที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจด้านอุตสาหกรรมทอผ้าและถักผ้าคิดเป็นร้อยละ 52.7 โดยวัตถุดิบหลักที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นเส้นด้ายฝ้ายคิดเป็นร้อยละ 52.7 รูปแบบของสถานประกอบการ พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 30.9 เป็นสถานประกอบการขนาดกลาง ซึ่งมีจำนวนพนักงาน 50-200 คน ทั้งนี้ที่มาของแหล่งวัตถุดิบพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 34.5 เลือกใช้วัตถุดิบภายในประเทศเป็นสัดส่วนมากกว่า 80% ในการผลิตสินค้า อย่างไรก็ตามมีผู้ประกอบการบางส่วนที่ตัดสินใจเลือกนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศเข้ามาใช้ในการผลิตเป็นสัดส่วนมากกว่า 80 % คิดเป็นร้อยละ 18.2 ในส่วนของการส่งออกพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ดำเนินการผลิตเพื่อการส่งออกสูงถึงประมาณ 61-80 % คิดเป็นร้อยละ 25.6 ของข้อมูลลักษณะการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการสิ่งทอ รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการสิ่งทอไทย

1) ประเภทอุตสาหกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ประเภท)	จำนวน	ร้อยละ
1.1) อุตสาหกรรมเส้นใยสังเคราะห์	9	16.4
1.2) อุตสาหกรรมปั่นด้าย	10	18.2
1.3) อุตสาหกรรมทอผ้าและถักผ้า	29	52.7
1.4) อุตสาหกรรมฟอกย้อม พิมพ์ และตกแต่งสำเร็จ	14	25.5
1.5) อื่นๆ	16	29.1
2) วัตถุดิบหลักในการผลิต	จำนวน	ร้อยละ
2.1) ขนสัตว์	1	1.8
2.2) เส้นด้ายฝ้าย	29	52.7
2.3) เส้นด้ายประดิษฐ์	13	23.1
2.4) เส้นใยยาวและเส้นใยสั้นสังเคราะห์	13	23.6
2.5) อื่นๆ	20	36.4

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

3) ขนาดของสถานประกอบการ (จำนวนพนักงานทั้งหมด)	จำนวน	ร้อยละ
3.1) น้อยกว่า 50 คน	13	23.6
3.2) ตั้งแต่ 50-200 คน	17	30.9
3.3) ตั้งแต่ 201-500 คน	14	25.5
3.4) ตั้งแต่ 501-1,000 คน	3	5.5
3.5) ตั้งแต่ 1,000 คนขึ้นไป	8	14.5
4) ที่มาของแหล่งวัตถุดิบ	จำนวน	ร้อยละ
4.1) ภายในประเทศ		
4.1.1) ไม่เกิน 20%	2	3.6
4.1.2) ประมาณ 21-40%	3	5.5
4.1.3) ประมาณ 41-60%	4	7.3
4.1.4) ประมาณ 61-80%	6	10.9
4.1.5) มากกว่า 80%	19	34.5
4.1.6) ไม่ระบุ	21	38.2
4.2) นำเข้าจากต่างประเทศ		
4.2.1) ไม่เกิน 20%	7	12.7
4.2.2) ประมาณ 21-40%	3	5.5
4.2.3) ประมาณ 41-60%	2	3.6
4.2.4) ประมาณ 61-80%	4	7.3
4.2.5) มากกว่า 80%	10	18.2
4.2.6) ไม่ระบุ	29	52.7
5) สัดส่วนของการส่งออก	จำนวน	ร้อยละ
5.1) ไม่มีการส่งออก	6	10.9
5.2) ส่งออกไม่เกิน 20%	9	16.4
5.3) ประมาณ 21-40%	4	7.3
5.4) ประมาณ 41-60%	7	12.7
5.5) ประมาณ 61-80%	11	20.0
5.6) มากกว่า 80%	6	10.9
5.7) ไม่ระบุ	12	21.8

4.1.2 การปรับเปลี่ยนรูปแบบและการเตรียมความพร้อมของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อรองรับการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการสิ่งทอไทยเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของธุรกิจในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 69.1 มีการเตรียมความพร้อม เช่น จัดตั้งทีมงานรับผิดชอบในการปรับตัวและการวางแผนกลยุทธ์ หรือมีการจัดอบรมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รายละเอียดแสดงดังตารางที่

4.2 แนวทางที่ธุรกิจสิ่งทอจะมีการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีหลายแนวทางด้วยกัน ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 58.2 เห็นว่าจำเป็นต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพของพนักงานให้สามารถทำงานได้หลากหลายมากขึ้น และในจำนวนเดียวกันนี้มีร้อยละ 43.6 เห็นว่าต้องลดต้นทุนการผลิตลงร้อยละ 41.8 เห็นว่าจำเป็นต้องพัฒนาธุรกิจด้วยระบบและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากขึ้น นอกจากนี้แนวทางข้างต้นแล้วยังมีแนวทางในรูปแบบอื่นๆ ที่ผู้ประกอบการมีแนวโน้มที่จะเตรียมความพร้อมปรับตัวเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น มีการพัฒนาโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและผลิตภาพ (Best Practices) (ร้อยละ 36.4) Quality Building (ร้อยละ 30.9) เชื่อมโยงเครือข่ายภายในอุตสาหกรรมมากขึ้น (ร้อยละ 29.1) ขยายฐานการตลาดภายในประเทศให้เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 27.3) ตามลำดับ รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.2 การเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการไทยต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

1) การเตรียมความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
1.1) ไม่มีการเตรียมความพร้อม	15	27.3
1.2) มีการเตรียมความพร้อม เช่น จัดตั้งทีมงานรับผิดชอบในการปรับตัวและการวางแผนกลยุทธ์ มีการจัดอบรมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร AEC	38	69.1
1.3) ไม่ระบุ	2	3.6

ตารางที่ 4.3 การปรับตัวของธุรกิจสิ่งทอไทยเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

2) การปรับตัวเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
2.1) ลดต้นทุนการผลิต	24	43.6
2.2) Quality building	17	30.9
2.3) ทำ TPM	9	16.4
2.4) เชื่อมโยงเครือข่ายภายในอุตสาหกรรมมากขึ้น	16	29.1
2.5) ขยายฐานการตลาดภายในประเทศให้เพิ่มขึ้น	15	27.3
2.6) ปรับขนาดองค์กรให้เล็กลง	7	12.7
2.7) เพิ่มประสิทธิภาพของพนักงานและให้สามารถทำงานได้หลากหลายมากขึ้น	32	58.2
2.8) มีการพัฒนาโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและผลิตภาพ (Best Practices)	20	36.4
2.9) เพิ่มการบริหารจัดการสารสนเทศภายในองค์กรและระหว่างองค์กร	12	21.8
2.10) พัฒนาธุรกิจด้วยระบบและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากขึ้น	23	41.8
2.11) อื่นๆ	2	3.7

ในส่วนของความได้เปรียบและข้อเสียเปรียบเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่าผู้ประกอบการไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 35.7 เห็นว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยจะได้เปรียบด้านการตลาด การลงทุนและการพัฒนาองค์ความรู้ แต่ในทางตรงกันข้ามร้อยละ 50 ของผู้ประกอบการไทยเห็นว่าจะมี

ข้อเสียเปรียบในเรื่องของต้นทุนและมีความกดดันเนื่องจากการแข่งขันที่สูงขึ้น รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.4 ทั้งนี้ส่วนใหญ่ของผู้ประกอบการคิดเป็นร้อยละ 38.9 ระบุว่าธุรกิจจะเผชิญความกดดันเป็นอย่างมากและจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงธุรกิจเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ได้แก่ ผู้ผลิตปลายน้ำและรับจ้างผลิต (OEM) ขณะเดียวกันผู้ประกอบการในกลุ่มเดียวกันนี้ร้อยละ 33.3 ก็เห็นว่าผู้ผลิตต้นน้ำและรับจ้างผลิตก็เผชิญต่อความกดดันให้ต้องพัฒนาปรับปรุงด้วยเช่นกัน รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.4 ความได้เปรียบและความเสียเปรียบของธุรกิจสิ่งทอไทยเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

3) เมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนธุรกิจมีความได้เปรียบและความเสียเปรียบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
ความได้เปรียบ		
1) ได้เปรียบด้านการจัดการแรงงาน	17	30.4
2) ได้เปรียบด้านการตลาดและการลงทุน	20	35.7
3) ได้เปรียบด้านการพัฒนาองค์ความรู้	20	35.7
4) ได้เปรียบด้านอื่นๆ	7	12.5
ความเสียเปรียบ		
1) เสียเปรียบด้านการตลาดและการลงทุน	11	19.6
2) เสียเปรียบด้านการเป็นฐานการผลิต	8	14.3
3) เสียเปรียบด้านต้นทุนและมีความกดดันเนื่องจากการแข่งขันที่สูงขึ้น	28	50.0
4) เสียเปรียบด้านอื่นๆ	2	3.6

ตารางที่ 4.5 ธุรกิจสิ่งทอไทยที่จะเผชิญความกดดันและต้องพัฒนาปรับปรุงธุรกิจหลังจากเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

4) ธุรกิจที่ต้องเผชิญความกดดันและต้องพัฒนาปรับปรุงหลังจากเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
1) ผู้ผลิตต้นน้ำและรับจ้างผลิต (OEM)	18	33.3
2) ผู้ผลิตกลางน้ำและรับจ้างผลิต (OEM)	13	24.1
3) ผู้ผลิตปลายน้ำและรับจ้างผลิต (OEM)	21	38.9
4) ตัวแทนจำหน่ายที่ไม่มีการผลิต	4	7.4
5) ผู้ผลิตที่มีตราสินค้า (Brand) จำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ	8	14.8
6) ธุรกิจลักษณะอื่นๆ	2	3.8

สำหรับความต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือสนับสนุนหลังจากเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ร้อยละ 60.4 ของผู้ประกอบการธุรกิจสิ่งทอไทยเห็นว่ารัฐควรสนับสนุนให้เกิดศักยภาพเชิงรุก เช่น จัดให้มี Business Matching ใหม่ๆ และในกลุ่มเดียวกันนี้ยังเห็นว่ารัฐควร ช่วยจัดหางบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีทั้งอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (ร้อยละ 58.5) และควรมีนโยบายการส่งเสริมการตลาดและการค้าที่ชัดเจนในด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย (ร้อยละ 45.3) ตามลำดับ รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.6 ทั้งนี้เมื่อพิจารณาถึงนโยบายส่งเสริมการตลาดและการค้าในด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ผู้ประกอบการร้อยละ 52.2 เห็นว่ารัฐควรให้ความสำคัญและมึนโยบายสิ่งทอที่ชัดเจนเกี่ยวกับการปรับปรุง

คุณภาพวัตถุดิบด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีการฟอก/ย้อม/ตกแต่งสำเร็จเป็นลำดับแรก รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.6 ความต้องการให้ภาครัฐของไทยช่วยเหลือสนับสนุนหลังจากเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

5) ความต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือหลังจากเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
1) ให้ข้อมูลแผนการตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว	23	41.8
2) สนับสนุนให้เกิดศักยภาพเชิงรุก เช่น Business Matching ใหม่ๆ	32	58.2
3) ช่วยจัดหางบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีทั้งอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	31	56.4
4) จัดตั้งเขตพื้นที่เฉพาะสำหรับโรงงาน	2	3.6
5) มีนโยบายการส่งเสริมการตลาดและการค้าที่ชัดเจนในด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	24	43.6

ตารางที่ 4.7 รัฐควรมีนโยบายส่งเสริมการตลาดและการค้าในด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

รัฐควรมีนโยบายส่งเสริมการตลาดและการค้า	อันดับความสำคัญ		
	1	2	3
1) การปรับปรุงคุณภาพวัตถุดิบด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีการฟอกย้อม/ตกแต่งสำเร็จสิ่งทอ (n=23)	12	10	1
	52.2%	43.5%	4.3%
2) การพัฒนาอุตสาหกรรมทอและถัก เช่น การออกแบบลายทอและถัก เป็นต้น (n=21)	6	7	8
	28.6%	33.3%	38.1%
3) การสร้างและปรับเครื่องจักรเพื่อประสิทธิภาพต่อกระบวนการผลิต (n=22)	6	5	11
	27.3%	22.7%	50.0%

4.1.3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

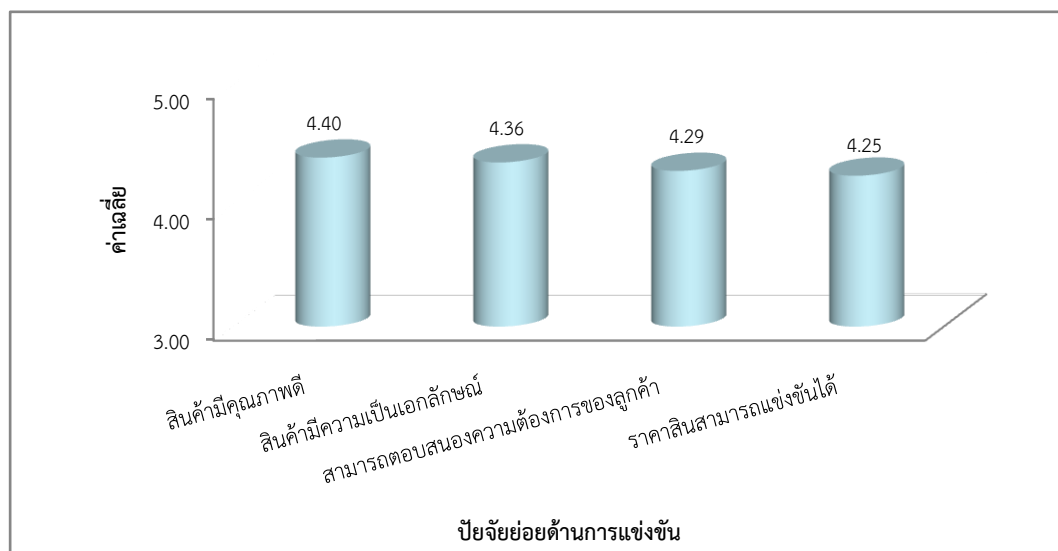
จากการวิเคราะห์ข้อมูลถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทยใน 11 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านแรงงาน ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต ปัจจัยด้านระบบโลจิสติกส์ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ปัจจัยด้านรัฐบาล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งและปัจจัยด้านการแข่งขัน โดยให้ผู้ประกอบการเรียงลำดับความสำคัญกับปัจจัยต่างๆ ดังกล่าวเรียงตามลำดับจาก 1 (เป็นปัจจัยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญมากที่สุด) ถึง 11 (เป็นปัจจัยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญน้อยที่สุด) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 55 ราย โดยใช้วิธี Weight from Rank สำหรับจัดลำดับความสำคัญของปัจจัย พบว่าปัจจัยที่มีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเรียงตามลำดับได้ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านการแข่งขัน 2) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 3) ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ 4) ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน 5) ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง 6) ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 7) ปัจจัยด้านรัฐบาล 8) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร 9) ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน 10) ปัจจัยด้านแรงงาน และ 11) ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 การจัดลำดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

ปัจจัย	Weight from AVG (%)	Weight from AVG Score	Weight from AVG (%) x Weight from AVG Score	Percent	Rank
ด้านการแข่งขัน	0.09	4.33	0.39	9.99	1
ด้านเศรษฐกิจ	0.09	4.14	0.38	9.56	2
ด้านโลจิสติกส์	0.09	4.05	0.37	9.34	3
ด้านวัตถุดิบและการผลิต	0.09	3.98	0.36	9.18	4
ด้านทำเลที่ตั้ง	0.09	3.93	0.36	9.09	5
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	0.09	3.91	0.36	9.05	6
ด้านรัฐบาล	0.09	3.89	0.35	8.99	7
ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	0.09	3.87	0.35	8.94	8
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	0.09	3.83	0.35	8.84	9
ด้านแรงงาน	0.09	3.82	0.35	8.83	10
ด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก	0.09	3.55	0.32	8.20	11

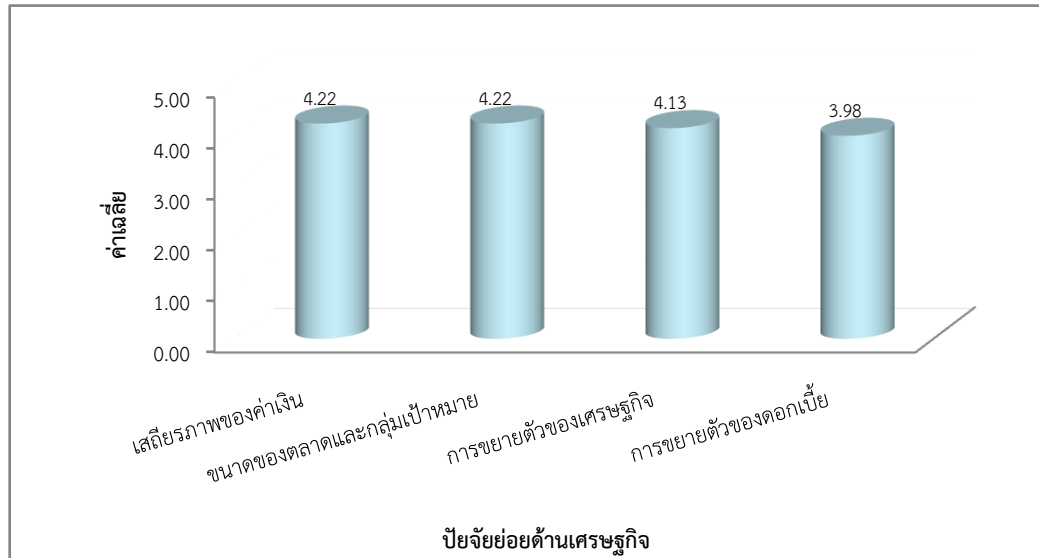
ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการถึงความสำคัญของปัจจัยย่อยของปัจจัยหลักแต่ละปัจจัย พบว่าผู้ประกอบการได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยย่อยต่างๆ ดังนี้

1. ปัจจัยด้าน การแข่งขัน ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 4 อันดับแรก ได้แก่ 1) สินค้ามีคุณภาพดี 2) สินค้ามีความเป็นเอกลักษณ์ 3) สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 4) ราคาสินค้าที่สามารถแข่งขันได้ โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.1



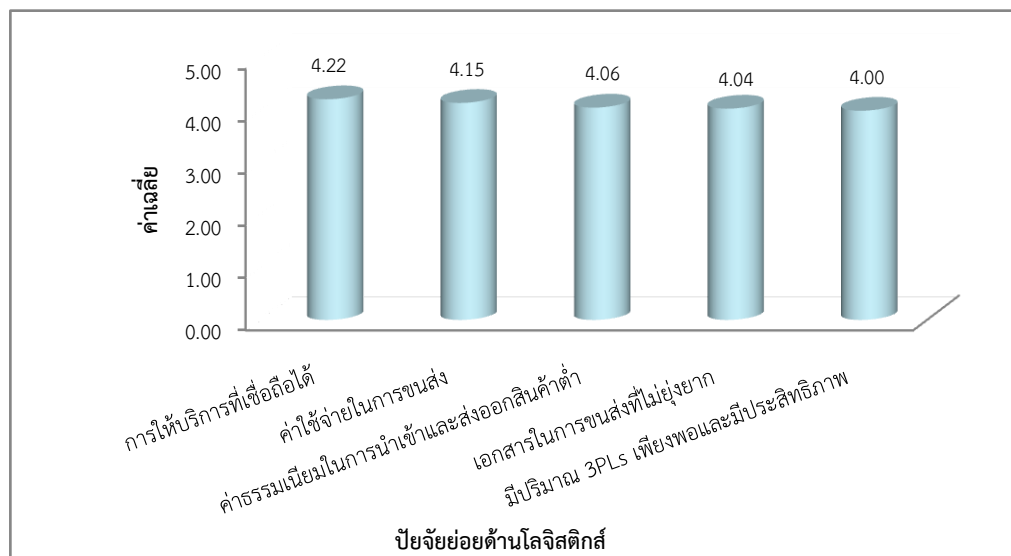
ภาพที่ 4.1 ปัจจัยย่อยด้านการแข่งขันที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

2. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 4 อันดับ ได้แก่ 1) เสถียรภาพของค่าเงินมีความมั่นคง 2) มีขนาดของตลาดและกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก 3) การขยายตัวของเศรษฐกิจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และ 4) มีการขยายตัวของอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.2



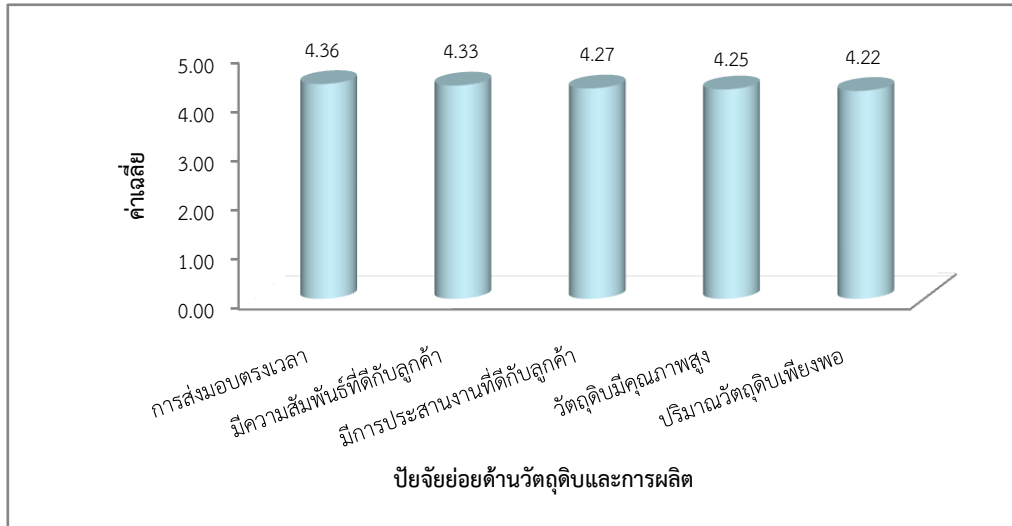
ภาพที่ 4.2 ปัจจัยย่อยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

3. ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) การให้บริการที่เชื่อถือได้ 2) ค่าใช้จ่ายในการขนส่งต่ำ 3) ค่าธรรมเนียมในการนำเข้าและส่งออกสินค้าที่ต่ำ 4) เอกสารในการขนส่งออกไม่ยุ่งยาก และ 5) มีปริมาณของผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์ (3PLs) เพียงพอต่อความต้องการและมีประสิทธิภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.3



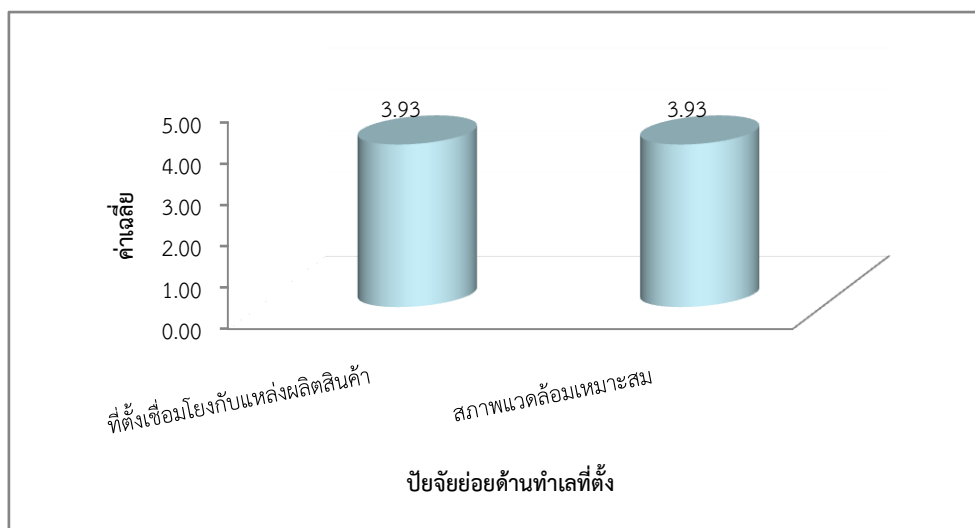
ภาพที่ 4.3 ปัจจัยย่อยด้านโลจิสติกส์ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

4. ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) การส่งมอบตรงเวลา 2) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า 3) มีการประสานงานที่ดีกับลูกค้า 4) วัตถุดิบมีคุณภาพสูง และ 5) ปริมาณวัตถุดิบมีเพียงพอต่อความต้องการ โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.4



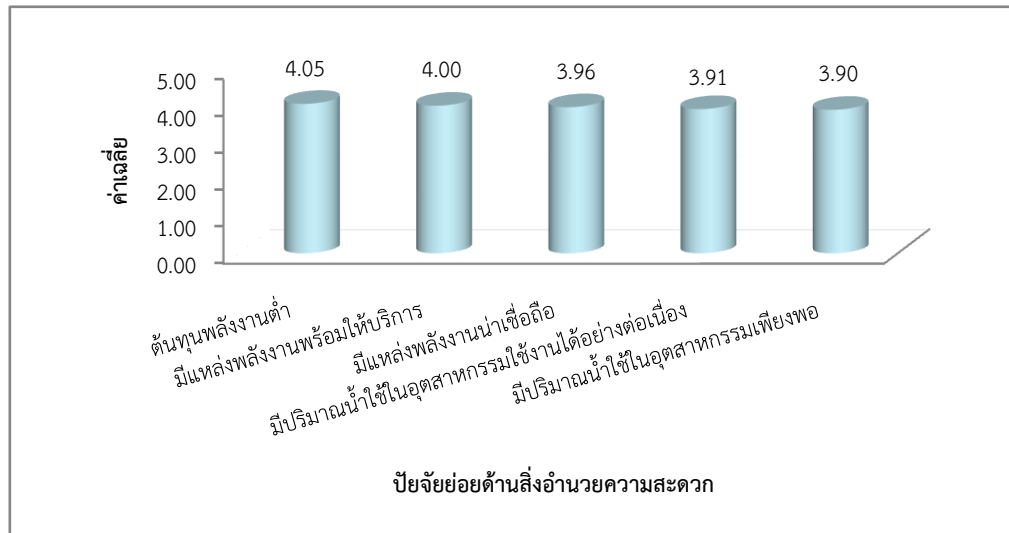
ภาพที่ 4.4 ปัจจัยย่อยด้านวัตถุดิบและการผลิตที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

5. ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 2 อันดับ ได้แก่ 1) มีที่ตั้งเชื่อมโยงกับแหล่งผลิตสินค้า และ 2) มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการผลิตและการทำงาน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากันดังแสดงในภาพที่ 4.5



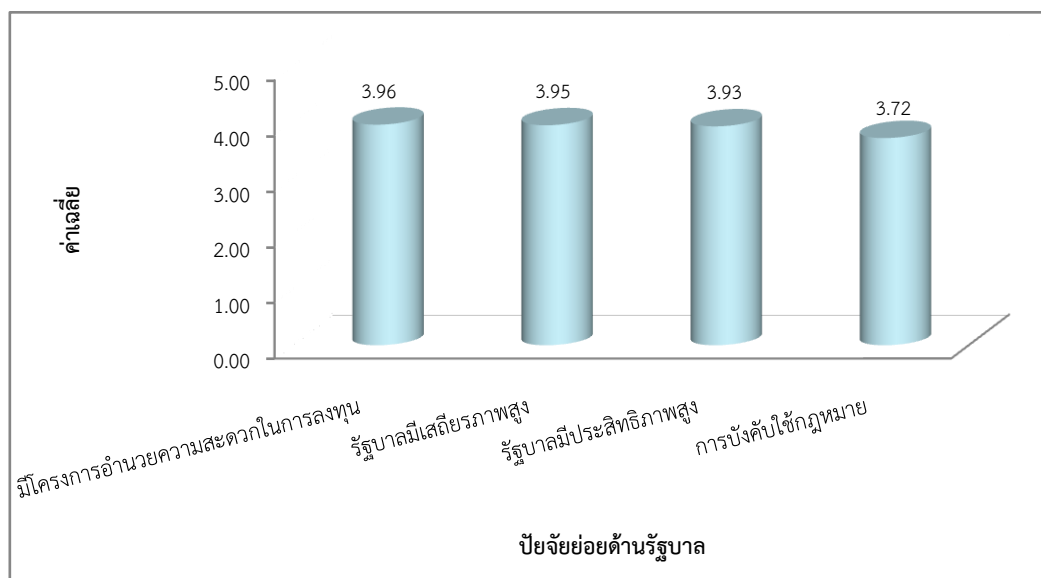
ภาพที่ 4.5 ปัจจัยย่อยด้านทำเลที่ตั้งที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

6. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านพลังงานต่ำ 2) มีแหล่งพลังงานที่พร้อมให้บริการได้ตลอดเวลา 3) มีแหล่งพลังงานที่น่าเชื่อถือและสามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง 4) มีปริมาณน้ำที่ใช้ในอุตสาหกรรมสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง และ 5) มีปริมาณน้ำที่ใช้ในอุตสาหกรรมเพียงพอต่อความต้องการ โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.6



ภาพที่ 4.6 ปัจจัยย่อยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

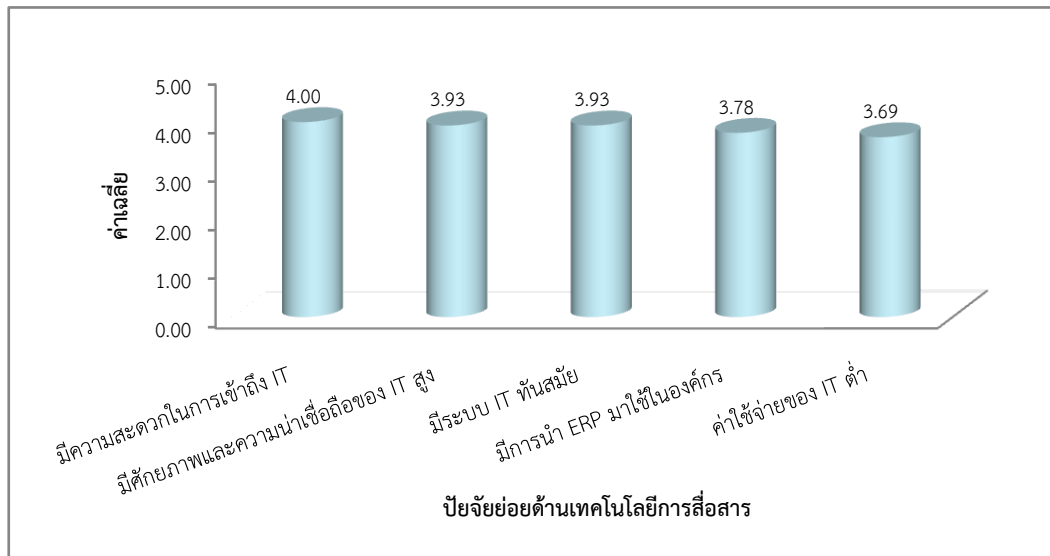
7. ปัจจัยด้านรัฐบาล ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 4 อันดับ ได้แก่ 1) มีโครงการและแผนงานต่างๆ ในการอำนวยความสะดวกในการลงทุนเป็นจำนวนมาก 2) รัฐบาลมีเสถียรภาพสูงและมีสันติภาพภายในประเทศสูง 3) รัฐบาลมีประสิทธิภาพในการกำกับดูแลสูง และ 4) มีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและมีประสิทธิภาพสูง โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.7



ภาพที่ 4.7 ปัจจัยย่อยด้านรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

8. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่

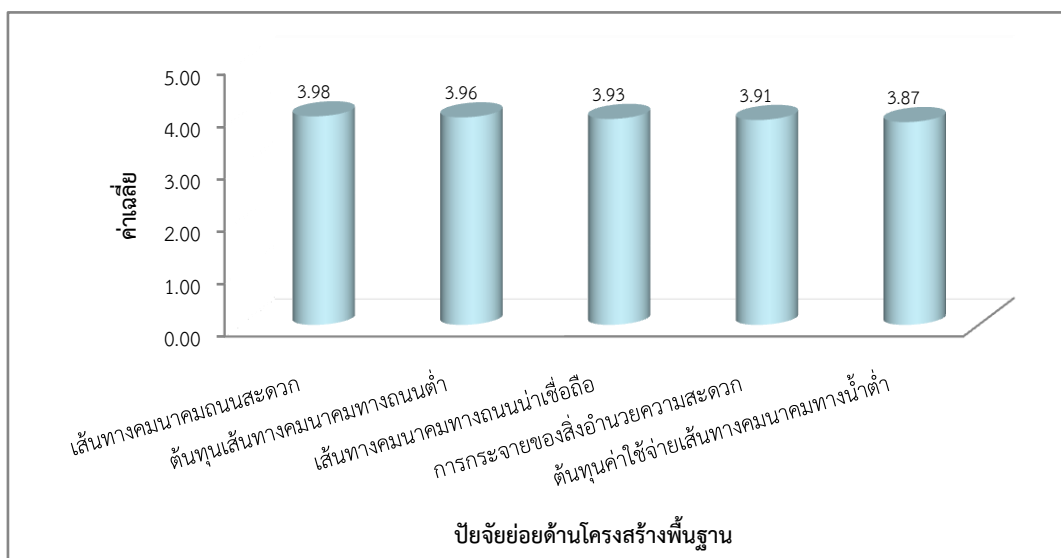
- 1) มีความสะดวกในการเข้าถึงเทคโนโลยีและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 2) มีศักยภาพและความน่าเชื่อถือของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสูง
- 3) มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย
- 4) มีการนำระบบ ERP มาประยุกต์ใช้ในองค์กร และ
- 5) ค่าใช้จ่ายของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.8



ภาพที่ 4.8 ปัจจัยย่อยด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

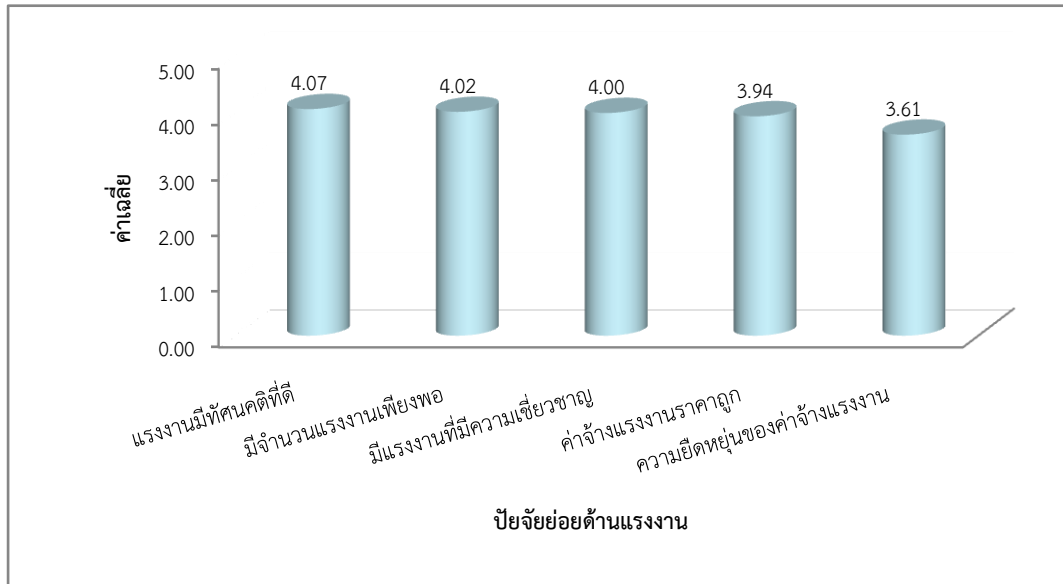
9. ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่

- 1) มีเส้นทางคมนาคมทางถนนที่สะดวกและพร้อมใช้งานตลอดเวลา
- 2) มีต้นทุนการในการใช้เส้นทางคมนาคมทางถนนต่ำ
- 3) เส้นทางคมนาคมทางถนนมีความน่าเชื่อถือและสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง
- 4) มีการกระจายของสิ่งอำนวยความสะดวก (สินค้าและบริการ) ทั่วถึง และ
- 5) ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการใช้เส้นทางคมนาคมทางน้ำต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.9



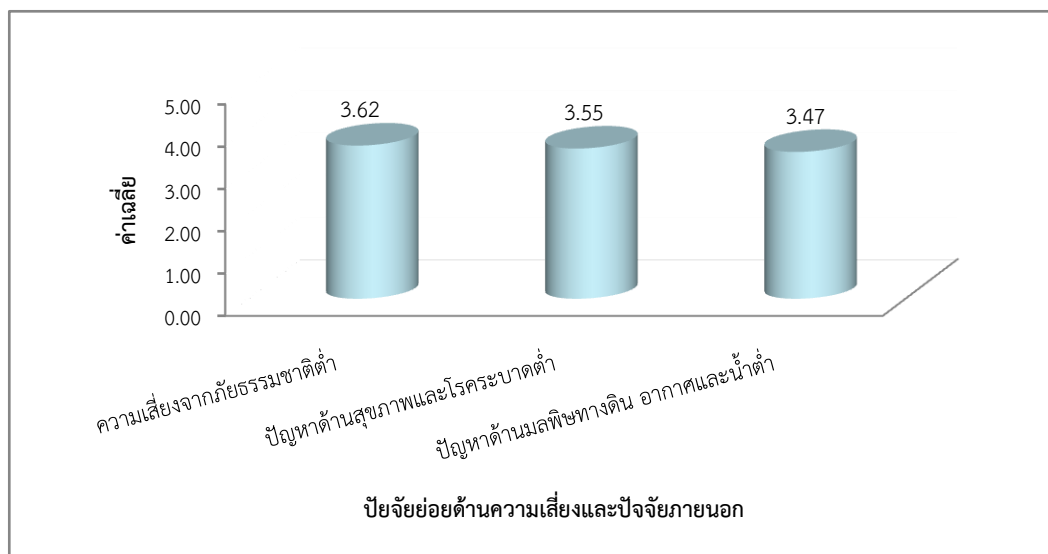
ภาพที่ 4.9 ปัจจัยย่อยด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

10. ปัจจัยด้าน แรงงาน ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) แรงงานมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำ 2) มีจำนวนแรงงานเพียงพอต่อความต้องการ 3) มีแรงงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูง 4) ค่าจ้างแรงงานมีราคาถูก และ 5) ความยืดหยุ่นของค่าจ้างแรงงาน โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.10



ภาพที่ 4.10 ปัจจัยย่อยด้านแรงงานที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

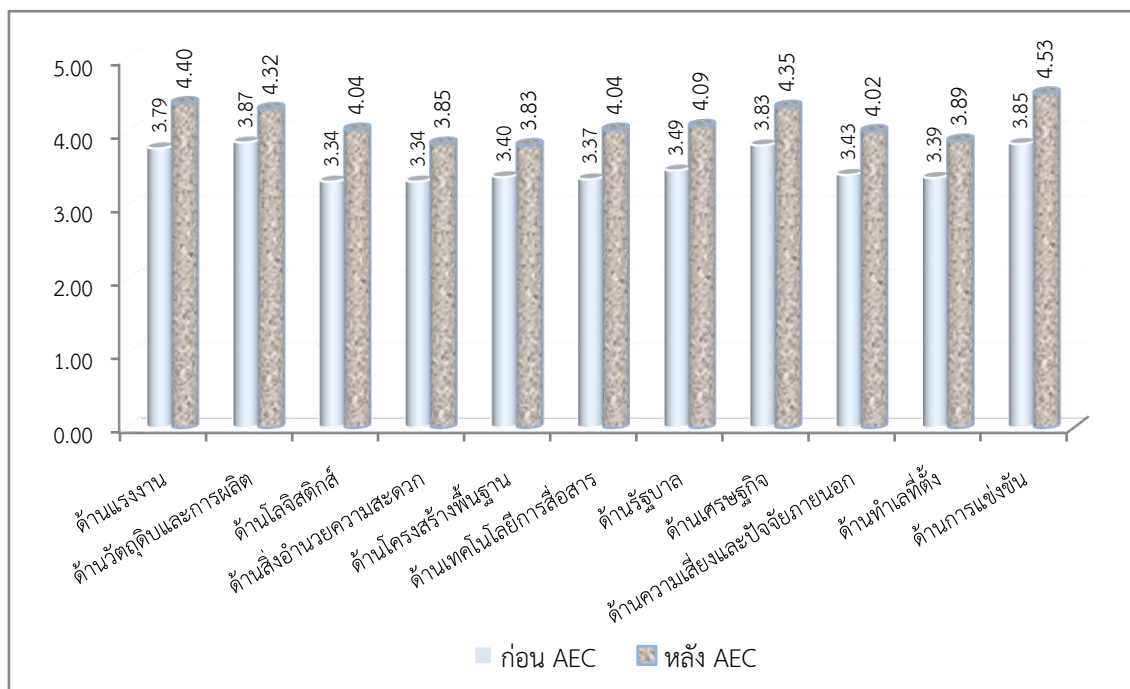
11. ปัจจัยด้านความเสี่ยง และปัจจัยภายนอก ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 3 อันดับ ได้แก่ 1) มีความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติต่ำ 2) มีปัญหาด้านสุขภาพและโรคระบาดต่ำ และ 3) มีปัญหาในด้านมลพิษทางดิน อากาศและน้ำต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.11



ภาพที่ 4.11 ปัจจัยย่อยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

4.1.4 การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทยระหว่างก่อนและหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

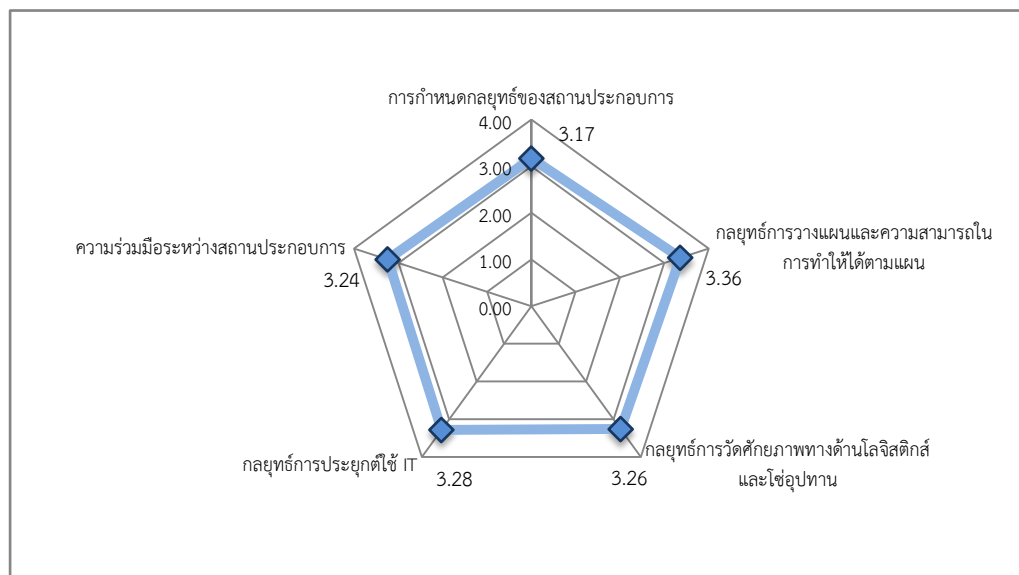
จากการให้ผู้ประกอบการไทยเปรียบเทียบปัจจัย 11 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอระหว่างก่อนและหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยมีความเห็นว่า ในสภาพการณ์ปัจจุบันขณะที่ยังไม่ได้เข้าสู่การรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ปัจจัยที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอย่างมาก โดยเรียงตามลำดับตามคะแนนเฉลี่ยความสำคัญได้แก่ ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต ($\bar{X} = 3.87$) ปัจจัยด้านการแข่งขัน ($\bar{X} = 3.85$) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.83$) และปัจจัยด้านแรงงาน ($\bar{X} = 3.79$) ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ปัจจัยด้านรัฐบาล ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก และปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง มีความสำคัญในระดับปานกลางเท่านั้น แต่ภายหลังการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแล้ว ผู้ประกอบการไทยมีความเห็นว่าปัจจัยทุกด้านจะมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นและส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอย่างมาก โดยปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านการแข่งขัน ($\bar{X} = 4.53$) รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.35$) ปัจจัยด้านแรงงาน ($\bar{X} = 4.40$) ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต ($\bar{X} = 4.32$) ตามลำดับ ส่วนปัจจัยอื่นๆ ที่ได้รับคะแนนความสำคัญในลำดับที่ลดหลั่นกันลงมาได้แก่ปัจจัยด้านรัฐบาล ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน (มีคะแนนเฉลี่ยความสำคัญอยู่ระหว่าง 3.83 ถึง 4.09 ตามลำดับ) การเปรียบเทียบความสำคัญของแต่ละปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทยในช่วงเวลาก่อนและหลังการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแสดงในภาพที่ 4.12



ภาพที่ 4.12 การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทยระหว่างก่อนและหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

4.1.5 การประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของผู้ประกอบการไทย

ในการประเมิน ศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของอุตสาหกรรม สิ่งทอนั้น คณะผู้วิจัยทำการประเมินศักยภาพใน 5 ด้านด้วยกันได้แก่ 1) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ของสถานประกอบการ 2) ด้านกลยุทธ์การวางแผนและความสามารถในการทำให้ได้ตามแผน 3) ด้านการวัดศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน 4) ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 5) ด้านความร่วมมือของสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการยังมีศักยภาพในด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานในระดับ ปานกลางในทุกๆ ด้าน โดยพบว่า ศักยภาพด้านกลยุทธ์การวางแผนและความสามารถในการทำให้ได้ตามแผนสูงสุด เป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 3.36$, S.D.= 0.73) รองลงมาได้แก่ศักยภาพในด้านกลยุทธ์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.28$, S.D.= 0.97) ด้านกลยุทธ์การวัดศักยภาพทางด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.77) และด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 1.05) ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ประกอบการซึ่งเป็น กลุ่มตัวอย่างมีศักยภาพด้านการกำหนดกลยุทธ์ของสถานประกอบการต่ำที่สุดหรือเป็น จุดอ่อนที่สุด ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 0.93) การเปรียบเทียบศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ในแต่ละด้านของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม สิ่งทอของประเทศไทยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง แสดงดังภาพที่ 4.13



ภาพที่ 4.13 การเปรียบเทียบศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้ประกอบการเวียดนาม

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับผู้ประกอบการธุรกิจสิ่งทอของประเทศเวียดนาม เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมและแนวทางในการปรับตัวเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งสำรวจถึงปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ และศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของผู้ประกอบการ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการจำนวนทั้งสิ้น 26 ราย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

4.2.1 ความพร้อมและแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการเวียดนามต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 38.5 ดำเนินธุรกิจในอุตสาหกรรมด้านการทอผ้าหรือการถักผ้า สำหรับแนวทางในการเตรียมความพร้อมรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนพบว่าร้อยละ 50.0 จะยังคงบทบาทของผู้ผลิตเช่นเดิม แต่มีการกระจายงานไปยังประเทศในกลุ่มอาเซียนที่มีต้นทุนต่ำกว่าพร้อมกับลดกำลังการผลิตในปัจจุบันลง ร้อยละ 46.2 ระบุว่ายังคงบทบาทของการเป็นผู้ผลิตเช่นเดิมต่อไป ร้อยละเอ็ดแสดงดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 แนวทางการปรับตัวของธุรกิจสิ่งทอเวียดนามหลังจากเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

1) การดำเนินการเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	จำนวน	ร้อยละ
1.1) ยังคงบทบาทของผู้ผลิตเช่นเดิม	12	46.2
1.2) ยังคงบทบาทของผู้ผลิตเช่นเดิม แต่มีการกระจายงานไปยังประเทศในกลุ่มอาเซียนที่มีต้นทุนต่ำกว่าพร้อมกับลดกำลังการผลิตในปัจจุบันลง	13	50.0
1.3) เปลี่ยนบทบาทไปเป็นผู้วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์	-	-
1.4) ไม่ระบุ	1	3.8

สำหรับการย้ายฐานการผลิต พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 57.7 ระบุว่ายังไม่ย้ายฐานการผลิต ร้อยละ 30.8 ระบุว่าอาจจะย้ายเฉพาะโรงงานที่ทำการผลิตสินค้าไปประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแต่ยังไม่ย้ายทั้งองค์กร ร้อยละเอ็ดแสดงดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 แนวโน้มการย้ายฐานการผลิตของธุรกิจสิ่งทอเวียดนามหลังจากเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

2) การย้ายฐานการผลิตหลังจากเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	จำนวน	ร้อยละ
2.1) จะย้ายทั้งบริษัทและโรงงานไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	1	3.8
2.2) จะย้ายโรงงานไปยังประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) แต่ไม่ย้ายทั้งองค์กร	8	30.8
2.3) ไม่ย้ายฐานการผลิต	15	57.7

ในส่วนของบริษัทที่จะได้รับจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 69.2 เห็นว่าธุรกิจอุตสาหกรรมสิ่งทอจะได้รับประโยชน์จากนโยบายการค้าเสรีเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรี อย่างไรก็ตามในทางตรงกันข้ามร้อยละ 84.6 ของผู้ประกอบการมีความเห็นว่า การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอาจทำให้ธุรกิจอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศเวียดนามเสียประโยชน์และเกิดปัญหาในเรื่องคู่แข่งและการแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดกันมากขึ้น ร้อยละเอ็ดแสดงดังตารางที่ 4.11 และตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.11 ประโยชน์ของประเทศเวียดนามที่จะได้รับเมื่อมีการจัดตั้งกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

3) ประโยชน์ที่ได้รับเมื่อมีการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
3.1) ได้ประโยชน์จากนโยบายการเคลื่อนย้ายสินค้าอย่างเสรี	18	69.2
3.2) ได้ประโยชน์จากนโยบายเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี	7	26.9
3.3) ได้ประโยชน์จากนโยบายสนับสนุนการลงทุนในกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	11	42.3

ตารางที่ 4.12 การเสียประโยชน์ของผู้ประกอบการเวียดนามเมื่อมีการจัดตั้งกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

4) การเสียประโยชน์เมื่อมีการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
4.1) เกิดปัญหาในเรื่องของค่าเงิน หากต้องมีการใช้สกุลเงินร่วมกัน	17	65.4
4.2) เกิดปัญหาในเรื่องคู่แข่งมากขึ้นและแย่งส่วนแบ่งทางการตลาด	22	84.6

เมื่อพิจารณาถึงการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของธุรกิจ พบว่าส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 69.2 ยังไม่มีการเตรียมความพร้อมภายในองค์กรต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รองลงมาร้อยละ 23.1 ระบุว่ามีการจัดตั้งทีมงานและผู้รับผิดชอบในเรื่องการปรับตัวและการวางแผนกลยุทธ์โลจิสติกส์และ โซ่อุปทาน รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 การเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการเวียดนามต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

5) การเตรียมความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
5.1) มีการจัดตั้งทีมงานและผู้รับผิดชอบในเรื่องการปรับตัวและการวางแผนกลยุทธ์โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน	6	23.1
5.2) มีการจัดอบรมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ความรู้แก่พนักงานในพนักงานในบริษัทในการปรับตัวเพื่อรองรับการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	2	7.7
5.3) ไม่มีการเตรียมความพร้อมภายในองค์กรต่อการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	18	69.2

สำหรับประเด็นต้องการให้ภาครัฐดำเนินการเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ส่วนใหญ่ร้อยละ 88.5 ผู้ประกอบการสิ่งทอชาวเวียดนามเห็นว่ารัฐบาลควรมีการสนับสนุนแหล่งเงินทุนถูกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน และในกลุ่มเดียวกันนี้มีร้อยละ 34.6 ที่ระบุว่าต้องการให้ภาครัฐมีการจัดตั้งทีมงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ความรู้และเตรียมความพร้อมแก่พนักงานเพื่อรองรับการ

เปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วยเช่นกัน รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ประเด็นที่ต้องการให้ภาครัฐของประเทศเวียดนามดำเนินการเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

6) สิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐดำเนินการเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
6.1) ต้องการให้ภาครัฐมีการประเมินสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมในกรณีที่มีการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	5	19.2
6.2) ต้องการให้ภาครัฐมีการจัดตั้งทีมงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ความรู้และเตรียมความพร้อมแก่พนักงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	9	34.6
6.3) รัฐบาลควรมีการสนับสนุนแหล่งเงินทุนถูกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน	23	88.5

ในส่วนของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจเมื่อได้เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้ประกอบการร้อยละ 73.1 ระบุว่าส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลงและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และในกลุ่มเดียวกันนี้ร้อยละ 61.5 มีความเห็นเพิ่มเติมด้วยอีกว่าจะส่งผลให้ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับความต้องการที่มากขึ้น รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจสิ่งทอของเวียดนามภายหลังการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

7) ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
7.1) ต้นทุนการผลิตลดลงและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน	19	73.1
7.2) ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับความต้องการที่มากขึ้น	16	61.5
7.3) ขยายโรงงานเพื่อเพิ่มกำลังการผลิต	8	32.0
7.4) เปลี่ยนบทบาทของธุรกิจ เช่น เปลี่ยนเป็นการวิจัยและพัฒนา	-	-

นอกจากนั้นจากการให้ผู้ประกอบการสิ่งทอในประเทศเวียดนามพิจารณาเปรียบเทียบข้อได้เปรียบของอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศเวียดนามกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยให้คะแนน 1 ถึง 5 พบว่าผู้ประกอบการเห็นว่าประเทศเวียดนาม มีข้อได้เปรียบเรื่องแรงงาน เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น มีความเชี่ยวชาญของแรงงาน หรือ ค่าจ้างแรงงาน เป็นต้น โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 ซึ่งสูงกว่าข้อคิดเห็นด้านอื่นๆ รองลงมาเป็นข้อได้เปรียบ เรื่อง ภูมิศาสตร์เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น การได้เปรียบทางการคมนาคมหรือความสะดวกในการเข้าถึงท่าเรือ เป็นต้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเท่ากับ 3.88 นอกจากนี้ผู้ประกอบการยังให้ความเห็นว่าประเทศเวียดนามยังมีปัญหาเรื่องความเสี่ยงในด้านต่างๆ น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น ความเสี่ยงในด้านภัย

ธรรมชาติ เป็นต้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นเป็นลำดับรองลงมาโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบประเทศเวียดนามกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
8.1) มีข้อได้เปรียบเรื่องแรงงานเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น ความเชี่ยวชาญของแรงงานหรือค่าจ้างแรงงาน เป็นต้น	4.00	0.63
8.2) มีข้อได้เปรียบเรื่องปัจจัยด้านวัตถุดิบเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น ปริมาณวัตถุดิบหรือราคาวัตถุดิบ เป็นต้น	3.15	0.83
8.3) มีข้อได้เปรียบเรื่องระบบโลจิสติกส์เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	3.19	0.57
8.4) มีข้อได้เปรียบเรื่องการให้บริการด้านสาธารณูปโภค (Infrastructure) เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น การให้บริการด้านพลังงาน เป็นต้น	2.96	0.77
8.5) มีข้อได้เปรียบเรื่องเสถียรภาพรัฐบาลเมื่อเปรียบเทียบกับรัฐบาลของประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	2.46	0.76
8.6) มีข้อได้เปรียบเรื่องเศรษฐกิจเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น การขยายตัวทางเศรษฐกิจหรือเสถียรภาพทางการเงิน	3.19	0.49
8.7) มีปัญหาเรื่องความเสี่ยงในด้านต่างๆ น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น ความเสี่ยงในด้านภัยธรรมชาติ เป็นต้น	3.42	0.76
8.8) มีข้อได้เปรียบเรื่องภูมิศาสตร์เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น การได้เปรียบทางการคมนาคมหรือความสะดวกในการเข้าถึงท่าเรือ เป็นต้น	3.88	0.82

4.2.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนามใน 11 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านแรงงาน ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต ปัจจัยด้านระบบโลจิสติกส์ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ปัจจัยด้านรัฐบาล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งและปัจจัยด้านการแข่งขัน โดยให้ผู้ประกอบการเรียงลำดับความสำคัญกับปัจจัยต่างๆ ดังกล่าวเรียงตามลำดับจาก 1 (เป็นปัจจัยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญมากที่สุด) ถึง 11 (เป็นปัจจัยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญน้อยที่สุด) ซึ่งผล

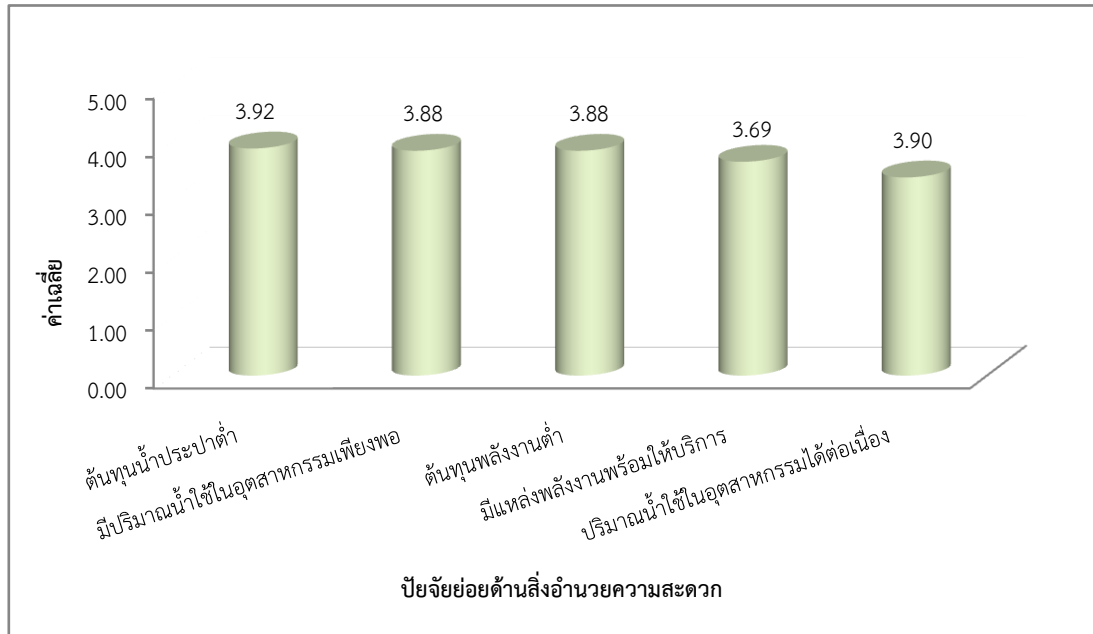
การวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 26 ราย โดยใช้วิธี Weight from Rank สำหรับจัดลำดับความสำคัญของปัจจัย พบว่าปัจจัยที่มีผู้ประกอบการชาวเวียดนามระบุว่ามีผลสำคัญต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเรียงตามลำดับได้ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน 3) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 4) ปัจจัยด้านรัฐบาล 5) ปัจจัยด้านการแข่งขัน 6) ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต 7) ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก 8) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร 9) ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ 10) ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง และ 11) ปัจจัยด้านแรงงาน ผลจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอมีรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 การจัดลำดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม

ปัจจัย	Weight from AVG (%)	Weight from AVG Score	Weight from AVG (%) x Weight from AVG Score	Percent	Rank
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	0.09	3.70	0.34	9.52	1
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	0.09	3.68	0.33	9.47	2
ด้านเศรษฐกิจ	0.09	3.66	0.33	9.44	3
ด้านรัฐบาล	0.09	3.65	0.33	9.41	4
ด้านการแข่งขัน	0.09	3.64	0.33	9.37	5
ด้านวัตถุดิบและการผลิต	0.09	3.55	0.32	9.14	6
ด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก	0.09	3.54	0.32	9.12	7
ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	0.09	3.48	0.32	8.96	8
ด้านโลจิสติกส์	0.09	3.41	0.31	8.78	9
ด้านทำเลที่ตั้ง	0.09	3.29	0.30	8.47	10
ด้านแรงงาน	0.09	3.23	0.29	8.32	11

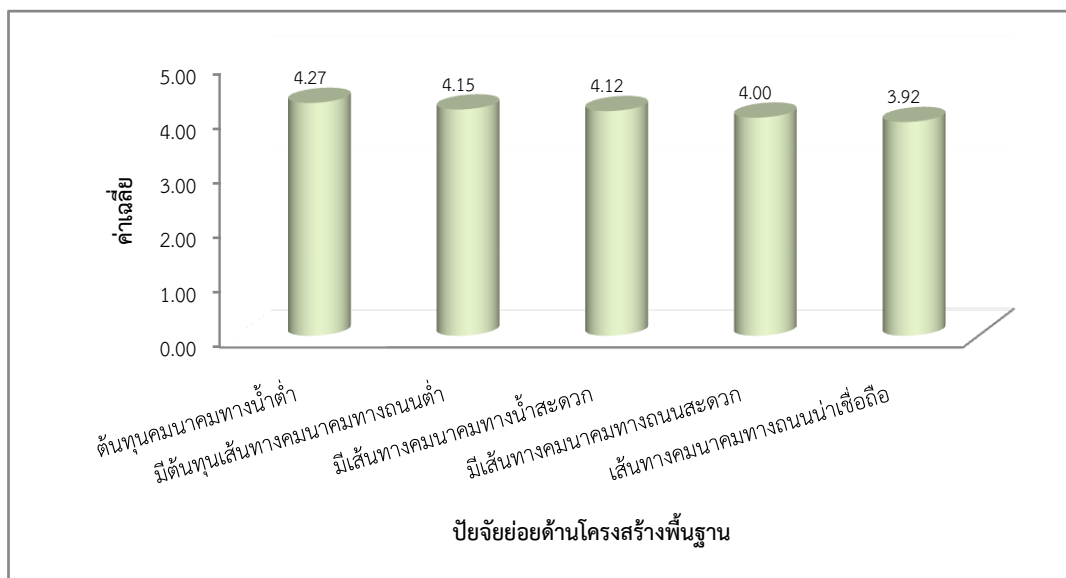
ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการถึงความสำคัญของปัจจัยย่อยของปัจจัยหลักแต่ละปัจจัย พบว่าผู้ประกอบการสิ่งทอของประเทศเวียดนามได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยย่อยต่างๆ ดังนี้

1. **ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก** ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) มีต้นทุนของน้ำประปาต่ำ 2) มีปริมาณน้ำที่ใช้ในอุตสาหกรรมเพียงพอต่อความต้องการ มีแหล่งพลังงานที่พร้อมให้บริการได้ตลอดเวลา 3) ต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านพลังงานมีราคาต่ำ 4) มีแหล่งพลังงานที่พร้อมให้บริการตลอดเวลา และ 5) ปริมาณน้ำที่ใช้ในอุตสาหกรรมสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.14



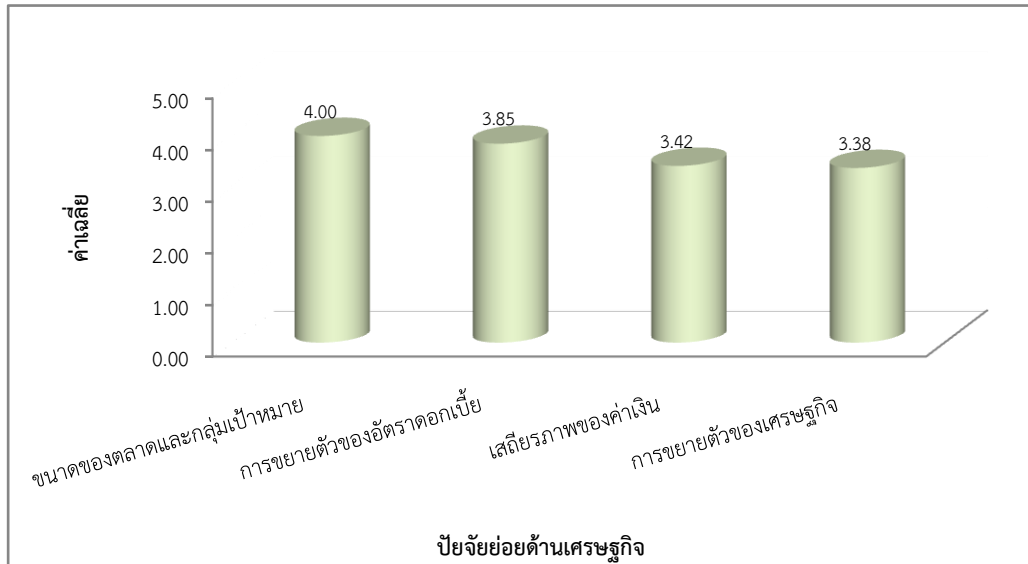
ภาพที่ 4.14 ปัจจัยย่อยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม

2. ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการใช้เส้นทางคมนาคมทางน้ำต่ำ 2) มีต้นทุนการในการใช้เส้นทางคมนาคมทางถนนต่ำ 3) มีเส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สะดวกและพร้อมใช้งานตลอดเวลา 4) มีเส้นทางคมนาคมทางถนนที่สะดวกและพร้อมใช้งานตลอดเวลา และ 5) เส้นทางคมนาคมทางถนนมีความน่าเชื่อถือและสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.15



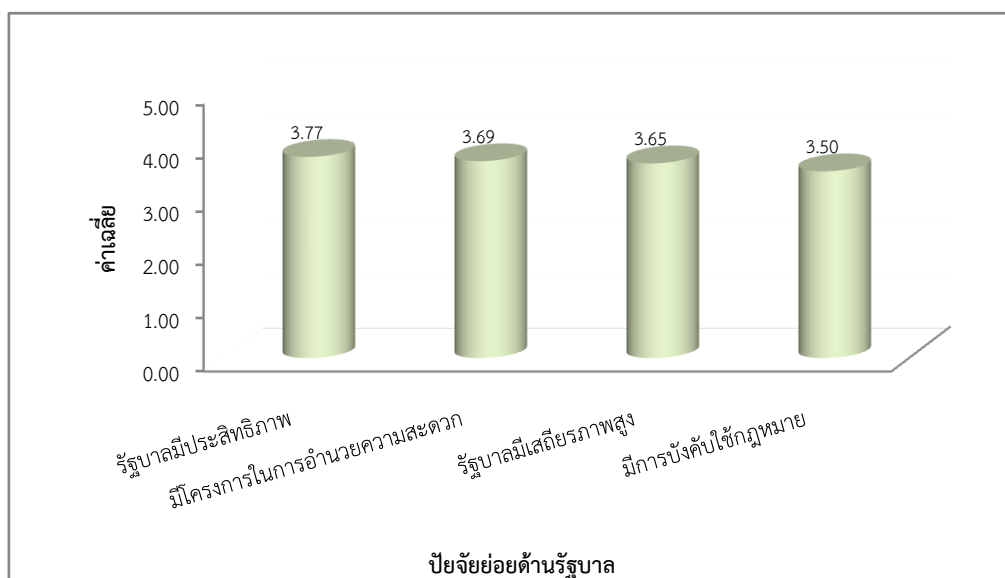
ภาพที่ 4.15 ปัจจัยย่อยด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม

3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 4 อันดับ ได้แก่ 1) มีขนาดของตลาดและกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก 2) มีการขยายตัวของอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม 3) เสถียรภาพของค่าเงินมีความมั่นคง และ 4) การขยายตัวของเศรษฐกิจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.16



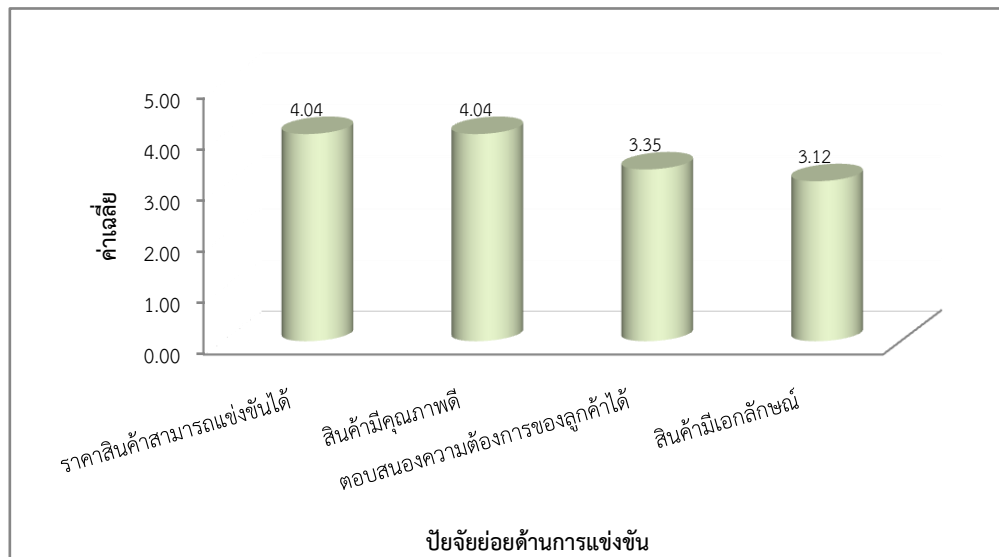
ภาพที่ 4.16 ปัจจัยย่อยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม

4. ปัจจัยด้านรัฐบาล ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 4 อันดับ ได้แก่ 1) รัฐบาลมีประสิทธิภาพในการกำกับดูแลสูง 2) มีโครงการและแผนงานต่างๆ ในการอำนวยความสะดวกในการลงทุนเป็นจำนวนมาก 3) รัฐบาลมีเสถียรภาพสูงและมีสันติภาพภายในประเทศสูง และ 4) มีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและมีประสิทธิภาพสูง โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.17



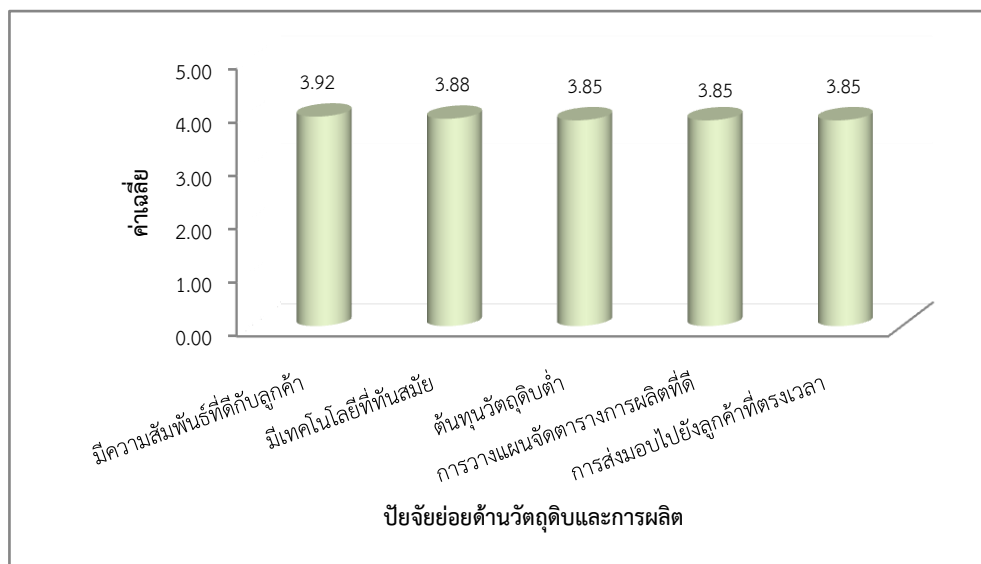
ภาพที่ 4.17 ปัจจัยย่อยด้านรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม

5. ปัจจัยด้าน การแข่งขัน ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 4 อันดับแรก ได้แก่ 1) ราคาสินค้าที่สามารถแข่งขันได้ 2) สินค้ามีคุณภาพดี 3) สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 4) สินค้ามีความเป็นเอกลักษณ์ โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.18



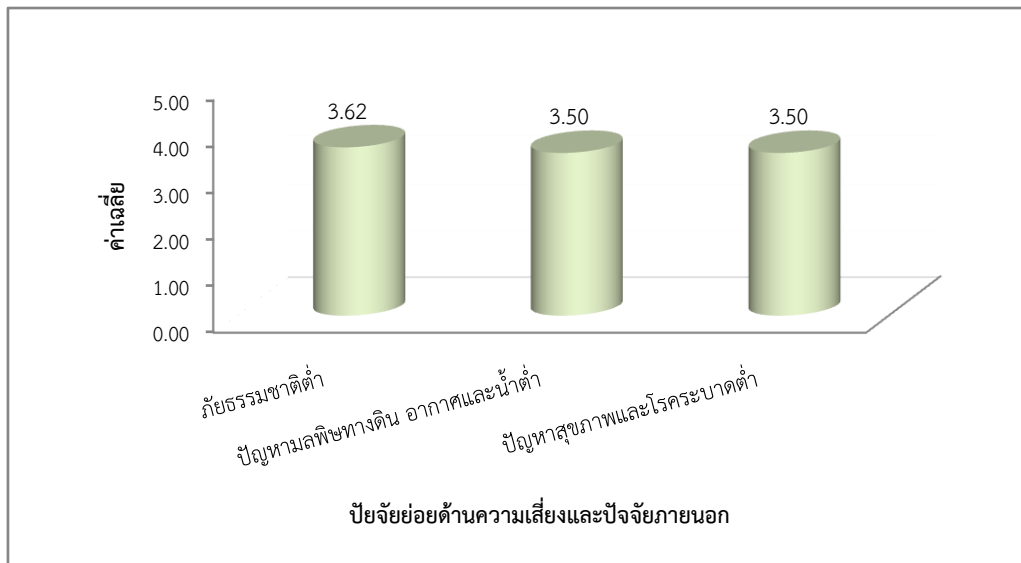
ภาพที่ 4.18 ปัจจัยย่อยด้านการแข่งขันที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม

6. ปัจจัยด้าน วัตถุดิบและการผลิต ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า 2) มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย 3) ต้นทุนวัตถุดิบมีราคาถูก 4) มีการวางแผนจัดการการผลิตที่ดี และ 5) การส่งมอบไปยังลูกค้าที่ตรงเวลา โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.19



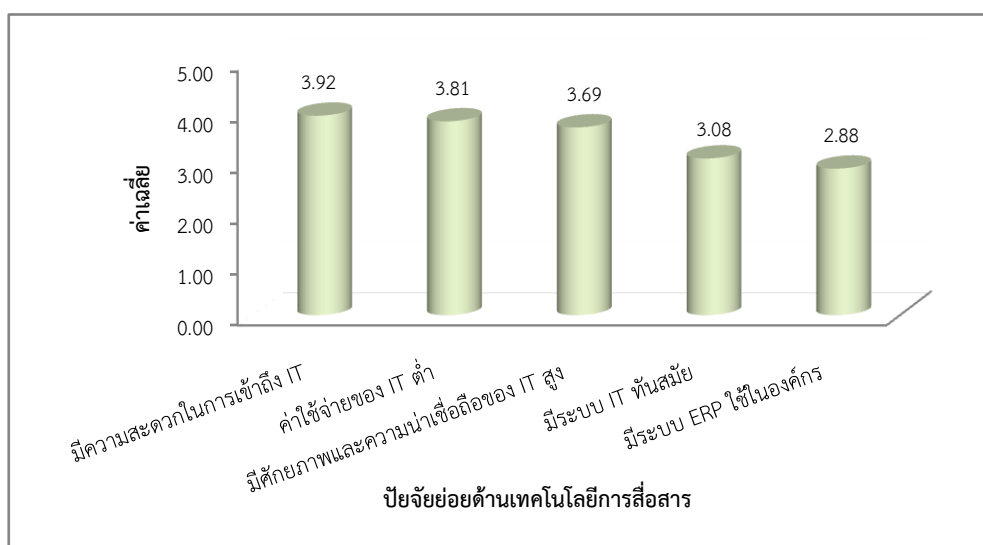
ภาพที่ 4.19 ปัจจัยย่อยด้านวัตถุดิบและการผลิตที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม

7. ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 3 อันดับ ได้แก่ 1) มีความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติต่ำ 2) มีปัญหาในด้านมลพิษทางดิน อากาศและน้ำต่ำ และ 3) มีปัญหาด้านสุขภาพและโรคระบาดต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.20



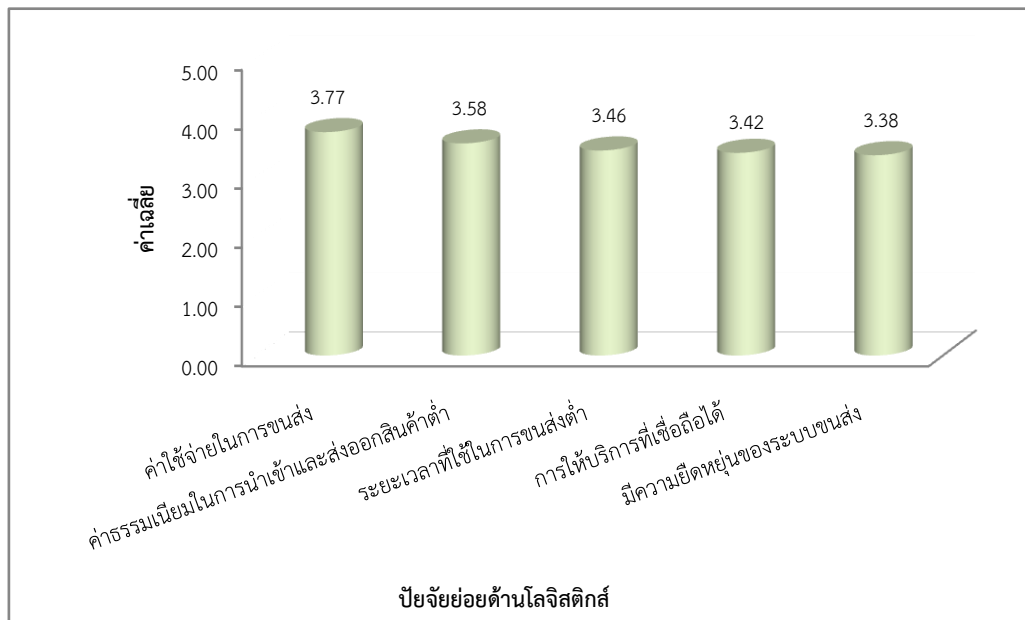
ภาพที่ 4.20 ปัจจัยย่อยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม

8. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่ 1) มีความสะดวกในการเข้าถึงเทคโนโลยีและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) ค่าใช้จ่ายของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่ำ 3) มีศักยภาพและความน่าเชื่อถือของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสูง 4) มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย และ 5) มีการนำระบบ ERP มาประยุกต์ใช้ในองค์กร โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.21



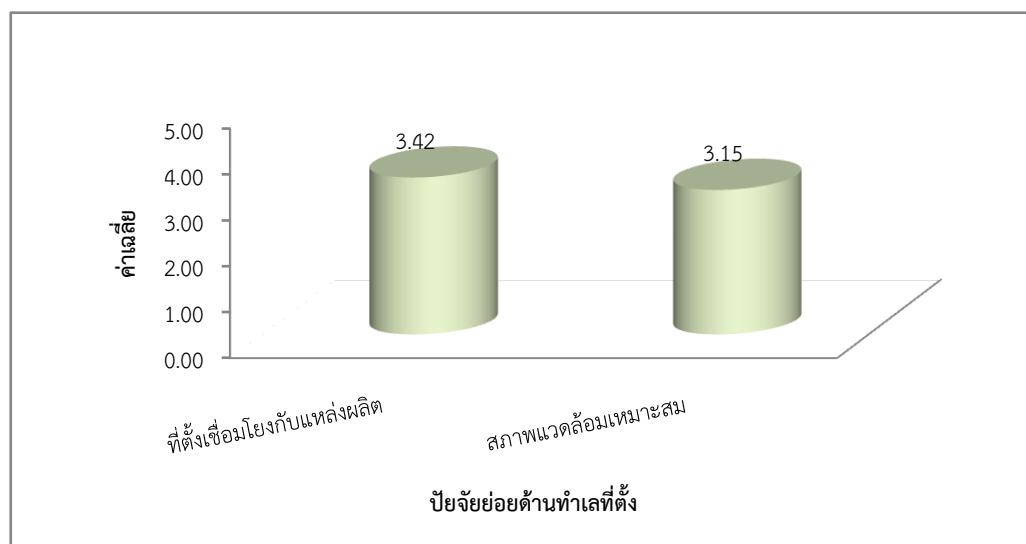
ภาพที่ 4.21 ปัจจัยย่อยด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม

9. ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ค่าใช้จ่ายในการขนส่งต่ำ 2) ค่าธรรมเนียมในการนำเข้าและส่งออกสินค้าที่ต่ำ 3) ระยะเวลาที่ใช้ในการขนส่งต่ำ 4) การให้บริการที่เชื่อถือได้ และ 5) มีความยืดหยุ่นของระบบขนส่ง โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.22



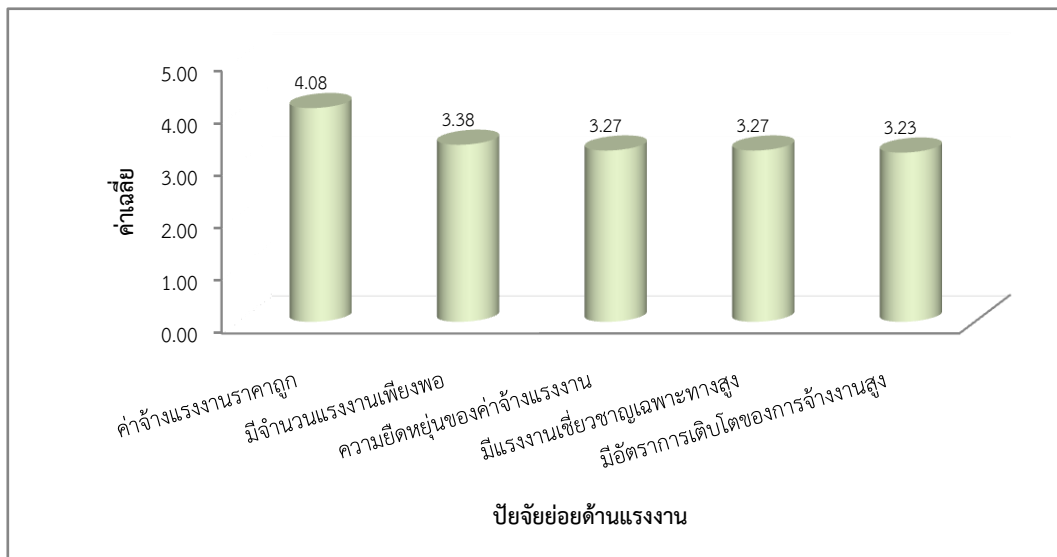
ภาพที่ 4.22 ปัจจัยย่อยด้านโลจิสติกส์ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม

10. ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 2 อันดับ ได้แก่ 1) มีที่ตั้งเชื่อมโยงกับแหล่งผลิตสินค้า และ 2) มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการผลิตและการทำงาน โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.23



ภาพที่ 4.23 ปัจจัยย่อยด้านทำเลที่ตั้งที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม

11. ปัจจัยด้านแรงงาน ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ค่าจ้างแรงงานมีราคาถูก 2) มีจำนวนแรงงานเพียงพอต่อความต้องการ 3) ความยืดหยุ่นของค่าจ้างแรงงาน 4) มีแรงงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูง และ 5) มีอัตราการเติบโตของการจ้างงานสูง โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.24

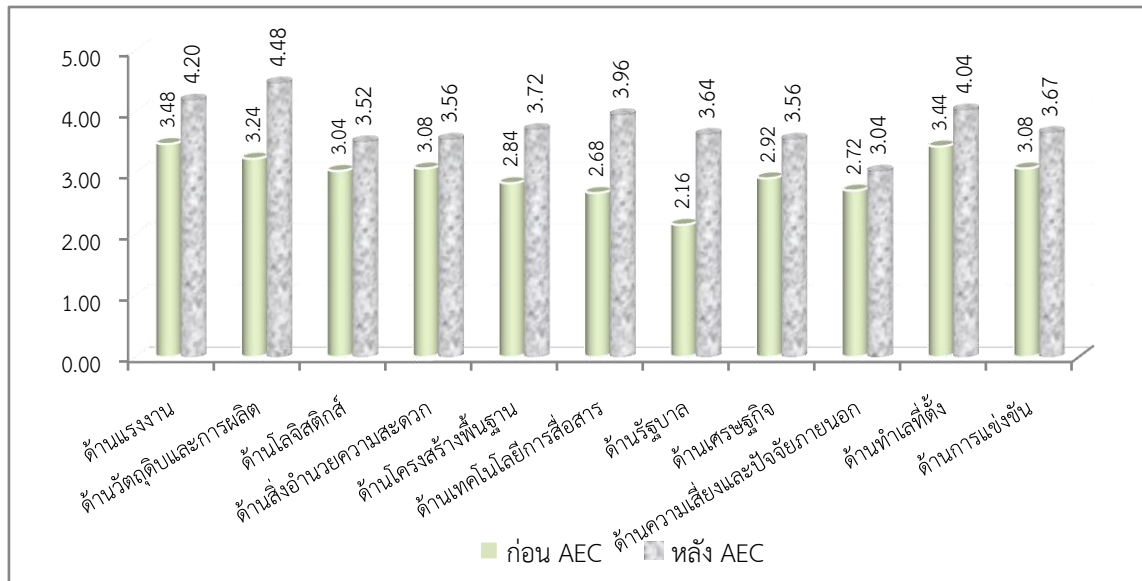


ภาพที่ 4.24 ปัจจัยย่อยด้านแรงงานที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม

4.2.3 การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนามระหว่างก่อนและหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

จากการให้ผู้ประกอบการชาวเวียดนาม เปรียบเทียบปัจจัย 11 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอระหว่างก่อนและหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม มีความเห็นว่าในช่วงก่อนที่จะเข้าสู่การรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ปัจจัยด้านต่างๆ มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอในระดับปานกลางเท่านั้น โดยเรียงลำดับตามคะแนนเฉลี่ยความสำคัญได้ดังนี้ ปัจจัยด้านแรงงาน ($\bar{X} = 3.48$) ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง ($\bar{X} = 3.44$) ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต ($\bar{X} = 3.24$) ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.08$) ปัจจัยด้านการแข่งขัน ($\bar{X} = 3.08$) ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ ($\bar{X} = 3.04$) ตามลำดับ ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน แต่มีคะแนนเฉลี่ยความสำคัญอยู่ระหว่าง 2.68-2.92 และปัจจัยด้านรัฐบาลเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอยู่ในระดับน้อย โดยมีคะแนนเฉลี่ยความสำคัญน้อยกว่าปัจจัยอื่นๆ ($\bar{X} = 2.16$) เมื่อให้ผู้ประกอบการเวียดนามพิจารณาความสำคัญของปัจจัยดังกล่าวข้างต้นหลังจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนว่ามีความสำคัญมากน้อยเพียงใด พบว่าทุกปัจจัยมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม และระดับความสำคัญเพิ่มขึ้นจากสำคัญปานกลางเป็นสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิตมีความสำคัญเพิ่มขึ้นมาก ($\bar{X} = 4.48$) รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านแรงงาน ($\bar{X} = 4.20$) ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง ($\bar{X} = 4.04$) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.96$) ตามลำดับ ส่วนปัจจัยอื่นๆ ที่มีคะแนนเฉลี่ยความสำคัญในลำดับลดหลั่นกันลงมา ได้แก่ ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านเศรษฐกิจ ด้าน

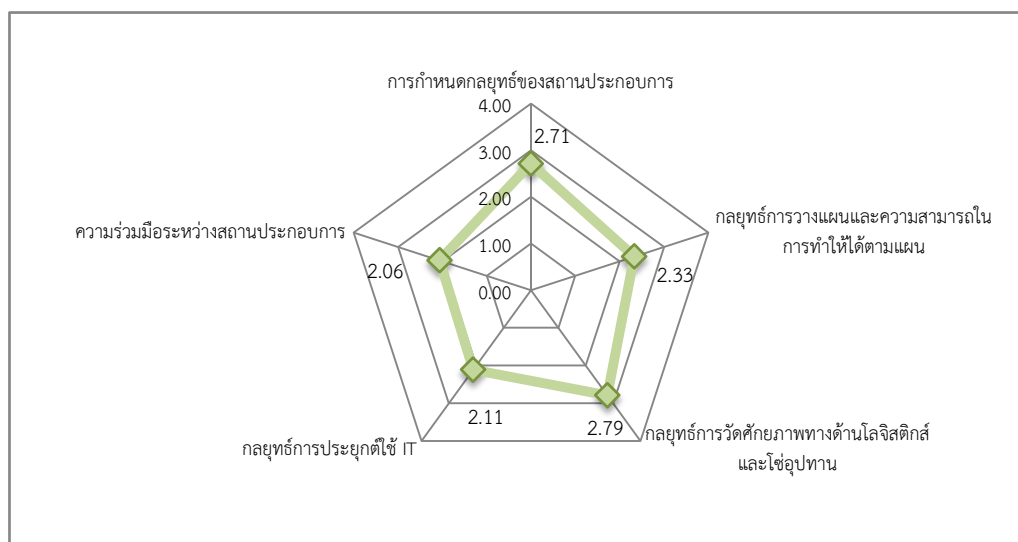
โลจิสติกส์ ด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก (มีคะแนนเฉลี่ยความสำคัญอยู่ระหว่าง 3.04 ถึง 3.56 ตามลำดับ) การเปรียบเทียบความสำคัญของแต่ละปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนามในช่วงเวลาก่อนและหลังการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนแสดงในภาพที่ 4.25



ภาพที่ 4.25 การเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม ระหว่างก่อนและหลังการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

4.2.4 การประเมิน ศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของผู้ประกอบการเวียดนาม

ในการประเมิน ศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของอุตสาหกรรม สิ่งทอนั้น คณะผู้วิจัยทำการประเมินศักยภาพใน 5 ด้านด้วยกันได้แก่ 1) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ของสถานประกอบการ 2) ด้านกลยุทธ์การวางแผนและความสามารถในการทำให้ได้ตามแผน 3) ด้านการวัดศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน 4) ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 5) ด้านความร่วมมือของสถานประกอบการ ผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการยังมีศักยภาพในด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานในระดับ ปานกลางในทุกๆ ด้าน โดยพบว่า ศักยภาพด้านกลยุทธ์ การวัดศักยภาพทางด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานสูงสุด เป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 2.79$, S.D.= 0.69) รองลงมาได้แก่ ศักยภาพในด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ ($\bar{X} = 2.71$, S.D.= 0.98) ด้านกลยุทธ์การวางแผนและความสามารถในการทำให้ได้ตามแผน ($\bar{X} = 2.33$, S.D. = 0.77) และด้านกลยุทธ์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 2.11$, S.D. = 0.74) ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่าผู้ประกอบการซึ่งเป็น กลุ่มตัวอย่าง มีศักยภาพด้านการกำหนดกลยุทธ์ของสถานประกอบการต่ำที่สุดหรือเป็น จุดอ่อนที่สุด ($\bar{X} = 2.06$, S.D. = 0.55) การเปรียบเทียบศักยภาพ ด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานในแต่ละด้านของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศเวียดนามที่เป็น กลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในภาพที่ 4.26



ภาพที่ 4.26 การเปรียบเทียบศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของผู้ประกอบการอินโดนีเซีย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับผู้ประกอบการธุรกิจสิ่งทอของประเทศอินโดนีเซีย เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมและแนวทางในการปรับตัวเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้งสำรวจถึงปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ และศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของผู้ประกอบการ ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการจำนวน 4 ราย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

4.3.1 ความพร้อมและแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบการอินโดนีเซียต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ผู้ประกอบการอินโดนีเซียทั้งหมดดำเนินธุรกิจทั้งอุตสาหกรรมปั่นด้ายและอุตสาหกรรมถักและทอผ้า รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.18 โดยผู้ประกอบการครึ่งหนึ่งหรือ 2 โรงงานทำธุรกิจเกี่ยวกับตัดเย็บเครื่องนุ่งห่มร่วมด้วย สำหรับแนวทางในการเตรียมความพร้อมรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนพบว่าร้อยละ 75.0 จะยังคงบทบาทของผู้ผลิตเช่นเดิม รองลงมาร้อยละ 25.0 ยังคงบทบาทของผู้ผลิตเช่นเดิมแต่มีการกระจายงานไปยังประเทศในกลุ่มอาเซียนที่มีต้นทุนต่ำกว่าพร้อมกับลดกำลังการผลิตในปัจจุบันลง รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.18 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการสิ่งทออินโดนีเซีย

1) ประเภทอุตสาหกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ประเภท)	จำนวน	ร้อยละ
1.1) อุตสาหกรรมเส้นใยสังเคราะห์	-	-
1.2) อุตสาหกรรมปั่นด้าย	4	100.0
1.3) อุตสาหกรรมทอผ้าและถักผ้า	4	100.0
1.4) อุตสาหกรรมฟอกย้อม พิมพ์ และตกแต่งสำเร็จ	2	50.0
1.5) อื่นๆ	2	50.0

ตารางที่ 4.19 แนวทางการปรับตัวของธุรกิจสิ่งทออินโดนีเซียหลังจากเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

2) การดำเนินการเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	จำนวน	ร้อยละ
2.1) ยังคงบทบาทของผู้ผลิตเช่นเดิม	3	75.0
2.2) ยังคงบทบาทของผู้ผลิตเช่นเดิม แต่มีการกระจายงานไปยังประเทศในกลุ่มอาเซียนที่มีต้นทุนต่ำกว่าพร้อมกับลดกำลังการผลิตในปัจจุบันลง	1	25.0
2.3) เปลี่ยนบทบาทไปเป็นผู้วิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์	-	-

ในส่วนของบริษัทที่ได้รับจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่าผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศอินโดนีเซียส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 75.0 เห็นว่าธุรกิจอุตสาหกรรมสิ่งทอจะได้รับประโยชน์จากนโยบายการค้าเสรี และได้ประโยชน์จากนโยบายสนับสนุนการลงทุนในกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคิดเป็นร้อยละ 75.0 ซึ่งมีอัตราส่วนเท่ากัน ส่วนผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอาจทำให้ธุรกิจอุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซียจะเสียประโยชน์และเกิดปัญหาในเรื่องคู่แข่งและมีการแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดกันมากขึ้น รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.20 และตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.20 ประโยชน์ของประเทศอินโดนีเซียที่จะได้รับเมื่อมีการจัดตั้งกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

3) ประโยชน์ที่ได้รับเมื่อมีการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
3.1) ได้ประโยชน์จากนโยบายการค้าเสรี	3	75.0
3.2) ได้ประโยชน์จากนโยบายเรื่องการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเสรี	-	-
3.3) ได้ประโยชน์จากนโยบายสนับสนุนการลงทุนในกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	3	75.0

ตารางที่ 4.21 การเสียประโยชน์ของผู้ประกอบการอินโดนีเซียเมื่อมีการจัดตั้งกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

4) การเสียประโยชน์เมื่อมีการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
4.1) เกิดปัญหาในเรื่องของค่าเงิน หากต้องมีการใช้สกุลเงินร่วมกัน	-	-
4.2) เกิดปัญหาในเรื่องคู่แข่งมากขึ้นและแย่งส่วนแบ่งทางการตลาด	3	75.0
4.3) ไม่ระบุ	1	25.0

เมื่อพิจารณาถึงการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของธุรกิจ พบว่าผู้ประกอบการอินโดนีเซียแต่ละรายมีการจัดอบรมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ความรู้แก่พนักงานในบริษัทในการปรับตัวเพื่อรองรับการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รองลงมาร้อยละ 75.0 ระบุว่ามีการจัดตั้งทีมงานและผู้รับผิดชอบในเรื่องการปรับตัวและการวางแผนกลยุทธ์โลจิสติกส์และ โซ่อุปทาน รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 การเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการอินโดนีเซียต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

5) การเตรียมความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
5.1) มีการจัดตั้งทีมงานและผู้รับผิดชอบในเรื่องการปรับตัวและการวางแผนกลยุทธ์โลจิสติกส์และโซ่อุปทาน	3	75.7
5.2) มีการจัดอบรมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ความรู้แก่พนักงานในบริษัทในการปรับตัวเพื่อรองรับการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	4	100.0
5.3) ไม่มีการเตรียมความพร้อมภายในองค์กรต่อการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	-	-

สำหรับประเด็นต้องการให้ภาครัฐดำเนินการเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้ประกอบการสิ่งทออินโดนีเซียส่วนใหญ่ร้อยละ 75.0 เห็นว่าต้องการให้ภาครัฐมีผู้ประกอบการทั้งหมด ต้องการให้ภาครัฐมีการจัดตั้งทีมงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ความรู้และเตรียมความพร้อมแก่พนักงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และในกลุ่มเดียวกันนี้ ต้องการให้ภาครัฐทำการประเมินสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมในกรณีที่มีการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วยเช่นกัน รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 ประเด็นที่ต้องการให้ภาครัฐของประเทศอินโดนีเซียดำเนินการเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

6) สิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐดำเนินการเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
6.1) ต้องการให้ภาครัฐมีการประเมินสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับอุตสาหกรรมในกรณีที่มีการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	3	75.0
6.2) ต้องการให้ภาครัฐมีการจัดตั้งทีมงานผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ความรู้และเตรียมความพร้อมแก่พนักงานเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)	3	75.0
6.3) รัฐบาลควรมีการสนับสนุนแหล่งเงินทุนถูกเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน	2	50.0
6.4) ไม่ระบุ	1	25.0

ในส่วนของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจเมื่อได้เข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้ประกอบการทั้งหมดระบุว่า จะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลงและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน รองลงมา ร้อยละ 75.0 ระบุว่าผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจะส่งผลให้ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับความต้องการที่มากขึ้นและจะเกิดการเปลี่ยนบทบาทของธุรกิจ เช่น เปลี่ยนเป็นการวิจัยและพัฒนา รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจสิ่งทอของอินโดนีเซียภายหลังการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

7) ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับธุรกิจจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน	ร้อยละ
7.1) ต้นทุนการผลิตลดลงและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน	4	100.0
7.2) ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับความต้องการที่มากขึ้น	3	75.0
7.3) ขยายโรงงานเพื่อเพิ่มกำลังการผลิต	1	25.0
7.4) เปลี่ยนบทบาทของธุรกิจ เช่น เปลี่ยนเป็นการวิจัยและพัฒนา	3	75.0

นอกจากนี้จากการให้ผู้ประกอบการสิ่งทอในประเทศอินโดนีเซียพิจารณาเปรียบเทียบข้อได้เปรียบของอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศอินโดนีเซียกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยให้คะแนน 1 ถึง 5 พบว่าผู้ประกอบการเห็นว่า ประเทศอินโดนีเซีย มีข้อได้เปรียบเรื่องเศรษฐกิจเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น การขยายตัวทางเศรษฐกิจ หรือเสถียรภาพทางการเงิน เป็นต้น โดยมีค่าเฉลี่ย 3.67 ซึ่งสูงกว่าข้อคิดเห็นด้านอื่นๆ รองลงมาเป็นข้อได้เปรียบเรื่องแรงงานเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น ความเชี่ยวชาญของแรงงาน หรือค่าจ้างแรงงาน เป็นต้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยความความคิดเห็นเท่ากับ 3.33 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ มีปัญหาเรื่องความเสี่ยงในด้านต่างๆ น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น ความเสี่ยงในด้านภัยธรรมชาติ เป็นต้น รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 การเปรียบเทียบประเทศอินโดนีเซียกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
8.1) มีข้อได้เปรียบเรื่องแรงงานเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น ความเชี่ยวชาญของแรงงาน หรือค่าจ้างแรงงาน เป็นต้น	3.33	0.58
8.2) มีข้อได้เปรียบเรื่องปัจจัยด้านวัตถุดิบเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น ปริมาณวัตถุดิบหรือราคาวัตถุดิบ เป็นต้น	2.67	1.15
8.3) มีข้อได้เปรียบเรื่องระบบโลจิสติกส์เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	2.33	1.15
8.4) มีข้อได้เปรียบเรื่องบริการด้านสาธารณูปโภค (Infrastructure) เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น การให้บริการด้านพลังงาน เป็นต้น	1.67	0.58
8.5) มีข้อได้เปรียบเรื่องเสถียรภาพรัฐบาลเมื่อเปรียบเทียบกับรัฐบาลของประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	3.00	0.00

ตารางที่ 4.25 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)
8.6) มีข้อได้เปรียบเรื่องเศรษฐกิจเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น การขยายตัวทางเศรษฐกิจหรือเสถียรภาพทางการเงิน	3.67	0.58
8.7) มีปัญหาเรื่องความเสี่ยงในด้านต่างๆ น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น ความเสี่ยงในด้านภัยธรรมชาติ เป็นต้น	3.33	0.58
8.8) มีข้อได้เปรียบเรื่องภูมิศาสตร์เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เช่น การได้เปรียบทางการคมนาคมหรือความสะดวกในการเข้าถึงท่าเรือ เป็นต้น	2.33	0.58

4.3.2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซียใน 11 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านแรงงาน ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต ปัจจัยด้านระบบโลจิสติกส์ ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ปัจจัยด้านรัฐบาล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้งและปัจจัยด้านการแข่งขัน พบว่าผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยให้ผู้ประกอบการเรียงลำดับความสำคัญกับปัจจัยต่างๆ ดังกล่าว เรียงตามลำดับจาก 1 (เป็นปัจจัยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญมากที่สุด) ถึง 11 (เป็นปัจจัยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญน้อยที่สุด) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 ราย พบว่าปัจจัยที่มีผู้ประกอบการชาวอินโดนีเซียระบุว่ามีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ เรียงตามลำดับได้ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านการแข่งขัน 2) ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง 3) ปัจจัยด้านรัฐบาล 4) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 5) ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก 6) ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต 7) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม 8) ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ 9) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร 10) ปัจจัยด้านแรงงาน และ 11) ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอสรุปรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 การจัดลำดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย

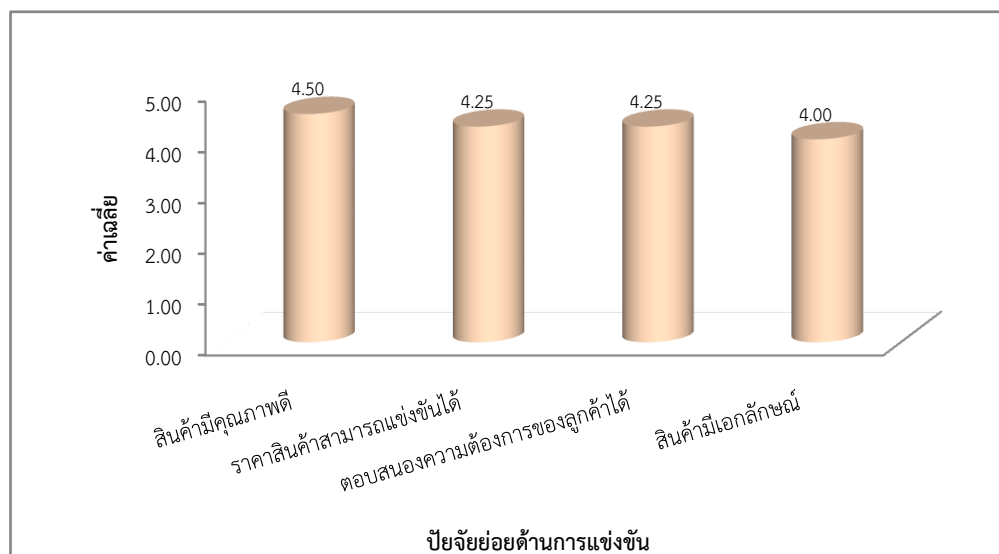
ปัจจัย	Weight from AVG (%)	Weight from AVG Score	Weight from AVG (%) x Weight from AVG Score	Percent	Rank
ด้านการแข่งขัน	0.09	4.25	0.39	10.45	1
ด้านทำเลที่ตั้ง	0.09	4.00	0.36	9.84	2
ด้านรัฐบาล	0.09	3.88	0.35	9.52	3
ด้านเศรษฐกิจ	0.09	3.69	0.34	9.07	4
ด้านความเสี่ยงและ ปัจจัยภายนอก	0.09	3.67	0.33	9.01	5
ด้านวัตถุดิบและการ ผลิต	0.09	3.65	0.34	8.97	6

ตารางที่ 4.26 (ต่อ)

ปัจจัย	Weight from AVG (%)	Weight from AVG Score	Weight from AVG (%) x Weight from AVG Score	Percent	Rank
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	0.09	3.58	0.33	8.81	7
ด้านโลจิสติกส์	0.09	3.57	0.33	8.78	8
ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	0.09	3.55	0.32	8.73	9
ด้านแรงงาน	0.09	3.59	0.32	8.60	10
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	0.09	3.35	0.30	8.23	11

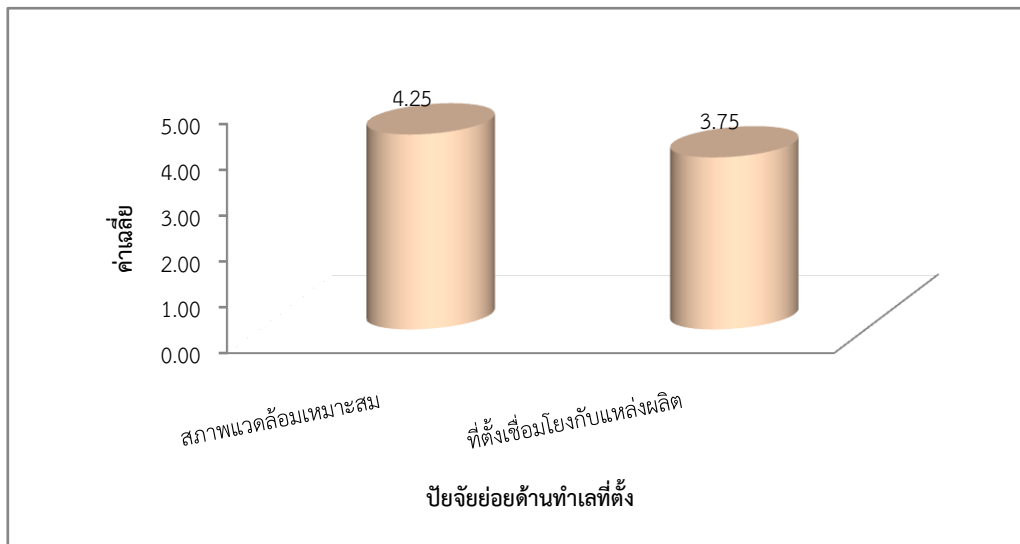
ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการถึงความสำคัญของปัจจัยย่อยของปัจจัยหลักแต่ละปัจจัย พบว่าผู้ประกอบการสิ่งทอประเทศอินโดนีเซียได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยย่อยต่างๆ ดังนี้

1. ปัจจัยด้าน การแข่งขัน ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 4 อันดับแรก ได้แก่ 1) สินค้ามีคุณภาพดี 2) ราคาสินค้าที่สามารถแข่งขันได้ 3) สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 4) สินค้ามีความเป็นเอกลักษณ์ โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.27



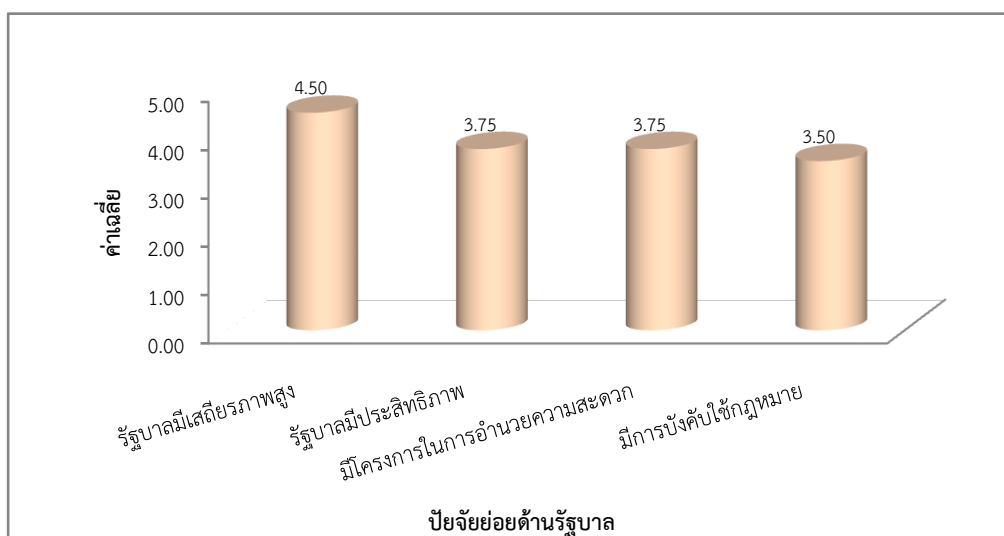
ภาพที่ 4.27 ปัจจัยย่อยด้านการแข่งขันที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย

2. ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 2 อันดับ ได้แก่ 1) มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการผลิตและการทำงาน และ 2) มีที่ตั้งเชื่อมโยงกับแหล่งผลิตสินค้า โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.28



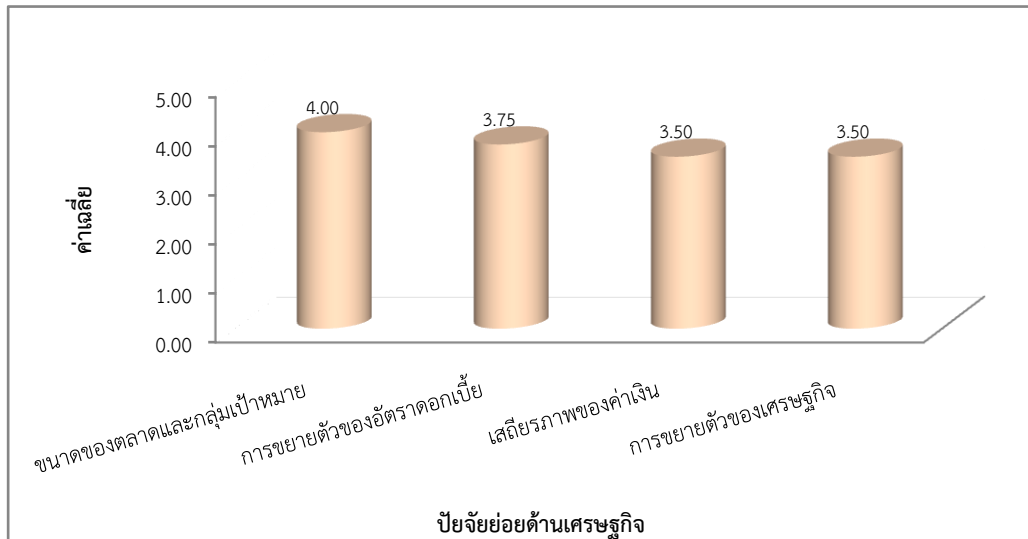
ภาพที่ 4.28 ปัจจัยย่อยด้านทำเลที่ตั้งที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย

3. ปัจจัยด้านรัฐบาล ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 4 อันดับ ได้แก่ 1) รัฐบาลมีเสถียรภาพสูงและมีสันติภาพภายในประเทศสูง 2) รัฐบาลมีประสิทธิภาพในการกำกับดูแลสูง 3) มีโครงการและแผนงานต่างๆ ในการอำนวยความสะดวกในการลงทุนเป็นจำนวนมาก และ 4) มีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและมีประสิทธิภาพสูง โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.29



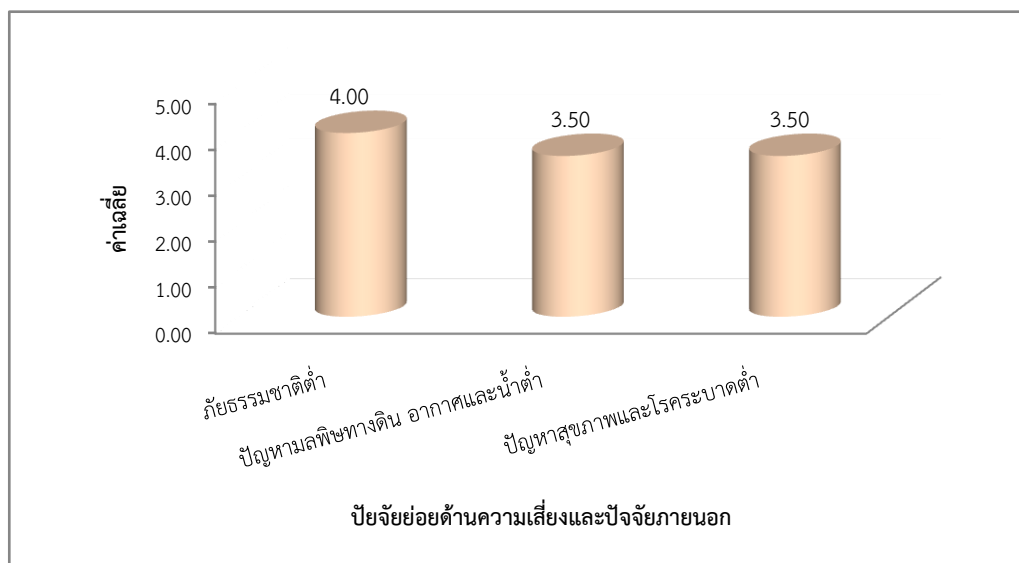
ภาพที่ 4.29 ปัจจัยย่อยด้านรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย

4. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 4 อันดับ ได้แก่ 1) มีขนาดของตลาดและกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก 2) มีการขยายตัวของอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม 3) เสถียรภาพของค่าเงินมีความมั่นคง และ 4) การขยายตัวของเศรษฐกิจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.30



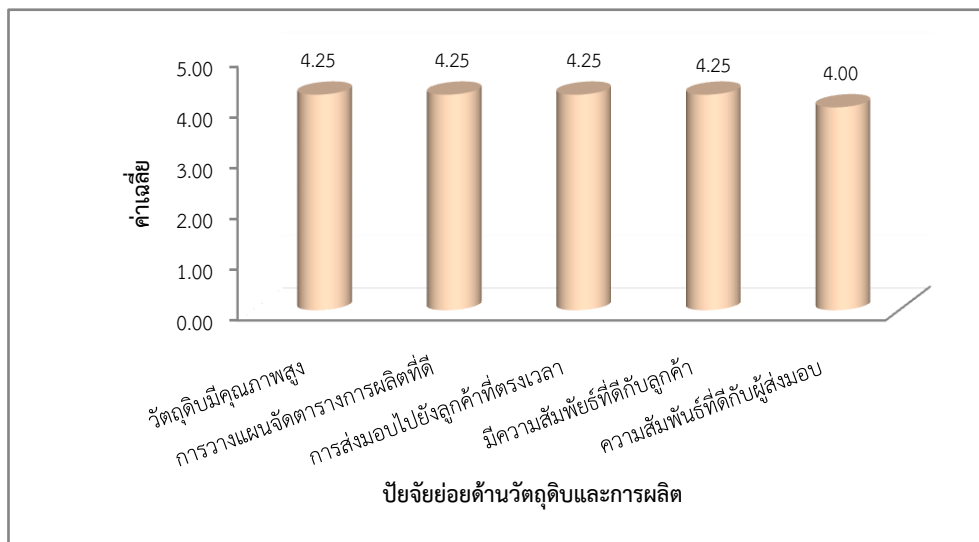
ภาพที่ 4.30 ปัจจัยย่อยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย

5. ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 3 อันดับ ได้แก่ 1) มีความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติต่ำ 2) มีปัญหาในด้านมลพิษทางดิน อากาศและน้ำต่ำ และ 3) มีปัญหาด้านสุขภาพและโรคระบาดต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.31



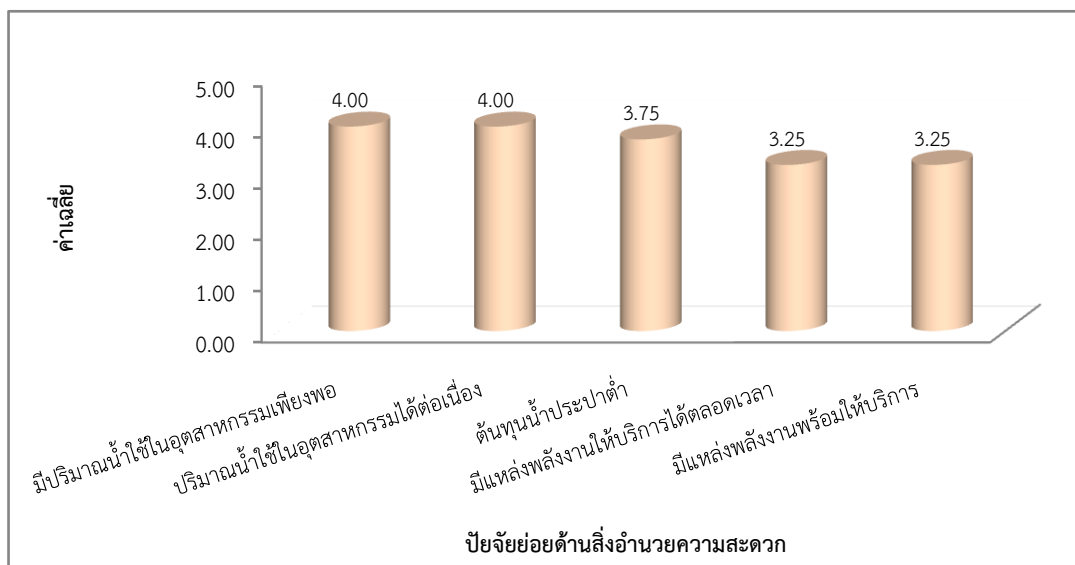
ภาพที่ 4.31 ปัจจัยย่อยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย

6. ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) วัตถุดิบมีคุณภาพสูง 2) มีการวางแผนจัดตารางการผลิตที่ดี 3) การส่งมอบไปยังลูกค้าที่ตรงเวลาดำเนินงานวัตถุดิบมีราคาถูก 4) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า และ 5) ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ส่งมอบ โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.32



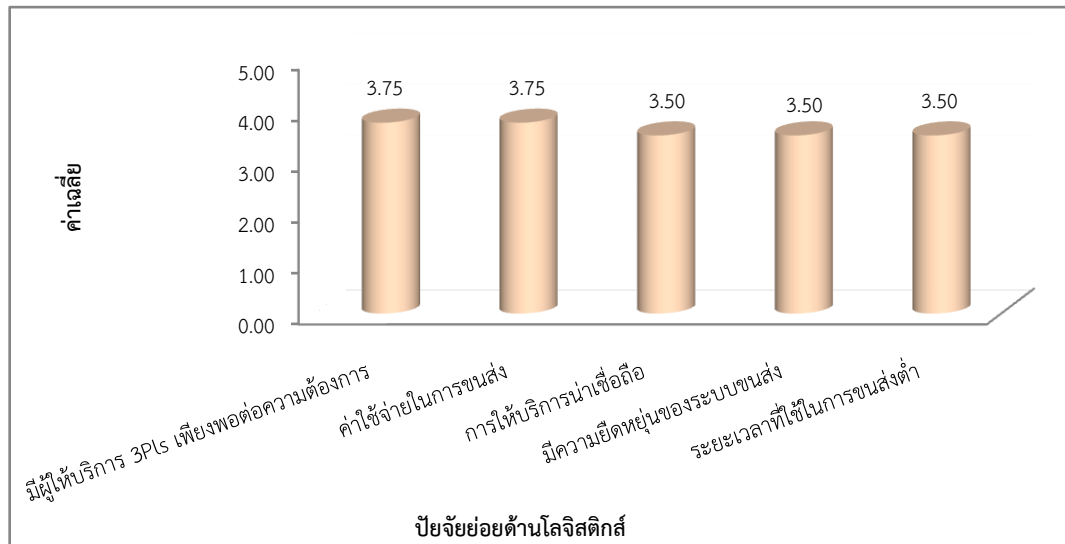
ภาพที่ 4.32 ปัจจัยย่อยด้านวัตถุดิบและการผลิตที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย

7. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) มีปริมาณน้ำที่ใช้ในอุตสาหกรรมเพียงพอต่อความต้องการ 2) ปริมาณน้ำที่ใช้ในอุตสาหกรรมสามารถใช้งานได้ต่อเนื่อง 3) มีต้นทุนของน้ำประปาต่ำ 4) มีแหล่งพลังงานที่พร้อมให้บริการตลอดเวลา และ 5) มีแหล่งพลังงานที่น่าเชื่อถือและสามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.33



ภาพที่ 4.33 ปัจจัยย่อยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย

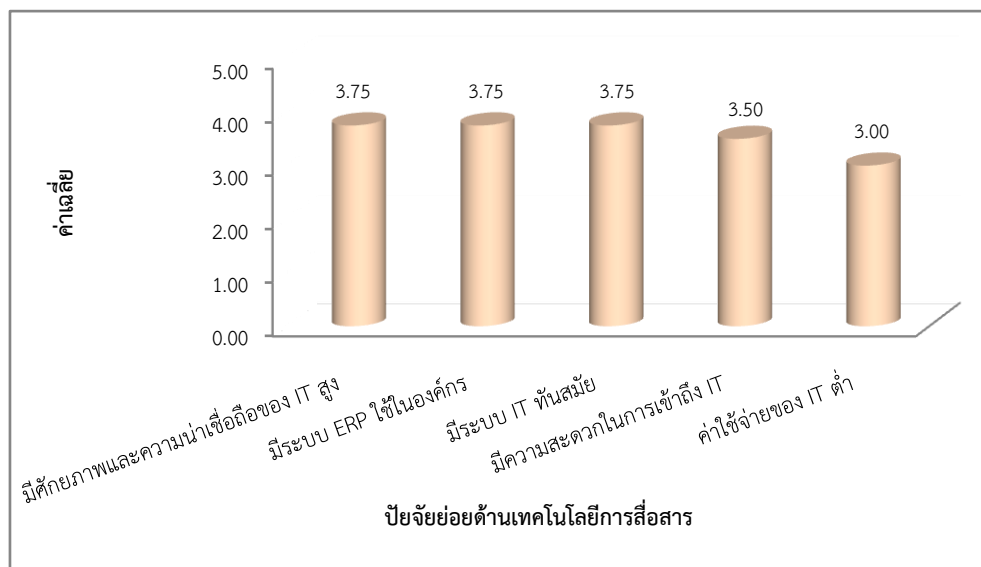
8. ปัจจัยด้านโลจิสติกส์ ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) มีปริมาณของผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์ (3PLs) เพียงพอต่อความต้องการและมีประสิทธิภาพ 2) ค่าใช้จ่ายในการขนส่งต่ำ ค่าธรรมเนียมในการนำเข้าและส่งออกสินค้าที่ต่ำ 3) การให้บริการที่เชื่อถือได้ 4) มีความยืดหยุ่นของระบบขนส่ง และ 5) ระยะเวลาที่ใช้ในการขนส่งต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.34



ภาพที่ 4.34 ปัจจัยย่อยด้านโลจิสติกส์ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย

9. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับ ได้แก่

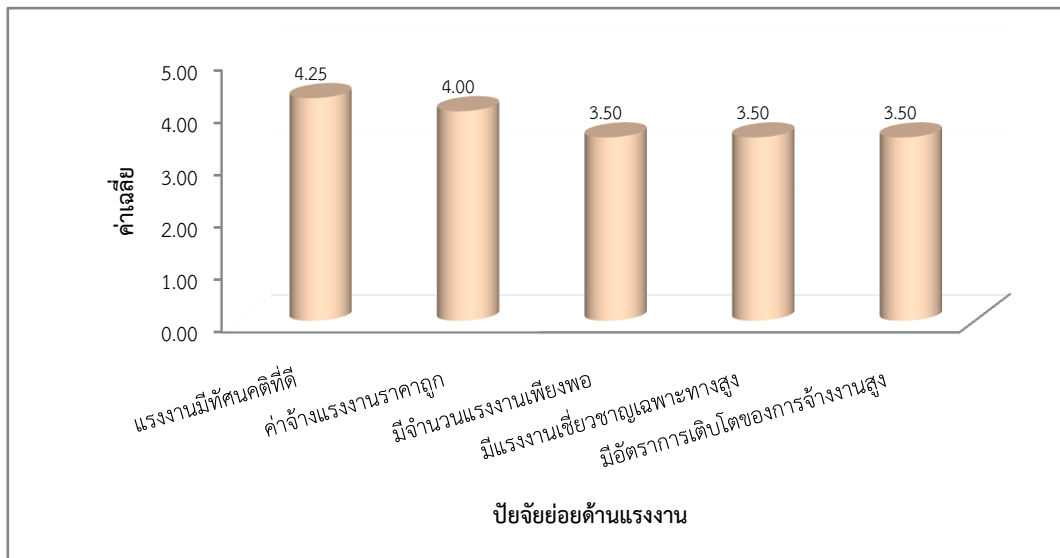
1) มีศักยภาพและความน่าเชื่อถือของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสูง 2) มีการนำระบบ ERP มาประยุกต์ใช้ในองค์กร 3) มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย 4) มีความสะดวกในการเข้าถึงเทคโนโลยีและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 5) ค่าใช้จ่ายของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่ำ โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.35



ภาพที่ 4.35 ปัจจัยย่อยด้านเทคโนโลยีการสื่อสารที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย

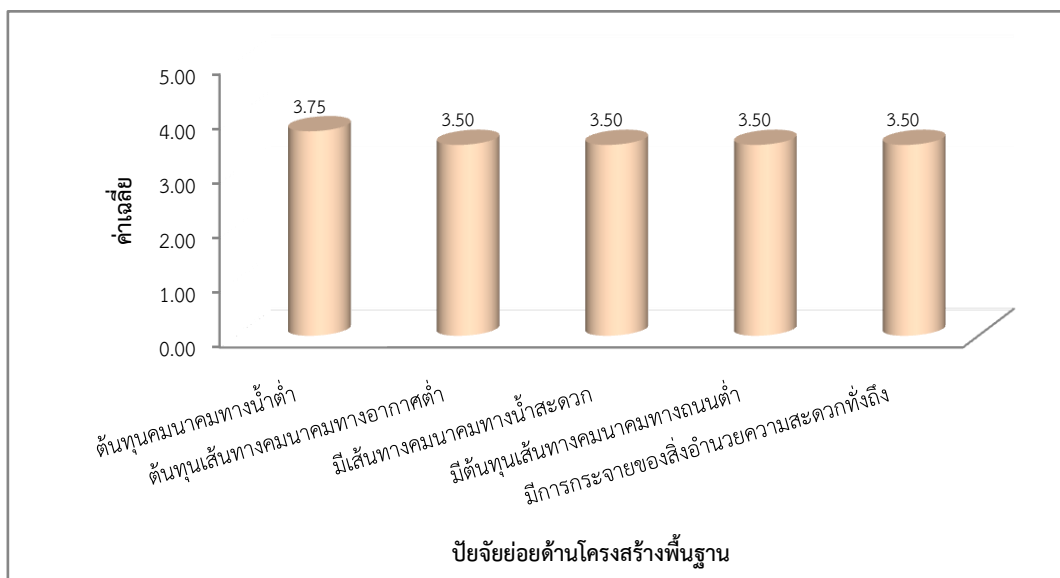
10. ปัจจัยด้านแรงงาน ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่

1) แรงงานมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำ 2) ค่าจ้างแรงงานมีราคาถูก 3) มีจำนวนแรงงานเพียงพอต่อความต้องการ 4) มีแรงงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูง และ 5) มีอัตราการเติบโตของการจ้างงานสูง โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.36



ภาพที่ 4.36 ปัจจัยย่อยด้านแรงงานที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย

11. ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยย่อยที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการใช้เส้นทางคมนาคมทางน้ำต่ำ 2) ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการใช้เส้นทางคมนาคมทางอากาศต่ำ 3) มีเส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สะดวกและพร้อมใช้งานตลอดเวลา 4) มีต้นทุนการในการใช้เส้นทางคมนาคมทางถนนต่ำ และ 5) มีการกระจายของสิ่งอำนวยความสะดวก (สินค้าและบริการ) ที่ทั่วถึง โดยมีค่าเฉลี่ยดังแสดงในภาพที่ 4.37

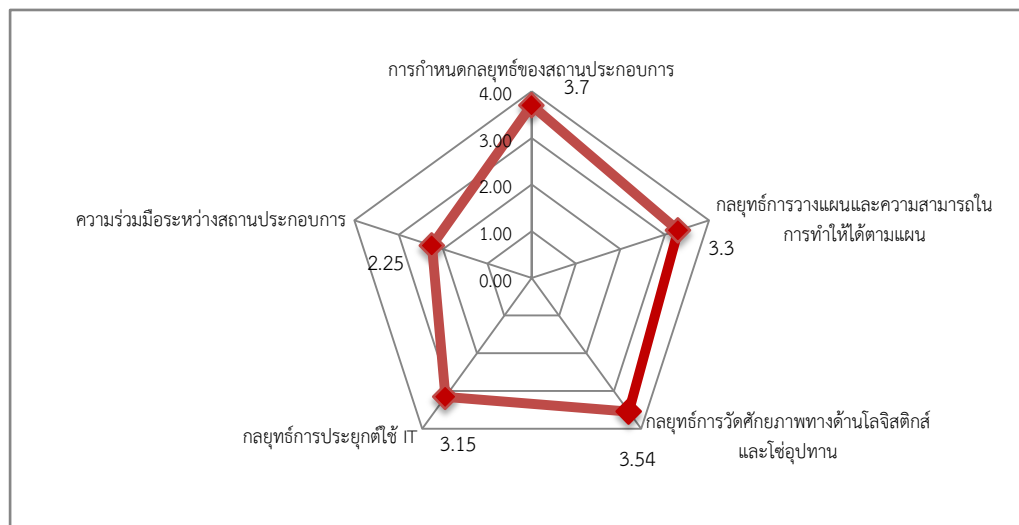


ภาพที่ 4.37 ปัจจัยย่อยด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย

4.3.3 การประเมินศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของผู้ประกอบการอินโดนีเซีย

ในการประเมิน ศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของอุตสาหกรรม สิ่งทอนั้น คณะผู้วิจัยทำการประเมินศักยภาพใน 5 ด้านด้วยกัน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ของสถานประกอบการ 2) ด้านกลยุทธ์การวางแผนและความสามารถในการทำได้ตามแผน 3) ด้านการวัดศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน 4) ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 5) ด้านความร่วมมือของสถานประกอบการ

ผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการยังมีศักยภาพในด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานในระดับ ปานกลางในทุกๆ ด้าน โดยพบว่ามี ศักยภาพด้านด้านการกำหนดกลยุทธ์ของสถานประกอบการสูงสุด เป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 3.70$, S.D.= 0.68) รองลงมาได้แก่ ศักยภาพในกลยุทธ์การวัดศักยภาพทางด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ($\bar{X} = 3.54$, S.D.= 0.59) ด้านกลยุทธ์การวางแผนและความสามารถในการทำให้ได้ตามแผน ($\bar{X} = 3.30$, S.D. = 0.68) และด้านกลยุทธ์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 0.66) ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่ายังผู้ประกอบการซึ่งเป็น กลุ่มตัวอย่าง มีศักยภาพด้านความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการต่ำที่สุดหรือเป็น จุดอ่อนที่สุด ($\bar{X} = 2.25$, S.D. = 0.96) การเปรียบเทียบ ศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ในแต่ละด้านของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม สิ่งทอของประเทศ อินโดนีเซียที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในภาพที่ 4.38



ภาพที่ 4.38 การเปรียบเทียบศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย

4.4 ผลการวิเคราะห์ศักยภาพของแต่ละประเทศโดยวิธี Score Card

จากการคำนวณและการคัดเลือกปัจจัยย่อยของแต่ละปัจจัยที่มีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ โดยวิธีการจัดอันดับ (Weight from Rank) แสดงตัวอย่างดังตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 ตัวอย่างผลการคำนวณและการคัดเลือกปัจจัยย่อยของแต่ละปัจจัยหลักด้านแรงงาน

องค์ประกอบย่อย	สัดส่วนขององค์ประกอบย่อย	Weight from Rank	คะแนนสะสม	ผลสรุปองค์ประกอบย่อยที่ได้รับการคัดเลือก
ข้อที่ 1	1.0000	0.3857	0.3857	ค่าจ้างแรงงานมีราคาถูก
ข้อที่ 2	0.5000	0.1928	0.5785	มีจำนวนแรงงานเพียงพอต่อความต้องการ
ข้อที่ 3	0.3333	0.1286	0.7071	แรงงานที่สนใจงานที่ตนต้องงานที่ทำ
ข้อที่ 4	0.2500	0.0964	0.8035	-
ข้อที่ 5	0.2000	0.0771	0.8806	-
ข้อที่ 6	0.1667	0.0643	0.9449	-
ข้อที่ 7	0.1429	0.0551	1.0000	-
รวม	2.5929	-	-	-

จากตารางที่ 4.27 ปัจจัยย่อยที่ได้รับการคัดเลือกว่ามีน้ำหนักความสำคัญสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอรวมกันแล้วมีน้ำหนักประมาณร้อยละ 80 โดยปัจจัยอื่นใช้การคำนวณในลักษณะเดียวกันมีดังนี้

- 1) ปัจจัยด้านแรงงาน มี 4 ปัจจัยย่อย ได้แก่ ค่าจ้างแรงงานมีราคาถูก มีจำนวนแรงงานมีเพียงพอต่อความต้องการ และแรงงานมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำ ตามลำดับ
- 2) ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต มี 9 ปัจจัยย่อย ได้แก่ การส่งมอบไปยังลูกค้าที่ตรงเวลา มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า มีการประสานงานที่ดีกับลูกค้า วัตถุดิบมีคุณภาพสูง มีการวางแผนจัดตารางการผลิตที่ดี ต้นทุนวัตถุดิบมีราคาถูก ปริมาณวัตถุดิบมีเพียงพอต่อความต้องการ มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยและผู้ส่งมอบวัตถุดิบมีคุณภาพสูง ตามลำดับ
- 3) ปัจจัยด้านระบบโลจิสติกส์ มี 3 ปัจจัยย่อย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการขนส่งต่ำ การให้บริการที่เชื่อถือได้ และค่าธรรมเนียมในการนำเข้าและส่งออกสินค้าต่ำ ตามลำดับ
- 4) ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มี 3 ปัจจัยย่อย ได้แก่ ต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านพลังงานมีราคาต่ำ มีปริมาณน้ำที่ใช้ในอุตสาหกรรมเพียงพอต่อความต้องการและมีแหล่งพลังงานที่พร้อมให้บริการได้ตลอดเวลา ตามลำดับ
- 5) ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน มี 5 ปัจจัยย่อย ได้แก่ มีต้นทุนการในการใช้เส้นทางคมนาคมทางถนนต่ำ ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการใช้เส้นทางคมนาคมทางน้ำต่ำ มีเส้นทางคมนาคมทางถนนที่สะดวกและพร้อมใช้งานตลอดเวลา เส้นทางคมนาคมทางถนนมีความน่าเชื่อถือและสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง และมีเส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สะดวกและพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา ตามลำดับ
- 6) ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร มี 2 ปัจจัยย่อย ได้แก่ มีความสะดวกในการเข้าถึงเทคโนโลยีและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และมีการนำระบบ ERP มาประยุกต์ใช้ในองค์กร ตามลำดับ
- 7) ปัจจัยด้านรัฐบาล มี 2 ปัจจัยย่อย ได้แก่ รัฐบาลมีเสถียรภาพสูงและมีสันติภาพภายในประเทศสูง และรัฐบาลมีประสิทธิภาพในการกำกับดูแลสูง ตามลำดับ
- 8) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ มี 2 ปัจจัยย่อย ได้แก่ มีขนาดของตลาดและกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก และเสถียรภาพของค่าเงินมีความมั่นคง ตามลำดับ
- 9) ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก มี 2 ปัจจัยย่อย ได้แก่ มีความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติต่ำ และมีปัญหาด้านสุขภาพและโรคระบาดต่ำ ตามลำดับ
- 10) ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง มี 1 ปัจจัยย่อย ได้แก่ มีที่ตั้งเชื่อมโยงกับแหล่งผลิตสินค้า
- 11) ปัจจัยด้านการแข่งขัน มี 2 ปัจจัยย่อย ได้แก่ สินค้ามีคุณภาพดี และราคาสินค้าที่สามารถแข่งขันได้ ตามลำดับ

เมื่อได้ปัจจัยย่อยในแต่ละปัจจัยหลักที่มีความสำคัญต่อการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมสิ่งทอแล้ว จึงนำไปคำนวณร่วมกับน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยหลัก เพื่อหาค่าน้ำหนักที่จะเป็นมาตรฐานซึ่งจะนำไปใช้ในการคำนวณหาระดับศักยภาพของแต่ละประเทศต่อไป ดังนี้

- 1) นำค่าเฉลี่ย (Mean) ของแต่ละปัจจัยย่อยที่ผ่านการคัดเลือก ไปหาน้ำหนักความสำคัญ โดยนำค่าเฉลี่ยของแต่ละปัจจัยย่อยหารด้วยผลรวมของค่าเฉลี่ยปัจจัยย่อยที่ผ่านการคัดเลือกมาแล้วทั้งหมด

เช่น ปัจจัยย่อยในเรื่องของสินค้ามีคุณภาพดีหารด้วยผลรวมของค่าเฉลี่ยปัจจัยย่อย 2 ข้อในปัจจัยด้านแรงงานที่ผ่านการคัดเลือกประกอบด้วย 1) สินค้ามีคุณภาพดี และ 2) ราคาสินค้าที่สามารถแข่งขันได้เท่ากับ 0.506 เป็นต้น

2) นำปัจจัยหลักที่ได้มีการเรียงลำดับความสำคัญไว้แล้วมาคำนวณหาสัดส่วนน้ำหนักความสำคัญ โดยให้ปัจจัยที่ได้รับความสำคัญในลำดับแรกมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1/1 ไปจนถึงลำดับสุดท้าย มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1/8

3) นำค่าสัดส่วนน้ำหนักความสำคัญตามข้อ 2 หารด้วยผลรวมของสัดส่วนน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยหลักทั้งหมด (ซึ่งในที่นี้มีผลรวมเท่ากับ 3.020) เช่น ปัจจัยหลักด้านการแข่งขันจะมีค่าน้ำหนักเท่ากับ $1/3.020 = 0.331$

4) จากนั้นจึงทำการหาค่าน้ำหนักที่จะเป็นมาตรฐานซึ่งจะนำไปใช้ในการคำนวณหาระดับศักยภาพของแต่ละประเทศ โดยการนำน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยย่อย (ตามข้อ 1) คูณกับสัดส่วนน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยหลัก (ตามข้อ 3) เช่น ปัจจัยย่อยในเรื่องของสินค้ามีคุณภาพดีเท่ากับ 0.506 คูณกับสัดส่วนน้ำหนักความสำคัญของปัจจัยด้านแรงงาน เท่ากับ 0.331 จะได้ค่าน้ำหนักที่เป็นมาตรฐานเท่ากับ 0.168 เป็นต้น

จากการคำนวณรายละเอียดค่าน้ำหนักที่เป็นมาตรฐานของแต่ละปัจจัยย่อยสามารถนำไปใช้ในการคำนวณหาระดับศักยภาพของแต่ละประเทศ สรุปผลการคำนวณได้ดังตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 สรุปผลค่าน้ำหนักที่เป็นมาตรฐานของแต่ละปัจจัยย่อย

ลำดับ	ปัจจัยหลัก	ปัจจัยย่อย	Weight (เก็บข้อมูล)	คำนวณ Weight ปัจจัยย่อย	อันดับ	น้ำหนัก		น้ำหนักมาตรฐานของปัจจัยย่อย
1	ด้านการแข่งขัน	1.1) สินค้ามีคุณภาพดี	4.290	0.506	1	1.000	0.331	0.168
		1.2) ราคาสินค้าที่สามารถแข่งขันได้	4.190	0.494				0.164
		รวม	8.480	1.000				0.331
2	ด้านเศรษฐกิจ	2.1) มีขนาดของตลาดและกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก	4.140	0.512	2	0.500	0.166	0.085
		2.2) เสถียรภาพของค่าเงินมีความมั่นคง	3.940	0.488				0.081
		รวม	8.210	1.000				0.166
3	ด้านสิ่งแวดล้อม	3.1) ต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านพลังงานมีราคาต่ำ	3.960	0.338	3	0.333	0.110	0.037
		3.2) มีปริมาณน้ำที่ใช้ในอุตสาหกรรมเพียงพอต่อความต้องการ	3.890	0.332				0.037
		3.3) มีแหล่งพลังงานที่พร้อมให้บริการได้ตลอดเวลา	3.870	0.330				0.036
		รวม	11.720	1.000				0.110
4	ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.1) มีความสะดวกในการเข้าถึงเทคโนโลยีและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.950	0.500	4	0.250	0.083	0.041
		4.2) มีการนำระบบ ERP มาประยุกต์ใช้ในองค์กร	3.950	0.500				0.041
		รวม	7.900	1.000				0.082

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

ลำดับ	ปัจจัยหลัก	ปัจจัยย่อย	Weight (เก็บ ข้อมูล)	จำนวน Weight ปัจจัย ย่อย	อันดับ	น้ำหนัก		น้ำหนัก มาตรฐาน ของปัจจัย ย่อย
5	ด้านรัฐบาล	5.1) รัฐบาลมีเสถียรภาพสูงและมี สันติภาพภายในประเทศสูง	3.880	0.501	5	0.200	0.066	0.033
		5.2) รัฐบาลมีประสิทธิภาพในการ กำกับดูแลสูง	3.870	0.499				0.033
		รวม	7.750	1.000				0.066
6	ด้าน โลจิสติกส์	6.1) ค่าใช้จ่ายในการขนส่งต่ำ	4.010	0.339	6	0.167	0.055	0.019
		6.2) การให้บริการที่เชื่อถือได้	3.940	0.333				0.018
		6.3) ค่าธรรมเนียมในการนำเข้าและ ส่งออกสินค้าที่ต่ำ	3.880	0.328				0.018
		รวม	11.830	1.000				0.055
7	ด้าน เศรษฐกิจ	7.1) การส่งมอบไปยังลูกค้าที่ตรงเวลา	4.200	0.115	7	0.143	0.047	0.005
		7.2) มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า	4.200	0.115				0.005
		7.3) มีการประสานงานที่ดีกับลูกค้า	4.090	0.112				0.005
		7.4) วัตถุดิบมีคุณภาพสูง	4.070	0.112				0.005
		7.5) มีการวางแผนจัดตารางการผลิต ที่ดี	4.050	0.111				0.005
		7.6) ต้นทุนวัตถุดิบมีราคาถูก	4.040	0.111				0.005
		7.7) ปริมาณวัตถุดิบมีเพียงพอต่อ ความต้องการ	3.990	0.110				0.005
		7.8) มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย	3.880	0.107				0.005
		7.9) ผู้ส่งมอบวัตถุดิบมีคุณภาพสูง	3.870	0.106				0.005
		รวม	36.390	1.000				0.047
8	ด้าน โครงสร้าง พื้นฐาน	8.1) มีต้นทุนการในการใช้เส้นทาง คมนาคมทางถนนต่ำ	3.960	0.338	8	0.125	0.041	0.010
		8.2) ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการใช้เส้นทาง คมนาคมทางน้ำต่ำ	3.890	0.332				0.010
		8.3) มีเส้นทางคมนาคมทางถนนที่ สะดวกและพร้อมใช้งาน ตลอดเวลา	3.870	0.330				0.010
		8.4) เส้นทางคมนาคมทางถนนมี ความน่าเชื่อถือและสามารถใช้ งานได้อย่างต่อเนื่อง	3.950	0.500				0.010
		8.5) มีเส้นทางคมนาคมทางน้ำที่ สะดวกและพร้อมใช้งานได้ ตลอดเวลา	3.950	0.500				0.010
		รวม	7.900	1.000				0.041
9	ด้านทำเล ที่ตั้ง	9.1) มีที่ตั้งเชื่อมโยงกับแหล่งผลิต สินค้า	3.760	1.000	9	0.111	0.037	0.037
		รวม	3.760	1.000				0.037

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

ลำดับ	ปัจจัยหลัก	ปัจจัยย่อย	Weight (เก็บ ข้อมูล)	คำนวณ Weight ปัจจัย ย่อย	อันดับ	น้ำหนัก		น้ำหนัก มาตรฐาน ของปัจจัย ย่อย
10	ด้านแรงงาน	10.1) ค่าจ้างแรงงานมีราคาถูก	3.990	0.345	10	0.100	0.033	0.011
		10.2) มีจำนวนแรงงานเพียงพอต่อความต้องการ	3.800	0.329				0.011
		10.3) แรงงานทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำ	3.760	0.326				0.011
		รวม	11.550	1.000			0.033	
11	ด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก	11.1) มีความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติต่ำ	3.640	0.508	11	0.091	0.030	0.015
		11.2) มีปัญหาด้านสุขภาพและโรคระบาดต่ำ	3.530	0.492				0.015
		รวม	7.170	1.000			0.030	
รวม						3.020	1.000	1.000

คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแหล่งข้อมูลอื่นๆ ที่มีความน่าเชื่อถือ เพื่อนำมาประเมินระดับศักยภาพของแต่ละประเทศ ซึ่งในรายงานการวิจัยนี้ จะเรียกว่า Score Card โดยทำการประเมินศักยภาพในแต่ละปัจจัยย่อยของแต่ละประเทศในกลุ่มอาเซียนที่มีอุตสาหกรรมสิ่งทอ (เนื่องจากข้อจำกัดด้านข้อมูลทุติยภูมิที่มีอยู่ ดังนั้นในการศึกษารั้งนี้จึงพิจารณาเปรียบเทียบเฉพาะ 3 ประเทศเท่านั้น ได้แก่ ประเทศไทย ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศเวียดนาม โดยใช้คะแนนที่ได้จากการให้ผู้เชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมสิ่งทอทั้งในและต่างประเทศประเมิน และใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Global Competitiveness Report 2013-2014) เช่นข้อมูลในตารางที่ 3.5 เป็นค่าคะแนนปัจจัยของประเทศทั้ง 3 ประเทศ ในเรื่องของ “มีขนาดของตลาดและกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก” (เป็นปัจจัยย่อยที่อยู่ในปัจจัยหลักด้านเศรษฐกิจ) ซึ่งผลการประเมินศักยภาพแสดงดังด้านล่างของตารางที่ 4.29

ตารางที่ 4.29 ตัวอย่างการประเมินระดับศักยภาพด้านต่างๆ ของแต่ละประเทศโดยวิธี Score Card

ปัจจัยหลัก	ปัจจัยย่อย	ค่าคะแนนปัจจัยของแต่ละประเทศ		
		ประเทศไทย	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศเวียดนาม
ด้านเศรษฐกิจ	มีขนาดของตลาดและกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก	4.80	5.20	4.30
		Score Card		
		4	4	3

ที่มา: The Global Competitiveness Report (2013–2014)

ซึ่งก่อนที่จะทำประเมินระดับศักยภาพปัจจัยแต่ละด้านของแต่ละประเทศ (เช่น ตารางที่ 4.28 นั้น) จะต้องมีการกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินใจ โดยมีรายละเอียดของเกณฑ์การวัดเป็นระดับค่าคะแนน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างของปัจจัยย่อยในเรื่อง “มีขนาดของตลาดและกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก” กำหนดเกณฑ์การประเมิน Score Card ดังต่อไปนี้

- ระดับที่ 1 ประเทศนั้นๆ มีตลาดผลิตภัณฑ์สิ่งทอขนาดเล็กมาก กลุ่มเป้าหมายผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สิ่งทอมีจำนวนน้อยมาก โดยมีคะแนนต่ำกว่า 2.20 คะแนน
- ระดับที่ 2 ประเทศนั้นๆ มีตลาดผลิตภัณฑ์สิ่งทอขนาดค่อนข้างเล็ก กลุ่มเป้าหมายผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สิ่งทอมีจำนวนน้อย โดยมีคะแนน 2.21-3.41 คะแนน
- ระดับที่ 3 ประเทศนั้นๆ มีตลาดผลิตภัณฑ์สิ่งทอขนาดไม่ใหญ่มาก กลุ่มเป้าหมายผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สิ่งทอมีอยู่บ้างแต่จำนวนไม่มากนัก โดยมีคะแนน 3.42-4.62 คะแนน
- ระดับที่ 4 ประเทศนั้นๆ มีตลาดผลิตภัณฑ์สิ่งทอขนาดใหญ่ กลุ่มเป้าหมายผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สิ่งทอมีจำนวนมาก โดยมีคะแนน 4.63-5.83 คะแนน
- ระดับที่ 5 ประเทศนั้นๆ มีตลาดผลิตภัณฑ์สิ่งทอขนาดเล็กมาก กลุ่มเป้าหมายผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สิ่งทอมีจำนวนมาก โดยมีคะแนนมากกว่า 5.84 คะแนน

จากการพิจารณาค่าคะแนนของแต่ละประเทศ ตัวอย่างเช่นในเรื่องของ “มีขนาดของตลาดและกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก” (ตารางที่ 4.29) พบว่า ประเทศไทยมีค่าคะแนนในประเด็นดังกล่าวนี้เท่ากับ 4.80 ซึ่งตกอยู่ในช่วงเกณฑ์ระดับที่ 4 เช่นเดียวกับประเทศอินโดนีเซีย ที่มีค่าคะแนนศักยภาพในเรื่องดังกล่าวนี้ตกอยู่ในช่วงเกณฑ์อยู่ในระดับที่ 3 เช่นเดียวกัน กล่าวคือ มีตลาดผลิตภัณฑ์สิ่งทอขนาดไม่ใหญ่มาก กลุ่มเป้าหมายผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สิ่งทอมีอยู่บ้างแต่จำนวนไม่มากนัก ขณะที่ประเทศเวียดนามมีศักยภาพตกอยู่ในช่วงเกณฑ์อยู่ในระดับที่ 2 กล่าวคือมีตลาดผลิตภัณฑ์สิ่งทอขนาดค่อนข้างเล็ก กลุ่มเป้าหมายผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สิ่งทอมีจำนวนน้อย เป็นต้น

เมื่อได้ระดับศักยภาพในแต่ละปัจจัยย่อยของแต่ละประเทศ (ตามตารางที่ 4.29) แล้ว จากนั้นนำค่าระดับศักยภาพแต่ละปัจจัยย่อยของแต่ละประเทศ ไปคูณกับค่าน้ำหนักมาตรฐานของปัจจัยย่อย (ตามตารางที่ 4.28) จะได้ค่าคะแนนศักยภาพปัจจัยในแต่ละประเทศ ตัวอย่างเช่น นำระดับศักยภาพปัจจัยย่อยในเรื่องของ “มีขนาดของตลาดและกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก” ของประเทศไทย ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศเวียดนามซึ่งมีศักยภาพอยู่ในระดับ 3 ไปคูณกับค่าน้ำหนักมาตรฐานของปัจจัยย่อยในเรื่องของ “มีขนาดของตลาดและกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก” ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.083 จะทำให้ได้ค่าคะแนนศักยภาพเท่ากับ 0.332 ดังแสดงในตารางที่ 4.30

ตารางที่ 4.30 ตัวอย่างการคำนวณศักยภาพแต่ละประเทศในปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ลำดับ ที่	ปัจจัยหลัก	ปัจจัยย่อย	Weight	ค่าคะแนนศักยภาพปัจจัยของแต่ละประเทศ		
				ประเทศไทย	ประเทศ อินโดนีเซีย	ประเทศเวียดนาม
1	ด้าน เศรษฐกิจ	1.1) มีขนาดของตลาดและกลุ่มเป้าหมาย จำนวนมาก	0.083	4	4	3
		ค่าคะแนน (Weight x ค่าคะแนนปัจจัย)		0.332	0.332	0.249
		1.2) เสถียรภาพของค่าเงินมีความมั่นคง	0.083	4	4	2
		ค่าคะแนน (Weight x ค่าคะแนนปัจจัย)		0.332	0.332	0.166
		ผลรวมคะแนนปัจจัยหลัก	0.166	0.664	0.415	0.664

เมื่อได้ค่าคะแนนศักยภาพทุกปัจจัยย่อยของแต่ละประเทศแล้ว นำค่าคะแนนศักยภาพปัจจัยย่อยในปัจจัยหลักเดียวกันมารวมกัน จะได้เป็นค่าคะแนนศักยภาพโดยรวมของปัจจัยหลักแต่ละด้านของแต่ละประเทศ เช่น นำค่าคะแนนปัจจัยย่อยในเรื่องของ มีขนาดของตลาดและกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก และ

เสถียรภาพของค่าเงินมีความมั่นคง มารวมกันจะได้คะแนนศักยภาพโดยรวมของปัจจัยหลักด้านเศรษฐกิจในแต่ละประเทศ (เช่น ประเทศไทยได้คะแนนศักยภาพโดยรวมของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เท่ากับ 1.003 เป็นต้น)

เมื่อนำคะแนนศักยภาพโดยรวมของทุกปัจจัยหลักในแต่ละประเทศมาเปรียบเทียบกับกัน ดังแสดงในตารางที่ 4.31 จะทำให้เห็นว่าแต่ละประเทศมีศักยภาพในแต่ละด้านแตกต่างกันเล็กน้อยเพียงใด

ตารางที่ 4.31 การเปรียบเทียบค่าคะแนนศักยภาพปัจจัยหลักของแต่ละประเทศ

ลำดับที่	ปัจจัย	น้ำหนักรวมของปัจจัยหลัก	ค่าคะแนนศักยภาพปัจจัยหลักของแต่ละประเทศ		
			ประเทศไทย	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศเวียดนาม
1	ด้านการแข่งขัน	0.331	1.159	0.993	1.158
2	ด้านเศรษฐกิจ	0.166	0.664	0.664	0.415
3	ด้านสิ่งแวดล้อม	0.055	0.201	0.183	0.184
4	ด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	0.042	0.126	0.063	0.063
5	ด้านรัฐบาล	0.048	0.096	0.144	0.144
6	ด้านโลจิสติกส์	0.110	0.330	0.367	0.293
7	ด้านวัตถุดิบและการผลิต	0.082	0.319	0.273	0.246
8	ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	0.045	0.153	0.108	0.126
9	ด้านทำเลที่ตั้ง	0.066	0.264	0.198	0.198
10	ด้านแรงงาน	0.033	0.088	0.099	0.121
11	ด้านเสี่ยงและปัจจัยภายนอก	0.030	0.105	0.045	0.090
ผลรวมคะแนน		1.000	3.505	3.182	3.038

จากตารางที่ 4.31 ซึ่งแสดงการเปรียบเทียบศักยภาพโดยรวมของปัจจัยหลักแต่ละด้าน พบว่าประเทศไทยมีศักยภาพโดยรวมมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศเวียดนาม ตามลำดับ เมื่อพิจารณาปัจจัยหลักแต่ละด้านพบว่า ปัจจัยด้านการแข่งขันประเทศไทยมีศักยภาพมากที่สุด รองลงมาคือ ประเทศเวียดนาม และประเทศอินโดนีเซีย ตามลำดับ เนื่องจาก สินค้าของประเทศโดยรวมมีคุณภาพและมีมาตรฐาน และราคาสินค้าสิ่งทอของประเทศโดยรวมเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า ทำให้มีความสามารถแข่งขันได้ในระดับดี ส่วนปัจจัยด้านแรงงานพบว่า ประเทศเวียดนามมีศักยภาพมากที่สุด รองลงมาคือ ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศไทย ตามลำดับ เนื่องจากประเทศไทยค่าจ้างแรงงานมีอัตราค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ทำให้ธุรกิจมีต้นทุนการดำเนินงานค่อนข้างสูง และจำนวนแรงงานในอุตสาหกรรมสิ่งทออาจมีปริมาณไม่เพียงพอในบางช่วงเวลา ทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินธุรกิจบ้างพอสมควร ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร เป็นต้น

4.5 การวิเคราะห์ตัวแบบเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

4.5.1 สัดส่วนการส่งออก

คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามจากผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ในมิติต่างๆ มาวิเคราะห์สถานการณ์ของโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ซึ่งตัวแปรหนึ่งที่คณะผู้วิจัยให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่งคือ สัดส่วนการส่งออก (Export Proportion) ของการขายสินค้าจากสถานประกอบการนั้นๆ เพราะการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ นอกจากจะช่วยพัฒนารายได้ให้กับธุรกิจแล้วการส่งออกยังเป็นตัวชี้บ่งมาตรฐานในเบื้องต้นว่าสินค้า ที่ผลิตจากบริษัทในประเทศไทยได้รับการยอมรับในระดับสากล รวมทั้งแสดงถึงความสามารถของผู้ประกอบการ ในการพัฒนาตลาดใหม่ๆ ได้

การคำนวณด้วยโปรแกรม SPSS/PC⁺ for Window เพื่อสร้าง ตัวแบบสำหรับอธิบายความสัมพันธ์ของสัดส่วนการส่งออกด้วยวิธีการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณของสัดส่วนการส่งออก ได้ผลแสดงดังตารางที่ 4.32

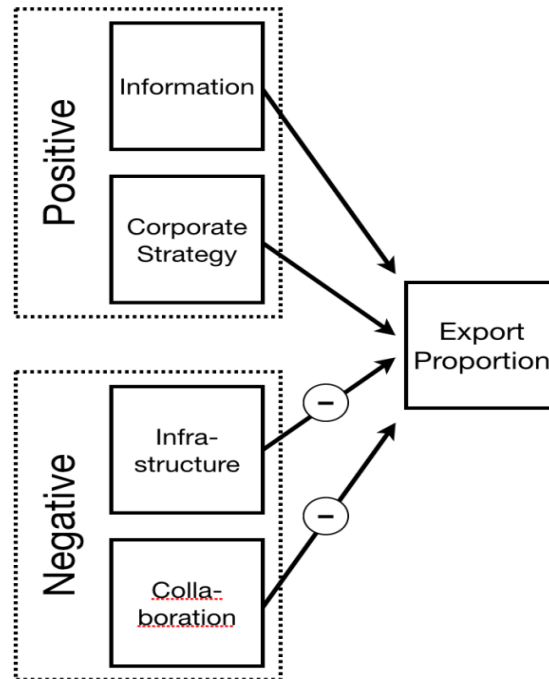
ตารางที่ 4.32 ผลการคำนวณด้วยวิธีการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณของสัดส่วนการส่งออก

	Unstandardized Coefficients	Std. Error	Standardized Coefficients	t	Sig.
	B		Beta		
(Constant)	-13.467	34.747		-0.388	0.701
MeanInformation	37.317	9.183	0.695	4.064	0.000
MeanCorp	34.290	7.508	0.950	4.567	0.000
MeanInfra	-36.183	9.262	-0.638	-3.906	0.000
MeanCollaboration	-17.246	6.484	-0.525	-2.660	0.012

ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของสัดส่วนการส่งออกสามารถเขียนในรูปแบบสมการได้ดังสมการที่ (4.1) ดังต่อไปนี้

$$\text{ExportProportion} = -13.467 + 37.317\bar{X}\text{Information} + 34.290.\bar{X}\text{Corp} - 36.183\bar{X}\text{Infra} - 17.246\bar{X}\text{Collaboration} \dots\dots\dots(4.1)$$

โดยแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ดังภาพที่ 4.39



ภาพที่ 4.39 ตัวแบบสัดส่วนการส่งออกของธุรกิจสิ่งทอในประเทศไทย

จากตัวแบบที่ได้นี้สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ดังนี้

4.5.1.1 การกำหนดกลยุทธ์ของปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและสัดส่วนการส่งออก

จากผลการวิเคราะห์ ข้อมูลพบว่าปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร เป็นตัวแปรสำคัญหนึ่งที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อสัดส่วนการส่งออกที่เพิ่มสูงขึ้นได้ การเพิ่มขึ้นของค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสารหนึ่งระดับ จะนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 37 โดยประมาณ โดยความสัมพันธ์ระหว่างสัดส่วนการส่งออกและความสามารถด้านเทคโนโลยีการสื่อสารเป็นความสัมพันธ์ที่เป็นเหตุเป็นผลกันเนื่องจากบริษัทที่ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีการสื่อสาร มีเทคโนโลยีที่มีศักยภาพและความน่าเชื่อถือ มีเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย คือบริษัทที่มีความพร้อมในการดำเนินธุรกิจที่มีความสลับซับซ้อน เช่น การส่งออกที่มีขั้นตอนการซื้อขายมากกว่าการซื้อขายภายในประเทศมาก เพราะการที่บริษัทจะสามารถส่งออกได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องเริ่มต้นจากความสามารถในการทำการตลาดและบริหารจัดการ ซึ่งในปัจจุบันมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น ขั้นตอนที่สำคัญอื่นๆ เช่น การติดต่อเจรจาที่ต้องพึ่งพาการติดต่อสื่อสารผ่านเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการวางแผนและการดำเนินการให้ตรงตามขั้นตอน ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ว่าบริษัทที่จะสามารถส่งออก หรือมีสัดส่วนการส่งออกสูงจะต้องเริ่มจากการให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีการสื่อสาร

4.5.1.2 การกำหนดกลยุทธ์ของสถานประกอบการ

ผลจาก การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่าความสามารถในการกำหนดกลยุทธ์ของสถานประกอบการมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับสัดส่วนการส่งออกของสถานประกอบการนั้นๆ โดยการเพิ่มขึ้นของค่าเฉลี่ยด้านศักยภาพในการกำหนดกลยุทธ์ของสถานประกอบการหนึ่งระดับ จะนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนการส่งออกร้อยละ 34 โดยประมาณ การกำหนดกลยุทธ์ของสถานประกอบการหมายถึงการที่บริษัทให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการโซ่อุปทาน มีการทำสัญญาและแลกเปลี่ยนข้อมูล

กับลูกค้าและคู่ค้าต่างๆ มีการพัฒนาบุคลากรภายในและประเมินความพึงพอใจลูกค้าอยู่เสมอ จากผลการศึกษาพบว่าบริษัทที่มีความสามารถในการใช้องค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ในรูปแบบที่กล่าวมาแล้วนั้นมีโอกาสที่จะมีสัดส่วนการส่งออกสูงกว่าบริษัทที่ไม่นำความรู้ด้านการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการดำเนินงาน เหตุผลที่ทั้งสองตัวแปรนี้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์จะช่วยให้ผู้ประกอบการมองการดำเนินธุรกิจในภาพรวม ทำความเข้าใจและพัฒนาองค์กรตนเอง เก็บข้อมูลและสังเกตเพื่อค้นหาโอกาสในอนาคตตลอดจนป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น บริษัทที่มีความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์เช่นนี้จะมีโอกาสในการเข้าถึงตลาดใหม่ๆ ผ่านการส่งออก นอกจากนี้การวางแผนกลยุทธ์ยังช่วยให้ผู้ประกอบการ สามารถมองอนาคตขององค์กรมากกว่าเพียงมุ่งบรรลุผลเฉพาะหน้าเท่านั้น

4.5.1.3 การกำหนดกลยุทธ์ของปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างสูงในการพัฒนาประเทศ ไม่ว่าจะเป็นเส้นทางคมนาคมทางอากาศ ทางน้ำ ทางถนนที่มีความสะดวก มีความน่าเชื่อถือและมีต้นทุนที่ต่ำ อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานและสัดส่วนการส่งออกมีความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกัน หมายความว่าบริษัทที่เห็นว่าปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานมีความสำคัญมากมีสัดส่วนในการส่งออกที่น้อยกว่าบริษัทที่เห็นว่าปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานมีความสำคัญน้อยกว่า สาเหตุสำคัญอาจเนื่องมาจากความไม่แน่นอนในระบบการขนส่งภายในประเทศเมื่อเทียบกับการขนส่งในระดับสากลที่มีมาตรฐานที่ดีกว่าและน่าเชื่อถือกว่า ดังนั้นบริษัทที่ให้ความสำคัญกับความน่าเชื่อถือได้ ความสะดวกและต้นทุนที่ต่ำของระบบการคมนาคมขนส่งจึงมักจะเป็นบริษัทที่เน้นการขยายภายในประเทศที่ต้องเผชิญกับปัญหาการขนส่งมากมาย ในทางกลับกันบริษัทที่ให้ความสำคัญกับประเด็นต่างๆ เหล่านี้้น้อยกว่ามักจะเป็นบริษัทที่เน้นการส่งออก เนื่องจากการดำเนินการต่าง ๆ มักจะดำเนินการโดยผู้ให้บริการทางธุรกิจบุคคลที่ 3 (Third Party Logistics) จึงอาจจะไม่ได้พิจารณาให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวมากนัก

4.5.1.4 การกำหนดกลยุทธ์ของความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า บริษัทที่ให้ความสำคัญกับการร่วมมือระหว่างสถานประกอบการมักจะมีสัดส่วนการส่งออกที่น้อยกว่า บริษัทที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าว เพราะในอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศนั้นมีการมุ่งเน้นเรื่องความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการต่างๆ เพื่อการรักษาตลาดและลดการแข่งขันในทางกลับกันบริษัทที่ไม่ให้ความสำคัญในการร่วมมือกับสถานประกอบการอื่นๆ จึงเป็นบริษัทที่มีสัดส่วนการส่งออกที่สูงกว่า

4.5.2 ทิศทางการขยายภายในประเทศ

คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของทิศทางการขยายภายในประเทศโดยใช้ การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ (Logistic Regression) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ต่อมุมมองการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้านการขยายภายใน ประเทศ ของสถานประกอบการต่างๆ ว่าผู้ประกอบการคาดการณ์ว่าการเปลี่ยนแปลงของการขยายภายในประเทศจะไปในทิศทางที่ สูงขึ้นหรือลดลงเมื่อมีการรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรม SPSS/PC⁺ for Window โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์ แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 4.33

ตารางที่ 4.33 ผลการคำนวณการถดถอยโลจิสติกส์ (ตัวแปรตามคือทิศทางการขายในประเทศ)

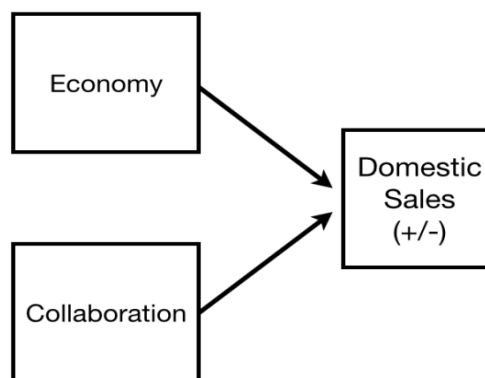
	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
MeanEconomy	1.165	0.594	3.848	1	0.049	3.207
MeanCollaborate	0.720	0.351	4.210	1	0.040	2.054
Constant	-6.574	2.893	5.165	1	0.023	0.001

ซึ่งผลจากการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์เพื่อ หาตัวแปรที่ส่งผลต่อ ทิศทางการขายในประเทศ แสดงดังสมการที่ (4.2)

$$\text{Logit (Increase Domestic Sales)} = -6.574 + 1.165\bar{X}\text{Economy} + 0.720\bar{X}\text{Collaboration} \dots(4.2)$$

ค่าโลจิส (Logit) มาจากการคำนวณ Logarithm ของค่า Odd ของการที่ทิศทางการขายในประเทศจะสูงขึ้นในอนาคตซึ่งได้มาจากการนำโอกาส (Probability) ที่การขายในประเทศสูงขึ้นหารโอกาสที่การขายในประเทศต่ำลง โมเดลและสมการ ที่ (4.2) นี้สามารถอธิบายได้ ว่าถ้าปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (Economy) หรือ กลยุทธ์ด้านความร่วมมือ ระหว่างสถานประกอบการ (Collaboration) สูงขึ้น โอกาสที่ทิศทางการขายภายในประเทศจะสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

โดยแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ดังภาพที่ 4.40



ภาพที่ 4.40 ตัวแบบทิศทางการขายภายในประเทศ

4.5.2.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

จากสมการที่ (4.2) พบว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ซึ่งรวมถึงสถานการณ์ทาง ด้านเศรษฐกิจโดยรวมในมุมมองของผู้ประกอบการ เช่นเสถียรภาพของค่าเงิน การขยายตัวทางเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม มีความสัมพันธ์กับโอกาสที่ทิศทางการขายภายในประเทศจะสูงขึ้น

4.5.2.2 ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ

จากสมการที่ (4.2) พบว่าตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อโอกาสที่ ทิศทางการขายภายในประเทศ จะสูงขึ้นคือความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ กล่าวคือโอกาสที่ทิศทางการขายในประเทศจะสูงขึ้น ซึ่งหากภาคอุตสาหกรรม มีความร่วมมือระหว่างกันอย่างเข้มแข็ง แล้ว ก็จะเป็นส่วนที่ทำให้สถาน

ประกอบการนั้นมั่นใจในอนาคตของการค้าขายภายในประเทศมากยิ่งขึ้น เพราะความร่วมมือกัน โดยเฉพาะในด้านโลจิสติกส์จะช่วยให้การดำเนินกิจการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและลดค่าใช้จ่ายลง

ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปได้ว่าหากปัจจัยด้านเศรษฐกิจหรือสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจของประเทศดีขึ้นและมี ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ ด้วยกันที่ดีแล้ว ก็จะส่งผลให้ทิศทางการขายสินค้าภายในประเทศสูงขึ้นด้วย ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ จะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างสถานประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอ

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ในบทที่ 5 นี้จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย การสัมภาษณ์และศึกษาดูงานสถานประกอบการต่างๆ ในต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศเวียดนาม ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศเมียนมาร์ ประเทศฮ่องกงและประเทศเกาหลีใต้ รวมทั้งการจัดการประชุมกลุ่ม (Focus Group) กับผู้ประกอบการจำนวน 3 ครั้ง การเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการจับคู่ธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการชาวเมียนมาร์และเวียดนามโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาถึงแนวคิดในการปรับปรุงแบบโซ่อุปทานเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สรุปประเด็นข้อได้เปรียบหรือผลกระทบจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงแนวทางที่ผู้ประกอบการจะต้องปรับตัวภายในองค์กรเพื่อเตรียมความพร้อมเมื่อมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งผลจากการศึกษาจะนำมาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นในการตัดสินใจของผู้ประกอบการ รวมทั้งแนวทางสำหรับการจัดทำ กลยุทธ์เชิงรุกและเชิงรับในบทที่ 6 ต่อไปเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้ประกอบการไทยในอุตสาหกรรมสิ่งทอในการปรับปรุงแบบโซ่อุปทาน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

5.1 ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและเยี่ยมชมโรงงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอ และสัมภาษณ์หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ สมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย สมาคมอุตสาหกรรมฟอกย้อมพิมพ์และตกแต่งสิ่งทอไทย สมาคมอุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์ไทย สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม และ คลัสเตอร์สิ่งทอเพชรเกษมสามารถสรุปประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

5.1.1 ปัญหาอุปสรรคในอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

1. การเชื่อมโยงในโซ่อุปทานถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีโซ่อุปทานครบทั้งวงจร แต่พบว่ายังขาดการเชื่อมโยงกันตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ
2. ด้านเทคโนโลยี
 - 2.1 โรงงานส่วนใหญ่ในอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทยยังคงใช้เทคโนโลยีแบบดั้งเดิม ทั้งนี้เนื่องจากการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรจะต้องใช้เงินลงทุนสูง
 - 2.2 การนำซอฟต์แวร์ (Software) การจัดการสิ่งทอมาใช้ในอุตสาหกรรมยังไม่มากนัก
 - 2.3 ขาดงานวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีทางด้านสิ่งทออย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการขาดแคลนบุคลากรและหน่วยงานประสานงาน
3. ด้านการตลาด
 - 3.1 งานวิจัยและองค์การทำการวิจัยด้านการตลาดโดยเฉพาะ รวมทั้งและการทำตลาดในเชิงรุกยังมีไม่เพียงพอ
 - 3.2 ผู้บริโภคภายในประเทศส่วนใหญ่ไม่เน้นด้านนวัตกรรม
 - 3.3 ขาดการเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลด้านการตลาดกับโรงงานผู้ผลิต

4. การออกแบบผลิตภัณฑ์
 - 4.1 ขาดองค์การวิจัยสิ่งทอทั้งในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์และการออกแบบผ้าผืน เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ และการเพิ่มประสิทธิภาพในด้านเทคนิคการผลิต
 - 4.2 ขาดห้องทดสอบผลิตภัณฑ์สิ่งทอและห้องทดลองที่เพียงพอ
5. ด้านบุคลากร
 - 5.1 ขาดวิศวกรสิ่งทอ เคมีสิ่งทอและบุคลากรสาขาวิชาชีพ เนื่องจากไม่ได้รับความสนใจจากผู้ที่จะศึกษาต่อ
 - 5.2 ขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะ
 - 5.3 ขาดแคลนนักออกแบบสิ่งทอและบุคลากรในระดับกลางที่เข้าใจการบริหารจัดการตลอดโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอ
6. ด้านเครื่องจักร
 - 6.1 เครื่องจักรที่ใช้ในภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นเครื่องจักรที่มีอายุการใช้งานมานานกว่า 10-20 ปีขึ้นไป ทำให้เกิดต้นทุนการผลิตที่สูง เนื่องจากขั้นตอนการผลิตมีการสิ้นเปลืองวัตถุดิบ พลังงาน และต้องการการบำรุงรักษาสูงมาก อาทิเช่น เครื่องทอผ้าส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องทอผ้าแบบมีกระสวย ซึ่งมีประสิทธิภาพต่ำกว่าแบบไร้กระสวยและสิ้นเปลืองพลังงานค่อนข้างสูงเนื่องจากน้ำหนักของกระสวยมีมากตลอดจนต้องใช้แรงงานในการควบคุมทำให้ต้นทุนในส่วนค่าจ้างแรงงานสูงกว่า เป็นต้น
 - 6.2 ขาดการผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในธุรกิจสิ่งทอ ส่งผลให้การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเป็นไปได้ยาก
 - 6.3 ขาด Pilot Plant สำหรับอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็ก
7. ด้านวัตถุดิบ
 - 7.1 ประเภทผลิตภัณฑ์สิ่งทอในประเทศไทยยังไม่หลากหลายมากนัก ทั้งในด้านของเส้นใยสังเคราะห์ เส้นด้ายและประเภทของผ้า เส้นด้ายของไทยยังเป็นเส้นด้ายขนาดใหญ่ ซึ่งทำให้ผ้าทอมีขนาดหนาและหนักส่งผลให้อุตสาหกรรมทอผ้าผลิตผ้าได้เพียงบางประเภทเท่านั้น รวมทั้งขาดการพัฒนาด้านเส้นใยธรรมชาติเพื่อสร้างความแตกต่างด้านผลิตภัณฑ์และการวิจัยพัฒนาวัตถุดิบให้มีความหลากหลาย
 - 7.2 ยังมีการผลิตสิ่งทอที่ใช้เพื่ออุตสาหกรรมของประเทศไทยในปริมาณที่น้อย เช่น สิ่งทอที่ใช้ในการก่อสร้าง ผ้าเบาะรถยนต์ เข็มขัดนิรภัย ถุงลมนิรภัย ในโรงงานอุตสาหกรรม รถยนต์ โรงพยาบาล ในภาคเกษตรกรรมและเครื่องใช้ภายในบ้าน ซึ่งคาดว่าจะเป็เป้าหมายของธุรกิจสิ่งทอในอนาคต
 - 7.3 วัตถุดิบที่เป็นอุปกรณ์ตกแต่ง (Accessories) มีการผลิตภายในประเทศน้อยหรือบางประเภทต้องนำเข้าจากต่างประเทศ เช่น สีย้อมผ้า แป้ง ซิป และกระดุม เป็นต้น
 - 7.4 ราคาวัตถุดิบ ได้แก่ เส้นใยฝ้ายและใยสังเคราะห์มีการปรับตัวสูงมากขึ้น เนื่องจากมีความต้องการบริโภคเส้นใยเพิ่มขึ้น นอกจากนั้นจากปัญหาด้านภัยธรรมชาติทำให้พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตฝ้ายลดลง
 - 7.5 ราคาผ้าผืน (โดยเฉพาะส่วนที่ไม่เน้นนวัตกรรม) ของประเทศไทยสูงกว่าประเทศจีนมาก ทำให้ผู้ผลิตเครื่องนุ่งห่มทั้งในและต่างประเทศบางส่วนเลือกซื้อวัตถุดิบจากประเทศจีน

8. ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินธุรกิจ

- 8.1 ทศนคติและมุมมองจากนโยบายภาครัฐที่มีมุมมองว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่รุ่งเรือง (Sunset) ส่งผลให้ขาดการส่งเสริมสนับสนุนในด้านการลงทุน ทำให้สถาบันการเงินไม่กล้าปล่อยเงินกู้ให้ภาคอุตสาหกรรม จึงขาดการพัฒนาในด้านการลงทุนด้านเครื่องจักรและอุปกรณ์ หรือการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาแทนที่เครื่องจักรเดิมที่ใช้มานานสำหรับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
- 8.2 กฎระเบียบปฏิบัติต่างๆ เช่น การจำกัดการขยายตัวของโรงงานฟอกย้อม ทำให้เกิดคอขวด (Bottleneck) ในกระบวนการสิ่งทอ
- 8.3 นโยบายส่งเสริมการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ควรมุ่งเน้นไปสู่กิจการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงมากขึ้น เช่น การผลิตเส้นใยเชิงเทคนิค การผลิตด้ายหรือผ้าที่มีคุณสมบัติพิเศษ และการผลิตเส้นใยธรรมชาติหรือเส้นใยประดิษฐ์ เป็นต้น และยังขาดการพิจารณาทบทวนถึงระเบียบการลดหย่อนภาษี ให้กับผู้ประกอบการที่จะลงทุนในการนำเข้าเครื่องจักรใหม่ รวมทั้งกฎระเบียบที่เอื้อต่อการเติบโตของอุตสาหกรรม

5.1.2 ข้อได้เปรียบ/ผลกระทบเชิงลบของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ข้อได้เปรียบ

1. ตำแหน่งที่ตั้งของประเทศไทยทำให้มีความได้เปรียบในด้านยุทธศาสตร์การคมนาคมทั้งทางบกและทางอากาศ ที่เชื่อมโยงไปยังประเทศต่างๆ รวมไปถึงแหล่งทำเลที่ตั้งในโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคกลุ่ม แม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-region : GMS) จึงทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในการคมนาคมในภูมิภาคอาเซียน
2. ภูมิภาคอาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีตลาดขนาดใหญ่มีศักยภาพ และ จะขยายตัวได้อีกมากในอนาคต การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะทำให้มีขยายฐานการตลาดเพิ่มขึ้น และสินค้ามีความหลากหลาย สามารถรองรับผลผลิตที่มีคุณภาพแตกต่างกัน ในอนาคตจะมีการติดต่อทำธุรกิจซื้อผ้ากันมากขึ้น และเอื้อให้การผลิตในลักษณะที่ผลิตที่มากขึ้นซึ่งจะส่งผลให้เกิดต้นทุนการผลิตที่ต่ำลง (Economies of Scale)
3. คุณภาพของผลิตภัณฑ์สิ่งทอไทยมีคุณภาพที่สูงกว่าประเทศเพื่อนบ้านและคุณภาพของสินค้าเป็นที่ยอมรับทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียน

ผลกระทบเชิงลบ

1. อุตสาหกรรมจะได้รับผลกระทบการแข่งขันด้านราคามากขึ้น
2. เกิดความเสียเปรียบด้านต้นทุนและความกดดันมากขึ้นเนื่องจากการแข่งขันที่สูงขึ้น
3. ลูกค้าน่าลดลงจากส่วนแบ่งทางการตลาดที่มากขึ้นและเทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้นก็จะทำให้มีคู่แข่งการผลิตเพิ่มมากขึ้น
4. การเปิดเสรีมากเกินไปอาจจะทำให้เกิดความเสี่ยงในภาคธุรกิจได้

5.1.3 ความช่วยเหลือที่ผู้ประกอบการไทยต้องการจากภาครัฐ

1. ผู้ประกอบการสิ่งทอไทยส่วนใหญ่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามา สนับสนุนให้เกิดศักยภาพเชิงรุก เช่น จัดให้มี Business Matching ใหม่ ๆ และพบคู่ค้าที่แท้จริง รวมทั้งหาตลาดใหม่ ทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียน
2. ภาครัฐเข้ามาช่วยในจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีทั้ง อุตสาหกรรมสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่ม
3. ควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมการตลาดและการค้าที่ชัดเจนในด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอ
4. ภาครัฐควรให้ความสำคัญและมีนโยบายสิ่งทอที่ชัดเจนเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพวัตถุดิบ ด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีการฟอก/ย้อม/ตกแต่งสำเร็จ เทคโนโลยีการผลิตเส้นใย และการปรับปรุงคุณภาพของเส้นใย แล้วจึงขยายไปสู่เทคโนโลยีเส้นใยประสิทธิภาพสูง (High Performance Fiber)
5. การพัฒนาการออกแบบผลิตสิ่งทอเฉพาะทางรูปแบบต่างๆ เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ในเชิงอุตสาหกรรม
6. ด้านส่งเสริมการลงทุน การนำเข้าวัตถุดิบและสารเคมีต่างๆ เช่น สีและสารเคมี เป็นต้น
7. การยกเว้นภาษีด้านการนำเข้าเครื่องจักร

5.1.4 มุมมอง และแนวทาง การปรับตัว ของผู้ประกอบการไทย เมื่อมีการเปิด ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้มุมมอง ในการ ปรับรูปแบบโซ่อุปทาน ของ อุตสาหกรรมสิ่งทอ ไทยและแนวทางการปรับตัวเพื่อ เตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไว้ดังนี้

1. แนวทางในการปรับรูปแบบโซ่อุปทาน (Redesign) ของอุตสาหกรรมสิ่งทอเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนภายใน 1 ปีข้างหน้า นั้น ควรจะต้องพิจารณาในประเด็นของ 1) การหาแนวทางเพื่อลดต้นทุนภายในองค์กร (ควรมีการวางแผนการผลิต แบ่งเป็นแผน ระยะสั้น ระยะกลางและระยะยาว โดยในระยะสั้นแผนเร่งด่วนที่ผู้ประกอบการ ต้องการให้เร่งแก้ไขคือ การลดต้นทุนด้านการผลิต) 2) การตลาด(ผู้ประกอบการไทย จะต้องปรับตัวโดยการเน้นเรื่องการทำการตลาดให้มากขึ้น และทำการศึกษารสนิยมของผู้บริโภค โดยเฉพาะในตลาดอาเซียน ซึ่งจะเป็นตลาดใหญ่และ สามารถ ทดแทนตลาดยุโรปและสหรัฐอเมริกาที่มีปัญหาด้านเศรษฐกิจตกต่ำ รวมทั้งควรมุ่งเน้นด้านการทำตลาดเชิงรุก) และ 3) การพัฒนาด้านนวัตกรรม (ควรมีการวิจัยและพัฒนาเส้นใยใหม่ๆ โดยเฉพาะเส้นใยธรรมชาติ)
2. สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า สำหรับอุตสาหกรรมที่เป็น Niche Market (ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงผลิตภัณฑ์ตลอดเวลา) ผลิตสินค้าให้มีความแตกต่างจากประเทศอื่นๆ ซึ่งต้องได้รับความร่วมมือจากพันธมิตรอื่นๆ ในการใช้เทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการผลิต รวมทั้งสร้างความแตกต่างโดยเน้นการพัฒนาด้านนวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ในอนาคต โดยผู้ประกอบการจะต้องเน้นพัฒนาในเรื่องของกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (Green Process) จากกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของลูกค้า ดังนั้นกระบวนการต่างๆ จะมีการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นรวมถึงการใช้สีที่เป็นสารเคมีลดลง ก็จะทำให้สินค้า

- คงคลังในการสต็อกสีและสารเคมีลดน้อยลงไป รวมทั้งจะทำให้เกิดของเสียในกระบวนการลดน้อยลงไปด้วย
3. ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการเครื่องนุ่งห่มหันมาสั่งผ้าผืนภายในประเทศแทนการนำเข้าซึ่งจะเป็นการสนับสนุนการพัฒนาและรายได้ของอุตสาหกรรมสิ่งทอภายในประเทศ
 4. ส่งเสริมและผลักดันให้อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มมี คำสั่งซื้อ (Order) เพิ่มมากขึ้นโดยให้ภาครัฐเป็นเจ้าภาพในการดำเนินการโดย ผลิตขนาดล็อต (Lot Size) ที่เล็กลงและเพิ่มการจัดส่งที่รวดเร็ว (Quick Response)
 5. ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยสร้าง ตราสินค้าพัฒนาจาก OEM ไปเป็น OBM โดยดำเนินการศึกษาจากหน่วยงานที่ประสบความสำเร็จ ตัวอย่างเช่น บริษัท นันยางการทออุตสาหกรรม จำกัด พัฒนาตราสินค้าสิ่งทอ เช่น ใช้ชื่อ Dry Tech ผลิตผ้ากีฬา เป็นต้น หรือผู้ประกอบการต่างๆ สร้างความร่วมมือกันในการสร้างเป็น Regional Brand
 6. สำหรับอุตสาหกรรมที่ ผลิตปริมาณมาก (Mass Production) อาจจะต้องย้ายฐานการผลิตออกไปตามที่คุณเป็นผู้กำหนด เพื่อแก้ปัญหาเรื่องการขาดแคลนแรงงาน และค่าแรงที่เพิ่มสูงขึ้น
 7. ผู้ประกอบการไทยจะต้องปรับปรุงเรื่อง ผลิตภาพ (Productivity) รวมทั้ง ลดต้นทุนการผลิต (ค่าไฟฟ้าและค่าแรงงาน) ลดต้นทุนด้านโลจิสติกส์ หรือปัจจัยต่างๆ ลงแต่ยังคงให้สินค้ามีคุณภาพเท่าเดิม พัฒนากระบวนการผลิตให้เป็นแบบลีนและทันเวลา (Lean and Just in Time) ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้ในกระบวนการผลิต และมีความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานภายในองค์กรให้กระชับและรวดเร็ว รวมทั้ง ร่วมมือกับผู้ซื้อในการออกแบบสินค้านอกเหนือไปจากการผลิตสินค้าคุณภาพดี ราคาถูก และรวดเร็ว
 8. ภาคอุตสาหกรรมจะต้องมีการรวมตัวกันร่วมมือกันมากขึ้นและเป็น Supply Chain ซึ่งกันและกัน ในภาพรวมของทั้งระบบจำเป็นต้องมีความร่วมมืออย่างจริงจังในด้านเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้าน Supply Chain และ Logistics เพื่อขับเคลื่อนอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันในตลาดโลก สร้างและขยายเครือข่ายโดยมีพันธมิตรเป็นนักลงทุนต่างชาติในภูมิภาคอาเซียนเพื่อจะสามารถเป็นฐานในการเจรจาต่อรองกับคู่ค้าได้มากขึ้น

5.2 ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศเวียดนาม

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและเยี่ยมชมโรงงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศเวียดนามจำนวน 7 แห่งรวมทั้งสัมภาษณ์สมาคมและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ Vietnam Textile and Apparel Association (VITAS) ทูตพาณิชย์ประจำนครโฮจิมินส์ การเข้าเยี่ยมชมนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร และนิคมอุตสาหกรรม Tan Duc เพื่อศึกษาหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอของ ผู้ประกอบการเวียดนาม ปัญหาในอุตสาหกรรม ข้อได้เปรียบและผลกระทบเชิงลบในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมทั้ง วิเคราะห์ ศักยภาพของอุตสาหกรรมดังกล่าวในด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ของประเทศเวียดนาม เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการ ปรับรูปแบบโซ่อุปทานและเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทย ที่เหมาะสมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งสามารถสรุปประเด็นได้ดังนี้



ภาพที่ 5.1 การเยี่ยมชมและสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศเวียดนาม

5.2.1 ปัญหาอุปสรรคในอุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเวียดนามได้ระบุถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจไว้ดังนี้

1. อุตสาหกรรมสิ่งทอยัง ขาดการพัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบ รวมถึงไม่ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เข้ามาช่วยควบคุมและติดตามการผลิตให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน และยังขาด การนำแนวทางการจัดการผลิต สมัยใหม่ เช่น Lean และ Just In Time (JIT) มาใช้บริหารจัดการ
2. พึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศโดยเฉพาะมีการนำเข้าฝ้ายเป็นจำนวนมากในแต่ละปี
3. มีการนำเข้าเครื่องจักรและเทคโนโลยีต่างๆ ในการผลิตเกือบทั้งหมดจากต่างประเทศ
4. การขาดแคลนไฟฟ้าในช่วงฤดูแล้ง

5.2.2 ข้อได้เปรียบ /ผลกระทบ เชิงลบของอุตสาหกรรมสิ่งทอเวียดนาม จากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ข้อได้เปรียบ

1. ปัจจัยทางด้านภาษี เช่น สิทธิประโยชน์ GSP ในการส่งสินค้าออกไปจำหน่ายยังสหภาพยุโรป หรือการส่งออกไปยังประเทศ สหรัฐอเมริกาโดยเฉพาะเมื่อ การเจรจาความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (The Trans-Pacific Partnership Agreement: TPP) มีผลบังคับใช้
2. แรงงานที่หาได้อยู่ในวัยทำงาน นอกจากนั้นชาวเวียดนามเป็นชนชาติที่มีความขยันทำงานหนัก มุ่งมั่นในการทำงานและมีความอดทนสำหรับงานที่ต้องใช้ฝีมือทำให้ปัจจุบันประเทศเวียดนาม ได้รับการสนใจและได้รับโอกาสการลงทุนจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ปัจจุบันนักลงทุนต่างชาติ เช่น ชาวไต้หวันได้เข้ามาลงทุนในประเทศเวียดนามมากขึ้นแทนการไปลงทุนในประเทศจีน
3. มีค่าจ้างแรงงานถูกและแรงงานมีทักษะด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม
4. เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี (Transfer Technology) จากประเทศชั้นนำในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่เข้ามาลงทุนในประเทศ
5. มีเสถียรภาพและมีความมั่นคงทางการเมืองสูง
6. มีแหล่งวัตถุดิบที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก
7. การค้าสามารถเข้า-ออกได้ทั้งทางด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออก
8. ปัจจุบันตลาดมีกำลังซื้อที่สูงขึ้น

ผลกระทบเชิงลบ

1. เกิดสภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นในตลาดโลกส่งผลให้การขยายตลาดส่งออกเป็นอุปสรรคมากขึ้น ในขณะที่คู่แข่งที่สำคัญ เช่น ประเทศจีน ประเทศอินเดีย และประเทศปากีสถาน ซึ่งเป็นผู้ส่งออกสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มรายใหญ่ของโลกมีความสามารถในการหลายด้านทั้งการผลิต การตลาด รวมถึงคุณภาพและความหลากหลายของสินค้า
2. แรงงานที่มีทักษะจะย้ายไปสู่อุตสาหกรรมอื่นที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย หรือย้ายเข้าสู่ประเทศที่มีค่าแรงสูงกว่า
3. สำหรับการนำเข้าวัตถุดิบการพิมพ์ผ้าโดยใช้หมึกพิมพ์มาใช้นั้นพบว่า ต้นทุนผ้าพิมพ์ที่ผลิตจากประเทศจีนมีราคาถูกกว่า เนื่องจากมีต้นทุนค่าหมึกพิมพ์ของประเทศจีนถูกกว่าต้นทุนภายในประเทศมาก ซึ่งประเทศจีนเป็นคู่แข่งที่สำคัญในตลาดนี้

5.2.3 ความช่วยเหลือที่ผู้ประกอบการเวียดนามต้องการจากภาครัฐ

ผู้ประกอบการสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศเวียดนามได้ระบุว่ามีความต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. ต้องการให้ภาครัฐมีการสนับสนุนแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ เพื่อสร้างเสริมความสามารถในการแข่งขัน
2. ต้องการให้ภาครัฐสนับสนุนการแก้ไขปัญหาการจราจรและกฎระเบียบปฏิบัติ รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้สามารถขนส่งสินค้าได้สะดวกยิ่งขึ้น

3. การจัดหาวัตถุดิบที่มีคุณภาพ
4. ภาครัฐควรให้การสนับสนุนหน่วยงานภาคเอกชนในการเข้าร่วมงานแสดง (Exhibition) ต่างๆ
เท่าที่ควรเช่นเดียวกับบริษัทของรัฐบาล

5.2.4 มุมมองและแนวทาง การปรับตัวของผู้ประกอบการเวียดนามเมื่อมีการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ผู้ประกอบการในทุกอุตสาหกรรมในประเทศเวียดนามยังมีความรู้และตื่นตัวน้อยมา กกับประเด็นเรื่องการรวมตัวเป็น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เนื่องจากยังขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องจาก ภาครัฐ สมาคมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศเวียดนาม (VITAS) ได้ระบุถึงแนวทางในการปรับตัวของ ผู้ประกอบการไว้ว่า “อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจะให้ความสนใจกับการพัฒนาความชำนาญ เฉพาะด้านและความทันสมัยอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ผ่านการบูรณา การโครงการระยะยาวของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม 3 โครงการ ได้แก่ การออกแบบผ้าฝ้าย คุณภาพสูง การสร้างมูลค่าเพิ่มสิ่งทอ และการฝึกอบรมบุคลากร”

นอกจากนั้นผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศเวียดนามได้ให้มุมมอง ในการปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไว้ดังนี้

1. ควรวางกลยุทธ์ในการพัฒนาอุตสาหกรรมในเรื่องของการพัฒนารูปแบบให้ทันสมัย การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์สิ่งทอเพื่อที่จะก้าวเป็นผู้ส่งออกลำดับหนึ่งในห้าของโลกในอนาคต
2. ควรส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เช่น ฝ้าย ด้ายและ ผ้าผืน ปัจจุบันเวียดนามยังต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบโดยเฉพาะฝ้ายเป็นจำนวนมากในแต่ละปีมีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและเครื่องจักร เพื่อพัฒนาคุณภาพสินค้าและลดต้นทุนการผลิตซึ่งจะเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันให้กับสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของเวียดนาม ซึ่ง ปัจจุบันเวียดนามยังต้องนำเข้าเครื่องจักรและเทคโนโลยีต่างๆในการผลิตเกือบทั้งหมดจาก ต่างประเทศ ดังนั้นการพัฒนาในส่วนนี้จะช่วยลดการนำเข้าสินค้าทุนซึ่งมีราคา สูงลงได้ระดับหนึ่ง
3. การพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของเวียดนามมีเป้าหมายในการผลิตบุคลากรในสาขาวิชาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มทั้ง ด้านวิศวกรรมเครื่องกล บริหารธุรกิจ และช่างฝีมือต่างๆ รวมถึงการจัดฝึกอบรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้กับบุคลากรและแรงงานซึ่งจะมีส่วนเกื้อหนุนให้การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของเวียดนามโดยรวมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากขึ้น

โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ จุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) ต่อการลงทุนใน ประเทศเวียดนามดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคต่อการลงทุนในประเทศเวียดนาม

จุดแข็ง (S-Strengths)	1. มีเสถียรภาพทางการเมืองสูง 2. มีแรงงานช่วงอายุน้อยและมีค่าแรงต่ำ 3. มีแหล่งวัตถุดิบที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก 4. ประชากรชาวเวียดนามที่อาศัยในต่างประเทศ 4.4 ล้านคน (สามารถส่งเงินกลับเข้าประเทศมากกว่า 9 พันล้านดอลลาร์ต่อปี)
จุดอ่อน (W-Weaknesses)	1. มีกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา 2. มีโครงสร้างพื้นฐานที่ล้าสมัยกว่าประเทศไทย 3. มีความผันผวนทางการเงิน 4. ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ ที่เป็น ศูนย์กลางการผลิต เช่น นครโฮจิมินห์และฮานอย เป็นต้น 5. ขาดแคลนอุตสาหกรรมต้นน้ำ
โอกาส (O-Opportunities)	1. มีการลงทุนตั้งโรงงานมากขึ้น 2. เศรษฐกิจของประเทศมีแนวโน้มคงที่และมีอัตราการเติบโตสูง 3. มีการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเพื่อให้ครบทั้งโซ่อุปทานซึ่งจะสามารถดึงดูดนักลงทุนชาวต่างชาติและทำให้ธุรกิจนี้มีโอกาสเติบโตได้อย่างรวดเร็วในอนาคต 4. มีแนวชายฝั่งยาวกว่า 3,200 กิโลเมตร สะดวกต่อการคมนาคมขนส่ง
อุปสรรค (T-Threats)	1. ปัญหาการขาดแคลนไฟฟ้าในช่วงฤดูแล้ง 2. การลงทุนร่วมกับบริษัทที่เวียดนามเป็นเจ้าของมักไม่ค่อยประสบความสำเร็จ 3. ปัญหาด้านการสื่อสารกับแรงงานชาวเวียดนามให้มีความเข้าใจตรงกัน 4. ภาวกลางของประเทศมีปัญหาจากภัยธรรมชาติ

5.3 ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศอินโดนีเซีย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและเยี่ยมชมโรงงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศอินโดนีเซียจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ บริษัท PT Apacinti Corpora APAC บริษัท PT Golden Flower บริษัท PT Sri Rejekilsman Tbk (หรือ Sritex) และบริษัท PT Kusumatex สามารถสรุปประเด็นจากการสัมภาษณ์ได้ดังนี้



ภาพที่ 5.2 การเยี่ยมชมและสัมภาษณ์บริษัทต่างๆ ในประเทศอินโดนีเซีย

5.3.1 ปัญหาอุปสรรคในอุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย

1. เนื่องจากทำเลที่ตั้งของประเทศอินโดนีเซียมีลักษณะเป็นหมู่เกาะส่งผลให้เกิดความไม่สะดวกในการขนส่งสินค้าและมีต้นทุนการขนส่งสูง รวมทั้ง ระบบโลจิสติกส์ภายในประเทศยังไม่เชื่อมโยง โดยผู้ประกอบการบางรายที่ให้สัมภาษณ์ได้ระบุว่าบริษัทไม่ได้ขายสินค้าในประเทศเนื่องจากมีต้นทุนในการขนส่งที่สูงกว่าการส่งสินค้าไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ
2. สาธารณูปโภคพื้นฐานไม่เพียงพอต่อความต้องการ เกิดเหตุการณ์ไฟฟ้าดับบ่อยครั้ง น้ำประปาไม่เพียงพอมีการใช้น้ำบาดาลเป็นหลัก ซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในกระบวนการปั่นด้าย ฟอกย้อม เนื่องจากกระบวนการเหล่านี้ต้องให้น้ำและไฟฟ้าเป็นส่วนประกอบสำคัญ หากเกิดดับอาจทำให้เกิดของเสียและสร้างต้นทุนเป็นจำนวนมาก
3. ภาครัฐบาลของประเทศอินโดนีเซียยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนเฉพาะสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มต่อการเข้าร่วมเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
4. ปัจจุบันมีสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนเกี่ยวกับสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศ เพียง 3 แห่ง ตั้งอยู่ที่เมืองบันดุง 2 แห่งและเมืองยอกยาคารตา 1 แห่ง เท่านั้น
5. เครื่องจักรลำสมัยส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 10 ปี
6. ค่าจ้างแรงงานในแต่ละเขตพื้นที่ไม่เท่ากันและมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ

5.3.2 ข้อได้เปรียบ /ผลกระทบเชิงลบของอุตสาหกรรมสิ่งทออินโดนีเซีย จากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ข้อได้เปรียบ

1. โซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศอินโดนีเซียมีครบวงจรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนถึงปลายน้ำ
2. คุณภาพของสินค้า อยู่ในระดับสูงโดยผู้ประกอบการทั้ง 4 แห่งต่างก็ได้ให้ความเห็นว่าผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศอินโดนีเซียนั้นอยู่ในระดับเดียวกับประเทศไทย
3. การเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะทำให้ประเทศอินโดนีเซียสามารถขยายตลาดไปยังประเทศอื่นในภูมิภาคอาเซียนได้มากขึ้น
4. การเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะทำให้ ภาคอุตสาหกรรมได้ รับการ พัฒนาด้านเทคโนโลยีได้รวดเร็วมากขึ้น
5. ตลาดอินโดนีเซียเป็นตลาดที่ใหญ่มีประชากรประมาณครึ่งหนึ่งของประชากรในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งจะเป็นที่สนใจให้นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนมากขึ้น

ผลกระทบเชิงลบ

1. อาจเกิดปัญหาในเรื่องของการแย่งส่วนแบ่งทางการตลาด อันเนื่องมาจากนโยบายการเคลื่อนย้ายการค้าอย่างเสรี

5.3.3 ความช่วยเหลือที่ผู้ประกอบการอินโดนีเซียต้องการจากภาครัฐ

ผู้ประกอบการสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศอินโดนีเซียที่ให้สัมภาษณ์ได้ระบุว่ามีความต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนในด้านต่างๆ ได้แก่

1. ผู้ประกอบการทั้ง 4 รายที่ให้สัมภาษณ์ระบุว่าต้องการให้ รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนในการส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศ
2. ต้องการให้รัฐบาลมีการสนับสนุนในด้านต้นทุนพลังงาน

5.3.4 มุมมอง และแนวทาง การปรับตัว ของผู้ประกอบการอินโดนีเซีย เมื่อมีการเปิด ประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ให้สัมภาษณ์ถึง มุมมองในการปรับตัวเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน รวมถึงการ พัฒนาระบบสาธารณูปโภค ของประเทศให้เพียงพอต่อการใช้งานดังนี้

1. การสื่อสารจะต้องมีความเข้าใจที่ตรงกันรวดเร็ว และแม่นยำ
2. การเพิ่มแรงงานที่มีทักษะและมีประสิทธิภาพในการทำงาน
3. ปรับปรุงกระบวนการในอุตสาหกรรมให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและสามารถลดปริมาณของเสีย รวมทั้งมีการนำเครื่องจักรและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพื่อให้การทำงานเกิดความรวดเร็วยิ่งขึ้นได้

โดยคณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคต่อการลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย ดังตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคการลงทุนในประเทศอินโดนีเซีย

จุดแข็ง (S-Strengths)	1. ค่าแรงถูก 2. มีแรงงานจำนวนมากเพียงพอต่อการดำเนินอุตสาหกรรม 3. มีโซ่อุปทานตั้งแต่ต้นน้ำไปถึงปลายน้ำ
จุดอ่อน (W-Weaknesses)	1. สถานการณ์การเมืองยังไม่แน่นอน 2. เครื่องจักรล้าสมัยส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 10 ปี 3. ประเทศเป็นหมู่เกาะและระบบโลจิสติกส์ภายในประเทศยังไม่เชื่อมโยง
โอกาส (O-Opportunities)	1. มีตลาดที่กว้างขึ้น 2. มีแหล่งน้ำมัน ซึ่งเป็นวัตถุดิบของเส้นใยสังเคราะห์ซึ่งจะทำให้ต้นทุนการผลิตเส้นใยสังเคราะห์ต่ำ
อุปสรรค (T-Threats)	1. การขาดการสนับสนุนทางการเงินจากสถาบันการเงิน และธนาคารไม่สนับสนุนเรื่องสินเชื่อให้กับอุตสาหกรรมสิ่งทอ 2. ต้นทุนด้านพลังงานสูง 3. ค่าแรงงานในแต่ละเขตพื้นที่ไม่เท่ากัน 4. ภูมิประเทศเสี่ยงต่อการเกิดภัยทางธรรมชาติ

5.4 ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศเมียนมาร์

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในประเทศเมียนมาร์นั้นผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและเยี่ยมชมหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น เช่น การเข้าเยี่ยมชมนิคมอุตสาหกรรม Hlaing Thar Yar Industry Zone และ South Dagon Industry Zone การเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) ระหว่างผู้ประกอบการทั้ง 2 ประเทศ ศึกษาดูงานการผลิต เส้นใย

ธรรมชาติ รวมทั้งสัมภาษณ์ ทูตพาณิชย์ประจำนครย่างกุ้ง สัมภาษณ์ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่มในประเทศ เมียนมาร์จำนวน 5 แห่งโดยในการเดินทางเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ครั้งแรกได้เดินทางร่วมกับสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและครั้งที่ 2 เดินทางร่วมกับกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์และผู้ประกอบการรองเท้าและเครื่องนุ่งห่มไทย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่สำคัญในการตัดสินใจลงทุนหรือขยายฐานการผลิตของผู้ประกอบการและเยี่ยมชมโรงงานที่เกี่ยวข้องในนิคมอุตสาหกรรมในประเทศ เมียนมาร์ สัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมเดินทางซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบใหม่ของ การปรับปรุงแบบโซ่อุปทานสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอ และเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่เหมาะสม ของประเทศไทยซึ่งจะกล่าวในบทที่ 6 ต่อไป โดยสามารถสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้



ภาพที่ 5.3 การเยี่ยมชมและสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศเมียนมาร์

5.4.1 ปัญหาอุปสรรคในการลงทุนในประเทศเมียนมาร์

จากการสัมภาษณ์ ทูตพาณิชย์ประจำนครย่างกุ้งและ ผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ สามารถสรุปประเด็นปัญหาอุปสรรคในการลงทุน ณ ปัจจุบันในประเทศเมียนมาร์ ได้ดังนี้

1. ราคาที่ดินและอาคารสำนักงานมีราคาสูงมากซึ่งปัจจุบันราคาตารางวาละ 2,500,000 บาท ซึ่งได้มีการสำรวจว่าย่างกุ้งเป็นเมืองที่มีค่าครองชีพแพงที่สุดในโลก (อันดับที่ 37) โดยราคาสูงกว่าในประเทศสิงคโปร์หรือเมืองนิวยอร์ก เช่น อาคาร 2 ชั้นพื้นที่ประมาณ 200 ตารางเมตร ราคาเช่าประมาณ 4,500 เหรียญสหรัฐ/เดือน โดยจะต้องชำระค่าเช่าเป็นรายปี โดยปีแรกจะต้องจ่าย 13 เดือนและปีถัดไปจ่ายเพิ่มอีก 5 %
2. ระบบสาธารณูปโภคยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ เกิดเหตุการณ์ไฟฟ้าดับบ่อยครั้ง ทำให้ทุกบ้านต้องมีเครื่องปั่นไฟสำรองไว้ใช้ น้ำประปาไม่เพียงพอมีการใช้น้ำบาดาลเป็นหลัก ซึ่งเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในกระบวนการปั่นด้าย ฟอก ย้อม เนื่องจากกระบวนการเหล่านี้ต้องให้น้ำ และไฟฟ้าเป็นส่วนประกอบสำคัญ หากเกิดไฟฟ้าดับอาจทำให้เกิดของเสียและเพิกต้นทุนเป็นจำนวนมาก)

3. สาธารณูปโภคพื้นฐานยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ
4. แรงงานฝีมือมีจำนวนน้อยมาก เนื่องจากแรงงานที่มีฝีมือในประเทศเมียนมาร์ย้ายไปทำงานในประเทศไทยจำนวนมาก
5. ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย เนื่องจากการปิดประเทศไปเป็นเวลานานจึงไม่มี Know How ในการวิจัยและพัฒนาในด้านต่างๆ ทำให้ประเทศเมียนมาร์ต้องการให้ต่างชาติเข้าไปลงทุนด้าน Know How และเทคโนโลยี
6. กำลังซื้อในตลาดเมียนมาร์มีจำนวนจำกัด ค่าครองชีพในเมืองย่างกุ้งสูงมากกว่าประเทศไทย 2-3 เท่าเนื่องจากเมียนมาร์ผลิตสินค้าเองได้เพียง 20 % อีก 80 % นำเข้าจากประเทศไทยและประเทศจีน

5.4.2 ข้อได้เปรียบ /ผลกระทบ เชิงลบของอุตสาหกรรมสิ่งทอเมียนมาร์ จากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ข้อได้เปรียบ

1. มีนักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนมากขึ้นเนื่องจากประเทศเมียนมาร์มีประชากรจำนวนมาก และเป็นประเทศที่เปิดใหม่มีแนวโน้มในการพัฒนามากยิ่งขึ้น และรับเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้าสู่ประเทศส่งผลให้คุณภาพชีวิตของประชากรในประเทศเมียนมาร์ดีขึ้น
2. ประเทศเมียนมาร์เป็นประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกับหลายประเทศทั้งในอาเซียนและเอเชียใต้ (อินเดีย และบังกลาเทศ) และมีท่าเรือที่จะเชื่อมต่อกับฝั่งอันดามัน ส่งผลให้มีศักยภาพในการกระจายสินค้า ส่งผลให้มีการขนส่งสินค้าได้สะดวกซึ่งทำให้ดึงดูดนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนเป็นจำนวนมาก
3. ได้รับสิทธิพิเศษในการส่งออกสินค้าไปยังสหภาพยุโรป (GSP) ทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยปัจจุบันได้รับความสนใจจากนักลงทุนในประเทศญี่ปุ่นและประเทศเกาหลีที่จะเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมนี้จำนวนมาก

ผลกระทบเชิงลบ

1. การเปิดเสรีทางการค้าจะสามารถเคลื่อนย้ายสินค้าและแรงงานได้อย่างเสรี เนื่องจากประชาชนในเมียนมาร์มีความต้องการย้ายไปทำงานในประเทศเพื่อนบ้านด้วยปัจจัยด้านค่าแรง และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานจึงอาจจะทำให้ภายในประเทศเมียนมาร์ขาดแคลนแรงงานได้ในอนาคต
2. นักลงทุนต่างชาติมีความสนใจเป็นอย่างมากในทรัพยากรธรรมชาติในประเทศเมียนมาร์ ซึ่งการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอาจจะส่งผลให้ประเทศเมียนมาร์อาจจะเสียประโยชน์จากการที่นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศ

5.4.3 ความช่วยเหลือที่ผู้ประกอบการเมียนมาร์ต้องการจากภาครัฐ

1. ผู้ประกอบการมีความต้องการให้ภาครัฐมีการจัดตั้งทีมผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ความรู้และเตรียมความพร้อมแก่ผู้ประกอบการเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
2. ผู้ประกอบการมีความต้องการให้รัฐมีนโยบายในการปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานเพื่อดึงดูดนักลงทุนต่างชาติ

5.4.4 ประโยชน์ที่ผู้ประกอบการไทยจะได้รับจากการเข้ามาลงทุนในประเทศเมียนมาร์

ผลจากการเข้าร่วมโครงการ Business Matching ระหว่างผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการเมียนมาร์และการเข้าร่วมสัมมนากับ คุณบุรณ์ อินธิรัตน์ อัครราชทูตที่ปรึกษาฝ่ายการพาณิชย์ไทยประจำสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ได้ข้อสรุปถึงประโยชน์ที่ผู้ประกอบการไทยจะได้รับจากการเข้าไปลงทุนในประเทศเมียนมาร์ ดังนี้

1. หากมีการลงทุนที่มากพอ จะทำให้ประชาชน มีกำลังซื้อ มากขึ้นและสามารถเพิ่มกำลังซื้อภายในประเทศได้โดย ใช้เมียนมาร์ เป็นฐานในการผลิต และการเข้าสู่ตลาดเป็น ขั้นตอนต่อไป ตัวอย่างเช่น เมื่อประเทศสหรัฐอเมริกาเข้ามาลงทุนในประเทศเมียนมาร์ประชาชน ก็ไม่มีกำลังซื้อ แต่เมื่อมีการลงทุนทุกอย่างให้ชาวเมียนมาร์ก็จะมีกำลังซื้อมากขึ้น
2. ค่าจ้างแรงงานถูกเทียบได้กับการจ้างงานที่ประเทศไทย 1 คน สามารถจ้าง แรงงานที่ยุ่งได้ 3 คน ขณะที่เมืองอื่นรอบนอกอาจจะจ้างงานได้ถึง 5-6 คน
3. เป็นประเทศเปิดใหม่ที่เปลี่ยนแปลงจากระบบสังคมนิยมเดิม และมีแนวโน้มทางการเมืองและเศรษฐกิจมุ่งสู่ระบบเสรีมากยิ่งขึ้น
4. เป็นตลาดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 4 ในกลุ่มอาเซียน รองจาก ประเทศไทย เวียดนาม และอินโดนีเซีย ตามลำดับ โดยมีประชากรมากกว่า 62 ล้านคน
5. เป็นตลาดที่มีพรมแดนติดต่อกับประเทศที่มีศักยภาพทางการตลาดเช่น จีน (1.3 พันล้านคน) อินเดีย (1.3 พันล้านคน) บังคลาเทศ (158 ล้านคน) ไทย (64.5 ล้านคน) และลาว (6.5 ล้านคน) รวมทั้งช่องทางการขนส่งทางทะเลที่สะดวก สามารถ ส่งออกสินค้าไปสู่สิงคโปร์อินเดียตอนกลาง-ใต้ กลุ่มประเทศตะวันออกกลางแอฟริกา และสหภาพยุโรป
6. เป็นประเทศที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติมาก ได้แก่ ก๊าซธรรมชาติ (51 Offshore Blocks and 53 Onshore Blocks with Total Reserves of 71 Trillion Cubic Feet) น้ำมันดิบ (Crude Oil Reserves of 540 Million Barrels) ไม้ซุง (ยังมีพื้นที่ป่าไม้เหลืออีกถึงร้อยละ 48) แร่ธาตุและอัญมณีดิบ (ทองคำ เพชร ทับทิม หยก ทองแดง ถ่านหิน ตะกั่ว ทั้งสแตน เงิน เหล็ก และแร่พลวง) และสัตว์น้ำทะเล
7. เป็นแหล่งอารยธรรมทางประวัติศาสตร์อายุกว่า 1 ,500 ปี อันเป็นแหล่งดึงดูดการท่องเที่ยว ธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท ร้านอาหาร ตลอดจนถึงบริเวณชายฝั่งทะเลที่กำลังเปิดใหม่ ซึ่ง ประเทศไทยควรให้ความสนใจเข้าไปประกอบการหรือเข้าไปลงทุน ในฐานะที่เป็นประเทศที่มีศักยภาพ และมีความใกล้ชิดกับเมียนมาร์มากที่สุดในกลุ่มประเทศอาเซียน

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดในประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน ทั้ง 4 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย ประเทศเวียดนาม ประเทศอินโดนีเซียและประเทศเมียนมาร์ สามารถสรุปความคิดเห็นของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอถึงข้อดีและข้อเสียในการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้ดังตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 เปรียบเทียบความพร้อมข้อดีและข้อเสียในมุมมองของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอในการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

	ประเทศไทย	ประเทศเวียดนาม	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศเมียนมาร์
ข้อดีของการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	- ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในการคมนาคมในภูมิภาคอาเซียน - มีการขยายฐานการตลาดเพิ่มขึ้น - มีจำนวนแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาทำงานภายในอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	- ได้รับสิทธิประโยชน์ GSP ในการส่งออกไปสหภาพยุโรป หรือสหรัฐอเมริกา - มีจำนวนแรงงานในวัยทำงานเป็นจำนวนมาก - ค่าจ้างแรงงานถูกและมีทักษะด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม - มีการถ่ายทอดเทคโนโลยี (Transfer Technology) จากประเทศชั้นนำในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่เข้ามาลงทุนในประเทศ - มีเสถียรภาพและมีความมั่นคงทางการเมืองสูง - มีแหล่งวัตถุดิบที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก - การค้าสามารถเข้า-ออกได้ทั้งทางด้านเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ปัจจุบันตลาดมีกำลังซื้อสูงขึ้น	- มีโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่ครบวงจรตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนถึงปลายน้ำ - คุณภาพของสินค้าอยู่ในระดับสูงซึ่งอยู่ในระดับเดียวกับประเทศไทย - ประเทศอินโดนีเซียจะสามารถขยายตลาดไปยังประเทศในภูมิภาคอาเซียนได้มากขึ้น - ภาคอุตสาหกรรมได้รับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีได้รวดเร็วมากขึ้น - ตลาดอินโดนีเซียเป็นตลาดที่ใหญ่มีประชากรประมาณครึ่งหนึ่งของประชากรในภูมิภาคอาเซียน	- มีนักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนมากขึ้น ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของประชากรในประเทศเมียนมาร์ดีขึ้น เนื่องจากการได้รับการพัฒนาและการรับเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้าสู่ประเทศ - มีพรมแดนติดต่อกับหลายประเทศส่งผลให้มีศักยภาพในการกระจายสินค้าส่งผลให้มีการขนส่งสินค้าได้สะดวก - ได้รับสิทธิพิเศษในการส่งออกสินค้าไปยังสหภาพยุโรป (GSP) ทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

	ประเทศไทย	ประเทศเวียดนาม	ประเทศอินโดนีเซีย	ประเทศเมียนมาร์
ข้อเสียของการเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	- อุตสาหกรรมจะได้รับผลกระทบการแข่งขันด้านราคามากขึ้น - ความเสียเปรียบด้านต้นทุนและความกดดันเนื่องจากการแข่งขันที่สูงขึ้น - ลูกค้าลดลงจากส่วนแบ่งทางการตลาดที่มากขึ้นและเทคโนโลยีที่ทันสมัยขึ้นก็ทำให้มีคู่แข่งการผลิตเพิ่มมากขึ้น - การเปิดเสรีมากเกินไปอาจจะทำให้เกิดความเสี่ยงในภาคธุรกิจ	- เกิดสภาวะการณ์แข่งขันที่สูงขึ้นในตลาดโลกส่งผลให้การขยายตลาดส่งออกเป็นอุปสรรคมากขึ้นจากคู่แข่งที่สำคัญ เช่น ประเทศจีน ประเทศอินเดีย และประเทศปากีสถาน เป็นต้น - แรงงานที่มีทักษะจะย้ายไปสู่อุตสาหกรรมอื่นที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัยหรือย้ายเข้าสู่ประเทศที่มีค่าแรงสูงกว่า	อาจเกิดปัญหาในเรื่องของการแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดอันเนื่องมาจากนโยบายการเคลื่อนย้ายการค้าอย่างเสรี	- การเปิดเสรีทางการค้าจะสามารถเคลื่อนย้ายสินค้าและแรงงานได้อย่างเสรี ทำให้ประชาชนในเมียนมาร์มีความต้องการย้ายไปทำงานในประเทศเพื่อนบ้านด้วยปัจจัยด้านค่าแรงและสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน - อาจจะเสียประโยชน์ด้านทรัพยากรธรรมชาติจากการที่นักลงทุนต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศ

5.5 ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศฮ่องกง

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในประเทศฮ่องกง ด้วย เนื่องจากประเทศฮ่องกงเป็นประเทศหนึ่งที่เป็นผู้นำในอุตสาหกรรมนี้และเป็นประเทศผู้ส่งออกเครื่องนุ่งห่มรายใหญ่ของโลกโดยนโยบายหลักของอุตสาหกรรมสิ่งทอประเทศฮ่องกงคือส่งเสริมด้านการส่งออก โดยคณะผู้วิจัย ได้สัมภาษณ์บริษัทที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ บริษัท GIORDANO Limited บริษัท ESQUEL Enterprise Limited และบริษัท Tesco International Sourcing Ltd. โดยสามารถสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องจากการสัมภาษณ์ได้ดังนี้



ภาพที่ 5.4 การเยี่ยมชมและสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศฮ่องกง

5.5.1 ปัญหาอุปสรรคในอุตสาหกรรมสิ่งทอฮ่องกง

จากความเห็นของผู้ประกอบการปัญหาที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของ ประเทศฮ่องกงในปัจจุบันมีข้อสรุปดังต่อไปนี้

1. ความต้องการลูกค้าเปลี่ยนแปลง (Demand Change) ตลอดเวลา การจับทิศทางตลาดของ ลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญโดย 90% ของลูกค้ามีการซื้อขายออนไลน์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งจะทราบ ถึงความต้องการของลูกค้าที่แท้จริงได้น้อยกว่าการซื้อขายที่ได้พบหน้ากันโดยตรง
2. การขาดแคลนแรงงาน ในปัจจุบัน โดยพบว่าแรงงานส่วนใหญ่สนใจในอาชีพเกี่ยวกับด้านการ บันเทิงเป็นหลักเนื่องจากงานที่ทำไม่หนักเหมือนในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

5.5.2 ปัจจัยสำคัญ ที่จะส่งผล ให้อุตสาหกรรม สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศฮ่องกง ประสบ ความสำเร็จ

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการทั้ง 3 แห่ง มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่จะส่งผลให้บริษัทประสบความสำเร็จตรงกัน ซึ่งมีข้อสรุปดังนี้

1. บริษัท มีการศึกษาถึงความต้องการของลูกค้าทำให้ รู้จักลูกค้าของตน รวมทั้งมีการ ศึกษา พยากรณ์ทิศทางของความนิยมของเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่มในอนาคต
2. บริษัทส่วนใหญ่มีการวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัย ชี้นำ เช่น Hong Kong Polytechnic และ บริษัทชั้นนำทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อพัฒนาและสร้างความยั่งยืนให้กับองค์กร โดย คำนึงถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่และการพัฒนานวัตกรรมในกระบวนการต่างๆ
3. บริษัทมีการส่งเสริมให้หุ้นส่วนทางธุรกิจต่างๆ องค์กรและพนักงานให้คำนึงอยู่บนความถูกต้อง และจริยธรรมเป็นหลักในการดำเนินการในทุกด้าน รวมทั้งมีการจัดอบรมพนักงานอย่าง ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

5.5.3 มุมมองในการปรับปรุงแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอฮ่องกง

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้มุมมองในการปรับปรุงแบบของอุตสาหกรรมสิ่งทอไว้ดังนี้

1. การจะปรับปรุงแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอใหม่มุ่งเน้นถึงการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ (Strategy) และทิศทางในการดำเนินธุรกิจ (Direction) ตามรูปแบบธุรกิจ (Business Model) โดยอาจต้องระบุให้ได้ชัดเจนก่อนว่าจะจำแนกรูปแบบธุรกิจในลักษณะใด เช่น เป็น รูปแบบธุรกิจในลักษณะของการส่งออกหรือรูปแบบธุรกิจในแต่ละภูมิภาคของโลก เป็นต้น ทั้งนี้ปัจจัยสำคัญต่อรูปแบบธุรกิจ ได้แก่ปัจจัยด้าน Logistics & Location ประสิทธิภาพ (Efficiency) ซึ่งพิจารณาในเรื่องของการนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ (Advanced Technology และ Factory Production & Design) และการสร้างนวัตกรรม (Innovation)
2. อนาคตแนวโน้มเรื่อง Green และ Eco จะเข้ามามีบทบาทกับการซื้อเสื้อผ้าของผู้บริโภค จะมี การคำนึงถึง วัสดุดิบประเภทเส้นใยมีการปลูกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม กระบวนการย้อมก็ พยายามใช้สีธรรมชาติและกระบวนการผลิตก็มีลักษณะเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีการใช้น้ำ ลดลง และมุ่งเน้นกระบวนการบำบัดน้ำเสีย ดังนั้นองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวในการปรับองค์กรให้สอดคล้อง

3. ตำแหน่งที่ตั้งของ โรงงาน อุตสาหกรรมควร ย้ายเข้าไปในพื้นที่ของแรงงาน เพื่อให้แรงงานสามารถดูแลครอบครัวและทำงานในพื้นที่ ได้เนื่องจากการตั้งโรงงานในเมืองใหญ่หรือเมืองอุตสาหกรรมเมื่อถึงฤดูกาลเกษตร พนักงานจะลาออกเพื่อไปทำการเกษตรที่บ้าน ทำให้ขาดแคลนแรงงานในอุตสาหกรรม

5.6 ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศเกาหลีใต้

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศเกาหลีใต้ซึ่งเป็นอีกประเทศหนึ่งที่เป็นผู้นำด้านสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มมีการผลิต ที่เน้นด้านนวัตกรรม โดยมีหน่วยงานที่เข้าร่วมสัมภาษณ์จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ บริษัท AT-SE-IL บริษัท KYUNG-MIN-FASHION และบริษัท Dong-JIN โดยสามารถสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องจากการสัมภาษณ์ได้ดังนี้



ภาพที่ 5.5 การเยี่ยมชมและสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศเกาหลีใต้

5.6.1 ปัญหาอุปสรรคในอุตสาหกรรมสิ่งทอเกาหลีใต้

1. ปัญหาด้านขาดแคลนแรงงานโดยแรงงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันเป็นแรงงานสูงอายุประมาณ 70% ซึ่งในอนาคตอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มจะมีแรงงานเข้าสู่อุตสาหกรรมนี้น้อยมากเนื่องจากคนรุ่นใหม่ไม่สนใจที่จะทำงานในสาขานี้
2. ค่าแรงสูงส่งผลกระทบต่อต้นทุนโดยตรงซึ่งค่าจ้างแรงงานจะสูงกว่าประเทศไทยประมาณ 3 เท่า

5.6.2 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้อุตสาหกรรม สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศเกาหลีใต้ ประสบความสำเร็จ

1. มีการพัฒนาเทคโนโลยีและเครื่องจักรที่ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง
2. มีการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากภาครัฐในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมและการบำบัดน้ำเสีย และรัฐบาลมีการสนับสนุนด้านต้นทุนพลังงาน โดยราคาพลังงานในภาคอุตสาหกรรมจะถูกลงกว่าที่อยู่อาศัย
3. ในประเทศเกาหลีใต้มีการจัด Zoning โรงงานต่าง ๆ ที่ประกอบธุรกิจประเภทเดียวกันให้อยู่บริเวณเดียวกัน เพื่อสะดวกในการบริหารจัดการ และการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานร่วมกันและการกำจัดน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ
4. แรงงานมีทักษะและมีฝีมือในการทำงานสูง มีการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างผู้เชี่ยวชาญ
5. ประชาชนส่วนใหญ่มีค่านิยมที่จะใช้สินค้าจากเกาหลีใต้ และมีความรู้สึกที่สินค้าที่ผลิตในประเทศเกาหลีใต้ (Made in South Korea) จะเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ

5.6.3 มุมมองและแนวทางในการปรับรูปแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอเกาหลีใต้

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้มุมมองในการปรับรูปแบบของอุตสาหกรรมสิ่งทอไว้ดังนี้

1. รัฐบาลควรจะสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน สาธารณูปโภค การพัฒนาบุคคล การประสานความร่วมมือกับผู้ผลิตในแต่ละขั้นตอนตั้งแต่อุตสาหกรรมต้นน้ำจนถึงอุตสาหกรรมปลายน้ำ (Upstream to Downstream)
2. นำเทคโนโลยีและเครื่องจักรที่ทันสมัยเข้ามาทดแทนการใช้แรงงานเพื่อรองรับการขาดแคลนของแรงงาน
3. การขยายฐานการผลิตไปยังประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่มีแรงงานและค่าจ้างแรงงานที่ถูกกว่า เช่น ประเทศเวียดนามและประเทศกัมพูชา เป็นต้น
4. ใช้กลยุทธ์ในการ โฆษณาและประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ทั้งในและ ต่างประเทศ โดยวิสาหกิจขนาดใหญ่ของเกาหลีใต้ได้อุปถัมภ์นักกีฬาที่มีชื่อเสียงของเกาหลีใต้ให้สวมใส่เสื้อผ้าของประเทศตน และโฆษณาซื้อสินค้าในการแข่งขันกีฬาที่สำคัญของโลกเพื่อให้ชื่อสินค้าเกาหลีใต้เป็นที่คุ้นหูชาวโลกมากขึ้น
5. ผลิตเฉพาะผ้าและผลิตภัณฑ์แบบพิเศษที่มีมูลค่าสูง เช่น ผ้าสำหรับรองเท้านักกีฬารับทำเฉพาะสินค้าตัวอย่าง เป็นต้น รวมทั้งปรับตัวในเรื่องปัญหาด้านต้นทุนและแรงงานที่หายากมากขึ้น โดยนำเทคโนโลยีและการจัดการสมัยใหม่เข้ามาประยุกต์ใช้

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่เกี่ยวข้องจากประเทศต่างๆ ทั้ง 6 ประเทศ สามารถสรุปการเปรียบเทียบสถานการณ์ดำเนินการปัจจุบันในการเตรียมความพร้อมของประเทศไทย ประเทศเวียดนาม ประเทศอินโดนีเซียและประเทศเมียนมาร์ สำหรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนไว้ดังตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 สถานการณ์ดำเนินการในปัจจุบันของอุตสาหกรรมสิ่งทออาเซียนใน 4 ประเทศ ตามมุมมองของประเทศฮ่องกงและเกาหลีใต้

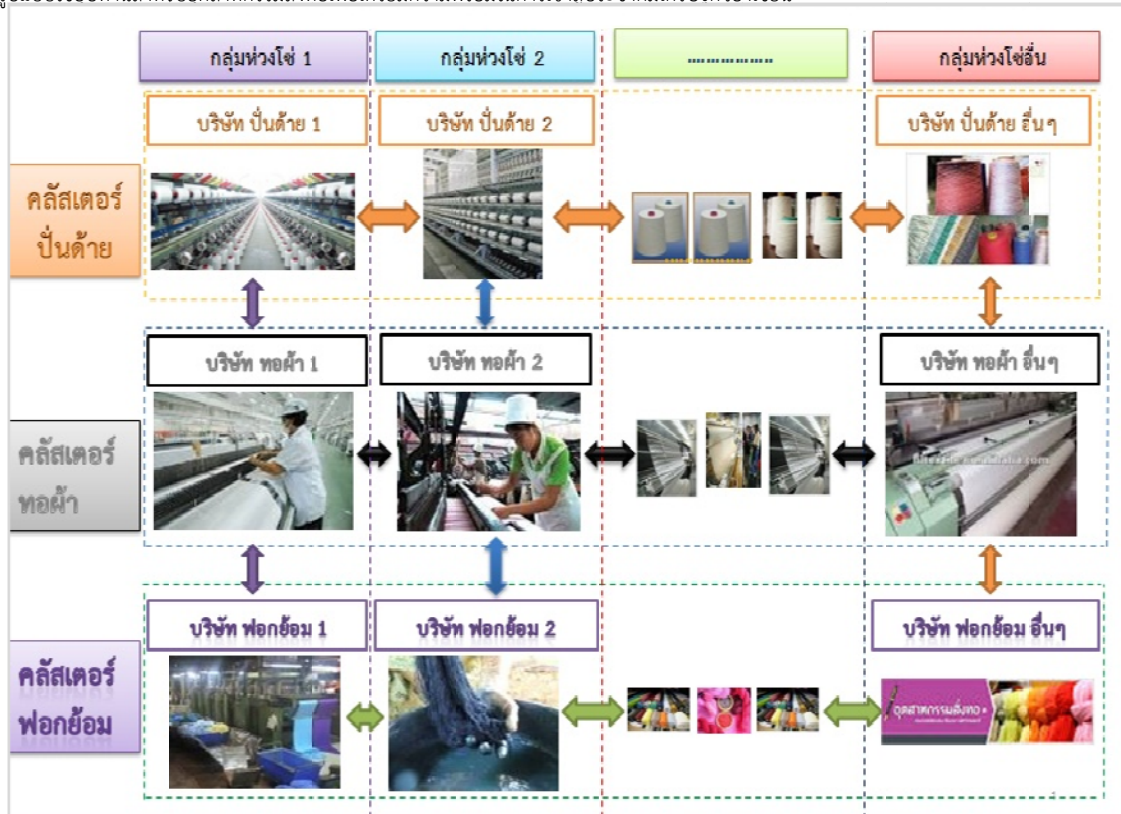
ปัจจัยที่ควรเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจากมุมมองของประเทศฮ่องกงและเกาหลีใต้	ไทย	เวียดนาม	อินโดนีเซีย	เมียนมาร์
- ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และทิศทางในการดำเนินธุรกิจ	✓	x	✓	x
- การนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้และการสร้างนวัตกรรม	✓	x	✓	x
- ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ทำลายและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	x	x	N/A	x
- ย้ายตำแหน่งโรงงานอุตสาหกรรมเข้าพื้นที่แรงงาน	x	x	✓	x
- การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกและสาธารณูปโภค	✓	✓	x	x
- การประสานความร่วมมือตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ	x	x	x	x
- การขยายฐานการผลิตไปยังประเทศในภูมิภาคอาเซียน	✓	x	x	x
- การนิยมนำตราสินค้าของตนเองและทำการตลาด	x	x	x	x

บทที่ 6

แนวทางในการปรับรูปแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย และข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์

6.1 การปรับรูปแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ประกอบการต่างๆ ในภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4-5 พบว่าอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สามารถย้ายฐานหรือขยายฐานการผลิตได้ง่ายเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มหรืออุตสาหกรรมอื่น เนื่องจากต้องใช้เทคโนโลยีและเงินลงทุนที่สูง อีกทั้งประเทศต่างๆ ที่จะย้ายฐานการผลิตนั้นจะต้องมีความพร้อมเกี่ยวกับระบบสาธารณูปโภคสูง ซึ่งประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน ณ ปัจจุบันหลายประเทศยังไม่มีความพร้อมในระบบสาธารณูปโภคมากนักโดยเฉพาะแหล่งน้ำและระบบไฟฟ้า ดังนั้นแนวทางหนึ่งในการปรับตัวของผู้ประกอบการไทยในการปรับรูปแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 นั้น ต้องส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมต้นน้ำในอาเซียน (Rising Star) และจำเป็นต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ของเส้นใยธรรมชาติและเส้นใยประดิษฐ์ วัสดุพิเศษต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ โดยสนับสนุนให้มีการผลิตผ้าที่หลากหลายด้วยคุณภาพ เช่น ผ้าทางด้าน Function (คุณสมบัติพิเศษ) หรือ Eco (เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) เป็นต้น อีกทั้งผู้ประกอบการต่างๆ จะต้องมีการรวมตัวกันทั้งในแนวตั้ง (Vertical Linkage) ในลักษณะการสร้างพันธมิตรในโซ่อุปทานเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่วัตถุดิบจนถึงผู้บริโภคให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และแนวนอน (Horizontal Linkage) ที่จะมีการรวมกลุ่มระหว่างผู้ประกอบการในรูปแบบคลัสเตอร์สิ่งทอให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะต้องประกอบไปด้วยคลัสเตอร์ปั่นด้าย คลัสเตอร์ทอผ้า และคลัสเตอร์ฟอกย้อม เป็นต้น รวมทั้งความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมสนับสนุนด้านต่างๆ ธุรกิจให้บริการ สมาคมการค้า สถาบันการศึกษาและฝึกอบรม สถาบันวิจัยพัฒนา ตลอดจนสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งประเทศไทยและประเทศเป้าหมายในภูมิภาค เพื่อร่วมดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันที่ยั่งยืนโดยผู้ที่เกี่ยวข้องในเครือข่ายวิสาหกิจหรือคลัสเตอร์นั้นๆ จะต้องมีการวางแผนกำหนดทิศทางเป้าหมายและกลยุทธ์ในการพัฒนาร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารความรู้ ตลอดจนทรัพยากรต่างๆ ระหว่างกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพโดยรวมของคลัสเตอร์นั้นๆ ซึ่งแนวทางดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือและกลไกอันสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการไทยและการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของประเทศได้อย่างยั่งยืน ภาพที่ 6.1 แสดงถึงรูปแบบ (To-Be) ที่ควรเป็นสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยในอนาคต



ภาพที่ 6.1 การปรับปรุงแบบโซ่อุปทานสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

โดยคณะผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการสร้างคลัสเตอร์ไว้ ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายเพื่อความอยู่รอดและเติบโตได้ในอุตสาหกรรมร่วมกัน โดยใช้วิธีปฏิบัติของเครือข่ายวิสาหกิจหรือคลัสเตอร์
2. กำหนดแผนภูมิคลัสเตอร์ (Cluster Map) ที่มีโครงสร้างและองค์ประกอบครบถ้วน และมีศักยภาพเพียงพอที่จะผลักดันการพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้
3. เชื่อมโยงให้ครบวงจรธุรกิจจากภาคการผลิตสู่ภาคการค้าและภาคบริการพร้อมกับการสร้างกิจกรรมการพัฒนาาร่วมกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มของผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิก
4. มุ่งเน้นการยกระดับเทคโนโลยี ระบบการบริหารจัดการ ระบบงานสนับสนุนที่เกี่ยวข้องและการสร้างเครือข่ายการค้าของกลุ่มอย่างมีทิศทาง มีเป้าหมายและแนวทางปฏิบัติร่วมกันที่ชัดเจน

แนวทางที่สำคัญที่ทำให้การรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์ให้ประสบผลสำเร็จแล้วนั้นจำเป็นที่คลัสเตอร์ที่รวมตัวกันควรมีศักยภาพที่พร้อมในการพัฒนาและสามารถพึ่งพาตัวเองได้ในระดับหนึ่ง นอกจากนี้ ผู้นำกลุ่ม ผู้ประสานงาน และที่ปรึกษาคลัสเตอร์ ต้องมีความเข้มแข็งจึงจะมีบทบาทในการพัฒนาคลัสเตอร์ได้ และจะต้องมีความไว้วางใจและเชื่อมั่นระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

ในอดีตจนถึงปัจจุบันกิจกรรมต่างๆ ในโซ่อุปทานตั้งแต่การศึกษาความต้องการของอุปสงค์ แนวโน้มของผู้บริโภคการพยากรณ์ความต้องการของลูกค้าการวางแผนของผู้ขาย (Merchandising Planning) การผลิต และการขนส่ง กิจกรรมส่วนใหญ่นี้เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการจากฝ่ายผู้ซื้อหรือลูกค้าเป็นผู้กำหนด สำหรับในอนาคตผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ภาครัฐ ควรจะต้องเข้ามามีบทบาทในการดำเนินประเด็นอื่นๆ ให้มากขึ้น เช่น มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ในการศึกษาถึงแนวโน้มของผู้บริโภคและการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อที่จะสามารถกำหนดทิศทางของความต้องการของลูกค้าได้ นอกจากนั้นผู้ประกอบการจำเป็นจะต้องปรับบทบาทมากขึ้นจากการที่ส่วนใหญ่จะรับจ้างผลิต (OEM) ไปเป็น

ผู้ออกแบบ (ODM) และรับคำสั่งซื้อรวมทั้งตัดสินใจที่จะกำหนดว่าจะให้ผู้ผลิตรายใดในภูมิภาคอาเซียนหรือประเทศอื่นๆ ทำหน้าที่ในการผลิตในแต่ละคำสั่งซื้อที่ได้รับโดยใช้กลยุทธ์เช่นเดียวกับประเทศฮ่องกง เป็นต้น และมุ่งเน้นในการที่จะพัฒนาประเทศและอุตสาหกรรมให้เป็นศูนย์กลางของสิ่งทอและแฟชั่นของภูมิภาคอาเซียนเนื่องจากประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคขึ้นขอบสินค้าไทยว่าเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ อีกทั้งประเทศไทยยังมีจุดเด่นในหลายๆ ด้านเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาคอาเซียน เช่น มีแรงงานที่มีทักษะฝีมือเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ โดยพัฒนาไปสู่การเป็นที่ยอมรับของแหล่งวัตถุดิบและแหล่งการค้า (Sourcing and Trading) เนื่องจากมีที่ตั้งเหมาะสมที่จะเป็นศูนย์กลางภูมิภาค มีข้อได้เปรียบหลายด้าน โดยเฉพาะมีระบบโลจิสติกส์ทั้งด้านการขนส่งทางบก มีเส้นทางถนนที่เชื่อมโยงไปยังหลายประเทศในภูมิภาคอาเซียน รวมทั้งทางอากาศที่ครอบคลุมและรองรับการทำธุรกรรมการค้าและการขนส่งได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

6.2.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพเพื่อการประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรค (SWOT Analysis)

จากผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่เกี่ยวข้องในภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอทั้งในและต่างประเทศ การประชุมกลุ่ม (Focus Group) และการวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ดังที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 4-5 แล้วนั้น ในบทนี้คณะผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและศักยภาพหรือการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis) เพื่อประเมินสถานการณ์ที่จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งด้านจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) จากสภาพแวดล้อมภายในรวมทั้งพิจารณาถึงโอกาส (Opportunities) หรือแนวทางที่จะสามารถนำมาใช้เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ภาคอุตสาหกรรมและอุปสรรค (Threats) จากสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการในการเตรียมความพร้อมของประเทศในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ผลการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis) สรุปได้ดังตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 การวิเคราะห์ SWOT Analysis ของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

จุดแข็ง (Strengths)	โอกาส (Opportunities)
1. แรงงานมีทักษะ 2. มีระบบสาธารณสุขโรคที่ดีและเพียงพอ 3. มีโซ่อุปทานทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำครบวงจร 4. มีอุตสาหกรรมต้นน้ำและกลางน้ำที่มีศักยภาพสูงกว่าประเทศในภูมิภาค 5. สินค้ามีคุณภาพเป็นที่ยอมรับมาตรฐานการผลิตแรงงาน และสิ่งแวดล้อมของไทยมีภาพลักษณ์ที่ดีในตลาดโลก 6. สามารถรับจ้างย้อมได้ทุกประเภท	1. ทำเลที่ตั้งของประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในภูมิภาคอาเซียน 2. มีการพัฒนาการขนส่งเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน 3. มีตลาดใหญ่ขึ้นและกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น 4. ในการรวมเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะทำให้ไม่ต้องเสียภาษีนำเข้าและส่งออก 5. มีความร่วมมือที่ดีระหว่างกลุ่มเครือข่ายอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เครื่องหนัง อัญมณีและเครื่องประดับ

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

จุดอ่อน (Weaknesses)	อุปสรรค (Threats)
- ขาดการเชื่อมโยงภายในโซ่อุปทาน - อุตสาหกรรมปั่นด้าย ทอผ้า ฟอกย้อมและตกแต่งสำเร็จ ตั้งอยู่กระจัดกระจาย - ขาดแคลนแรงงานเฉพาะทาง เช่น ช่างเทคนิคที่มีความรู้ด้านเคมีสิ่งทอและวิศวกรรมสิ่งทอ เป็นต้น เนื่องจากไม่มีการผลิตบุคลากรที่เพียงพอ - ขาดเทคโนโลยีในการผลิตที่ทันสมัยและต้องพึ่งพิงเทคโนโลยีจากต่างประเทศเป็นหลัก - ขาดข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภค - ขาดการทำวิจัย ออกแบบและพัฒนาด้านนวัตกรรมสิ่งทอที่เหมาะสมเพียงพอ - ต้นทุนค่าพลังงานสูง	- ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ในการส่งออกต่างๆ เช่น GSP และ TPP เป็นต้น - มีการแข่งขันมากขึ้นทั้งในและต่างประเทศ - มีผู้ผลิตสินค้าในภูมิภาคอาเซียน ได้แก่ อินโดนีเซียสามารถผลิตสินค้าประเภทเดียวกันแต่มีราคาถูกกว่า - ราคาค้นทุนวัตถุดิบสูงกว่าคู่แข่งจากประเทศจีนและไต้หวัน - นโยบายภาครัฐไม่ต่อเนื่อง และถูกมองว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่รุ่งเรืองอีกต่อไป (Sunset) - ขาดการสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงิน

6.2.2 การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์โดยใช้ TOWS Matrix

จากการวิเคราะห์ SWOT จะเห็นว่าประเทศไทยมีจุดอ่อนที่สำคัญหลายประการ อาทิเช่น ขาดการเชื่อมโยงภายในโซ่อุปทาน ขาดแคลนแรงงานเฉพาะทาง ขาดเทคโนโลยีในการผลิตที่ทันสมัย อุตสาหกรรมปั่นด้าย ทอผ้า ฟอกย้อมและตกแต่งสำเร็จ ตั้งอยู่กระจัดกระจาย และขาดข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภค เป็นต้น อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมก็มีจุดแข็งและโอกาสเช่นกัน ดังนั้นจากจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในงานวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้จัดทำกลยุทธ์เชิงรุก เชิงรับ เชิงป้องกัน และเชิงแก้ไขสำหรับผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอเพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยใช้ TOWS Matrix (ย่อมาจาก Threats – Opportunity - Weaknesses – Strengths) ซึ่งจะช่วยแสดงให้เห็นว่าปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาสและอุปสรรคที่อุตสาหกรรมกำลังเผชิญอยู่นั้นสามารถนำมาจับคู่เพื่อให้สอดคล้องกับปัจจัยภายในประเทศที่เป็นจุดแข็ง และจุดอ่อนของอุตสาหกรรม โดยเป็นการจัดทำกลยุทธ์ที่เป็นทางเลือก 4 ชุดซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์ต่างๆ ดังนี้

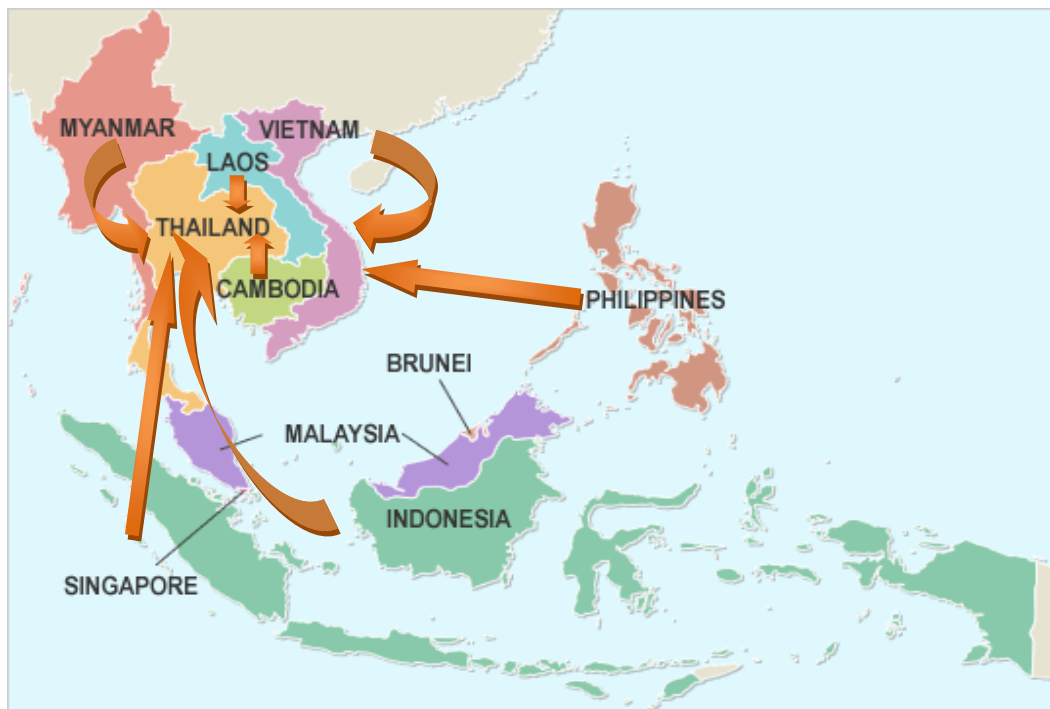
- 1) กลยุทธ์เชิงรุก (SO-Strategy) เป็นการจับคู่ระหว่างจุดแข็งกับโอกาสเพื่อก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน
- 2) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST-Strategy) เป็นการนำจุดแข็งมาใช้เพื่อป้องกันหรือหลีกเลี่ยงอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเปิดการค้าเสรีอาเซียน
- 3) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO-Strategy) เป็นการนำโอกาสมาใช้แก้ไขจุดอ่อนให้เกิดประโยชน์ต่ออุตสาหกรรม
- 4) กลยุทธ์เชิงรับ (WT-Strategy) เป็นการหากลยุทธ์ที่จะสามารถกำจัดจุดอ่อนที่จะเกิดขึ้นได้และสามารถป้องกันอุปสรรคได้ด้วยในคราวเดียวกันดังตารางที่ 6.2

ตารางที่ 6.2 การกำหนดกลยุทธ์โดยใช้ TOWS Matrix

	จุดแข็ง	จุดอ่อน
โอกาส	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) - การพัฒนาบริหารจัดการ การขนส่งสินค้า - การสร้างคลัสเตอร์สิ่งทอและ คลัสเตอร์แฟชั่น - การสร้างมูลค่าเพิ่มในตลาดเดิมที่มี อยู่ - สนับสนุนให้ประเทศไทยเป็น ศูนย์กลางของอุตสาหกรรมสิ่งทอใน ภูมิภาคอาเซียน - การส่งเสริมกิจกรรมและโครงการ เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่าง ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอ และเครื่องนุ่งห่มแบบครบวงจร	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) - การหาช่องทางการเข้าสู่ตลาดใหม่ทั้งในและ ต่างประเทศ - การเพิ่มประสิทธิภาพในโซ่อุปทานสิ่งทอ - สร้างความร่วมมือกับผู้ให้บริการด้าน โลจิสติกส์ (3PLs) - การสนับสนุนโครงการด้านข้อมูลพฤติกรรม ผู้บริโภค - สร้างศูนย์ฝึกอบรมพนักงานในอุตสาหกรรม สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม - สนับสนุนให้มีช่องทางตลาดในต่างประเทศ สนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้าร่วมการจัด แสดงสินค้าในประเทศต่างๆ และจัดศูนย์ แสดงสินค้าระดับภูมิภาค - การปรับลดต้นทุนพลังงานให้กับอุตสาหกรรม สิ่งทอ - การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ใน อุตสาหกรรมสิ่งทอ นวัตกรรม (Innovation) ความสร้างสรรค์ (Creativity) และความเป็น มิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-friendly)
	จุดแข็ง	จุดอ่อน
อุปสรรค	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) - ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใน อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มใช้วัตถุดิบ สิ่งทอที่ผลิตในประเทศไทยให้มาก ขึ้น - สร้าง Regional Brand	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) สร้างศูนย์ส่งเสริมองค์ความรู้แฟชั่น

6.3 วิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย

จากการศึกษาถึงแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย (พ.ศ. 2555 - 2559) พบว่าได้มีการกำหนดที่จะมุ่งเน้นที่จะให้ “ไทยเป็นศูนย์กลางการค้าและการออกแบบสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่มุ่งเน้นที่ประสิทธิภาพ ความหลากหลายและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” ในปี 2557 ทางสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอก็ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไว้ 6 ด้าน คือ 1) พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม 2) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับผู้ประกอบการ 3) พัฒนาตลาดสิ่งทอเครื่องนุ่งห่ม 4) สร้างนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์ 5) ยกกระตือรือร้นชุมชนเชิงบูรณาการ และ 6) พัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวย ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ก็ได้สอดคล้องแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยดังกล่าวที่จะกำหนดยุทธศาสตร์สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยสู่การเป็น “ศูนย์กลางของสิ่งทอและแฟชั่นของภูมิภาคอาเซียน” โดยที่มุ่งเน้นที่ประสิทธิภาพ และวางตัวเป็นตลาดกลางในการซื้อ ขายวัตถุดิบ และผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม (Fashion Trading Hub) สำหรับผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและต่างประเทศในการซื้อขายสินค้าเพื่อนำไปบริโภคและนำไปค้าปลีกต่อไป รวมทั้งการพัฒนาและผลักดันในการที่จะเป็นผู้นำในด้านของแฟชั่นและกำหนดรูปแบบแฟชั่นในภูมิภาคและเป็นแหล่งวัตถุดิบสิ่งทอที่หลากหลายของภูมิภาค (Sourcing Center) แสดงดังภาพที่ 6.2



ภาพที่ 6.2 การวางตำแหน่งประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการค้าและแหล่งวัตถุดิบของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม

จากผลการวิเคราะห์ TOWS Matrix เพื่อนำมากำหนดกลยุทธ์ตามที่แสดงในตารางที่ 6.2 ข้างต้นจากการที่ได้ศึกษาถึงยุทธศาสตร์ของสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอในปี พ.ศ.2555-2558 และการสังเคราะห์แนวทางที่เป็นไปได้จากการศึกษาเชิงลึกตามกระบวนการต่างๆ แล้วนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำนำเสนอกลยุทธ์ระยะสั้นและระยะกลาง รวมทั้งแนวทางในการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของ

ผู้ประกอบการเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้

6.3.1 กลยุทธ์ระยะสั้น

จากสภาพแวดล้อมทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย ซึ่งสำหรับอุตสาหกรรมปลายน้ำที่ต้องประสบปัญหาจากค่าแรงงานที่เพิ่มขึ้นและขาดแคลนแรงงานเป็นจำนวนมาก ประเทศไทยจึงควรเน้นที่การส่งเสริมอุตสาหกรรมต้นน้ำและกลางน้ำเป็นหลักสำหรับกลยุทธ์ระยะสั้นผู้ประกอบการควรปรับปรุงระบบการบริหารจัดการสมัยใหม่ และได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนในด้านการลงทุนเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้มีความสอดคล้องกับสภาพการแข่งขันในปัจจุบัน ทางคณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำกลยุทธ์ระยะสั้นสำหรับผู้ประกอบการสิ่งทอไทยในการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งทางภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การผลักดันและสนับสนุนอย่างเร่งด่วน สามารถแบ่งกลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้แสดงรายละเอียดดังตารางที่ 6.3-6.6

1. กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านการตลาด
 2. กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านบุคลากร
 3. กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านนวัตกรรม
 4. กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านการสนับสนุน
- สำหรับรายละเอียดของโครงการภายใต้กลยุทธ์ระยะสั้นได้นำเสนอไว้ในภาคผนวก ง

ตารางที่ 6.3 กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านการตลาด

กลยุทธ์ระยะสั้น	วัตถุประสงค์	กิจกรรม/แนวทางในการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
1. การสร้างความร่วมมือระหว่างอุตสาหกรรมสิ่งทอและอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (GMS)	1. เสริมสร้างและสนับสนุนให้เกิดการรวมตัวของสมาชิกของกลุ่มผู้ประกอบการในกลุ่มอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง 2. เสริมสร้างและสนับสนุนการผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงที่มีคุณภาพให้ครบวงจรเป็นที่เชื่อถือในตลาดโลก 3. เพื่อพัฒนาความเชื่อมโยงในโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง 4. เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับโซ่อุปทานในกลุ่มสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศสมาชิกทั้งด้านคุณภาพการสร้างความนวัตกรรมและการส่งมอบ	1. จัดประชุมผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงเพื่อทำข้อตกลงในการดำเนินธุรกิจร่วมกัน 2. จัดเตรียมผู้จัดหาวัตถุดิบให้กับผู้ประกอบการในกลุ่มอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงในการผลิต 3. จัดทำมาตรฐานการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิก 4. เยี่ยมชมโรงงานสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	– จำนวนสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ – ปริมาณการส่งออก กระแสการค้า (Trade Flow) ของผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงเพิ่มมากขึ้น	1. กระทรวงพาณิชย์ 2. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย 3. กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
2. โครงการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าในกลุ่มประเทศ CLMV	1. จัดหาทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าในกลุ่มประเทศ CLMV 2. เพื่อจัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์สิ่งทอไทยให้แก่ผู้ประกอบการในกลุ่มประเทศ CLMV	1. ประสานงานกับสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศในแต่ละประเทศ เพื่อดำเนินการในการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้า 2. ประสานงานกับผู้ประกอบการไทยเพื่อนำสินค้ามาจัดจำหน่ายในศูนย์ที่ตั้งขึ้น	– กระแสการค้าระหว่างประเทศไทยและกลุ่มประเทศ CLMV เพิ่มมากขึ้น – เวลาในการดำเนินการลดลง	1. กระทรวงพาณิชย์ (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ) 2. สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย 3. กรมการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ 4. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ตารางที่ 6.3 (ต่อ)

กลยุทธ์ระยะสั้น	วัตถุประสงค์	กิจกรรม/แนวทางในการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
3. โครงการศึกษาและสำรวจ พฤติกรรมผู้บริโภค ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและ เครื่องนุ่งห่มในกลุ่ม ประเทศอาเซียน	- เพื่อทราบความต้องการของ ผู้บริโภคในแต่ละประเทศในภูมิภาค อาเซียน - เพื่อสร้างฐานข้อมูลทางการตลาด ด้านพฤติกรรมผู้บริโภคให้กับ ผู้ประกอบการไทย	- ดำเนินการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภคใน แต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียน - จัดทำฐานข้อมูลกลางเพื่อเชื่อมโยงข้อมูล พฤติกรรมผู้บริโภคของแต่ละประเทศโดยให้ผู้ ที่ต้องการใช้เข้าถึงได้อย่างสะดวก - เผยแพร่ข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลพฤติกรรม ผู้บริโภคให้กับผู้ประกอบการและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	- ยอดขายสินค้าสิ่งทอ ที่เพิ่มมากขึ้น - ประสิทธิภาพการ ดำเนินงานเพิ่มมาก ขึ้น	- กระทรวงพาณิชย์ - สำนักงานเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม - สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยี สารสนเทศและการ สื่อสาร

ตารางที่ 6.4 กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านบุคลากร

กลยุทธ์ระยะสั้น	วัตถุประสงค์	กิจกรรม/แนวทางในการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
1. โครงการฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนทักษะและความรู้ในอุตสาหกรรมสิ่งทอภายในกลุ่มประเทศ CLMV	1. เพื่อถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนทักษะความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิตระหว่างผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการในกลุ่มประเทศ CLMV 2. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการตลาดและกระบวนการผลิตระหว่างผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการในกลุ่มประเทศ CLMV 3. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับด้านการออกแบบให้แก่ผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการในกลุ่มประเทศ CLMV 4. เพื่อสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มประเทศ CLMV	1. ให้ทุนฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นแก่ผู้ประกอบการสิ่งทอในกลุ่มประเทศ CLMV 2. จัดกิจกรรมฝึกอบรมและดูงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มระหว่างประเทศไทยและในกลุ่มประเทศ CLMV 4. จัดให้มีผู้เชี่ยวชาญไปยังประเทศในกลุ่มประเทศ CLMV เพื่อให้ความรู้และสร้างความร่วมมือ	– จำนวนสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ – ประสิทธิภาพการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น – จำนวนเครือข่ายผู้ประกอบการสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มประเทศ CLMV หรืออาเซียน	1. กระทรวงพาณิชย์ 2. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย 3. กระทรวงศึกษาธิการ (กรมอาชีวศึกษาและวิทยาลัย) 4. กระทรวงแรงงาน (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน)

ตารางที่ 6.4 (ต่อ)

กลยุทธ์ระยะสั้น	วัตถุประสงค์	กิจกรรม/แนวทางในการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
2. โครงการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอ	1. เพื่อเพิ่มจำนวนหลักสูตรระดับอุดมศึกษาในสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน 2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอที่มีอยู่เดิม และหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นใหม่ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ 3. เพื่อเพิ่มจำนวนบุคลากรที่มีทักษะเฉพาะทางในตลาดแรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ	1. ร่วมมือกันระหว่างสถาบันการศึกษา สถานประกอบการและหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำหลักสูตรสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอ 2. ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้สาธารณชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรายละเอียดของหลักสูตร 3. ให้สิทธิพิเศษหรือทุนการศึกษาเพื่อจูงใจบุคคลให้เข้าศึกษาในหลักสูตรดังกล่าว 4. ร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อจัดทำรายละเอียดข้อตกลงและเงื่อนไขในการรับผู้สำเร็จการศึกษาเข้าปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ	– บุคลากรในอุตสาหกรรมสิ่งทอมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น สามารถรองรับความต้องการของผู้ประกอบการได้อย่างเพียงพอ – ทรัพยากรบุคคลในภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยมีคุณภาพและมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียน	1. กระทรวงศึกษาธิการ (กรมอาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัย)

ตารางที่ 6.4 (ต่อ)

กลยุทธ์ระยะสั้น	วัตถุประสงค์	กิจกรรม/แนวทางในการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
3. โครงการผลิตบุคลากรสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอ	1. เพื่อเพิ่มจำนวนบุคลากรสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอภายในประเทศ สำหรับรองรับความต้องการของสถานประกอบการ	1. สำรวจความต้องการบุคลากรด้านสิ่งทอของสถานประกอบการ	– จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา 50 คนต่อปี	1. กระทรวงแรงงาน (กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน)
	2. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการสิ่งทอ	2. ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในประเทศไทยที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านสิ่งทอเพื่อให้ทุนการศึกษาแก่ผู้ที่สนใจ และมีศักยภาพ	– จำนวนสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ	2. กระทรวงศึกษาธิการ (สถาบันการศึกษาในพื้นที่ทุกระดับ)
		3. ร่วมมือกับสถานประกอบการในการรับผู้สำเร็จการศึกษาด้านสิ่งทอเข้าทำงาน	– ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการต่อบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา	3. กระทรวงอุตสาหกรรม (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด)
				4. สำนักงานประมาณ

ตารางที่ 6.5 กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านนวัตกรรม

กลยุทธ์ระยะสั้น	วัตถุประสงค์	กิจกรรม/แนวทางในการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
1. โครงการการสร้างศูนย์ส่งเสริมองค์ความรู้แฟชั่น	1. เพื่อเป็นศูนย์กลางการส่งเสริมองค์ความรู้แฟชั่น 2. เพื่อสร้างองค์ความรู้และกระจายข้อมูลความรู้เกี่ยวกับธุรกิจแฟชั่น การออกแบบ การวิจัยและการพัฒนาแฟชั่นแนวโน้มทิศทางของแฟชั่น และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอุตสาหกรรมแฟชั่นให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม 3. เพื่อยกระดับความรู้ในการศึกษาแฟชั่น เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนาบุคลากรด้านแฟชั่น และพัฒนาการออกแบบ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของธุรกิจอุตสาหกรรมแฟชั่น เพื่อให้ธุรกิจอุตสาหกรรมแฟชั่นมีข้อมูลเชิงลึกที่ช่วยในการวิเคราะห์ เพื่อสามารถปรับตัวได้ทันกับแนวโน้มของแฟชั่น และสร้างความเข้มแข็งธุรกิจแฟชั่นไทยเพื่อเป็นผู้นำแฟชั่นได้ในระยะยาว	1. ทำการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลความรู้ด้านแฟชั่น 2. สร้างฐานข้อมูลในการจัดเก็บและเผยแพร่องค์ความรู้แฟชั่น 3. ดำเนินการต่อเนื่องและต่อยอดให้เป็นศูนย์กลางเพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้านแฟชั่นแก่สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอตามแผนพัฒนาโครงการระยะกลางต่อไป	– จำนวนสมาชิก สถานประกอบการ สิ่งทอและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านแฟชั่น	1. สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานบริหารพัฒนาองค์ความรู้)

ตารางที่ 6.6 กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านการสนับสนุน

กลยุทธ์ระยะสั้น	วัตถุประสงค์	กิจกรรม/แนวทางในการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
1. โครงการสร้างโครงข่ายธุรกิจในภูมิภาคอาเซียน	1. เพื่อพัฒนากลยุทธ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในภูมิภาคอาเซียน 2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยธุรกิจในโซ่อุปทานของสินค้า 3. เพื่อสร้างเชื่อมโยงในโซ่อุปทานของประเทศสมาชิกในภูมิภาคอาเซียน	1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาคอาเซียน 2. ศึกษาข้อมูลสถิติการส่งออกของผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยไปยังภูมิภาคอาเซียน	– เครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ	1. กระทรวงพาณิชย์ 2. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย 3. สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
2. โครงการปรับลดต้นทุนพลังงานให้กับอุตสาหกรรมสิ่งทอ	1. เพื่อลดต้นทุนการผลิตด้านพลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานแก่สถานประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอ 2. เพื่อสร้างมาตรการสนับสนุนผลประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการที่ใช้พลังงานหมุนเวียน 3. ประชาสัมพันธ์ให้สถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงวิธีการจัดการพลังงานและสามารถนำมาปรับใช้เพื่อลดต้นทุนด้านพลังงานในสถานประกอบการของตนเองได้อย่างเหมาะสม	1. รับสมัครและคัดเลือกหน่วยงานเข้าร่วมโครงการจากการจัดเตรียมรายละเอียดโครงการและประชาสัมพันธ์โครงการ 2. การสำรวจและประเมินศักยภาพ (ก่อนปรับปรุง) 3. การนำมาตรการไปปฏิบัติจริง 4. การตรวจวัดศักยภาพ (หลังปรับปรุง) 5. การสรุปผลและเผยแพร่ความรู้	– มาตรการประหยัดพลังงานที่ต้องดำเนินการได้จริงทั้งด้านที่มีการลงทุนติดตั้งอุปกรณ์และหรือบริหารจัดการ อย่างน้อย 1 มาตรการที่สามารถตรวจวัดผลที่ประหยัดได้	1. กระทรวงพลังงาน (กรมส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน)

ตารางที่ 6.6 (ต่อ)

กลยุทธ์ระยะสั้น	วัตถุประสงค์	กิจกรรม/แนวทางในการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
3. โครงการพัฒนาข้อมูลและกฎระเบียบที่เอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจฟอกย้อมพิมพ์และตกแต่งสิ่งทอไทย	1. เพื่อศึกษาถึงกฎระเบียบและข้อบังคับในการดำเนินธุรกิจสิ่งทอรวมทั้งข้อบังคับต่าง ๆ ที่ประเทศคู่ค้าใช้ในการติดต่อธุรกิจ 2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจสิ่งทอ 3. เพื่อปรับปรุงกฎระเบียบและข้อปฏิบัติให้สอดคล้องต่อการดำเนินธุรกิจ	1. ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจสิ่งทอ 2. ร่างและปรับปรุงกฎระเบียบและข้อบังคับในการดำเนินธุรกิจสิ่งทอให้เอื้ออำนวยกับการดำเนินธุรกิจให้มากขึ้น	– จำนวนโรงงานฟอกย้อมที่ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น	1. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม 2. สมาคมฟอกย้อมพิมพ์และตกแต่งสิ่งทอไทย

6.3.2 กลยุทธ์ระยะกลาง

เนื่องจากอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเป็นอุตสาหกรรมที่ถูกมองข้ามจากความช่วยเหลือในหลายๆ ด้าน คณะผู้วิจัยได้นำเสนอกกลยุทธ์ระยะกลางสำหรับผู้ประกอบการสิ่งทอไทยในการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ที่ทางภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การผลักดันและสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง สามารถแบ่งกลยุทธ์ระยะกลางออกเป็น 5 กลยุทธ์ดังนี้

1. การพัฒนาบริหารจัดการการจัดการขนส่งสินค้า
2. การสร้างคลัสเตอร์สิ่งทอและคลัสเตอร์แฟชั่น
3. การสร้างมูลค่าเพิ่มในตลาดเดิมที่มีอยู่
4. สนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมสิ่งทอในภูมิภาคอาเซียน
5. การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ การสร้างนวัตกรรม (Innovation) ความสร้างสรรค์ (Creativity) และความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-friendly)

โดยคณะผู้วิจัยได้สรุปแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยแสดงดังภาพที่ 6.3 และตารางที่ 6.7 สรุปถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของกลยุทธ์ระยะสั้นต่างๆ

ตารางที่ 6.7 กลยุทธ์ระยะกลางและแนวทางในการดำเนินงาน

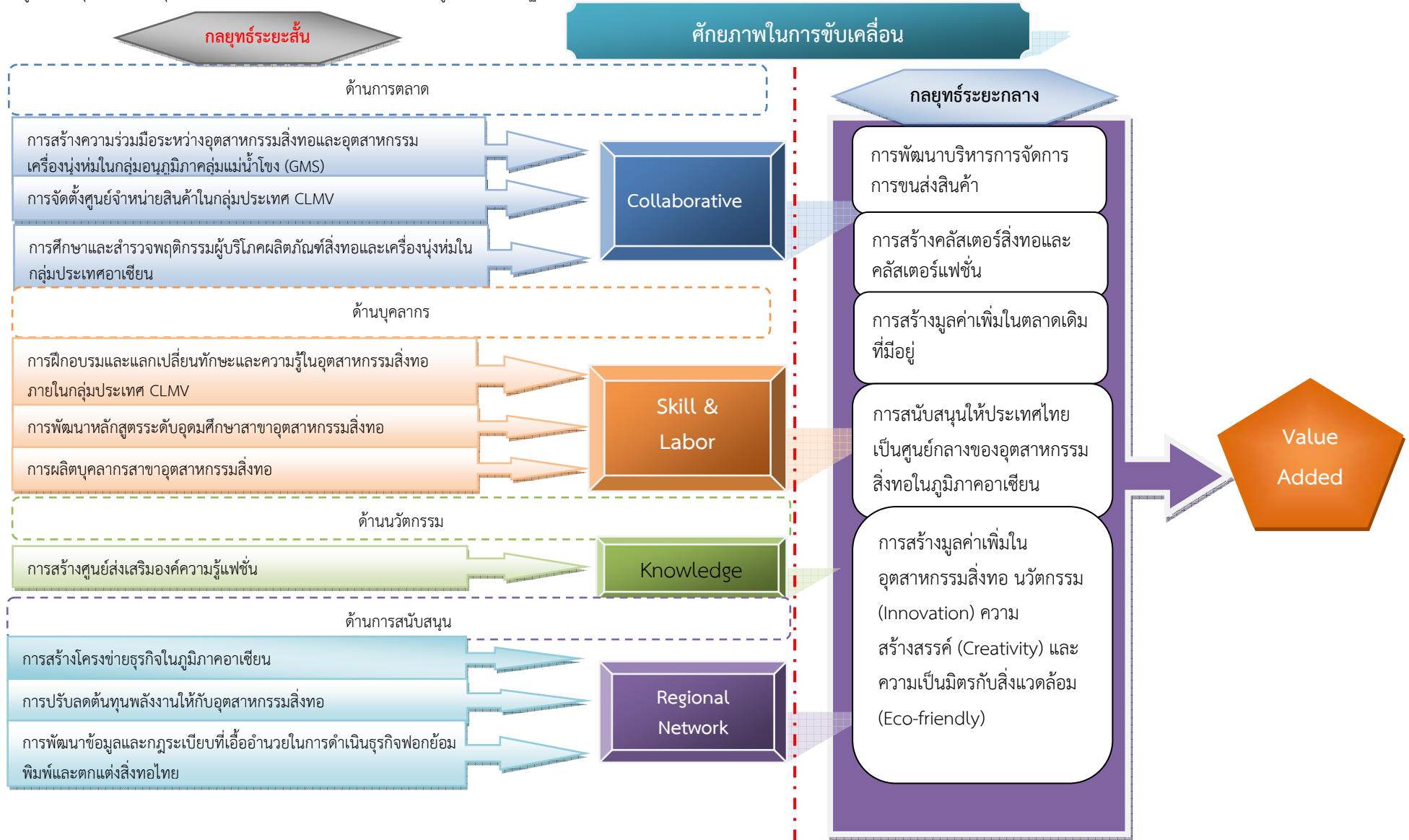
กลยุทธ์ระยะกลาง	วัตถุประสงค์	กิจกรรม/แนวทางในการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
1. การพัฒนา บริหารการ จัดการการขนส่ง สินค้า	1. เพื่อสำรวจปัญหาและความต้องการการจัดการขนส่งสินค้าของประเทศไทย 2. เพื่อวิเคราะห์สถานภาพปัจจุบันและแนวโน้มความต้องการธุรกิจการให้บริการโลจิสติกส์ในประเทศไทย CLMV 3. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาเส้นทางการขนส่งและผู้ให้บริการโลจิสติกส์ของประเทศไทย	1. ศึกษาถึงปัญหาและความต้องการการจัดการการขนส่งสินค้าสิ่งทอไทย 2. วิเคราะห์โอกาสในการดำเนินธุรกิจในประเทศต่างๆ เปรียบเทียบกับความต้องการ 3. สัมมนาเชิงวิชาการเพื่อหารือร่วมกันกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางในการดำเนินงาน	- ปริมาณการส่งออกและกระแสการค้า (Trade Flow) ของผลิตภัณฑ์สิ่งทอภายในภูมิภาคอาเซียนเพิ่มขึ้น - เวลาในการดำเนินการลดลง	1. สภาผู้ส่งสินค้าทางเรือแห่งประเทศไทย 2. สำนักนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร 3. กระทรวงคมนาคม 4. กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
2. การสร้างคลัสเตอร์สิ่งทอและคลัสเตอร์แฟชั่น	1. เพื่อศึกษาถึงกฎระเบียบและข้อบังคับในการดำเนินธุรกิจสิ่งทอ รวมทั้งข้อบังคับต่างๆ ที่ประเทศคู่ค้าใช้ในการติดต่อธุรกิจ 2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจสิ่งทอ 3. เพื่อปรับปรุงกฎระเบียบและข้อปฏิบัติให้สอดคล้องต่อการดำเนินธุรกิจ	1. ส่งเสริมการจับคู่ทางธุรกิจ 2. สร้างและพัฒนาคลัสเตอร์ในประเทศ และในภูมิภาคอาเซียน 3. เชื่อมโยงโซ่อุปทานของประเทศสมาชิกในอาเซียน 4. ส่งเสริมกิจกรรมและโครงการเพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มแบบครบวงจร	- จำนวนคลัสเตอร์เพิ่มขึ้นภายในประเทศและภูมิภาคอาเซียนเพิ่มขึ้น - ประสิทธิภาพการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น - ยอดขายสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเพิ่มขึ้น	1. สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม 2. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 3. สภาอุตสาหกรรม 4. กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

ตารางที่ 6.7 (ต่อ)

กลยุทธ์ระยะกลาง	วัตถุประสงค์	กิจกรรม/แนวทางในการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
3. การสร้างมูลค่าเพิ่มในตลาดเดิมที่มีอยู่	- เพื่อศึกษาถึงความต้องการของตลาดในสินค้าสิ่งทอต่างๆ เช่น สิ่งทอเทคนิค เป็นต้น - เพื่อพัฒนาทางด้านตลาดทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียน	- สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาสิ่งทอ/สิ่งทอเทคนิคให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด - ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด - ศึกษาความต้องการของตลาดในภูมิภาคให้มากขึ้น - ส่งเสริมการบริโภคสินค้าและพัฒนาคุณภาพสินค้าที่ผลิตในประเทศ - สนับสนุนการรวมกลุ่มและพัฒนาผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์สิ่งทอเทคนิค - ส่งเสริมและสร้างเครือข่ายการพัฒนาวิจัยของผู้วิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง	- กำไรที่เพิ่มขึ้น - ความพึงพอใจของลูกค้า	- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ - กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม
4. สนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมสิ่งทอในภูมิภาคอาเซียน	- เพื่อสร้างภาพลักษณ์ของประเทศให้เป็นผู้นำของสิ่งทอในภูมิภาคอาเซียน - เพื่อยกระดับมาตรฐานและปรับปรุงการผลิตให้มีประสิทธิภาพ - เพื่อพัฒนาความร่วมมือและขยายกลุ่มเครือข่ายผู้ประกอบการไทยในภูมิภาคอาเซียน - เพื่อวิจัยและพัฒนาวัตถุดิบสิ่งทอภายในประเทศให้หลากหลายมากขึ้น	- ส่งเสริมผู้ส่งออกไทยในการสร้างความแตกต่างให้แก่สินค้าที่จะส่งออกไปภูมิภาคอาเซียนและประเทศที่อาเซียนมีข้อตกลงเขตการค้าเสรี - สนับสนุนผู้ประกอบการไทยในการสร้างตราสินค้า และส่งเสริม/รักษาภาพลักษณ์สินค้า/บริการไทยด้านคุณภาพมาตรฐาน - สนับสนุนโครงการให้ความช่วยเหลือประเทศเพื่อนบ้านในกรอบความร่วมมือต่างๆ เช่น การพัฒนาบุคลากรด้านการค้า และการสร้างช่องทางการตลาดให้แก่ประเทศเพื่อนบ้าน - ประสานงาน สร้างความร่วมมือกับเครือข่ายและสถาบันที่เชื่อมโยงผู้ประกอบการและผู้ซื้อในตลาดภายในประเทศและภูมิภาคอาเซียน - สื่อสารและประชาสัมพันธ์การเป็นแหล่งผลิตสินค้ามาตรฐานให้ประเทศต่างๆ ได้รับทราบ - ยกระดับการจัดงานแสดงสินค้า (Biff and Bill) ให้มีศักยภาพทัดเทียมกับนานาชาติและกำหนดช่วงเวลาการจัดงานให้ตรงกันทุกปี	- ยอดขายเพิ่มมากขึ้น - กระแสการค้า (Trade Flow) ที่เพิ่มมากขึ้น - จำนวนลูกค้าที่เข้ามาเยี่ยมชมงานแสดงสินค้า	- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม - สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ - กระทรวงพาณิชย์ - กระทรวงการค้าและต่างประเทศ - กรมอาเซียน

ตารางที่ 6.7 (ต่อ)

กลยุทธ์ระยะกลาง	วัตถุประสงค์	กิจกรรม/แนวทางในการดำเนินงาน	ตัวชี้วัด	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
5. การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ในอุตสาหกรรมสิ่งทอ นวัตกรรม (Innovation) ความสร้างสรรค์ (Creativity) และความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco-friendly)	1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด 2. เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการไทยในด้านการวิจัยและด้านการสร้างนวัตกรรมต่างๆ ให้กับอุตสาหกรรมสิ่งทอ	1. สนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาและวิจัย 2. รับสมัครผู้ประกอบการเพื่อเข้าร่วมวิจัยและพัฒนา 3. ดำเนินการวิจัยและพัฒนาและทดสอบผลิตภัณฑ์ใหม่กับตลาด 4. สร้างความเชื่อมโยงและถ่ายทอดผลการวิจัยและพัฒนาภายในอุตสาหกรรมสิ่งทอและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง	- ยอดขายที่เพิ่มมากขึ้น - จำนวนลูกค้าที่เพิ่มมากขึ้น - จำนวนผลิตภัณฑ์ที่มีนวัตกรรมใหม่เพิ่มขึ้น - จำนวนสิทธิบัตรเพิ่มขึ้น - จำนวนสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ	- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ - กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม



ภาพที่ 6.3 สรุปแนวทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย

ตารางที่ 6.8 หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานของกลยุทธ์ระยะสั้น

ลำดับ	ข้อเสนอกลยุทธ์ของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	หน่วยงานดำเนินการ								
		กระทรวงพาณิชย์	กระทรวงอุตสาหกรรม	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	กระทรวงแรงงาน	กระทรวงศึกษาธิการ	กระทรวงพลังงาน	สำนักนายกรัฐมนตรี	สมาคมฟอยล์ย้อมพิมพ์และตกแต่งสิ่งทอไทย
1.	กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านการตลาด									
1.1	การสร้างร่วมมือระหว่างอุตสาหกรรมสิ่งทอและอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS)	●	●	●						
1.2	โครงการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าในกลุ่มประเทศ CLMV	●								
1.3	โครงการศึกษาและสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มประเทศอาเซียน	●			●					
2.	กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านบุคลากร									
2.1	โครงการฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนทักษะและความรู้ในอุตสาหกรรมสิ่งทอภายในกลุ่มประเทศ CLMV	●	●			●	●			
2.2	โครงการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอ						●			

ตารางที่ 6.8 (ต่อ)

ลำดับ	ข้อเสนอกลยุทธ์ของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	หน่วยงานดำเนินการ								
		กระทรวงพาณิชย์	กระทรวงอุตสาหกรรม	กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่	กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	กระทรวงแรงงาน	กระทรวงศึกษาธิการ	กระทรวงพลังงาน	สำนักนายกรัฐมนตรี	สมาคมฟอยล์ย้อมพิมพ์และตกแต่งสิ่งทอไทย
2.3	โครงการผลิตบุคลากรสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอ		●			●	●		●	
3.	กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านนวัตกรรม									
3.1	โครงการการสร้างศูนย์ส่งเสริมองค์ความรู้แฟชั่น								●	
4.	กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านการสนับสนุน									
4.1	โครงการสร้างโครงข่ายธุรกิจในภูมิภาคอาเซียน	●	●							
4.2	โครงการปรับลดต้นทุนพลังงานให้กับอุตสาหกรรมสิ่งทอ							●		
4.3	โครงการพัฒนาข้อมูลและกฎระเบียบที่เอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจฟอยล์ย้อมพิมพ์และตกแต่งสิ่งทอไทย		●							●

6.4 ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาเพิ่มเติมผลกระทบกรณีที่มีการเปิดตลาดภายใต้ ASEAN + จีน AEC +3 และ AEC +6
2. ศึกษาว่าประเทศไทยควรอยู่ในตำแหน่ง (Position) ใดของโซ่อุปทานเพื่อความอยู่รอดของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเมื่อเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
3. เนื่องจากอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นอุตสาหกรรมที่มีความซับซ้อน ซึ่งแบ่งเป็นอุตสาหกรรมต้นน้ำ อุตสาหกรรมกลางน้ำ และอุตสาหกรรมปลายน้ำ ดังนั้นควรจะทำการศึกษาข้อมูลเชิงลึกเป็นรายอุตสาหกรรมเพื่อต่อยอดขยายผลไปสู่การกำหนดกลยุทธ์ที่เฉพาะเจาะจงสำหรับของแต่ละธุรกิจได้อย่างเหมาะสม
4. อุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ดังนั้นภาครัฐจึงควรส่งเสริมสนับสนุนและผลักดันอุตสาหกรรมสิ่งทอต่อไป โดยงานวิจัยที่ควรพัฒนาอย่างเร่งด่วนมี 4 ด้าน ดังนี้
 - 4.1 โครงการการศึกษาความต้องการแรงงานและแรงงานที่มีทักษะในอุตสาหกรรมสิ่งทอ
 - 4.2 แนวทางการพัฒนาตราสินค้าในระดับภูมิภาค (Regional Brand) สำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม
 - 4.3 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ ของเส้นใยธรรมชาติและเส้นใยประดิษฐ์ วัสดุดิบต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ โดยสนับสนุนให้มีการผลิตผ้าที่หลากหลายด้วยคุณภาพ เช่น ผ้าทางด้าน Function (คุณสมบัติพิเศษ) หรือ Eco (เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม) เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นผู้นำในอุตสาหกรรมต้นน้ำในอาเซียน
 - 4.4 การสำรวจและศึกษาความต้องการของผู้บริโภคทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียนและวิจัยตลาดสินค้าใหม่ๆ

บรรณานุกรม

- กระทรวงการต่างประเทศ. (2556). ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน . แหล่งที่มา:
<http://www.mfa.go.th/asean/> (สืบค้นวันที่ 20 ธันวาคม 2557).
- กรมอาเซียน. (2557). อาเซียน+3. แหล่งที่มา: <http://www.mfa.go.th/asean/th/other/2363>.
 (สืบค้นวันที่ 27 ธันวาคม 2557).
- การจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน. แหล่งที่มา:
<http://www.agriman.doae.go.th/home/news2/Logistics/Binder%202.pdf>. (สืบค้นวันที่
 4 พฤศจิกายน 2556).
- กิตติพัฒน์ นิตยกุลพันธุ์ และนงนิตย์ จันทร์จรัส (ม.ป.ป.). (2554)
- เกรียงไกร เตชกานนท์ และภัททา เกิดเรือง. (2550). ผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าและการปรับตัวใน
 ห่วงโซ่อุปทานในภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชูชีพ เอื้อการณ์ และคณะ (2557). แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อการแข่งขัน
 ระดับโลก. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. 8(1).
 มกราคม-เมษายน 2557. หน้า : 35-50.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2541). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิต.
- ดวงพรรณ กริชชาญชัยและคณะ. (2551). รายงานการวิจัยเสนอต่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนวิจัย.
- دنۇڧىن ۋىسۋىرەن ۋە ۋىلىيلىڭىن ۋىلىيلىڭىن. (2552). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพ.
- ธนิต โสรัตน์. (2550). การประยุกต์ใช้โลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทาน. กรุงเทพฯ: วี-เชิร์ฟโลจิสติกส์.
- ธิดารัตน์ โชคสุชาติ. (2555). ศักยภาพของประเทศสมาชิกอาเซียนกับการปรับตัวของผู้ประกอบการไทย.
 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. วารสารนักบริหาร. 32(3). หน้า : 26-39.
- ธัศกรณณณก จันทระ. (2555). อนาคตอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย. สำนักวิจัยเศรษฐกิจอุตสาหกรรม.
 สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. กระทรวงอุตสาหกรรม.
- ประชาคมวิจัย. (2554). โลจิสติกส์ไทยกับการเตรียมพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2015.
 98(4). แหล่งที่มา:
http://rescom.trf.or.th/display/keydefault.aspx?id_colum=2685.
- ประชาชาติธุรกิจ. (2550). อาเซียน+3 +6. วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550. 31(3151).
 แหล่งที่มา: <http://supattra5336bombam5336.wordpress.com/9-3-6/> (สืบค้นวันที่ 28
 มกราคม 2557).
- พัทตร์พจ วัฒนสินธุ์ และพสุ เดชะรินทร์. (2542). อำนาจต่อรองของผู้ขายวัตถุดิบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชนันท์ มงคลสิริวัฒน์. (2552). วารสาร Logistics Thailand. ฉบับเดือนธันวาคม 2552. หน้า 11.
- พัชรพล วังศ์บุญสิน และคณะ. (2550). ผลกระทบกำลังแรงงานอาเซียน รายงานผลการวิจัยและพัฒนา
 เสนอต่อสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- มานัส มงคลสุข. (2553). ผลกระทบประชาคมอาเซียน 2558. แหล่งที่มา <http://rt-spark.blogspot.com/2010/12/2558.html>. (สืบค้นวันที่ 15 พฤศจิกายน 2556).
- รุจิร พนมยงค์. (2547). การจัดการโลจิสติกส์ในประเทศไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : เวลาดี.

- วรัญญา ภัทน์สุข. (2536). เศรษฐศาสตร์การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2551). วิถีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ. ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วลัยลักษณ์ อัครีวงศ์และคณะ. (2556ก). ปัจจัยของการปรับปรุงแบบโซ่อุปทานเครื่องนุ่งห่มไทยเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. การประชุมวิชาการข่ายงานวิศวกรรมอุตสาหกรรม (IE Network Conference: IENET 2013). 16-18 ตุลาคม 2556. ณ โรงแรมเอวันเดอะรอยัลครุส พัทยา จังหวัดชลบุรี.
- วลัยลักษณ์ อัครีวงศ์และคณะ. (2556ข). ศักยภาพด้านการบริหารจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มกรณีศึกษาเปรียบเทียบกับระหว่างประเทศไทย อินโดนีเซีย และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม. การประชุมสัมมนาเชิงวิชาการประจำปีด้านการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ครั้งที่ 13 (Thai Value Chain Management and Logistics: Thai VCML 2013). 21-24 พฤศจิกายน ณ โรงแรมเซ็นทาราแออนด์คอนเวนชันเซ็นเตอร์ จังหวัดขอนแก่น. หน้า 9-17.
- วลัยลักษณ์ อัครีวงศ์และคณะ. (2556ค). การเปรียบเทียบศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานเครื่องนุ่งห่มในประเทศกัมพูชาและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. การประชุมสัมมนาวิชาการประจำปีด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน ครั้งที่ 13 (Thai Value Chain Management and Logistics: Thai VCML 2013). 21-24 พฤศจิกายน 2556. ณ โรงแรมเซ็นทาราแออนด์คอนเวนชันเซ็นเตอร์ จังหวัดขอนแก่น. หน้า 413-421.
- ไพรัช พิบูลย์รุ่งโรจน์. (2555). พจนานุกรมการจัดการและเศรษฐศาสตร์ว่าด้วยโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน (Dictionary of Logistics and Supply Chain Management and Economics). คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. <http://pairach.com/supplychaindictionary/>. (สืบค้นวันที่ 15 มกราคม 2557).
- ศูนย์ข้อมูลเชิงลึก สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. (2556). แหล่งที่มา http://www.thaitextile.org/main/content.php?content_id=ARC130612100346&content_type=article. (สืบค้นวันที่ 1 ธันวาคม 2556).
- ศูนย์สารสนเทศโรงงานอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม. (2556)
- ศูนย์ศึกษาระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. (2553). แหล่งที่มา http://www.trf.or.th/index.php?option=com_content&view=article&id=87:-2015&catid=34:research-digest&Itemid=145. (สืบค้นวันที่ 16 ธันวาคม 2556).
- โครงการประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน. (2554). เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับอาเซียน ตอนที่ 4 ความร่วมมืออาเซียน +3. แหล่งที่มา: <http://region3.prd.go.th/asean/?p=28> (สืบค้นวันที่ 28 มกราคม 2557).
- สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. (2554). การพัฒนาห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทย (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ทริปปี้ เอ ก๊อปปี้.
- สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. (2554). โซ่อุปทานในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม. แหล่งที่มา: <http://www.thaitextile.org>. (สืบค้นวันที่ 26 ธันวาคม 2556).

- สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ. (2555). ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอ (AFTAF). แหล่งที่มา: http://www.thaitextile.org/iu/article_iu.php?id=ARC0120719141305. (สืบค้นวันที่ 6 ธันวาคม 2556).
- สถาบันเทคโนโลยีนานาชาติสิรินธร. (2554). โครงการเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้ SMEs ภาคการผลิต เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ปี 2554: กลุ่มอุตสาหกรรมสิ่งทอ ณ เดือนกันยายน 2554. รายงานผลการวิเคราะห์ขีดความสามารถในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC).
- สาธิต พะเนียงทอง. (2552). หลักการจัดการ Supply : การจัดการเชิงกลยุทธ์. สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทัศน์ เศรษฐบุญสร้าง. (2553). ดัชนีผลิตภาพแรงงาน. แหล่งที่มา http://www.bot.or.th/Thai/EconomicConditions/Thai/Index/DocLib_1/labour%20productivity%20Index.pdf. (สืบค้นวันที่ 26 ธันวาคม 2556).
- สุภาพร เสี่ยงประเสริฐ. (2556). ความร่วมมือในกรอบอาเซียน+6. สำนักงานวัฒนธรรม จังหวัดฉะเชิงเทรา.[ออนไลน์] แหล่งที่มา <http://province.m-culture.go.th/chachoengsao/new/images/stories/other/asean/+6.pdf> (สืบค้นวันที่ 18 มกราคม 2557).
- สุมาลี ปิตยานนท์. (2539). เศรษฐศาสตร์แรงงาน. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุมาลี สันติพลวุฒิ และคณะ. (2543). โครงการดัชนีผลิตภาพแรงงาน. รายงานผลวิจัยเสนอกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม โดยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตลพบุรี. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2555). ถนนสู่ AEC เพื่อ SMEs ไทย. [ออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.sme.go.th/Documents/internationalization/A2.pdf>. (สืบค้นวันที่ 18 มกราคม 2557).
- สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร. (2554). แหล่งที่มา <http://www.lopburi.go.th/logistic.htm>. (สืบค้นวันที่ 24 ธันวาคม 2556).
- สิ่งทอได้หวนเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม . แหล่งที่มา http://www.thaitextile.org/main/documents/hotissue_130102_taiwan.pdf. (สืบค้นวันที่ 4 ธันวาคม 2556).
- สำนักงานยุทธศาสตร์และการบูรณาการสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. (2554). แหล่งที่มา http://www.dtn.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=7304:36&catid=304:aecasean. (สืบค้นวันที่ 22 มกราคม 2557).
- สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ นครโฮจิมินห์. (2552). แผนพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอของเวียดนามภายในปี 2558 และวิสัยทัศน์ปี 2563. แหล่งที่มา <http://vietnamcenter.info/download/202563.pdf>. (สืบค้นวันที่ 16 มกราคม 2557).
- อาร์ท พิศาลวานิช. (2556). อินโดนีเซีย เบอร์หนึ่ง อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม. AEC News Alerts ประจำวันที่ 30 กรกฎาคม 2556.
- อภิชาติ โสภางค์. (2551). การตัดสินใจเพื่อการบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ 1). ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- อภิชาติ โสภางค์ และคณะ. (2551). โครงการการศึกษาระบบจัดการโซ่อุปทานของลำไยสดในประเทศไทย. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อภิชาติ โสภางค์. (2555). การประยุกต์ใช้ตัวแบบการพยากรณ์โดยเทคนิคโครงข่ายประสาทเทียม: กรณีศึกษาการพยากรณ์ผลผลิตลำไยนอกฤดู. วิศวกรรมสารฉบับวิจัยและพัฒนา. 23(4). หน้า 32-42.
- อภิวัฒน์ รัตนวราหะ. (2549). โครงสร้างพื้นฐานกับการพัฒนาระบบนวัตกรรม. ใน ปรีดา ยังสุขสถาพร (บรรณาธิการ) (2549) : พลวัตนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ.
- Balassa, B. (1965). Trade Liberalisation and Revealed Comparative Advantage. The Manchester School, 33, pp. 99-123.
- Bowersox, Donald J., Closs, David J., and Cooper, M. Bixby. (2002). Supply Chain Logistics Management. Boston: McGraw-Hill.
- Cheng, W. (2010). The Competitiveness of Export-Oriented Garment Industry in Guangdong (China) in the Post-Crisis Era. Master Programme in International Economics with a Focus on China. Lund University. School of Economics and Management.
- Chow, W. S., Madu, C. N., Kuei, C. H., Lu, M. H., Lin, C., and Tseng, H. (2008). Supply chain management in the US and Taiwan : an Empirical Study. Omega. 36(5). pp. 665-679.
- Christopher, M. (2005). Logistics and Supply Chain Management: Creating Value-Adding Networks. 3rd ed. Harlow : FT Prentice-Hall.
- Christopher, M. and Peck, H. (2004). Building the Resilient Supply Chain. International Journal of Logistics Management. 15(2). pp. 1-19.
- Coyle, J.J., Bardi, E.J., and Langley, C.J. (2003). Management of Business Logistics: A Supply Chain Perspective. 7th ed. Cincinnati, OH : South-Western College Pub.
- CSCMP: Council of Supply Chain Management Professionals. (2006). Supply Chain Management and Logistics Definition. [Online] available:<http://www.cscmp.org/Website/AboutCSCMP/Definitions/Definitions.asp> (15 January 2014).
- Enkawa, T. (2005). SCM Logistics Scorecard. Japan : Tokyo Institute of Technology.
- Evereth M. Rogers. (1976). Social Change in Rural Society. New York: Appletan Century Crafts.
- Frazelle, Edward H. (2002). Supply Chain Strategy : the Logistics of Supply Chain Management. New York : McGraw-Hill.
- Frosdick, S. (1997). The Techniques of Risk Analysis are Insufficient in Themselves. Disaster Prevention and Management. 6(3). pp. 165-177.
- Klaus Schwab. (2013). The Global Competitiveness Report 2013-2014. Switzerland : Columbia University.

- Harland, C., Brenchley, R., and Walker, H. (2003), Risk in Supply Networks. *Journal of Purchasing and Supply Management*. 9. pp. 51-62.
- Karaveg C. et. al., (2013). Factors Affecting the Innovation Capacity of Thai Textile and Clothing Industries in Thailand. *International Journal of Research in Management & Technology*. 3(1). pp. 37-42.
- Keebler, James S., Karl B. Manrodt, David A. D. and D. Michael Ledyard (1999). *Keeping Score: Measuring the Business Value of Logistics in the Supply Chain*. Chicago, IL: Council of Logistics Management
- Koh, L. S. C., Demirbag, M., Bayraktar, E., Tatoglu, E. and Zaim, S. (2007). The Impact of Supply Chain Management Practices on Performance of SMEs. *Industrial Management & Data Systems*. 107(1). pp. 103-124.
- Li, S., Ragu-Nathan, B., Ragu-Nathan, T. S., and Rao, S. S. (2006). The Impact of Supply Chain Management Practices on Competitive Advantage and Organizational Performance. *Omega*. 34(2). pp. 107-124.
- Mason-Jones, R.K., Naim, and M.M. and Towill, D.R. (1998). The Impact of Pipeline Control on Supply Chain Dynamics to be Published in the *International Journal of Logistics Management*.
- Mentzer, J.T., DeWitt, W., Keebler, J.S., Min, S., Nix, N.W., Smith, C.D. and Zacharia, Z.G. (2001). Defining Supply Chain Management. *Journal of Business Logistics*. 22(2). pp. 1-25.
- Millet. (1954). *Management in the Public Service. The Quest for Effective Performance*. New York: McGraw-Hill.
- Nimlaor, C., Trimetsoontorn, J. and Fongsuwan, W. (2013). Factors Affecting Business Performance : An Empirical Study in Thailand. *Research Journal of Business Management*. ISSN 1819-1932. pp. 1-15.
- Porter, M. (1985). *Competitive Advantage: Creating and : Sustaining Superior Performance*. New York : Free Press.
- Sauber, M.H. et al. (2008). Developing Supply Chain Management Program: a Competency Model. *Quality Assurance in Education*. 16(4). pp. 375-391.
- Stock, J.R., and Lambert, D.M. (2001). *Strategic Logistics Management*. 4th ed. Boston, MA: McGraw-Hill-Irwin.
- Su, J., Dyer, C.L. and Gargeya, V.B. (2009). Strategic Sourcing and Supplier Selection in the U.S. Textile-Apparel-Retail Supply Network. *Clothing & Textile Research Journal*. Vol. 27(2). pp. 84-97.
- Tan, K. C., Lyman, S. B, and Wisner, J. D. (2002). Supply Chain Management: A Strategic Perspective. *International Journal of Operations and Production Management*. 22(6). pp. 614-631.

- Ulusoy, G. (2004). An Assessment of Supply Chain and Innovation Management Practices in the Manufacturing Industries in Turkey. *International Journal of Production Economics*. 86. pp. 251-270.
- United States General Accounting Office : GAO. (2004). Securities and Exchange Commission Office of Inspector General. Washington DC : Securities and Exchange Commission.
- Vogt, J.J., Pienaar, W.J. & de Wit, P.W.C. 2002. *Business Logistics Management : Theory and Practices*. South Africa : Oxford University Press.
- Walailak Atthirawong. (2001). Identification of the Location Pattern of Manufacturing Plants in Thailand. University of Nottingham : School of Mechanical, Materials, Manufacturing Engineering and Management.
- Waters, D. (2007). *Supply Chain Risk Management: Vulnerability and Resilience in Logistics*. London, UK : Kogan Page.
- <http://www.cpc.ac.th/qpack/index.php/2012-05-05-09-36-04/register-page-2/11-2013-09-13-07-57-45>.
- <http://www.dft.moc.go.th/nongkhai/detail/20053301647121.htm>.
- <http://www.mol.go.th/anonymouse/foreignlabour/35260>.
- <http://rt-spark.blogspot.com/2012/08/blog-post.html>.
- <http://www.trang.psu.ac.th/asean/?p=75>.
- <http://www.scllpi.org/attachments/article/321/4.A1.pdf>.
- <http://www.uasean.com/kerobow01/42>.
- http://www.cuurp.org/B_resource/B_data/articles/2549-10.pdf

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

การสัมภาษณ์

ภาคผนวก ค

วิธีการและข้อมูลสำหรับการคำนวณด้วยวิธีความได้เปรียบเชิง
เปรียบเทียบที่ปรากฏของสินค้าสิ่งทอ Revealed Comparative
Advantage (RCA)

ภาคผนวก ง

กลยุทธ์ระยะสั้น



แบบสำรวจข้อมูลการประเมินปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอไทย
สำหรับการเตรียมตัวเข้าร่วมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

แบบสำรวจข้อมูลการประเมินฯ นี้เป็นส่วนหนึ่งในงานวิจัยเรื่องการปรับปรุงแบบโซ่อุปทานสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเพื่อหาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยภายใต้บริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยข้อมูลจากแบบสอบถามจะนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น

ซึ่งโครงการนี้เป็นโครงการย่อยที่ 1 ของโครงการ “การบูรณาการการปรับปรุงแบบโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเป้าหมายเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ระยะที่ 2” ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) โดยดำเนินการคู่ขนานกับโครงการย่อยอื่นๆ ดังต่อไปนี้

โครงการย่อยที่ 1 การปรับปรุงแบบโซ่อุปทานสำหรับอุตสาหกรรมท่าอากาศยานเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

โครงการย่อยที่ 2 การปรับปรุงแบบโซ่อุปทานสำหรับอุตสาหกรรมเหล็กเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

โครงการย่อยที่ 3 การปรับปรุงแบบโซ่อุปทานสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

ซึ่งเป็นการดำเนินการศึกษาวิจัยโดย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และสถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

นิยาม การออกแบบห่วงโซ่อุปทาน และ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)

การออกแบบห่วงโซ่อุปทาน หมายถึง การนำเอาทฤษฎี เทคนิค กลยุทธ์ และหลักการเข้ามาประยุกต์ใช้ เพื่อให้เข้ากับอุปสงค์และอุปทานที่เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วในภาวะการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น รวมถึงสภาพแวดล้อมทางธุรกิจในการแข่งขันระหว่างห่วงโซ่อุปทานที่แข่งขันกับห่วงโซ่อุปทานอื่นๆ เพื่อให้ได้รูปแบบห่วงโซ่อุปทานที่เหมาะสมในการดำเนินงาน

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) หมายถึงการที่อาเซียนจะรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ภายในปี 2558 (ค.ศ.2015) มีประเทศสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม โดยมีแนวคิดอาเซียนจะกลายเป็นเขตการผลิตเดียว ตลาดเดียว หรือ Single Market and Production Base นั้นหมายถึงจะต้องมีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตได้อย่างเสรี สามารถดำเนินการกระบวนการผลิตที่ไหนก็ได้ โดยสามารถใช้ทรัพยากรจากแต่ละประเทศทั้งวัตถุดิบและแรงงานมาร่วมในการผลิต มีมาตรฐานสินค้า กฎเกณฑ์กฎระเบียบเดียวกัน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลพื้นฐานองค์กร

ชื่อบริษัท.....
ที่อยู่ (สำนักงานใหญ่).....
ที่อยู่ (บริษัท).....
เบอร์โทรศัพท์..... โทรสาร.....
ตำแหน่งผู้ให้สัมภาษณ์..... อีเมลล์.....

1.2 ประเภทอุตสาหกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ อุตสาหกรรมเส้นใยสังเคราะห์
☐ อุตสาหกรรมปั่นด้าย
☐ อุตสาหกรรมทอผ้าและถักผ้า ระบุ
☐ ผ้าทอ ☐ ผ้าถัก ☐ ผ้าไม่ทอ (Non woven)
☐ อุตสาหกรรมฟอกย้อม พิมพ์ และตกแต่งสำเร็จ
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

1.3 วัตถุดิบหลักในการผลิต

- ☐ ขนสัตว์ ☐ เส้นด้ายฝ้าย ☐ เส้นด้ายประดิษฐ์
☐ เส้นใยยาวและเส้นใยสั้นสังเคราะห์ ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

1.4 ขนาดของสถานประกอบการ (จำนวนพนักงานทั้งหมด)

- ☐ น้อยกว่า 50 คน ☐ ตั้งแต่ 50-200 คน ☐ ตั้งแต่ 201-500 คน
☐ ตั้งแต่ 501-1,000 คน ☐ ตั้งแต่ 1,000 คนขึ้นไป

1.5 สัดส่วนการถือหุ้น

- ☐ ไทย% ☐ ต่างชาติ% (โปรดระบุสัญชาติ).....

1.6 ที่มาแหล่งวัตถุดิบของสถานประกอบการ

- ☐ ภายในประเทศ.....% ☐ นำเข้าจากต่างประเทศ.....% (โปรดระบุประเทศ)

1.7 สัดส่วนของการส่งออกสินค้าไปต่างประเทศ

- ☐ ไม่มีการส่งออก ☐ มี เป็นสัดส่วน (โปรดระบุ)..... %

ส่วนที่ 2 มุมมองของการปรับเปลี่ยนรูปแบบหรือการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

2.1 บริษัทของท่าน มีการเตรียมความพร้อม ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ไม่มีการเตรียมความพร้อมภายในองค์กรต่อการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
☐ มีการจัดตั้งทีมงานและผู้รับผิดชอบในเรื่องการปรับตัวและการวางแผนกลยุทธ์โลจิสติกส์และซัพพลายเชน
☐ มีการจัดอบรมและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ความรู้แก่พนักงานในบริษัทในการปรับตัวเพื่อรองรับการเข้าร่วมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)

2.2 ท่านคิดว่าเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ธุรกิจของท่านมีความได้เปรียบหรือเสียเปรียบด้านใดบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- | | |
|---|--|
| ☐ ได้เปรียบด้านการจัดการแรงงาน | ☐ ได้เปรียบด้านการตลาดและการลงทุน |
| ☐ ได้เปรียบด้านการพัฒนาองค์ความรู้ | ☐ ได้เปรียบด้านอื่นๆ (โปรดระบุ) |
| ☐ เสียเปรียบด้านการตลาดและการลงทุน | ☐ เสียเปรียบด้านการเป็นฐานการผลิต |
| ☐ เสียเปรียบด้านต้นทุนและมีความกดดันต่อเนื่องจากการแข่งขันที่สูงขึ้น | |
| ☐ เสียเปรียบด้านอื่นๆ (โปรดระบุ) | |

2.3 ท่านคิดว่าเมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ธุรกิจลักษณะใดของอุตสาหกรรมที่ต้องเผชิญต่อความกดดันเป็นอย่างมากและต้องปรับปรุงพัฒนามากที่สุด

- | | |
|---|---|
| ☐ ผู้ผลิตต้นน้ำและรับจ้างผลิต (OEM) | ☐ ผู้ผลิตกลางน้ำและรับจ้างผลิต (OEM) |
| ☐ ผู้ผลิตปลายน้ำและรับจ้างผลิต (OEM) | ☐ ตัวแทนจำหน่ายที่ไม่มีการผลิต |
| ☐ ผู้ผลิตที่มีตราสินค้า (Brand) จำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ | |
| ☐ ธุรกิจลักษณะอื่นๆ (โปรดระบุ) | |

2.4 เมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(AEC) องค์กรของท่านจะมีแนวโน้มที่จะปรับตัวอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- | | |
|--|---|
| ☐ ลดต้นทุนการผลิต | ☐ Quality building |
| ☐ ทำ TPM | ☐ เชื่อมโยงเครือข่ายภายในอุตสาหกรรมมากขึ้น |
| ☐ ขยายฐานการตลาดภายในประเทศให้เพิ่มขึ้น | ☐ ปรับขนาดองค์กรให้เล็กลง |
| ☐ เพิ่มประสิทธิภาพของพนักงานและให้สามารถทำงานได้หลากหลายมากขึ้น | |
| ☐ มีการพัฒนาโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและผลิตภาพ (Best Practices) | |
| ☐ เพิ่มการบริหารจัดการสารสนเทศภายในองค์กร และระหว่างองค์กร | |
| ☐ พัฒนารัฐกิจด้วยระบบและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากขึ้น | |
| ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)..... | |

2.5 หลังจากการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน(AEC) องค์กรของท่านต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลืออะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- | |
|--|
| ☐ ให้ข้อมูลแผนการตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว |
| ☐ สนับสนุนให้เกิดศักยภาพเชิงรุก เช่น Business Matching ใหม่ๆ |
| ☐ ช่วยจัดหางบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีทั้งอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม |
| ☐ จัดตั้งเขตพื้นที่เฉพาะสำหรับโรงงาน |
| ☐ มีนโยบายการส่งเสริมการตลาดและการค้าที่ชัดเจนในด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย |
- ถ้าใช่ (โปรดจัดลำดับการเตรียมความพร้อม โดยให้ 3 = มากที่สุด, 2 = ปานกลาง, 1 = น้อยที่สุด)
- | |
|---|
|การปรับปรุงคุณภาพวัตถุดิบด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีการฟอก/ย้อม/ตกแต่งสำเร็จสิ่งทอ |
|การพัฒนาอุตสาหกรรมทอและถัก เช่น การออกแบบลายทอถัก เป็นต้น |
|การสร้างและปรับเครื่องจักรเพื่อประสิทธิภาพต่อกระบวนการผลิต |
| ☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)..... |

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรม

3.1 กรณาระบุคะแนนปัจจัยจากมุมมองของท่านโดยพิจารณาถึงปัจจัยที่มีผลต่อกิจการ
โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนนดังนี้

5 – เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด 4 – เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมาก 3 – เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญปานกลาง 2 – เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญน้อย 1 – เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญน้อยที่สุด

ลำดับที่	ปัจจัย	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
1. ปัจจัยด้านแรงงาน						
1.1	ค่าจ้างแรงงานมีราคาถูกลง	5	4	3	2	1
1.2	ความยืดหยุ่นของค่าจ้างแรงงาน	5	4	3	2	1
1.3	แรงงานมีระดับการศึกษาสูง	5	4	3	2	1
1.4	มีจำนวนแรงงานเพียงพอต่อความต้องการ	5	4	3	2	1
1.5	มีแรงงานที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูง	5	4	3	2	1
1.6	แรงงานมีทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำ	5	4	3	2	1
1.7	มีอัตราการเติบโตของการจ้างงานสูง	5	4	3	2	1
2. ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต						
2.1	ต้นทุนวัตถุดิบมีราคาถูกลง	5	4	3	2	1
2.2	ปริมาณวัตถุดิบมีเพียงพอต่อความต้องการ	5	4	3	2	1
2.3	วัตถุดิบมีคุณภาพสูง	5	4	3	2	1
2.4	ผู้ส่งมอบวัตถุดิบมีคุณภาพสูง	5	4	3	2	1
2.5	ผู้ส่งมอบมีความน่าเชื่อถือ	5	4	3	2	1
2.6	ระดับสินค้าคงคลังต่ำ	5	4	3	2	1
2.7	ระยะเวลาในกระบวนการผลิตต่ำ	5	4	3	2	1
2.8	มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย	5	4	3	2	1
2.9	มีการวางแผนจัดการตารางการผลิตที่ดี	5	4	3	2	1
2.10	มีการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์อย่างคุ้มค่า	5	4	3	2	1
2.11	ระยะเวลานำในการสั่งซื้อวัตถุดิบต่ำ	5	4	3	2	1
2.12	การส่งมอบที่เชื่อถือได้ของผู้จัดหาวัตถุดิบ	5	4	3	2	1
2.13	ความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ส่งมอบ	5	4	3	2	1
2.14	มีการเชื่อมโยงข้อมูลกับผู้จัดหาวัตถุดิบทั้งระบบ	5	4	3	2	1
2.15	มีการประสานงานที่ดีกับผู้ส่งมอบ	5	4	3	2	1
2.16	การส่งมอบไปยังลูกค้าที่ตรงเวลา	5	4	3	2	1
2.17	ความแม่นยำของค่าพยากรณ์จากลูกค้า	5	4	3	2	1
2.18	มีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า	5	4	3	2	1
2.19	มีการเชื่อมโยงข้อมูลกับลูกค้าทั้งระบบ	5	4	3	2	1
2.20	มีการประสานงานที่ดีกับลูกค้า	5	4	3	2	1
3. ปัจจัยด้านโลจิสติกส์						
3.1	มีปริมาณของผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์ (3PLs) เพียงพอต่อความต้องการและมีประสิทธิภาพ	5	4	3	2	1
3.2	ค่าใช้จ่ายในการขนส่งต่ำ	5	4	3	2	1
3.3	การให้บริการที่เชื่อถือได้	5	4	3	2	1
3.4	มีความยืดหยุ่นของระบบขนส่ง	5	4	3	2	1
3.5	ระยะเวลาที่ใช้ในการขนส่งต่ำ	5	4	3	2	1

ลำดับที่	ปัจจัย	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
3.6	เอกสารในการขนส่งออกที่ไม่ยุ่งยาก	5	4	3	2	1
3.7	ค่าธรรมเนียมในการนำเข้าและส่งออกสินค้าที่ต่ำ	5	4	3	2	1
4. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก						
4.1	มีปริมาณน้ำที่ใช้ในอุตสาหกรรมเพียงพอต่อความต้องการ	5	4	3	2	1
4.2	ปริมาณน้ำที่ใช้ในอุตสาหกรรมสามารถใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง	5	4	3	2	1
4.3	มีต้นทุนของน้ำประปาต่ำ	5	4	3	2	1
4.4	มีแหล่งพลังงานที่พร้อมให้บริการได้ตลอดเวลา	5	4	3	2	1
4.5	มีแหล่งพลังงานที่น่าเชื่อถือและสามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง	5	4	3	2	1
4.6	ต้นทุนค่าใช้จ่ายด้านพลังงานมีราคาต่ำ	5	4	3	2	1
5. ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน						
5.1	มีเส้นทางการคมนาคมทางอากาศที่สะดวกและพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา	5	4	3	2	1
5.2	เส้นทางการคมนาคมทางอากาศมีความน่าเชื่อถือและสามารถใช้งานได้ต่อเนื่อง	5	4	3	2	1
5.3	ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการใช้เส้นทางการคมนาคมทางอากาศต่ำ	5	4	3	2	1
5.4	มีเส้นทางการคมนาคมทางน้ำที่สะดวกและพร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา	5	4	3	2	1
5.5	เส้นทางการคมนาคมทางน้ำมีความน่าเชื่อถือและสามารถใช้งานได้ต่อเนื่อง	5	4	3	2	1
5.6	ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการใช้เส้นทางการคมนาคมทางน้ำต่ำ	5	4	3	2	1
5.7	มีเส้นทางการคมนาคมทางถนนที่สะดวกและพร้อมใช้งานตลอดเวลา	5	4	3	2	1
5.8	เส้นทางการคมนาคมทางถนนมีความน่าเชื่อถือและสามารถใช้งานได้ต่อเนื่อง	5	4	3	2	1
5.9	มีต้นทุนการในการใช้เส้นทางการคมนาคมทางถนนต่ำ	5	4	3	2	1
5.10	มีการกระจายของสิ่งอำนวยความสะดวก (สินค้าและบริการ) ที่ทั่วถึง	5	4	3	2	1
6. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร						
6.1	ค่าใช้จ่ายของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่ำ	5	4	3	2	1
6.2	มีศักยภาพและความน่าเชื่อถือของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสูง	5	4	3	2	1
6.3	มีความสะดวกในการเข้าถึงเทคโนโลยีและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	5	4	3	2	1
6.4	มีการนำระบบ ERP มาประยุกต์ใช้ในองค์กร	5	4	3	2	1
6.5	มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย	5	4	3	2	1
7. ปัจจัยด้านรัฐบาล						
7.1	รัฐบาลมีเสถียรภาพสูงและมีสันติภาพภายในประเทศสูง	5	4	3	2	1
7.2	รัฐบาลมีประสิทธิภาพในการกำกับดูแลสูง	5	4	3	2	1
7.3	มีการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวดและมีประสิทธิภาพสูง	5	4	3	2	1
7.4	มีโครงการและแผนงานต่างๆ ในการอำนวยความสะดวกในการลงทุนเป็นจำนวนมาก	5	4	3	2	1
8. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ						
8.1	เสถียรภาพของค่าเงินมีความมั่นคง	5	4	3	2	1
8.2	การขยายตัวของเศรษฐกิจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น	5	4	3	2	1
8.3	มีการขยายตัวของอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม	5	4	3	2	1
8.4	มีขนาดของตลาดและกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก	5	4	3	2	1
9. ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก						
9.1	มีความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติต่ำ	5	4	3	2	1
9.2	มีปัญหาในด้านมลพิษทางดิน อากาศ และน้ำต่ำ	5	4	3	2	1
9.3	มีปัญหาด้านสุขภาพและโรคระบาดต่ำ	5	4	3	2	1

ลำดับที่	ปัจจัย	ระดับความสำคัญ				
		5	4	3	2	1
10. ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง						
10.1	มีที่ตั้งเชื่อมโยงกับแหล่งผลิตสินค้า	5	4	3	2	1
10.2	มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการผลิตและการทำงาน	5	4	3	2	1
11. ปัจจัยด้านการแข่งขัน						
11.1	ราคาสินค้าที่สามารถแข่งขันได้	5	4	3	2	1
11.2	สินค้ามีคุณภาพดี	5	4	3	2	1
11.3	สินค้ามีความเป็นเอกลักษณ์	5	4	3	2	1
11.4	สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ	5	4	3	2	1

3.2 โปรดเรียงลำดับความสำคัญของปัจจัยต่อกิจการของท่าน โดยเรียงลำดับจากเลข 1 (ปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด) ถึงเลข 11 (ปัจจัยที่มีความสำคัญน้อยที่สุด)

ปัจจัย	มีความสำคัญเป็นลำดับ
1. ปัจจัยด้านแรงงาน	
2. ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต	
3. ปัจจัยด้านโลจิสติกส์	
4. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	
5. ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน	
6. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	
7. ปัจจัยด้านรัฐบาล	
8. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	
9. ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก	
10. ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง	
11. ปัจจัยด้านการแข่งขัน	

ส่วนที่ 4 เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอระหว่างก่อนและหลังการเปิดการค้าเสรีอาเซียน

4.1 โปรดระบุคะแนนความสำคัญของปัจจัยต่อไปนี้ต่อองค์กรของท่านโดยเปรียบเทียบก่อนและหลังการเปิด AEC โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนนดังนี้

- | | |
|--|----------------------------------|
| 5 – เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด | 4 – เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมาก |
| 3 – เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญปานกลาง | 2 – เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญน้อย |
| 1 – เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญน้อยที่สุด | |

ปัจจัย	ก่อน AEC					หลัง AEC				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. ปัจจัยด้านแรงงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. ปัจจัยด้านวัตถุดิบและการผลิต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. ปัจจัยด้านโลจิสติกส์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. ปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5. ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7. ปัจจัยด้านรัฐบาล	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
9. ปัจจัยด้านความเสี่ยงและปัจจัยภายนอก	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10. ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
11. ปัจจัยด้านการแข่งขัน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

4.2 ท่านคิดว่าเมื่อมีการรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 แล้วนั้นบริษัทของท่านจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรในด้านปริมาณสินค้าที่จำหน่ายและต้นทุนต่างๆ

โดยระบุเครื่องหมาย “+” หากท่านคิดว่าน่าจะเพิ่มขึ้น และเครื่องหมาย “-” หากท่านเห็นว่าน่าจะลดลง

	% การเปลี่ยนแปลง (+ หรือ -)
ปริมาณสินค้า	
ปริมาณการขายในประเทศ	
ปริมาณการส่งออก	
ปริมาณการนำเข้า	
ต้นทุนและการช่วยเหลือจากภาครัฐ	
ต้นทุนแรงงาน	
ต้นทุนการขนส่ง	
ต้นทุนพลังงาน	
ภาษี	
การช่วยเหลือจากภาครัฐ (Subsidy)	

ส่วนที่ 5 ศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานขององค์กร

โปรดระบุถึงศักยภาพด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทานที่เหมาะสมกับองค์กรท่านมากที่สุด โดยหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนน คือ

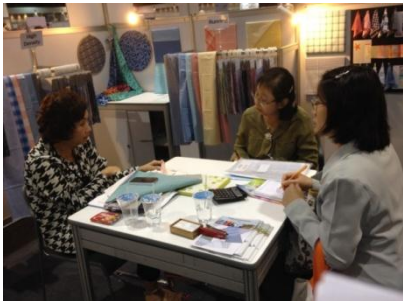
- 1 หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ยังไม่ได้กำหนดเป็นกลยุทธ์หรือนโยบายขององค์กร
- 2 หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ได้มีการกำหนดวิธีทำงานที่เป็นมาตรฐาน แต่ยังไม่ครบถ้วนและต่อเนื่อง
- 3 หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ได้มีการกำหนดวิธีทำงานที่เป็นมาตรฐาน และมีการปฏิบัติตามอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง
- 4 หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ได้มีการกำหนดวิธีทำงานที่เป็นมาตรฐานและมีการประสานงานเชื่อมโยงกันในองค์กร
- 5 หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ได้มีระบบการทำงานประสานงานอย่างต่อเนื่องทั่วถึงทั้งองค์กร ผู้ส่งมอบ และลูกค้า

ลำดับที่	ศักยภาพ	ระดับศักยภาพของกิจการ				
		5	4	3	2	1
1. การกำหนดกลยุทธ์ของสถานประกอบการ						
1.1	กลยุทธ์ระดับองค์กรในการให้ความสำคัญกับระบบการบริหารโซ่อุปทานและโลจิสติกส์	5	4	3	2	1
1.2	การทำสัญญาร่วมกับผู้ส่งมอบ และการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน	5	4	3	2	1
1.3	การทำสัญญาร่วมกับลูกค้า และการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน	5	4	3	2	1
1.4	ระบบในการประเมินสมรรถภาพ และเพิ่มความพึงพอใจของลูกค้า	5	4	3	2	1
1.5	ระบบในการฝึกอบรม ยกระดับพนักงาน	5	4	3	2	1
2. กลยุทธ์การวางแผนและความสามารถในการทำให้ได้ตามแผน						
2.1	กลยุทธ์ในการใช้ประโยชน์ทรัพยากร และออกแบบระบบโลจิสติกส์ให้เหมาะสมที่สุด	5	4	3	2	1
2.2	กลยุทธ์การวางแผนเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าในอนาคต	5	4	3	2	1
2.3	ความสามารถในการส่งมอบ	5	4	3	2	1
2.4	กลยุทธ์การสร้างตราสินค้า	5	4	3	2	1
2.5	มาตรฐานในแต่ละกระบวนการ และการนำมาตรฐานนั้น ๆ ไปใช้	5	4	3	2	1
3. กลยุทธ์การวัดศักยภาพทางด้านโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน						
3.1	ระบบการผลิต	5	4	3	2	1
3.2	รอบในการหมุนเวียนสินค้าคงคลัง และกระแสเงิน	5	4	3	2	1
3.3	ช่วงเวลานำการสั่งซื้อของลูกค้า และประสิทธิภาพในการใช้พาหนะในการขนส่งสินค้า	5	4	3	2	1
3.4	การประเมินสมรรถภาพ และคุณภาพการขนส่ง	5	4	3	2	1
3.5	การรับรู้สถานะของสินค้าคงคลังในโซ่อุปทาน และค่าเสียโอกาส	5	4	3	2	1
3.6	กิจกรรมที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่องค์กรมีส่วนร่วม	5	4	3	2	1
3.7	มูลค่าด้านโลจิสติกส์รวมของกิจกรรมต่าง ๆ	5	4	3	2	1
4. กลยุทธ์การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ						
4.1	ขอบข่ายของการใช้ระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่จำเป็นสำหรับคู่ค้าผ่านระบบเครือข่ายอิเล็กทรอนิกส์	5	4	3	2	1
4.2	การใช้ระบบบาร์โค้ด หรือระบบติดตามสินค้า	5	4	3	2	1
4.3	การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อช่วยในการดำเนินงานและการตัดสินใจ	5	4	3	2	1
4.4	การใช้หมายเลขมาตรฐาน และรหัสในการระบุสินค้าตามใบรับรองคุณภาพ/มาตรฐานสากล	5	4	3	2	1
4.5	ระบบการตัดสินใจ และการสนับสนุนองค์กรคู่ค้าในโซ่อุปทาน	5	4	3	2	1
5. ความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการ						
5.1	ความร่วมมือกันด้านโลจิสติกส์ระหว่างธุรกิจที่เป็นพันธมิตรและธุรกิจประเภทเดียวกัน	5	4	3	2	1
5.2	การให้ความสำคัญด้านการร่วมมือด้านโลจิสติกส์ระหว่างองค์กรและการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์	5	4	3	2	1

ตารางที่ ข-1 สรุปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการสิ่งทอในประเทศไทย

ชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	ลักษณะธุรกิจ	ลูกค้า	ฐานการผลิต
บริษัท เจริญฟูการทอ จำกัด 	1) ปั่นด้าย 2) ทอผ้า	1) Make to Order	1) ภายในประเทศ 2) ต่างประเทศ ได้แก่ สปป.ลาว ประเทศเวียดนาม ประเทศ กัมพูชา และประเทศเมียนมาร์	1) ประเทศไทย
บริษัท ลัคกี้เท็กซ์ (ไทย) จำกัด มหาชน 	1) ปั่นด้าย 2) ทอผ้า 3) ฟอกย้อม	1) Make to Order	1) ภายในประเทศ 2) ต่างประเทศ ได้แก่ ยุโรป และ ตะวันออกกลาง	1) ประเทศไทย 2) ประเทศมาเลเซีย 3) ประเทศอินโดนีเซีย 4) ประเทศจีน 5) ยุโรป
บริษัท พอใจพิมพ์ผ้าไทย จำกัด 	1) ฟอก ย้อม พิมพ์ และตกแต่ง	1) OBM ภายใต้ แบรนด์เนม “พอใจ”	1) ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศ อินโดนีเซีย South East Asia ลาติน West ได้แก่ ไนจีเรีย, เบนิน. Ivory Coast กินี บาลี คองโก แองโกลา ทวีปแอฟริกา และ Middle East	1) ประเทศไทย 2) ประเทศเมียนมาร์

ชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	ลักษณะธุรกิจ	ลูกค้า	ฐานการผลิต
บริษัท ไทยนาโชคเท็กไทล์ 	1) ปั่นด้าย 2) ทอผ้า	1) Make to Order	1) ภายในประเทศ ได้แก่ สำเพ็ง 2) ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ยุโรป และ แอฟริกา ประเทศ คูโบ ประเทศไนจีเรีย	1) ประเทศไทย
ห้างหุ้นส่วนธนไพศาล, บริษัท กรีนวิล เทรตติ้ง จำกัด และบริษัท บ้านสิ่งทอ จำกัด 	1) ทอผ้า 2) ฟอกย้อม	1) Make to Order 2) OBM ภายใต้ แบรนด์เนม “MO2”	1) ภายในประเทศ 2) ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น	1) ประเทศไทย
บริษัท เซ่งหลี จำกัด 	1) ทอผ้า	1) Make to Order	1) ภายในประเทศ 2) ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศ เวียดนาม	1) ประเทศไทย

ชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	ลักษณะธุรกิจ	ลูกค้า	ฐานการผลิต
บริษัท แสทวี่ อินเตอร์ กรุ๊ป จำกัด 	1) ทอผ้า 2) ฟอกย้อม	1) Make to Order	1) ภายในประเทศ 2) ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศ เม็กซิโก ประเทศเวียดนาม และ ประเทศ อาเจนติน่า	1) ประเทศไทย
บริษัท ชุ่นหลี่เท็กซ์ไทล์ จำกัด 	1) ทอผ้า 2) ฟอกย้อม	1) Make to Order	1) ต่างประเทศ ได้แก่ ยุโรป ประเทศญี่ปุ่น ฮองกง และ ประเทศเวียดนาม	1) ประเทศไทย
บริษัท Boftex Eco Fiber จำกัด 	1) ปั่นด้าย	1) OBM ภายใต้ แบรนด์เนม “Boftex” และ “Filagen”	1) ต่างประเทศ ได้แก่ ยุโรป	1) ประเทศไทย

ชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	ลักษณะธุรกิจ	ลูกค้า	ฐานการผลิต
บริษัท เดอร์ เนเจอร์ ซิลค์ จำกัด 	1) ทอผ้า 2) เครื่องนุ่งห่ม	1) Make to Order	1) ภายในประเทศ 2) ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น	1) ประเทศไทย
บริษัท Global Wide	1) เครื่องนุ่งห่ม	1) Make to Order	1) ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย และประเทศสิงคโปร์	1) ประเทศไทย
บริษัท นูหนู อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด 	1) เครื่องนุ่งห่ม	1) OBM ภายใต้แบรนด์เนม “นูหนู”	1) ภายในประเทศ 2) ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย	1) ประเทศไทย

ตารางที่ ข-2 สรุปสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศไทย

ชื่อหน่วยงาน	ผู้ให้สัมภาษณ์	ตำแหน่ง	ภาพประกอบ
สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ	ผอ. วนิตา พิชาลัย	ผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผน	
สมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย	คุณสมศักดิ์ ศรีสุภรวาณิชย์	ประธานสหพันธ์อุตสาหกรรมสิ่งทอแห่งประเทศไทย	
สมาคมอุตสาหกรรมฟอกย้อมพิมพ์และตกแต่งสิ่งทอไทย	คุณจำนงค์ นวสมิตวงศ์	ที่ปรึกษาสมาคมอุตสาหกรรมฟอกย้อมพิมพ์และตกแต่งสิ่งทอไทย	

ชื่อหน่วยงาน	ผู้ให้สัมภาษณ์	ตำแหน่ง	ภาพประกอบ
สมาคมอุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์ไทย	คุณมยุรี ณ รังสิลป์	นายกสมาคมอุตสาหกรรมเส้นใยประดิษฐ์ไทย	
สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม	ผอ.ชาติชาย สิงหเดช	ผู้อำนวยการบริหารศูนย์ส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ	
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพ	ดร. สาทิต พุทธช้อยงค์	อธิการบดี คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพ	

ตารางที่ ข-3 สรุปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการสิ่งทอในอาเซียน (ประเทศเวียดนาม)

ชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	ลักษณะธุรกิจ	ลูกค้า	ฐานการผลิต
Hoa Anh Dao Fabric Didital Printing Company 	1) พิมพ์ผ้า	1) Make to Order	1) ภายในประเทศเวียดนาม 2) ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศเกาหลี	1) ประเทศเวียดนาม
Tim do Producing and Trading Co., LTD 	1) ผลิตกระดุมโลหะ	1) Make to Order	1) ภายในประเทศเวียดนาม 2) ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย	1) ประเทศเวียดนาม

ชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	ลักษณะธุรกิจ	ลูกค้า	ฐานการผลิต
Kien Phuc & Associates Co., Ltd. 	1) ทอผ้า 2) เครื่องนุ่งห่ม	1) Make to Order 2) OBM ภายใต้แบรนด์เนม “Tricia & Verona”	1) ภายในประเทศเวียดนาม 2) ต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกาและยุโรป	1) ประเทศเวียดนาม
Kien Phuc & Associates Co., Ltd. 	1) ทอผ้า 2) เครื่องนุ่งห่ม	1) Make to Order ให้กับ Len Viet, GOLDEN PHOENIX, และ Two Sheeps Blanket”	1) ภายในประเทศเวียดนาม 2) ต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกาและยุโรป	1) ประเทศเวียดนาม
Viet Thang Corporation 	1) เครื่องนุ่งห่ม	1) Make to Order	1) ภายในประเทศเวียดนาม 2) ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศไต้หวัน ประเทศญี่ปุ่น และประเทศออสเตรเลีย	1) ประเทศเวียดนาม

ชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	ลักษณะธุรกิจ	ลูกค้า	ฐานการผลิต
Saitex International Dong Nai (Vietnam) Co., Ltd. 	เครื่องนุ่งห่ม	1) Make to Order	1) สหรัฐอเมริกา 2) ทวีปยุโรป	1) ประเทศเวียดนาม
Hong Seng Thai-Vina Co., Ltd. 	เครื่องนุ่งห่ม	1) Make to Order	1) อังกฤษ 2) สหรัฐอเมริกา 3) ฝรั่งเศส 4) ออสเตรเลีย	ประเทศเวียดนาม ประเทศไทย

ชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	ลักษณะธุรกิจ	ลูกค้า	ฐานการผลิต
Sol Viet Garment JSC Office (Relax Underwear Brand) 	เครื่องนุ่งห่ม	1) Make to Order	1) สปป.ลาว 2) ประเทศมาเลเซีย 3) ประเทศกัมพูชา	1. ประเทศเวียดนาม

ตารางที่ ข-4 สรุปสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสิ่งทอในอาเซียน (ประเทศเวียดนาม)

ชื่อหน่วยงาน	ผู้ให้สัมภาษณ์	ตำแหน่ง	ภาพประกอบ
Vietnam Textile and Apparel Association (VITAS)	Mr. NGuen Van Tuan	General Secretary	
Vietnam Textile and Apparel Association (VITAS)	Mr. Nguyen Dinh Truong Mr. Nguyen Van Tuan	Vice Chairman Vice Secretary General	

ตารางที่ ข-5 สรุปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการสิ่งทอในอาเซียน (ประเทศอินโดนีเซีย)

ชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	ลักษณะธุรกิจ	ลูกค้า	ฐานการผลิต
PT APAC INTI CORPORA 	1) ปั่นด้าย 2) ทอผ้า	1) OEM ให้กับ Mark & Spencer และ Zara เป็นต้น	1) ภายในประเทศอินโดนีเซีย 10% 2) ต่างประเทศ 90%	1) ประเทศอินโดนีเซีย
PT Sri Rejeki Isman Tbk หรือ Sritex 	1) ปั่นด้าย 2) ทอผ้า 3) ฟอกย้อม 4) เครื่องนุ่งห่ม	1) OEM ให้กับ Timberland Quicksilver Zara JCPenny และ Sears เป็นต้น	1) ภายในประเทศอินโดนีเซีย 10% 2) ต่างประเทศ เช่น ประเทศเยอรมัน ประเทศออสเตรเลีย และ เนเธอร์แลนด์ เป็นต้น	1) ประเทศอินโดนีเซีย

ชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	ลักษณะธุรกิจ	ลูกค้า	ฐานการผลิต
บริษัท PT Kusumatex 	1) ปั่นด้าย 2) ทอผ้า	1) OEM	1) ภายในประเทศเวียดนาม 2) ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น 40% ประเทศไต้หวัน ประเทศเกาหลีใต้ และประเทศจีน	1) ประเทศอินโดนีเซีย
บริษัท PT Golden Flower 	1) เครื่องนุ่งห่ม	1) OEM ให้กับ Tommy Hilfiger Calvin Klein Muji และ Express เป็นต้น	1) ภายในประเทศเวียดนาม 2) ต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ประเทศญี่ปุ่น สหภาพยุโรป แคนาดา และเม็กซิโก เป็นต้น	1) ประเทศอินโดนีเซีย

ตารางที่ ข-6 สรุปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการสิ่งทอในอาเซียน (ประเทศเมียนมาร์)

ชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	ลักษณะธุรกิจ	ลูกค้า	ฐานการผลิต
บริษัท Paragon Printing 	1) พิมพ์ผ้า	1) OEM ให้กับ Tommy Hilfiger Calvin Klein Muji และ Express เป็นต้น	1) ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศแอฟริกาและประเทศไทย เป็นต้น	1) ประเทศไทย 2) ประเทศเมียนมาร์
Maple Garment Factory 	1) เครื่องนุ่งห่ม	1) ผู้รับจ้างเหมา (CMT)	1) ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศเยอรมนี ประเทศเกาหลี ประเทศจีน ประเทศ ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป	1) ประเทศเมียนมาร์

ชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	ลักษณะธุรกิจ	ลูกค้า	ฐานการผลิต
Myanmar S.M.C. Garment Ltd. 	1) เครื่องนุ่งห่ม	1) CMP (Cut Make and Pack)	1) เอเชีย 2) ยุโรปตะวันตก	1) ประเทศเมียนมาร์
Success Creator Company limited 	1) เครื่องนุ่งห่ม	1) CMP (Cut Make and Pack)	1) ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่นและประเทศเกาหลี	1) ประเทศเมียนมาร์

ตารางที่ ข-7 สรุปสัมภาษณ์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสิ่งทอในอาเซียน (ประเทศเมียนมาร์)

ชื่อหน่วยงาน	ผู้ให้สัมภาษณ์	ตำแหน่ง	ภาพประกอบ
กระทรวงพาณิชย์ ณ ประเทศเมียนมาร์	คุณบุรณ์ อินธิรัตน์	อัครทูตที่ปรึกษาฝ่ายการ พาณิชย์ ประจำ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์	
กระทรวงพาณิชย์ ณ ประเทศเมียนมาร์	คุณวิชัย แก่นระหงษ์	ที่ปรึกษาฝ่ายพาณิชย์ของสำนักงานส่งเสริม การค้าระหว่างประเทศเมืองย่างกุ้ง	
Myanmar Garment Manufacturers Association	Dr. Aung Win	นายกสมาคมเครื่องนุ่งห่ม	

ตารางที่ ข-8 สรุปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการสิ่งทอในอาเซียน+3 (เขตบริหารพิเศษฮ่องกง ประเทศจีน)

ชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	ลักษณะธุรกิจ	ลูกค้า	ฐานการผลิต
ESQUEL Enterprise Limited 	1) ปั่นด้าย 2) ทอผ้า 3) ฟอกย้อม 4) เครื่องนุ่งห่ม	1) OEM ให้กับ Tommy Hilfiger Calvin Klein Muji และ Express เป็นต้น	1) ภายในประเทศจีน 2) ต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา 45% ยุโรป 25% ประเทศญี่ปุ่น 6% และอื่น ๆ เช่น บราซิล และ ออสเตรเลีย 13%	1) ประเทศจีน 2) ประเทศมาเลเซีย 3) ประเทศเวียดนาม 4) ประเทศศรีลังกา
Tesco International Sourcing Ltd. 	1) เครื่องนุ่งห่ม	1) ธุรกิจค้าปลีกและจัดหาสินค้าจาก Supplier ต่างๆ	1) ต่างประเทศ ทั่วโลกทั้งในทวีปยุโรป เอเชีย และในประเทศจีน	ไม่มีโรงงานผลิตสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเป็นของตนเอง

ชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	ลักษณะธุรกิจ	ลูกค้า	ฐานการผลิต
Giordano International Ltd 	1) เครื่องนุ่งห่ม	1) OBM ภายใต้ แบรนด์เนม “Giordano”	1) ต่างประเทศ ทั่วโลก โดยเฉพาะ ภูมิภาคอาเซียน	1) ประเทศอินเดีย 2) ประเทศกัมพูชา 3) ประเทศจีน

ตารางที่ ข-9 สรุปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการสิ่งทอในอาเซียน+3 (ประเทศเกาหลีใต้)

ชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	ลักษณะธุรกิจ	ลูกค้า	ฐานการผลิต
บริษัท AT-SE-IL 	1) ทอผ้า 2) ฟอกย้อม	1) OEM	1) ภายในประเทศเกาหลีใต้ 2) ต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศ จีน ประเทศ เวียดนาม และประเทศ อินโดนีเซีย	1) ประเทศเกาหลีใต้
บริษัท KYUNG-MIN-FASHION 	1) เครื่องนุ่งห่ม	1) OEM	1) ภายในประเทศเกาหลีใต้	1) ประเทศเกาหลีใต้

ชื่อบริษัท	ประเภทอุตสาหกรรม	ลักษณะธุรกิจ	ลูกค้า	ฐานการผลิต
บริษัท Dong-JIN 	1) เครื่องนุ่งห่ม	1) OEM 2) OBM ภายใต้ แบรนด์เนม “Greenjoy”	1) ภายในประเทศเกาหลีใต้	1) ประเทศเกาหลีใต้

การคำนวณความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบที่ปรากฏของสินค้าสิ่งทอ Revealed Comparative Advantage (RCA)

การคำนวณค่า Revealed Comparative Advantage (RCA) นั้นทำได้โดยใช้สมการ

$$RCA = \frac{X_{ij}/X_{nj}}{X_{it}/X_{nt}} \quad \text{..... (ค-1)}$$

X	คือ มูลค่าการส่งออก
i	คือ ประเทศที่ต้องการประเมิน
j	คือ สินค้าที่ต้องการประเมิน
t	คือ กลุ่มประเทศที่สนใจทั้งหมด
n	คือ กลุ่มสินค้าที่สนใจทั้งหมด

การคำนวณ RCA ในงานวิจัยนี้ใช้ข้อมูลการส่งออกสินค้าสิ่งทอและสัดส่วนการส่งออกของสินค้าสิ่งทอเมื่อเปรียบเทียบกับค่าส่งออกโดยรวมของประเทศนั้นๆ จากฐานข้อมูลของ WTO (ตารางที่ 1) ซึ่งเป็นการแจกแจงมูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอในปี 2554 และปี 2555 ในแต่ละประเทศ และมูลค่าการส่งออกสินค้าทุกชนิดในแต่ละประเทศโดยการคำนวณหา RCA ทำได้โดยนำมูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอของประเทศนั้นๆ หามูลค่าการส่งออกรวมของประเทศนั้นๆ เช่น ค่า RCA ของประเทศไทยในปี 2554 คำนวณโดยการนำ 4,072 ทหาร 228,822 จึงได้ 0.01780 หลังจากนั้นจึงคำนวณสัดส่วนในภาพรวมซึ่งนำปริมาณการส่งออกสินค้าสิ่งทอรวมของทั้งโลกหารกับ ปริมาณการส่งออกสินค้าทุกประเภทของทั้งโลก ซึ่งทำได้โดยนำ 293,552 ทหาร 17,816,372 ได้ 0.01648 เมื่อได้ทั้งสองค่ามาแล้วค่า RCA สามารถคำนวณหาได้โดยนำ 0.01780 ทหาร 0.01648 ซึ่งตัวอย่างของประเทศไทยจึงได้ RCA ที่ 1.08 ตามสมการดังต่อไปนี้

$$RCA_{\text{ไทย}2554} = \frac{4,072/228,822}{293,552/17,816,372} \quad \text{..... (ค-2)}$$

$$RCA_{\text{ไทย}2554} = 1.08$$

X_{ij2554}	=	มูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอของประเทศไทยปี 2554
X_{nj2554}	=	มูลค่าการส่งออกสินค้าทุกชนิดของประเทศไทยปี 2554
X_{it2554}	=	ปริมาณการส่งออกสินค้าสิ่งทอรวมของทั้งโลกปี 2554
X_{nt2554}	=	ปริมาณการส่งออกสินค้าทุกชนิดของทั้งโลกปี 2554

ในขณะที่ค่า RCA ในปี 2555 ก็สามารถคำนวณได้ในวิธีการเดียวกัน ซึ่งในปี 2555 นั้นประเทศไทยมีค่า RCA ลดลงมาที่ 0.96 เนื่องจากมูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอลดลง

$$RCA_{\text{ไทย}2555} = \frac{3,521/229,519}{285,668/17,930,470} \dots\dots\dots (ค-3)$$

$$RCA_{\text{ไทย}2555} = 0.96$$

X_{ij2555} = มูลค่าการส่งออกสินค้าสิ่งทอของประเทศไทยปี 2555

X_{nj2555} = มูลค่าการส่งออกรวมทุกสินค้าของประเทศไทยปี 2555

X_{it2555} = ปริมาณการส่งออกสินค้าสิ่งทอรวมของทั้งโลกปี 2555

X_{nt2555} = ปริมาณการส่งออกรวมทุกสินค้าของทั้งโลกปี 2555

ซึ่งหมายความว่าในปี 2554 ประเทศไทยเมื่อเทียบกับการส่งออกสินค้าสิ่งทอจากทั่วโลกแล้วนั้น มีความได้เปรียบเชิง ปรากฏมากกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ อื่นๆ ทั่วโลกอยู่เล็กน้อย (ค่า RCA มากกว่า 1) ในขณะที่ในปี 2555 ประเทศไทยมีความได้เปรียบเชิง ปรากฏน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศทั่วโลก เล็กน้อย (ค่า RCA น้อยกว่า 1)

ตารางที่ ค-1 มูลค่าและสัดส่วนการส่งออกสินค้าสิ่งทอของประเทศต่างๆ (ล้านเหรียญสหรัฐ)

ประเทศ	มูลค่าการส่งออก สินค้าสิ่งทอ (2554)	มูลค่าการส่งออก สินค้าทุกชนิด (2554)	RCA (2554)	มูลค่าการส่งออก สินค้าสิ่งทอ (2555)	มูลค่าการส่งออก สินค้าทุกชนิด (2555)	RCA (2555)
โลก	293,552	17,816,372	N/A	285,668	17,930,470	293,552
อาเจนตินา	253	270,440	0.06	257	256,680	0.06
ออสเตรเลีย	1590	24,435	3.95	1,634	25,113	4.08
บังคลาเทศ	745	40,409	1.12	727	45,991	0.99
เบลารุส	1,108	256,039	0.26	996	242,580	0.26
บราซิล	2,024	452,440	0.27	2,018	454,794	0.28
แคนาดา	213	81,411	0.16	193	78,277	0.15
ชิลี	94,411	1,898,381	3.02	95,450	2,048,714	2.92
จีน	486	56,954	0.52	454	60,274	0.47
โคลอมเบีย	110	13,375	0.50	110	12,344	0.56
โครเอเชีย	331	8,536	2.35	349	9,079	2.41
สาธารณรัฐ โดมินิกัน	165	22,322	0.45	119	23,847	0.31
เอกวาดอร์	1,485	30,528	2.95	1,365	29,385	2.91

ตารางที่ ค-1 (ต่อ)

ประเทศ	มูลค่าการส่งออก สินค้าสิ่งทอ (2554)	มูลค่าการส่งออก สินค้าทุกชนิด (2554)	RCA (2554)	มูลค่าการส่งออก สินค้าสิ่งทอ (2555)	มูลค่าการส่งออก สินค้าทุกชนิด (2555)	RCA (2555)
อียิปต์	284	5,309	3.25	276	5,339	3.25
เอกวาดอร์	278	10,401	1.62	247	9,983	1.56
กัวเตมาลา	11,283	455,650	1.50	10,546	492,907	1.34
ฮ่องกง (จีน)	15,016	304,585	2.99	15,274	294,158	3.26
อินเดีย	4,791	200,587	1.45	4,541	188,496	1.51
อินโดนีเซีย	939	131,500	0.43	1,097	104,000	0.66
อิหร่าน	801	67,796	0.72	743	63,141	0.74
อิสราเอล	8,035	822,564	0.59	7,819	798,568	0.61
ญี่ปุ่น	72	7,963	0.55	71	7,885	0.56
จอร์แดน	60	5,756	0.63	70	6,127	0.72
เคนยา	12,369	555,214	1.35	11,970	547,870	1.37
เกาหลี	42	5,664	0.45	37	5,615	0.41
เลบานอน	50	869	3.49	21	1,021	1.26
มาเก๊า (จีน)	2,036	226,990	0.54	1,786	227,388	0.49
มาเลเซีย	114	2647	2.61	97	2673	2.29
มอริเชียส	2,140	349,569	0.37	2,236	370,827	0.38
เม็กซิโก	404	21,519	1.14	355	21,417	1.04
โมร็อกโก	289	919	19.09	293	911	20.17
เนปาล	297	37,669	0.48	266	37,305	0.45
นิวซีแลนด์	177	116,000	0.09	78	116,000	0.04
ไนจีเรีย	197	159,253	0.08	208	161,026	0.08
นอร์เวย์	9,082	25,344	21.75	8,705	24,567	22.24
ปากีสถาน	374	46,268	0.49	488	45,639	0.67
เปรู	184	48,305	0.23	170	51,995	0.21
ฟิลิปปินส์	696	522,013	0.08	657	529,255	0.08

ตารางที่ ค-1 (ต่อ)

ประเทศ	มูลค่าการส่งออก สินค้าสิ่งทอ (2554)	มูลค่าการส่งออก สินค้าทุกชนิด (2554)	RCA (2554)	มูลค่าการส่งออก สินค้าสิ่งทอ (2555)	มูลค่าการส่งออก สินค้าทุกชนิด (2555)	RCA (2555)
รัสเซีย	128	11,775	0.66	132	11,353	0.73
เซอร์เบีย	851	409,503	0.13	801	408,393	0.12
สิงคโปร์	235	96,848	0.15	228	87,256	0.16
แอฟริกาใต้	198	10236	1.17	226	9,380	1.51
ศรีลังกา	1,381	234,426	0.36	1,175	225,949	0.33
สวิตเซอร์แลนด์	453	8,500	3.23	236	4,000	3.71
ซีเรีย	11,016	308,257	2.17	10,293	301,181	2.15
ไทเป (จีน)	115	5,098	1.37	133	5,500	1.52
แทนซาเนีย	4,072	228,822	1.08	3,521	229,519	0.96
ไทย	460	17,847	1.56	456	17,008	1.68
ตูนิเซีย	10,772	134,918	4.85	11,054	152,469	4.55
ตุรกี	224	68,460	0.20	232	68,530	0.21
ยูเครน	1,913	285,000	0.41	2218	350,000	0.40
อาหรับเอมิเรตส์	13,781	1,480,432	0.56	13,485	1,545,709	0.55
อเมริกา	3,772	96,906	2.36	4,117	114,529	2.26
เวียดนาม	253	270,440	0.06	257	256,680	0.06

ง-1 กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านการตลาด

ชื่อโครงการ 1: โครงการการสร้างความร่วมมือระหว่างอุตสาหกรรมสิ่งทอและอุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS)

หลักการและเหตุผล

ประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) ซึ่งประกอบด้วยประเทศไทย เมียนมาร์ สปป.ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน (ยูนนาน) มีการรวมตัวกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการค้า การลงทุนอุตสาหกรรม การเกษตร และบริการ สนับสนุนการจ้างงานและยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น ส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือทางเทคโนโลยีและการศึกษาระหว่างกัน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ส่งเสริมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและเพิ่มขีดความสามารถรวมทั้งโอกาสทางเศรษฐกิจในเวทีการค้าโลก ซึ่งประเทศทั้ง 6 ประเทศเหล่านี้ต่างเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการผลิตเครื่องนุ่งห่ม/และหรือสิ่งทอ อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมดังกล่าวอยู่ในสภาวะการแข่งขันที่ค่อนข้างรุนแรงเนื่องจากลูกค้าต้องการสินค้าที่มีคุณภาพ ราคาถูก และการส่งมอบที่รวดเร็ว การดำเนินการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในอุตสาหกรรมดังกล่าวให้กับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS) จำเป็นที่จะต้องมีการบูรณาการกันตั้งแต่ผู้ส่งมอบวัตถุดิบ ผู้รับเหมาช่วง กระบวนการผลิตภายในองค์กร การลดความสูญเสียจากการปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่างๆ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การลดของเสีย การลดเวลา และขั้นตอนการผลิต การเพิ่มช่องทางการจำหน่าย เป็นต้น หากมีการแก้ไขประเด็นปัญหาเหล่านี้จะทำให้ผู้ประกอบการในโซ่อุปทานสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้และเป็นผู้นำในตลาดโลก

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

1. เสริมสร้างและสนับสนุนให้เกิดการรวมตัวของสมาชิกของกลุ่มผู้ประกอบการในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง
2. เสริมสร้างและสนับสนุนการผลิตสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงที่มีคุณภาพให้ครบวงจรเป็นที่เชื่อถือในตลาดโลก
3. เพื่อพัฒนาความเชื่อมโยงในโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง
4. เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับโซ่อุปทานในกลุ่มสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศสมาชิกทั้งด้านคุณภาพการสร้างนวัตกรรม และการส่งมอบ

กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. จัดประชุมผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อทำข้อตกลงในการดำเนินธุรกิจร่วมกัน
2. จัดเตรียมผู้จัดหาวัตถุดิบให้กับผู้ประกอบการในกลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในการผลิต
3. จัดทำมาตรฐานการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิก
4. เยี่ยมชมโรงงานสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มที่มีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

งบประมาณ

5 ล้านบาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. กระทรวงพาณิชย์
2. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
3. กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงมีศักยภาพการผลิตเพิ่มมากขึ้น
2. ความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงมีความเข้มแข็งมากขึ้น

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. จำนวนสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ
2. ปริมาณการส่งออก กระแสการค้า (Trade Flow) ของผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงเพิ่มมากขึ้น

ชื่อโครงการ 2 : โครงการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าในกลุ่มประเทศ CLMV

หลักการและเหตุผล

สินค้าของประเทศไทยได้รับการยอมรับจากประเทศเพื่อนบ้านว่าโดยเฉพาะประเทศอาเซียนใหม่ (CLMV) ซึ่งประกอบไปด้วยประเทศเวียดนาม พม่า กัมพูชา และประเทศลาวเป็นสินค้าที่มีคุณภาพดี การที่มีพรมแดนติดกันทำให้ประเทศไทยมีความได้เปรียบประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคอาเซียน แต่อย่างไรก็ตาม ตลาด CLMV เป็นตลาดที่เป็นที่สนใจของประเทศอื่นทั้งในและนอกภูมิภาคอาเซียนเช่นกัน การจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าในกลุ่มประเทศ CLMV จะทำให้ผู้ประกอบการเครื่องนุ่งห่มกลุ่มประเทศ CLMV สามารถเลือกตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า/ผลิตภัณฑ์สิ่งทอของประเทศไทยได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น และลดขั้นตอนในการติดต่อสื่อสารและเป็นการเปิดช่องทางการจัดจำหน่ายให้กับผู้ประกอบการไทยอีกด้วย

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

1. จัดหาทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมในการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าในกลุ่มประเทศ CLMV
2. เพื่อจัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์สิ่งทอไทยให้แก่ผู้ประกอบการในกลุ่มประเทศ CLMV

กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ประสานงานกับสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศในแต่ละประเทศ เพื่อดำเนินการในการจัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้า
2. ประสานงานกับผู้ประกอบการไทยเพื่อนำสินค้ามาจัดจำหน่ายในศูนย์ที่ตั้งขึ้น

งบประมาณ

5 ล้านบาทต่อปี

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. กระทรวงพาณิชย์ (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ)
2. สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย
3. กรมการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
4. กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ประกอบการไทยมีช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้าเพิ่มมากขึ้น
2. ผู้ประกอบการในกลุ่มประเทศ CLMV มีความสะดวกในการเข้าถึงสินค้าสิ่งทอของไทยได้มากขึ้น
3. ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางในด้านสิ่งทอในภูมิภาค

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. กระแสการค้าระหว่างประเทศไทยและกลุ่มประเทศ CLMV เพิ่มขึ้น
2. เวลาในการดำเนินการลดลง

ชื่อโครงการ 3 : โครงการศึกษาและสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มประเทศอาเซียน

หลักการและเหตุผล

การรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะทำให้ผู้ประกอบการสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยได้ประโยชน์จากการเป็นตลาดขนาดใหญ่กว่า 600 ล้านคน การเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ แรงงานฝีมือ และการลงทุนอย่างเสรี และการใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียนและคู่เจรจาอื่นๆ อาทิ กลุ่มประเทศ +3 (จีน เกาหลี และญี่ปุ่น) และกลุ่มประเทศ +6 (จีน เกาหลี ญี่ปุ่น อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์) อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่า อุปสรรคสำหรับผู้ประกอบการสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยในการออกสู่ตลาดต่างประเทศที่สำคัญนอกเหนือจากการเข้าถึงแหล่งเงินทุน (Access to finance) แล้วการเข้าถึงข้อมูล (Access to Information) ก็เป็นอุปสรรคของผู้ประกอบการสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยในการออกสู่ตลาดต่างประเทศที่สำคัญรวมถึงข้อมูลพื้นฐานของประเทศต่าง ๆ และข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภค ด้วย โดยผลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยพบว่าผู้ประกอบการมีความต้องการข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภคสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มเพื่อที่จะนำมาปรับปรุงสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาดมากยิ่งขึ้น เพื่อเข้าไปแสวงหาส่วนแบ่งทางการตลาดในประเทศอาเซียน +6 ดังจะเห็นได้จากการศึกษาเปรียบเทียบกรณีศึกษาที่เป็นเลิศของประเทศที่พัฒนาแล้วอื่น ๆ ที่ประสบความสำเร็จในด้านการผลิตสินค้าและบริการที่ตรงกับความต้องการของลูกค้าและตลาด อาทิ ญี่ปุ่น เกาหลี ฝรั่งเศส และอิตาลี เป็นต้น โดยพบว่าประเทศเหล่านั้นได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับตลาดด้านพฤติกรรมผู้บริโภคสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศเป้าหมายต่าง ๆ อย่างละเอียด เป็นอย่างดีมาเป็นเวลานานแล้ว ดังนั้นโครงการการศึกษาและสำรวจพฤติกรรมผู้บริโภคผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มประเทศอาเซียนจะเป็นฐานข้อมูลสำหรับผู้ประกอบการสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในประเทศไทยโดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีเงินทุนและทรัพยากรบุคคลไม่เพียงพอในการวิจัยตลาดและศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคด้วยตนเอง

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

1. เพื่อทราบความต้องการของผู้บริโภคในแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียน
2. เพื่อสร้างฐานข้อมูลทางการตลาดด้านพฤติกรรมผู้บริโภคให้กับผู้ประกอบการไทย

กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ดำเนินการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภคในแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียน
2. จัดทำฐานข้อมูลกลางเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภคของแต่ละประเทศโดยให้ผู้ที่ต้องการใช้เข้าถึงได้อย่างสะดวก
3. เผยแพร่ข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภคให้กับผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

งบประมาณ

27 ล้านบาท (9 ประเทศ)

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. กระทรวงพาณิชย์
2. สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
3. สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงข้อมูลต้องการของผู้บริโภคในแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียน
2. ผู้ประกอบการและนักลงทุนสามารถวางแผนกลยุทธ์ต่าง ๆ กันเพื่อเจาะตลาดกลุ่มคนในแต่ละช่วงวัยให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด
3. ได้ฐานข้อมูลทางการตลาดด้านพฤติกรรมผู้บริโภคในแต่ละประเทศในภูมิภาคอาเซียน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

- ยอดขายสินค้าสิ่งทอที่เพิ่มมากขึ้น
- ประสิทธิภาพการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น

ง-2 กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านบุคลากร

ชื่อโครงการ 1 : โครงการฝึกอบรมและแลกเปลี่ยนทักษะและความรู้ในอุตสาหกรรมสิ่งทอภายในกลุ่มประเทศ CLMV

หลักการและเหตุผล

จากแนวโน้มอัตราการใช้กำลังการผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในปี 2552-2556 และมูลค่าการส่งออกมีการปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลจากการรวมกลุ่มภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียนรวมถึงโครงการต่างๆ ในความร่วมมือของสหพันธ์อุตสาหกรรมสิ่งทอแห่งอาเซียน (AFTEX) จึงทำให้การส่งออกของอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยในอาเซียนขยายตัวเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามพบว่าอุตสาหกรรมดังกล่าวปัจจุบันประสบกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานอย่างมากโดยเฉพาะแรงงานระดับช่างฝีมือและระดับทักษะ คือ กลุ่มเสื้อผ้าสำเร็จรูป อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม และผลิตภัณฑ์สิ่งทออื่นๆ นอกจากนั้นแรงงานบางส่วนต้องออกจากงานไปในช่วงที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปี 2552 และยังไม่กลับเข้ามาทำงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม เนื่องจากได้เปลี่ยนไปทำงานในภาคเกษตร ภาคบริการ หรืออุตสาหกรรมอื่นๆ แทน ปัจจัยเหล่านี้จะยังส่งผลให้เกิดภาวะขาดแคลนแรงงานเพิ่มมากยิ่งขึ้น ในขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียนใหม่ (CLMV) เป็นประเทศที่มีศักยภาพด้านสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มนั้นมีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่จำนวนมากและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวสูงมากขึ้นเนื่องจากค่าแรงที่ถูก นอกจากนั้นยังได้รับสิทธิพิเศษในการส่งสินค้าไปจำหน่ายในทวีปยุโรป หรือสหรัฐอเมริกา เป็นต้น อีกทั้งประชากรบางประเทศส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานและมีประชากรจำนวนมาก เช่น ประเทศเวียดนาม เป็นต้น แต่ยังขาดทักษะและประสิทธิภาพในการผลิตเมื่อเทียบกับประเทศไทย

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

1. เพื่อถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนทักษะความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิตระหว่างผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการในกลุ่มประเทศ CLMV
2. เพื่อสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มประเทศ CLMV
3. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับกระบวนการผลิตระหว่างผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการในกลุ่มประเทศ CLMV
4. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับการตลาดให้แก่ผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการในกลุ่มประเทศ CLMV
5. เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับด้านการออกแบบให้แก่ผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการในกลุ่มประเทศ CLMV

กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ให้ทุนฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นแก่ผู้ประกอบการสิ่งทอในกลุ่มประเทศ CLMV
2. จัดกิจกรรมฝึกอบรมและดูงานในอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มระหว่างประเทศไทยและในกลุ่มประเทศ CLMV
3. จัดให้ผู้เชี่ยวชาญไปยังประเทศในกลุ่มประเทศ CLMV เพื่อให้ความรู้และสร้างความร่วมมือ

งบประมาณ

5 ล้านบาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. กระทรวงพาณิชย์
2. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
3. กระทรวงศึกษาธิการ (กรมอาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัย)
4. กระทรวงแรงงาน (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. แรงงานไทยและในกลุ่มประเทศ CLMV มีทักษะด้านการผลิตเพิ่มมากขึ้นและสามารถทำงานได้หลากหลายมากขึ้น (Multi-skilled workers)
2. ผู้ประกอบการในกลุ่มประเทศ CLMV สามารถเป็นผู้รับเหมาช่วงการผลิตจากประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. จำนวนสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ
2. ประสิทธิภาพการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น
3. จำนวนเครือข่ายผู้ประกอบการสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในกลุ่มประเทศ CLMV หรืออาเซียน

ชื่อโครงการ 2 : โครงการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา สาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

หลักการและเหตุผล

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งทอ เป็นอุตสาหกรรมที่ส่งสินค้าส่งออกสำคัญของประเทศไทยที่นำรายได้เข้าประเทศถึงปีละกว่า 200,000 ล้านบาท แต่เป็นสาขาวิชาที่ขาดแคลนบุคลากร รัฐบาลจึงให้การสนับสนุนเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมอันจะนำไปสู่การแก้ไขวิกฤตทางเศรษฐกิจของชาติ อุตสาหกรรมสิ่งทอในปัจจุบัน ขาดบุคลากรที่มีคุณภาพมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการศึกษาวิจัยที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาทางสิ่งทอตามหลักพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งทอ เพื่อการบูรณาการและการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องลงสู่การปฏิบัติจริงในอุตสาหกรรมการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการแข่งขันในตลาดโลกที่รุนแรง สร้างความตื่นตัวต่อการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ยกระดับการผลิต การพัฒนาคุณภาพ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน การเปิดเสรีทางการค้าทำให้เกิดการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศ ความตื่นตัวของผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การผลิตที่สะอาดและความเข้มงวดของกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์สิ่งทอภายในและภายนอกประเทศ จึงมีความจำเป็นในการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเพื่อตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรมผลิตดังกล่าว อย่างไรก็ตามสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนในสาขานี้ยังมีไม่มากนัก ซึ่งในปัจจุบันมีเพียงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพและธัญบุรี ที่มีการจัดทำหลักสูตรนี้เท่านั้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มจำนวนหลักสูตรระดับอุดมศึกษาในสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอที่มีอยู่เดิมและหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นใหม่ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ
3. เพื่อเพิ่มจำนวนบุคลากรที่มีทักษะเฉพาะทางในตลาดแรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ

กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ร่วมมือกันระหว่างสถาบันการศึกษา สถานประกอบการ และหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำหลักสูตรสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
2. ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้สาธารณชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรายละเอียดของหลักสูตร
3. ให้สิทธิพิเศษหรือทุนการศึกษาเพื่อจูงใจบุคคลให้เข้าศึกษาในหลักสูตรดังกล่าว
4. ร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อจัดทำรายละเอียดข้อตกลงและเงื่อนไขในการรับผู้สำเร็จการศึกษาเข้าปฏิบัติงาน ณ สถานประกอบการ

งบประมาณ

5 ล้านบาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. กระทรวงศึกษาธิการ (กรมอาชีวศึกษาและมหาวิทยาลัย)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. การดำเนินงานของสถานประกอบการมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. อุตสาหกรรมสิ่งทอไทยมีความสามารถในการผลิตเพิ่มมากขึ้น
3. การขยายองค์ความรู้ด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอกว้างขวางมากขึ้น

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. บุคลากรในอุตสาหกรรมสิ่งทอมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น สามารถรองรับความต้องการของผู้ประกอบการได้อย่างเพียงพอ
2. ทรัพยากรบุคคลในภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยมีคุณภาพและมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียน

ชื่อโครงการ 3 : โครงการผลิตบุคลากรสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอ

หลักการและเหตุผล

อุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์ เป็นอุตสาหกรรมที่นำรายได้จำนวนมหาศาลเข้าสู่ประเทศ แต่ยังคงขาดแคลนบุคลากรในระดับนักวิชาการและผู้ควบคุมการผลิต ที่มีความรู้ความสามารถในการที่จะช่วยพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการในระบบอุตสาหกรรม ภาคการศึกษาควรสร้างหลักสูตรวิทยาการสิ่งทอที่มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ในทุกขั้นตอนของการผลิตอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของภาครัฐและเอกชน โดยกำหนดหลักสูตรให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสิ่งทอ เคมีสิ่งทอ กระบวนการผลิตสิ่งทอ และเทคโนโลยีการผลิตเครื่องนุ่งห่ม ตลอดจนการออกแบบการตลาด และการจัดการสินค้าสิ่งทอ เพื่อให้สามารถนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอและผลิตภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศและเพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศ การพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตรจำเป็นต้องสร้างบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญ ในด้านการวิจัย และการปฏิบัติเชิงบริหาร เพื่อเป็นการเสริมความรู้ความชำนาญทางการบริหารและการจัดการเทคโนโลยีเฉพาะบุคลากรสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอ เป็นการแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอ เพื่อผลิตบุคลากรระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อเสริมให้บุคลากรสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอก้าวหน้า ในตำแหน่งบริหารงานในธุรกิจอุตสาหกรรมสิ่งทอและเป็นการพัฒนาวิชาการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของธุรกิจทางด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอ

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

1. เพื่อเพิ่มจำนวนบุคลากรสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอภายในประเทศ เพื่อรองรับความต้องการของสถานประกอบการ
2. เพื่อผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการสิ่งทอ

กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. สำรวจความต้องการบุคลากรด้านสิ่งทอของสถานประกอบการ
2. ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในประเทศไทยที่มีการจัดการเรียนการสอนด้านสิ่งทอ เพื่อให้ทุนการศึกษาแก่ผู้สนใจและมีศักยภาพ
3. ร่วมมือกับสถานประกอบการในการรับผู้สำเร็จการศึกษาด้านสิ่งทอเข้าทำงาน

งบประมาณ

5 ล้านบาทต่อปี

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. กระทรวงแรงงาน (กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน)
2. กระทรวงศึกษาธิการ (สถาบันการศึกษา ในพื้นที่ทุกระดับ)
3. กระทรวงอุตสาหกรรม (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด)
4. สำนักงานงบประมาณ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สถานประกอบการได้รับบุคลากรสาขาอุตสาหกรรมสิ่งทอภายในประเทศที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. จำนวนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา 50 คนต่อปี
2. จำนวนสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ
3. ความพึงพอใจของสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการต่อบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

ชื่อโครงการ 4 : โครงการพัฒนาและขยายเครือข่ายของผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์

หลักการและเหตุผล

โลจิสติกส์เป็นปัจจัยหลักในการสนับสนุน การยกระดับความสามารถทางการแข่งขันทางการค้า การลงทุนของประเทศ เพราะโลจิสติกส์ถือเป็นต้นทุนสำคัญของผู้ประกอบการทั้งที่อยู่ในส่วนของภาค เกษตร อุตสาหกรรม และบริการ กลุ่มผู้ประกอบการด้านโลจิสติกส์ เป็น Partner หนึ่งใน การขับเคลื่อน การค้าระหว่างประเทศ ซึ่งมีส่วนที่เกี่ยวกับการศุลกากรมาก ในปี พ.ศ.2558 เมื่อมีการรวมตัวเป็น ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) จะเกิดการเคลื่อนย้ายสินค้าเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความ ต้องการด้าน โลจิสติกส์มากขึ้น เจ้าของสินค้ามีความต้องการบริการแบบครบวงจรเบ็ดเสร็จ ทั้งด้านการขนส่งและการ ผ่านพิธีการข้ามแดน รวมถึงการให้บริการด้านพิธีการในต่างประเทศ เกิดการแข่งขันในการให้บริการ ด้านโลจิสติกส์จากผู้ประกอบการรายใหญ่จากต่างประเทศ ซึ่งธุรกิจโลจิสติกส์ไทยส่วนใหญ่เป็นกิจการ ขนาดเล็กระดับเอสเอ็มอี ไม่มีศักยภาพในการให้บริการได้ครบวงจรเมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทข้าม ชาติ ทำให้ขาดอำนาจในการต่อรองจากการเปลี่ยนแปลงระบบพิธีการศุลกากรที่จะต้องนำมาใช้รองรับ การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทำให้กลุ่มผู้ประกอบการโลจิสติกส์ในพื้นที่ต้องได้รับการพัฒนาและ ต้องหาพันธมิตรทางธุรกิจมากขึ้น

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกต่อกิจกรรมทางการค้าให้กับผู้ประกอบการซึ่งจะ นำไปสู่การลดต้นทุนโลจิสติกส์เพิ่มขีดความสามารถของธุรกิจในการตอบสนองความต้องการของ ลูกค้าและเพิ่มความปลอดภัยและความเชื่อถือได้ในกระบวนการนำส่งสินค้าและบริการ
2. เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจโลจิสติกส์ไทยให้สามารถตอบสนองความ ต้องการของลูกค้าในภูมิภาคอาเซียน
3. เพื่อเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่ผู้ให้บริการโลจิสติกส์ไทยจะได้รับจาก การเปิดเสรีทางการค้าบริการในสาขาโลจิสติกส์
4. เพื่อผลักดันให้มีการใช้บังคับกฎหมายส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจให้บริการโลจิสติกส์ให้มี ประสิทธิภาพ
5. เพื่อสร้างความสัมพันธ์และขยายเครือข่ายธุรกิจโลจิสติกส์ในประเทศไทยและประเทศเป้าหมาย
6. เพื่อสร้างองค์ความรู้ กระบวนการ ทักษะ แก่ผู้ประกอบการโลจิสติกส์ไทย
7. เพื่อสร้างความเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าระหว่างไทยและประเทศเป้าหมาย

กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. เสริมสร้างความรู้กระบวนการและทักษะแนวทางการพัฒนาธุรกิจการให้บริการด้านโลจิสติกส์สู่ มาตรฐาน ISO
2. จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนประสบการณ์สร้างเครือข่ายพันธมิตรและศึกษาดูงานธุรกิจที่ประสบ ความสำเร็จ

3. จัดคณะผู้ประกอบการศึกษาตลาดและเส้นทางการค้าระหว่างไทยกับประเทศอาเซียนเพื่อรวบรวมปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินการ
4. จัดสัมมนาเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจการให้บริการด้านโลจิสติกส์
5. วิเคราะห์ปริมาณการค้า (Trade Flow) และพยากรณ์ปริมาณสินค้าในอนาคต
6. ศึกษาผู้ประกอบการธุรกิจขนถ่ายสินค้าในแต่ละประเทศเพื่อเป็นแนวทางขยายเครือข่ายให้กับผู้ประกอบการไทย

งบประมาณ

5 ล้านบาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่
2. กระทรวงพาณิชย์
3. กระทรวงอุตสาหกรรม (สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด)
4. สมาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
5. สมาหอการค้าแห่งประเทศไทย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้ประกอบการโลจิสติกส์ไทยมีศักยภาพเพิ่มขึ้นในการรองรับการขยายตัวของการค้าในภูมิภาคอาเซียน
2. เกิดการสร้างความสัมพันธ์และขยายเครือข่ายธุรกิจโลจิสติกส์ในประเทศไทยและประเทศเป้าหมาย
3. สร้างองค์ความรู้ กระบวนการ ทักษะ แก่ผู้ประกอบการโลจิสติกส์ไทย
4. สร้างความเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศเป้าหมาย

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ต้นทุนโลจิสติกส์ลดลง
2. เพิ่มขีดความสามารถของธุรกิจในการตอบสนองความต้องการของลูกค้า
3. ความปลอดภัยและความเชื่อถือได้ในกระบวนการนำส่งสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น
4. การให้บริการที่ครบวงจร

ง-3 กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านนวัตกรรม (Innovation)

ชื่อโครงการ 1 : โครงการการสร้างศูนย์ส่งเสริมองค์ความรู้แฟชั่น

หลักการและเหตุผล

จากแผนพัฒนาโครงการระยะกลางของศูนย์สร้างสรรค์องค์ความรู้แฟชั่น (Fashion Knowledge Creation Center) สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมแฟชั่นเป็นอุตสาหกรรมหลักที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งยังเป็นอุตสาหกรรมที่มีความเชื่อมโยงธุรกิจและผู้ประกอบการ ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำสามารถก่อให้เกิดการจ้างงานและสร้างรายได้จากการส่งออกให้กับประเทศได้ปีละเป็นจำนวนเงินมากกว่า 2 แสนล้านบาท และเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมที่ได้เล็งเห็นความสำคัญต่อเนื่องในการพัฒนาองค์ความรู้ของผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านแฟชั่นให้มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลได้ใช้ประโยชน์สูงสุดร่วมกัน และพัฒนาอุตสาหกรรมแฟชั่นอย่างเป็นรูปธรรมประกอบกับหลายๆ กิจกรรมภายใต้โครงการกรุงเทพฯ เมืองแฟชั่น ได้ดำเนินงานสิ้นสุดลง จึงอนุมัติงบประมาณสนับสนุนและมอบให้สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอเป็นผู้นำสานต่อและดำเนินโครงการและเปิดศูนย์สร้างสรรค์องค์ความรู้แฟชั่น ชื่อย่อ FKCC โดยใช้งบประมาณปี 2550 จำนวน 7 ล้านบาท ผ่านสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรม

ปัจจุบันองค์ความรู้มีส่วนสำคัญเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะในธุรกิจอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงต้องอาศัยความฉับไวและทันต่อสถานการณ์ ในขณะเดียวกันต้องมีความเข้าใจและรับรู้ข่าวสารของแนวโน้มแฟชั่นในอนาคตเพื่อประโยชน์ในการออกแบบ การวางแผน การผลิตและการตลาดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในขณะเดียวกันต้องมีความเข้าใจและรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงทุกฤดูกาล และยังสามารถสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน อีกทั้งบุคลากรในอุตสาหกรรมแฟชั่นทั้งระดับบริหาร และระดับปฏิบัติการยังขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับธุรกิจแฟชั่น ทำให้ไม่สามารถปรับตัวได้ทันกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของแฟชั่น นอกจากนั้นการพัฒนาศักยภาพแฟชั่นยังต้องมีปัจจัยสนับสนุนทั้งในอุปกรณ์การสอนและที่สำคัญคือ ข้อมูลของธุรกิจแฟชั่น แนวโน้มของแฟชั่นและตัวอย่างของการออกแบบ และวัตถุดิบต่างๆ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างบุคลากรด้านแฟชั่น

ดังนั้น สืบเนื่องมาจากนโยบายโครงการระยะกลางฯ ศูนย์โครงการระยะสั้นนี้ การสร้างศูนย์ส่งเสริมองค์ความรู้แฟชั่นจะมีหน้าที่ในการรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลแนวโน้มของแฟชั่นในแต่ละฤดูกาล ความเคลื่อนไหวของแวดวงธุรกิจแฟชั่นหรือความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสินค้าแฟชั่น เพื่อเผยแพร่ให้กับผู้อยู่อุตสาหกรรมและธุรกิจแฟชั่นได้รับรู้และเรียนรู้ถึงทิศทางต่างๆ ที่จะเป็นไปของตลาดโลกในอนาคต โดยจะเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสื่อสิ่งพิมพ์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางการส่งเสริมองค์ความรู้แฟชั่น
2. เพื่อสร้างองค์ความรู้และกระจายข้อมูลความรู้เกี่ยวกับธุรกิจแฟชั่น การออกแบบ การวิจัยและการพัฒนาแฟชั่นแนวโน้มทิศทางของแฟชั่น และข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอุตสาหกรรมแฟชั่นให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม
3. เพื่อยกระดับความรู้ในการศึกษาแฟชั่น เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการพัฒนาบุคลากรด้านแฟชั่น และพัฒนาการออกแบบ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของธุรกิจอุตสาหกรรมแฟชั่น เพื่อให้ธุรกิจอุตสาหกรรมแฟชั่นมีข้อมูลเชิงลึกที่ช่วยในการวิเคราะห์ เพื่อสามารถปรับตัวได้ทันกับแนวโน้มของแฟชั่น และสร้างความเข้มแข็งธุรกิจแฟชั่นไทยเพื่อเป็นผู้นำแฟชั่นได้ในระยะยาว

กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ทำการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลความรู้ด้านแฟชั่น
2. สร้างฐานข้อมูลในการจัดเก็บและเผยแพร่องค์ความรู้แฟชั่น
3. ดำเนินการต่อเนื่องและต่อยอดให้เป็นศูนย์กลางเพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้านแฟชั่นแก่สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอตามแผนพัฒนาโครงการระยะกลางต่อไป

งบประมาณ

5 ล้านบาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. สำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานบริหารพัฒนาองค์ความรู้)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้พัฒนาองค์ความรู้ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านแฟชั่นอย่างเป็นรูปธรรม
2. ได้พัฒนาและเพิ่มศักยภาพศูนย์ส่งเสริมองค์ความรู้แฟชั่น

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. จำนวนสมาชิกสถานประกอบการสิ่งทอและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านแฟชั่น

ง-4 กลยุทธ์ระยะสั้นและแนวทางในการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาด้านการสนับสนุน

ชื่อโครงการ 1 : โครงการสร้างโครงข่ายธุรกิจในภูมิภาคอาเซียน

หลักการและเหตุผล

ประเทศในกลุ่มอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้ทำความตกลงร่วมกันที่จะเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปลายปี 2558 มีหลักการเพื่อให้มีการเคลื่อนที่ของสินค้า บริการ ทุน และแรงงานที่มีฝีมือ ซึ่งถือเป็นโอกาสที่ดีของภูมิภาคอาเซียนที่จะผลักดันและขับเคลื่อนมูลค่าการค้าและการลงทุนในภูมิภาคให้ขยายตัวได้มากยิ่งขึ้น สำหรับประเทศไทยมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่ 2 ของภูมิภาคอาเซียน ซึ่งรองจากประเทศอินโดนีเซีย มีโอกาสในการขยายการส่งออกสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มมากขึ้น และด้วยทำเลที่ตั้งประเทศไทยได้เปรียบอย่างมาก เนื่องจากภูมิประเทศล้อมรอบไปด้วยประเทศในกลุ่ม CLMV ได้แก่ ประเทศกัมพูชา สปป.ลาว ประเทศเมียนมาร์ และประเทศเวียดนาม ซึ่งในกลุ่มประเทศนี้มีความต้องการสินค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของประเทศไทย ดังนั้นถ้าพิจารณาโอกาสทางการค้าแล้ว การรวมกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะสร้างโอกาสอันดีที่จะผลักดันประเทศให้เป็นประตูการค้า (Gateway) และศูนย์การค้าลงทุน (Hub) เข้าสู่ประเทศ CLMV เพื่อเพิ่มมูลค่าการค้าระหว่างประเทศให้ขยายตัวเพิ่มขึ้นได้อย่างรวดเร็ว

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

1. เพื่อพัฒนาคลัสเตอร์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มในภูมิภาคอาเซียน
2. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยธุรกิจโซุ่ปทานของสินค้า
3. เพื่อสร้างเชื่อมโยงในโซุ่ปทานของประเทศสมาชิกในภูมิภาคอาเซียน

กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาคอาเซียน
2. ศึกษาข้อมูลสถิติการส่งออกของผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มของไทยไปยังภูมิภาคอาเซียน

งบประมาณ

5 ล้านบาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. กระทรวงพาณิชย์
2. สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
3. สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีความร่วมมือระหว่างหน่วยธุรกิจไนโซ่อุปทานของสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
2. การสร้างความเชื่อมโยงในโซ่อุปทานของประเทศสมาชิกในภูมิภาคอาเซียน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. เครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ

ชื่อโครงการ 2 : โครงการปรับลดต้นทุนพลังงานให้กับอุตสาหกรรมสิ่งทอ

หลักการและเหตุผล

จากการที่รัฐบาลได้ประกาศขึ้นค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำทำให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอจำนวนมากได้ประสบปัญหาทางด้านการเงิน ขาดสภาพคล่องจนเป็นเหตุให้ต้องปิดกิจการ รัฐบาลจึงได้มอบหมายให้กระทรวงพลังงานโดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) ได้ดำเนินงานในโครงการอนุรักษ์พลังงานแบบมีส่วนร่วมในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งพบว่าสถานประกอบการเหล่านั้นขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการใช้พลังงานในเครื่องจักร อุปกรณ์ ทำให้ขาดการบำรุงรักษาที่เหมาะสม ไม่รู้วิธีการที่จะให้เครื่องจักรให้มีประสิทธิภาพทางด้านพลังงาน จึงเป็นเหตุให้มีการสูญเสียพลังงานไปโดยเปล่าประโยชน์ ขาดบุคลากรที่มีความเข้าใจในเรื่องอนุรักษ์พลังงาน กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบจากการขึ้นค่าจ้างแรงงานเป็นอันดับแรก ได้แก่ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมไม้ และอุตสาหกรรมโลหะ เป็นต้น จึงควรได้รับการสนับสนุนในการปรับลดต้นทุนพลังงานมากที่สุด

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

1. เพื่อลดต้นทุนการผลิตด้านพลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานแก่สถานประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอ
2. เพื่อสร้างมาตรการสนับสนุนผลประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการที่ใช้พลังงานหมุนเวียน
3. ประชาสัมพันธ์ให้สถานประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงวิธีการจัดการพลังงานและสามารถนำมาปรับใช้เพื่อลดต้นทุนด้านพลังงานในสถานประกอบการของตนเองได้อย่างเหมาะสม

กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. รับสมัครและคัดเลือกหน่วยงานเข้าร่วมโครงการจากการจัดเตรียมรายละเอียดโครงการและประชาสัมพันธ์โครงการ
2. การสำรวจและประเมินศักยภาพ (ก่อนปรับปรุง)
3. การนำมาตรการไปปฏิบัติจริง
4. การตรวจวัดศักยภาพ (หลังปรับปรุง)
5. การสรุปผลและเผยแพร่ความรู้

งบประมาณ

5 ล้านบาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. กระทรวงพลังงาน (กรมส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ลดปริมาณการใช้พลังงานและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน
2. มาตรการการดำเนินการประหยัดพลังงานอย่างเป็นรูปธรรม

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. มาตรการประหยัดพลังงานที่ต้องดำเนินการได้จริง ทั้งด้านที่มีการลงทุนติดตั้งอุปกรณ์และหรือบริหารจัดการ อย่างน้อย 1 มาตรการ ที่สามารถตรวจวัดผลที่ประหยัดได้

ชื่อโครงการ 3 : โครงการปรับปรุงและกฎระเบียบที่เอื้ออำนวยในการดำเนินธุรกิจฟอกย้อมพิมพ์และตกแต่งสิ่งทอไทย

หลักการและเหตุผล

อุตสาหกรรมฟอกย้อมพิมพ์และตกแต่งสิ่งทอไทยเป็นส่วนหนึ่งในโซ่อุปทานสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอที่มีความสำคัญต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากราชการ ในขณะเดียวกันก็เป็นอุตสาหกรรมที่อาจสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันกระแสการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมกลายเป็นประเด็นหลักสำคัญที่ถูกหยิบยกมาเป็นเครื่องมือในการกีดกันทางการค้า จึงเป็นเหตุให้มหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลกเช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป (EU) และญี่ปุ่น ซึ่งเป็นคู่ค้าหลักของไทยในเกือบทุกสินค้าต่างให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าว อย่างไรก็ตามกฎระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่ภาครัฐได้กำหนดขึ้นต่อฟอกย้อมพิมพ์และตกแต่งสิ่งทอไทยได้ส่งผลให้ภาคอุตสาหกรรมสิ่งทอเกิดคอขวดขึ้นเนื่องจากการจำกัดการขยายตัวของโรงงาน

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

1. เพื่อศึกษาถึงกฎระเบียบและข้อบังคับในการดำเนินธุรกิจสิ่งทอรวมทั้งข้อบังคับต่างๆ ที่ประเทศคู่ค้าใช้ในการติดต่อธุรกิจ
2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจสิ่งทอ
3. เพื่อปรับปรุงกฎระเบียบและข้อปฏิบัติให้สอดคล้องต่อการดำเนินธุรกิจ

กิจกรรม/ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจสิ่งทอ
2. ร่างและปรับปรุงกฎระเบียบและข้อบังคับในการดำเนินธุรกิจสิ่งทอให้เอื้ออำนวยกับการดำเนินธุรกิจให้มากขึ้น

งบประมาณ

5 ล้านบาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
2. สมาคมฟอกย้อมพิมพ์และตกแต่งสิ่งทอไทย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. กฎและระเบียบที่เกี่ยวข้องที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานธุรกิจ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. จำนวนโรงงานฟอกย้อมที่ขยายตัวเพิ่มมากขึ้น